

Inventarislijst bij Wob besluit KO 08/3151 inzake PF (preventief fouilleren)

2003

- ~~1.~~ Inventarisatie van veiligheidsrisicogebieden Utrecht t.b.v. PF d.d. 9 januari 2003
- ~~2.~~ Nadere uitwerking van mogelijke veiligheidsrisicogebieden en te hanteren werkwijze
- ~~3.~~ Notitie Politieregio Utrecht PF mei 2003
- ~~4.~~ Aanwijzingsbesluit d.d. 9 mei 2003 ex artikel 10b APV Veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg e.o.
- ~~5.~~ Uitvoeringsbesluit APV Utrecht d.d. 14 mei 2003
- ~~6.~~ Operationeel Draaiboek PF d.d. 17 mei 2003 Veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg e.o.
- ~~7.~~ Overzicht opbrengsten PF Stad Utrecht periode 15 mei 2003 t/m 31 mei 2004
- ~~8.~~ Evaluatie PF d.d. september 2003 Amsterdamsestraatweg 15 mei 2003 tot 15 augustus 2003 (concept)
- ~~9.~~ Intranet bericht Uitbreiding PF 23 september 2003

2004

- ~~10.~~ Fax aan burger d.d. 16 januari 2004
- ~~11.~~ Tussentijds overzicht februari 2004 Resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren , alsmede stand van zaken Kop van Lombok
- ~~12.~~ Aanwijzingsbesluit d.d. 15 maart 2004 ex artikel 10b APV Veiligheidsrisicogebied Binnenstad/Hoog Catharijne /stationsgebied.
- ~~13.~~ Notitie d.d. 31 maart 2004 PF in horecagelegenheden
- ~~14.~~ Derde aanwijzing PF 1 april 2004 tot 1 juli 2004
- ~~15.~~ Resultaatschema PF 8 april 2004 Locatie Potterstraat
- ~~16.~~ Verslag PF actie Lombok 10 april 2004
- ~~17.~~ Notitie 27 april 2004
- ~~18.~~ Evaluatie PF juni 2004

2005

- ~~19.~~ Aanwijzingsbesluit d.d. 3 januari 2005 ex artikel 10b APV Veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg e.o.
- ~~20.~~ Aanwijzingsbesluit d.d. 3 januari 2005 ex artikel 10b APV Veiligheidsrisicogebied Binnenstad/Hoog Catharijne /stationsgebied.
- ~~21.~~ Aanwijzingsbesluit d.d. 3 januari 2005 ex artikel 10b APV Veiligheidsrisicogebied Lombok
- ~~22.~~ Aanwijzing gebied Amsterdamsestraatweg e.o. als veiligheidsrisicogebied 1 februari 2005 tot 1 augustus 2005
23. Brief van Directie Opsporingsbeleid aan voorzitter Tweede Kamer van 8 juni 2005
- ~~24.~~ Uitspraak Afdeling bestuursrecht Raad van State 9 november 2005 (LJN: AU5839)
- ~~25.~~ Memo 21 november 2005 t.b.v. Driehoek Stad Utrecht

2006

- ~~26.~~ Memo 11 januari 2006 t.b.v. Driehoek Stad Utrecht
- ~~27.~~ Aanwijzingsbesluit d.d. 17 februari 2006 ex artikel 10b APV Veiligheidsrisicogebied Binnenstad/Hoog Catharijne/stationsgebied en Lombok
- ~~28.~~ Afspraken d.d. 21 februari 2006 acties PF
- ~~29.~~ Overzicht opbrengsten PF Stad Utrecht Periode 2006
- ~~30.~~ Verzoek inzake PF d.d. 10 april 2006 aan OvJ
- ~~31.~~ Verzoek inzake PF d.d. 9 mei 2006 aan OvJ
- ~~32.~~ Verzoek inzake PF d.d. 23 mei 2006 aan OvJ
- ~~33.~~ Verzoek inzake PF d.d. 30 mei 2006 aan OvJ
- ~~34.~~ Verzoek inzake PF d.d. 26 juni 2006 aan OvJ

2007

- ~~35.~~ Evaluatie PF Politie Utrecht 2007 Periode 1 februari 2006-1 september 2006
- ~~36.~~ Notitie t.b.v. Driehoek Evaluatie PF
- ~~37.~~ Aanwijzingsbesluiten d.d. 13 maart 2007 ex artikel 10b APV Veiligheidsrisicogebied wijk Ondiep, het stationsgebied, de stations Lunetten en Zuilen en het stadion Galgenwaard (en omgeving)
- ~~38.~~ Ambtsbericht d.d. 20 maart 2007 gemeente Utrecht aan Minister BiZa over recente gebeurtenissen in de wijk Ondiep

2008

- ~~39.~~ Evaluatie PF gemeente Utrecht 17 januari 2008
- ~~40.~~ Agenda commissie Bestuur en Veiligheid 11 maart 2008
- ~~41.~~ Verslag vergadering commissie Bestuur en Veiligheid 11 maart 2008

Inventarisatie van veiligheidsrisicogebieden Utrecht t.b.v. preventief fouilleren 9-1-2003

Inleiding

Sinds enige tijd is het onder bepaalde condities mogelijk om gebieden aan te wijzen waar preventief gefouilleerd kan worden. In het land hebben dergelijke acties al plaatsgevonden, onder meer in Rotterdam. In de stadsdriehoek van Utrecht is gekeken naar de wenselijkheid om de bevoegdheden ook in Utrecht toe te passen. In principe is de wens uitgesproken dit instrument ook in Utrecht te gaan hanteren. Echter, voorafgaand aan de invoering zal moeten worden nagegaan welke gebieden in aanmerking komen. De driehoek heeft de Politie gevraagd een inventarisatie te maken van gebieden die in aanmerking zouden kunnen komen als veiligheidsrisicogebied. Voor die gebieden dient een cijfermatige onderbouwing gemaakt te worden. Deze notitie voorziet in de vraag van de driehoek.

Voor de duidelijkheid: in deze notitie wordt naar een aantal locaties gekeken die mogelijkwerwijs in aanmerking komen als veiligheidsrisicogebied. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat alle locaties die in deze notitie worden beschreven uiteindelijk als veiligheidsrisicogebied worden bestempeld. Het is dus niet zo dat op al deze locaties acties in het kader van preventief fouilleren zijn te verwachten.

Aan het eind van deze notitie zal door de politie een advies voor de Burgemeester worden geformuleerd. In dit advies worden op basis van de gemaakte analyse twee of drie locaties benoemd die wat betreft de politie het meest in aanmerking komen voor preventief fouilleren. Het is vervolgens aan de Burgemeester over te gaan tot aanwijzing van de gebieden.

Het wettelijk kader

Preventief fouilleren

De essentie van preventief fouilleren is dat er geen concrete verdenking aan vooraf hoeft te gaan. Dit heeft voor een persoon die gefouilleerd wordt als voordeel dat hij of zij niet direct als verdachte van het misdrijf te kijk staat: Iedereen wordt immers aan een onderzoek onderworpen. (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000–2001, 26 865 nr. 7 p.7).

Preventief fouilleren wordt mogelijk door wetwijzigingen. De wetwijzigingen houden het volgende in:

A. Het instellen van veiligheidsrisicogebieden (Gemeentewet / Wet wapens en munitie)

- bevoegdheidsverlening aanwijzing veiligheidsrisicogebied bij verordening door de gemeenteraad;
- het aanwijzen van veiligheidsrisicogebieden door de burgemeester;
- bevoegdheid OvJ om binnen een veiligheidsrisicogebied te gelasten, dat tegenover een ieder de hierna vermelde bevoegdheden worden uitgeoefend:
 - a. het onderzoeken van verpakkingen van goederen, inclusief reisbagage op wapens of munitie (art. 50 lid 3 WWM),
 - b. het onderzoeken van vervoermiddelen op wapens en munitie (art. 51 lid 3 WWM),
 - c. het onderzoeken van de kleding op aanwezigheid van wapens of munitie (art. 52 lid 3 WWM).

B. Verruiming bevoegdheden Wet wapens en munitie¹

- zie onder A. Bevoegdheid Officier van Justitie (art. 50 lid 3, 51 lid 3 en 52 lid 3 WWM)
- de eis "ernstig bezwaren" bij onderzoek aan de kleding (WWM) is komen te vervallen en vervangen door "indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat".

Datum van inwerkingtreding is 15 september 2002.

¹ alleen de belangrijkste wijzigingen worden hier genoemd. Zie voor alle wijzigingen de 'Wet van 13 juli 2002 tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet wapens en munitie in verband met de bestrijding van wapengeweld' (staatsblad 2002, 420)

Een bestuursrechtelijk en een strafvorderlijk spoor

De wetswijziging betreft een tweetal sporen, een bestuursrechtelijk en een strafvorderlijk spoor. Beide sporen functioneren in de praktijk los van elkaar.

- *Bestuursrechtelijk spoor*

Het bestuurlijke spoor biedt de burgemeester – op basis van het nieuwe art. 151b van de Gemeentewet – de mogelijkheid bijzondere gebieden aan te wijzen waarbinnen de politie de bevoegdheid krijgt om gedurende een van te voren bepaalde tijd personen, bagage en voertuigen *preventief* op wapens te onderzoeken.

- *Strafvorderlijk spoor*

Het strafvorderlijk spoor behelst de door de wetswijziging verruimde bevoegdheden tot fouilleren op basis van de Wet wapens en munitie. Voor dit fouilleren moet een aanleiding zijn. Dit spoor kan niet preventief worden ingezet.

(Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000–2001, 26 865, nr. 7, p.1)

Burgemeester of Officier van Justitie

De last van de officier van Justitie wordt gegeven vanuit zijn taak bij de opsporing van strafbare feiten, in casu de overtreding van de Wet wapens en munitie. De bevoegdheid die bij deze wetswijziging aan de burgemeester wordt toegekend komt voort uit zijn of haar taak met betrekking tot de handhaving van de openbare orde. De last van de officier van Justitie is dus niet een preventieve bevoegdheid, omdat aan de voorwaarden van artikel 50 respectievelijk artikel 51, eerste lid, moet zijn voldaan. Voor de burgemeester is de algemene veiligheidssituatie in een bepaald gebied, en niet een aanwijzing ten aanzien van een concreet delict, bepalend. (MvT Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1999–2000, 26 865, nr. 3, p.8)

Wat is een Veiligheidsrisicogebied?

Wetswijzigingen (gemeentewet/Wet wapens en munitie) openen de mogelijkheid voor de burgemeester om in bijzondere gevallen een bepaald gebied aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.

Een dergelijk gebied wordt gekenmerkt door (1) een hoog risico op geweldsincidenten en dreigingen met (vuur)wapens. In het bijzonder kan hierbij gedacht worden aan concentraties van uitgaansgelegenheden die in avond en nacht uit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarzetting met zich meebrengen.

Ook (2) kan gedacht worden aan grote (sport)manifestaties met een verhoogd risico op verstoring van de openbare orde en veiligheid en gebieden met voortdurende drugsoverlast.

(MvT Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1999–2000, 26 865, nr. 3, p.5)

Bij een veiligheidsrisicogebied gaat het (3) om een gebied dat in de openlucht is gelegen en dat naar bestemming of vast gebruik voor iedereen toegankelijk is. De publieke gedeelten van stations behoren daar ook toe.

(Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000–2001, 26 865, nr. 7, p.13)

Gestelde criteria aanwijzen veiligheidsrisicogebied

Artikel 151a van de Gemeentewet is uitgebreid met artikel 151b.

Het eerste lid van artikel 151b:

1. De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie toepassen.

Vrees

Gesproken wordt over vrees voor het ontstaan van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens. Vrees is een subjectief begrip. De vrees moet echter wel objectiveerbaar zijn, in die zin dat er in redelijkheid sprake van moet zijn. De rechter moet aan de

hand van de feiten die tot de vrees aanleiding hebben gegeven kunnen toetsen of deze gerechtvaardigd is. De vrees kan bijvoorbeeld ontstaan uit politie-informatie ter zake of uit eerdere (dreiging van) incidenten. (MvT Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1999–2000, 26 865, nr. 5, p.9)

Het tweede en derde lid van artikel 151b:

- 2. De burgemeester gaat niet over tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993.*
- 3. De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.*

Tijdsduur aanwijzing veiligheidsrisicogebied

De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied is voor bepaalde duur. De begrenzing in de tijd mag niet ruimer zijn dan nodig is om het gevaar af te wenden. Deze zal een zo specifiek mogelijke datum en tijd moeten bevatten opdat wordt voldaan aan eisen van redelijkheid en proportionaliteit. De aanwijzing kan voor een bepaalde avond zijn, maar, bijvoorbeeld in geval van meerdaagse sportevenementen, ook voor een aantal dagen. (MvT Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1999–2000, 26 865, nr. 5, p.9)

Nu de gemeenteraad kan beslissen om al of niet bij verordening aan de burgemeester de bevoegdheid toe te kennen om preventief te fouilleren bestaat er minder bezwaar tegen om de aanwijzing zonodig voor een meerdaags of enkele weken durend evenement te laten gelden. De termijn waarvoor de aanwijzing geldt mag niet langer zijn dan strikt noodzakelijk. Een permanente aanwijzing is dus in strijd met de wet. (Tweede Kamer vergaderjaar 2000–2001, 26 865, nr 7.4).

Tijdsduur bevel Officier van Justitie

Het bevel van de Officier van Justitie zelf kan niet langer dan 12 uur gelden. Enerzijds om aan te geven dat het om een kort tijdbestek moet gaan en anderzijds de mogelijkheid te scheppen een gehele avond en nacht over de bevoegdheid te kunnen beschikken (art. 50 lid 3, 51 lid 3 en 52 lid 3 WWM).

Het vierde, vijfde en zesde lid van artikel 151b:

- 4. De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur. Indien de situatie dermate spoedeisend is dat de burgemeester de beslissing tot gebiedsaanwijzing niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk voor de opschriftstelling en voor de bekendmaking daarvan.*
- 5. De burgemeester brengt de gebiedsaanwijzing zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en van de officier van justitie, bedoeld in het tweede lid.*
- 6. Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in. Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.*

Bekendmaking

De aanwijzing door de burgemeester van een gebied als veiligheidsrisicogebied is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit houdt onder meer in dat het besluit bekend moet worden gemaakt op de wijze voorzien in artikel 3:42 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Op grond van dit artikel geschiedt bekendmaking van een besluit door kennisgeving van het besluit of van de zakelijke inhoud ervan in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws-, of huis-aan-huis-blad, dan wel op een andere geschikte wijze. Het kan voorkomen dat een besluit zodanig kort van tevoren wordt genomen dat het niet meer kan worden afgedrukt. In dat geval kan worden volstaan met "een andere geschikte wijze". Hierbij kan gedacht worden aan het bekendmaken van het besluit bij de belangrijkste toegangswegen naar het als veiligheidsrisicogebied aangewezen gebied. Ook indien publicatie in een blad nog wel mogelijk is, heeft daarnaast bekendmaking bij de toegang tot een gebied de voorkeur. (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000–2001, 26 865, nr. 3, p.6, 11. p.7)

Men kan bijvoorbeeld denken aan het plaatsen van borden rond het gebied, waar preventief gefouilleerd wordt (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000–2001, 26 865, nr. 7, p.13)

Analyse van de situatie in de stad Utrecht

Algemene achtergrond: regionale geweldsanalyse Politie Regio Utrecht 2001

De regionale geweldsanalyse van de Politie regio Utrecht maakt duidelijk dat in 2001 49% van de geweldsdelicten in de regio geen wapen wordt gebruikt. Bij 33% van de geweldsincidenten is het niet bekend of er wapens zijn gebruikt. Bij de overige 18% van de geweldsincidenten in de regio is wel gebruik gemaakt van wapens: bij 7% van mes/steekwapens, bij 4% van een vuurwapen, bij 2% van een slagwapen (stok/knuppel) en bij de overige incidenten is van andere wapens gebruik gemaakt (zoals bijvoorbeeld glas of een voertuig).

Met betrekking tot het gebruik van vuurwapens bij geweldsincidenten levert de analyse nog meer inzichten op. Zo blijkt dat het vuurwapengebruik bij geweldsincidenten in 40% van de gevallen gaat om een overval. In 25% van de gevallen gaat het om mishandeling, in 20% om bedreigingen en in 13% van de gevallen betreft het straatroof.

Ook zijn uitspraken op districtsniveau te doen met betrekking tot het gebruik van vuurwapens bij geweldsincidenten. Voor Paardenveld geldt dat in het jaar 2000 bij 1% en in 2001 bij 5% van de geweldsincidenten gebruik werd gemaakt van een vuurwapen. Voor Marco Polo waren die percentages in 2000 7% en in 2001 3%, voor Utrecht Noord in 2000 5% en in 2001 8%. Voor Tolsteeg is alleen het percentage in 2000 bekend: 3%.

Wat opvalt aan de laatstgenoemde percentages is dat er per district sterker dalingen en stijgingen waar te nemen zijn. Daarnaast valt Utrecht Noord op vanwege de hogere percentages. Verder scoren twee van de drie stadsdistricten waarvan het percentage vuurwapengebruik bij geweldsincidenten in 2001 bekend is, boven het regionaal gemiddelde van 4%.

Tot slot valt uit de geweldsanalyse nog af te leiden dat plegers van geweld twee keer zo vaak vuurwapengevaarlijk zijn als de gemiddelde dader: van alle in HKS geregistreerde personen staat 0,7% geregistreerd als vuurwapengevaarlijk, van de geweldplegers staat 1,4% als zodanig geregistreerd.

Inventarisatie veiligheidsrisicogebieden

Voor een aantal gebieden in de stad is een analyse gemaakt van de incidenten in BPS die (vuur)wapen gerelateerd kunnen zijn.² Dit om te kijken of deze gebieden eventueel in aanmerking komen om aangewezen te worden als veiligheidsrisicogebied. In BPS is de periode bekeken van 1 januari 2001 tot medio november 2002 (t/m 17 november).

Vooraf is in de politiedistricten geïnventariseerd voor welke gebieden men de inschatting maakt dat deze in aanmerking zouden komen voor het predikaat veiligheidsrisicogebied. De analyse heeft zich in ieder geval op deze gebieden gericht. Daarnaast is gekeken of op basis van het incidentenoverzicht nog andere gebieden in aanmerking komen vanwege het cijfermatige beeld of andere beschikbare informatie. Dat laatste bleek voor één gebied (Jutphaseweg) op te gaan. Uiteindelijk is voor de volgende gebieden een analyse uitgevoerd:

- HC/stationsgebied
- Binnenstad/uitgaansgebied
- 't Goylaan
- Stadion Galgenwaard
- Europalaan
- Kop van Lombok
- Kanaleneiland Noord
- Jaarbeurs

² Gekeken is naar de volgende incidenten: 241 overval (gewapende), 242 beroving/tasjesroof, 301 geweld zonder letsel zonder wapen, 302 geweld z.l. met wapen, 303 geweld z.l. met vuurwapen, 311 geweld met letsel zonder wapen, 312 geweld m.l. met wapen, 313 geweld m.l. met vuurwapen, 321 geweld dodelijk zonder wapen, 322 geweld dodelijk met wapen, 323 geweld dodelijk met vuurwapen, 325 openlijk geweld tegen personen, 326 openlijk geweld tegen goederen, 361 explosief/munitie, 383 aantreffen wapen, 384 softdrugs, 385 harddrugs, 387 wapenhandel, 862 controle drugs, 863 controle vuurwapens

- Zandpad
- Kop ASW (tot Marnixlaan)
- Winkelcentrum Overkapel en omgeving
- Jutphaseweg en omgeving

Per gebied volgt nu een weergave van de beschikbare informatie met betrekking tot (dreiging van) wapengebruik. Per gebied wordt eerst weergegeven wat het aantal incidenten is waarbij (vuur)wapens zijn gebruikt. Vervolgens wordt ingegaan op andere incidenten waarbij niet perse wapens worden gehanteerd, maar die wel meer inzicht verschaffen in de context van het gebied. Het gaat dan om berovingen, geweld en drugsgerelateerde incidenten. Daarna worden de meest opvallende locaties in het gebied besproken (vanuit de optiek incidenten met wapengebruik, en van uit de optiek totaalbeeld incidenten). Voor zover relevant en mogelijk³, wordt ook inzicht gegeven op welke tijdstippen de incidenten plaatsvinden.

Hoog Catharijne/Stationsgebied⁴

Met betrekking tot Hoog Catharijne/Stationsgebied staan in totaal 1402 incidenten geregistreerd die binnen deze analyse vallen (01-01-01 tot medio 11-02).

Incidenten met (vuur)wapens

Sinds 1 januari 2001 tot medio november 2002 hebben in HC en het stationsgebied 128 incidenten plaatsgevonden waarbij een (vuur)wapen een rol speelde. In totaal zijn 34 (vuur)wapens bij personen aangetroffen, zijn er 90 geweldincidenten met wapengebruik geweest (waarvan vier met vuurwapen) en zijn er vier gewapende overvallen geweest. Daarnaast is op basis van binnengekomen informatie acht maal een controle uitgevoerd op aanwezigheid van vuurwapens.⁵

Overige incidenten⁶

Sinds 01 januari 2001 staan in het HC en stationsgebied 253 berovingen/tasjesroven geregistreerd. Met betrekking tot geweldsdelicten (zonder gebruik van wapens) hebben 344 incidenten in het gebied plaatsgevonden.

Het HC/stationsgebied staat bekend om de problemen met drugs. In BPS staan 668 mutaties die te maken hebben met drugs (waarvan 255 controle drugs).

Tijdstippen incidenten

Indien wordt gekeken wanneer de incidenten die deel uitmaken van deze analyse plaatsvonden, dan blijkt het aantal incidenten relatief gelijkmatig verdeeld over de dagen van de week.

Uitschieters zijn de donderdag en zondag. Op deze dagen vonden respectievelijk de meeste (19%) en minste (11%) incidenten plaats.

Wat betreft het moment van de dag waarop de incidenten plaatsvinden, blijkt dat bijna de helft van de incidenten (48%) plaatsvond op de dag tussen 10.00u en 18.00u. In de avond, van 18.00u tot 22.00u vond 17% van alle incidenten plaats. Een kwart van de incidenten (24%) vond plaats tussen 22.00u en 06.00u. Wanneer specifiek wordt gekeken naar incidenten met wapens dan

³ In sommige gevallen is het aantal incidenten te klein om deze analyse uit te voeren (bijvoorbeeld bij het stadion). Voor andere locaties geldt dat nader inzicht in tijdstippen van incidenten op dit moment geen toegevoegde waarde heeft. Zo geldt voor de jaarbeurs bijvoorbeeld dat preventief fouilleren eventueel zal worden gehanteerd indien daar een evenement plaatsvindt dat daartoe aanleiding geeft.

⁴ Hoog Catharijne (WBS 010) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Achter Clarenburg, Boven Clarenburg, Boven Vredenburg, Clarenburg, Gildenkwartier, Godebaldkwartier, de Parkeergarage's (Moreelsepark, Radboudkwartier, Rijnkade, Stationsstraat, Vredenburg en Godebaldkwartier), Radboudkwartier, Radboudtraverse, Rijnkade, Stationshal, Stationstraverse en een deel van Vredenburg.

Stationsgebied (WBS 110) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Catharijnebaan, Catharijnesingel (deels), Daalseplein, Daalsesingel, Jaarbeurstraverse, Knipstraat, Leidseveer, Leidseveertunnel, Moreelsepark (deels), Noordertunnel, Smakkelaarsveld, Spoorstraat, Spoorweg-emplacement, Stationsdwarsstraat, Stationsplein, Stationsstraat, Vredenburg, Vredenburgpassage, Vredenburgviaduct en de Zuidertunnel.

⁵ Dit betekent dat er door de politie actief is opgetreden om een vuurwapen te achterhalen. Dat kan bijvoorbeeld door bij iemand thuis binnen te treden, maar het kan ook door iemand gericht te controleren op straat bij het vermoeden dat diegene een vuurwapen bezit. Een controle op vuurwapens vindt nooit zonder aanleiding plaats.

⁶ Voor de duidelijkheid wordt het onderscheid gemaakt tussen incidenten met gebruik van (vuur)wapens en overige incidenten. Helemaal zuiver is dit niet omdat bij de incidenten beroving/tasjesroof en openlijk geweld tegen personen ook gebruik gemaakt kan zijn van (vuur)wapens. Dat blijkt echter niet uit de incidentomschrijving. In dat te achterhalen moeten de aangiften worden doorgelezen. Dat is te arbeidsintensief. Met andere woorden: het aantal incidenten met gebruik van (vuur)wapens dat wordt beschreven is het minimale aantal.

- Zandpad
- Kop ASW (tot Marnixlaan)
- Winkelcentrum Overkapel en omgeving
- Jutphaseweg en omgeving

Per gebied volgt nu een weergave van de beschikbare informatie met betrekking tot (dreiging van) wapengebruik. Per gebied wordt eerst weergegeven wat het aantal incidenten is waarbij (vuur)wapens zijn gebruikt. Vervolgens wordt ingegaan op andere incidenten waarbij niet perse wapens worden gehanteerd, maar die wel meer inzicht verschaffen in de context van het gebied. Het gaat dan om berovingen, geweld en drugsgerelateerde incidenten. Daarna worden de meest opvallende locaties in het gebied besproken (vanuit de optiek incidenten met wapengebruik, en van uit de optiek totaalbeeld incidenten). Voor zover relevant en mogelijk³, wordt ook inzicht gegeven op welke tijdstippen de incidenten plaatsvinden.

Hoog Catharijne/Stationsgebied⁴

Met betrekking tot Hoog Catharijne/Stationsgebied staan in totaal 1402 incidenten geregistreerd die binnen deze analyse vallen (01-01-01 tot medio 11-02).

Incidenten met (vuur)wapens

Sinds 1 januari 2001 tot medio november 2002 hebben in HC en het stationsgebied 128 incidenten plaatsgevonden waarbij een (vuur)wapen een rol speelde. In totaal zijn 34 (vuur)wapens bij personen aangetroffen, zijn er 90 geweldincidenten met wapengebruik geweest (waarvan vier met vuurwapen) en zijn er vier gewapende overvallen geweest. Daarnaast is op basis van binnengekomen informatie acht maal een controle uitgevoerd op aanwezigheid van vuurwapens.⁵

Overige incidenten⁶

Sinds 01 januari 2001 staan in het HC en stationsgebied 253 berovingen/tasjesroven geregistreerd. Met betrekking tot geweldsdelicten (zonder gebruik van wapens) hebben 344 incidenten in het gebied plaatsgevonden.

Het HC/stationsgebied staat bekend om de problemen met drugs. In BPS staan 668 mutaties die te maken hebben met drugs (waarvan 255 controle drugs).

Tijdstippen incidenten

Indien wordt gekeken wanneer de incidenten die deel uitmaken van deze analyse plaatsvonden, dan blijkt het aantal incidenten relatief gelijkmatig verdeeld over de dagen van de week.

Uitschieters zijn de donderdag en zondag. Op deze dagen vonden respectievelijk de meeste (19%) en minste (11%) incidenten plaats.

Wat betreft het moment van de dag waarop de incidenten plaatsvinden, blijkt dat bijna de helft van de incidenten (48%) plaatsvond op de dag tussen 10.00u en 18.00u. In de avond, van 18.00u tot 22.00u vond 17% van alle incidenten plaats. Een kwart van de incidenten (24%) vond plaats tussen 22.00u en 06.00u. Wanneer specifiek wordt gekeken naar incidenten met wapens dan

³ In sommige gevallen is het aantal incidenten te klein om deze analyse uit te voeren (bijvoorbeeld bij het stadion). Voor andere locaties geldt dat nader inzicht in tijdstippen van incidenten op dit moment geen toegevoegde waarde heeft. Zo geldt voor de jaarbeurs bijvoorbeeld dat preventief fouilleren eventueel zal worden gehanteerd indien daar een evenement plaatsvindt dat daartoe aanleiding geeft.

⁴ Hoog Catharijne (WBS 010) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Achter Clarenburg, Boven Clarenburg, Boven Vredenburg, Clarenburg, Gildenkwartier, Godebaldkwartier, de Parkeergarage's (Moreelsepark, Radboudkwartier, Rijnkade, Stationsstraat, Vredenburg en Godebaldkwartier), Radboudkwartier, Radboudtraverse, Rijnkade, Stationshal, Stationstraverse en een deel van Vredenburg.

Stationsgebied (WBS 110) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Catharijnebaan, Catharijnesingel (deels), Daalseplein, Daalsesingel, Jaarbeurstraverse, Knipstraat, Leidseveer, Leidseveertunnel, Moreelsepark (deels), Noordertunnel, Smakkelaarsveld, Spoorstraat, Spoorweg-emplacement, Stationsdwarsstraat, Stationsplein, Stationsstraat, Vredenburg, Vredenburgpassage, Vredenburgviaduct en de Zuidertunnel.

⁵ Dit betekent dat er door de politie actief is opgetreden om een vuurwapen te achterhalen. Dat kan bijvoorbeeld door bij iemand thuis binnen te treden, maar het kan ook door iemand gericht te controleren op straat bij het vermoeden dat diegene een vuurwapen bezit. Een controle op vuurwapens vindt nooit zonder aanleiding plaats.

⁶ Voor de duidelijkheid wordt het onderscheid gemaakt tussen incidenten met gebruik van (vuur)wapens en overige incidenten. Helemaal zuiver is dit niet omdat bij de incidenten beroving/tasjesroof en openlijk geweld tegen personen ook gebruik gemaakt kan zijn van (vuur)wapens. Dat blijkt echter niet uit de incidentomschrijving. In dat te achterhalen moeten de aangiften worden doorgelezen. Dat is te arbeidsintensief. Met andere woorden: het aantal incidenten met gebruik van (vuur)wapens dat wordt beschreven is het minimale aantal.

blijkt dat een groter deel daarvan plaatsvond in de uren tussen 22.00u en 6.00u, namelijk 29% van die incidenten.

Opvallende locaties binnen het gebied

Gekeken naar de incidenten waarbij (vuur)wapens een rol hebben gespeeld, springen zes locaties in het gebied er uit vanwege hun aandeel daarin. Op de **Catharijnesingel** vond 20% van die incidenten plaats. Maar ook het **Smakkelaarsveld** (10%), **Vredenburg** (9%), **Clarenburg** (9%), de **Stationsdwaarsstraat** (9%) en het **Gildenkwartier** (7%) vallen met hun aandeel op.

Wanneer naar alle incidenten (1402; dus inclusief de bovenstaande) wordt gekeken waarop deze analyse zich richt, dan komen wederom Vredenburg (17%), het Smakkelaarsveld (16%) en de Catharijnesingel (11%) prominent in beeld vanwege het aantal incidenten dat daar plaatsvindt. In mindere mate concentreren de incidenten zich ook op het Stationsplein (7%), de stationsdwaarsstraat (7%) en het Gildenkwartier (6%).

Met betrekking tot de Stationsdwaarsstraat moet worden opgemerkt dat deze locatie sinds de sluiting van 'de tunnel' niet meer in beeld is.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

Het gebied Hoog Catharijne en stationsgebied kenmerkt zich door een zeer hoog aantal incidenten. Een groot deel van de incidenten die in beeld zijn gebracht betreft incidenten met wapens. Daarnaast vallen het aantal drugsincidenten en het hoge aantal berovingen op. Het gebied kenmerkt zich onder meer door voortdurende drugsoverlast. Wat betreft de tijdstippen valt op dat de incidenten zeven dagen per week, dag en nacht plaatsvinden.

Wat betreft de locaties, ligt het zwaartepunt van de incidenten op de lijn Smakkelaarsveld, Catharijnesingel en Vredenburg.

Het gebied komt zondermeer in aanmerking als veiligheidsrisicogebied.

Binnenstad (uitgaansgebied)⁷

Met betrekking tot de Binnenstad staan in totaal 1380 incidenten geregistreerd die binnen deze analyse vallen (01-01-01 tot medio 11-02).

Incidenten met (vuur)wapens

Sinds 1 januari 2001 tot medio november 2002 zijn in de Binnenstad 179 incidenten geweest met (vuur)wapens. Er is 46 keer een (vuur)wapen bij personen aangetroffen. Verder hebben er 110 geweldsincidenten met gebruik van een wapen plaatsgevonden. Bij vijf van die incidenten werd gebruik gemaakt van een vuurwapen. Ook zijn er in de Binnenstad 14 gewapende overvallen geweest. Tevens is op basis van informatie vier keer een controle uitgevoerd op aanwezigheid van vuurwapens. Tot slot zijn er vijf mutaties opgesteld omdat munitie is aangetroffen.

Overige incidenten

In totaal zijn er 240 berovingen/tasjesroven geweest. Daarnaast hebben er 798 geweldsincidenten tegen personen plaatsgevonden (zonder gebruik van wapens). Tevens staan in BPS 163 mutaties die gerelateerd zijn aan drugs.

Tijdstippen incidenten

Indien wordt gekeken wanneer de incidenten die deel uitmaken van deze analyse plaatsvonden, dan blijkt er een duidelijk verschil te bestaan tussen de dagen in het weekend en door de week.

⁷ Binnenstad/uitgaansgebied (WBS 100, 101, 102, 103, 104), locaties met tenminste één incident uit deze analyse: achter de dom, achter Sint Pieter, Alendorpstraat, Ambachtstraat, bakkerbrug, Bakkerstraat, Begijnkade, Bergstraat, Boothstraat, Breedstraat, Buurkerkhof, Catharijnekade, Choorstraat, Dirck van Zuylensstraat, Damplein, Domstraat, Donkere Gaard, Donkerstaat, Drakenburgstraat, Drieharingstraat, Drift, Ganzenmarkt, Hamsteeg Hanengeschei, Hardebollenstraat, Hoogt, Jacobibrug, Jacobijnenstraat, Jacobskerk, Jansbrug, Jansdam, Janskerkhof, Jansveld, Keistraat, Korte Jansstraat, Korte Jufferstraat, Korte Koestraat, Korte Lauwerstraat, Korte Minrebroederstaat, Kromme Nieuwegracht, Kroonstraat, lange Elisabethstraat, lange Viestraat, Lauwerhof, Lichte Gaard, Lijn markt, Loeff Berchmakerstraat, Lucabolwerk, Mariahoek, Mariaplaats, Mariastraat, Minrebroederstaat, Molenstraat, Neude, Nieuwekade, Nobeldwaarsstraat, Nobelstraat, Noorderbrug, Noorderstraat, Oranjehof, Oudegracht (deels), Oudegracht aan de werf (deels), Oudkerkhof, Paardenveld, Parkeer garage La Vie, Pastoor van Nuenhof, Pauwstraat, Pieterstraat, Plompatorenbrug, Plompatorengracht, Potterstraat, Predikherenkerkhof, Predikherenstraat, Rozenstraat, Schoutenstraat, Smalle Begijnestraat, Springweg, St. Jacobsstraat, Stadhuisbrug, Steenweg, Telingstraat, Van Asch van Wijckskade, Verkeersplein Paardenveld, Viebrug, Vinkenburgstraat, Vismarkt, Visscherplein, Voor Clarenburg, Voorstraat, Vredenburg, Waterpoort, Waterstraat, Wijde Begijnhof, Willemsplantsoen, Willemstraat, Wittevrouwenburg, Wittevrouwenstraat, Wolvenplein, Wolvenstraat, zadelstraat, Zakkendragersteeg.

blijkt dat een groter deel daarvan plaatsvond in de uren tussen 22.00u en 6.00u, namelijk 29% van die incidenten.

Opvallende locaties binnen het gebied

Gekeken naar de incidenten waarbij (vuur)wapens een rol hebben gespeeld, springen zes locaties in het gebied er uit vanwege hun aandeel daarin. Op de **Catharijnesingel** vond 20% van die incidenten plaats. Maar ook het **Smakkelaarsveld** (10%), **Vredenburg** (9%), **Clarenburg** (9%), de **Stationsdwaarsstraat** (9%) en het **Gildenkwartier** (7%) vallen met hun aandeel op.

Wanneer naar alle incidenten (1402; dus inclusief de bovenstaande) wordt gekeken waarop deze analyse zich richt, dan komen wederom Vredenburg (17%), het Smakkelaarsveld (16%) en de Catharijnesingel (11%) prominent in beeld vanwege het aantal incidenten dat daar plaatsvindt. In mindere mate concentreren de incidenten zich ook op het Stationsplein (7%), de stationsdwaarsstraat (7%) en het Gildenkwartier (6%).

Met betrekking tot de Stationsdwaarsstraat moet worden opgemerkt dat deze locatie sinds de sluiting van 'de tunnel' niet meer in beeld is.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

Het gebied Hoog Catharijne en stationsgebied kenmerkt zich door een zeer hoog aantal incidenten. Een groot deel van de incidenten die in beeld zijn gebracht betreft incidenten met wapens. Daarnaast vallen het aantal drugsincidenten en het hoge aantal berovingen op. Het gebied kenmerkt zich onder meer door voortdurende drugsoverlast. Wat betreft de tijdstippen valt op dat de incidenten zeven dagen per week, dag en nacht plaatsvinden.

Wat betreft de locaties, ligt het zwaartepunt van de incidenten op de lijn Smakkelaarsveld, Catharijnesingel en Vredenburg.

Het gebied komt zondermeer in aanmerking als veiligheidsrisicogebied.

Binnenstad (uitgaansgebied)⁷

Met betrekking tot de Binnenstad staan in totaal 1380 incidenten geregistreerd die binnen deze analyse vallen (01-01-01 tot medio 11-02).

Incidenten met (vuur)wapens

Sinds 1 januari 2001 tot medio november 2002 zijn in de Binnenstad 179 incidenten geweest met (vuur)wapens. Er is 46 keer een (vuur)wapen bij personen aangetroffen. Verder hebben er 110 geweldsincidenten met gebruik van een wapen plaatsgevonden. Bij vijf van die incidenten werd gebruik gemaakt van een vuurwapen. Ook zijn er in de Binnenstad 14 gewapende overvallen geweest. Tevens is op basis van informatie vier keer een controle uitgevoerd op aanwezigheid van vuurwapens. Tot slot zijn er vijf mutaties opgesteld omdat munitie is aangetroffen.

Overige incidenten

In totaal zijn er 240 berovingen/tasjesroven geweest. Daarnaast hebben er 798 geweldsincidenten tegen personen plaatsgevonden (zonder gebruik van wapens). Tevens staan in BPS 163 mutaties die gerelateerd zijn aan drugs.

Tijdstippen incidenten

Indien wordt gekeken wanneer de incidenten die deel uitmaken van deze analyse plaatsvonden, dan blijkt er een duidelijk verschil te bestaan tussen de dagen in het weekend en door de week.

⁷ Binnenstad/uitgaansgebied (WBS 100, 101, 102, 103, 104), locaties met tenminste één incident uit deze analyse: achter de dom, achter Sint Pieter, Alendorpstraat, Ambachtstraat, bakkerbrug, Bakkerstraat, Begijnkade, Bergstraat, Boothstraat, Breedstraat, Buurkerkhof, Catharijnekade, Choorstraat, Dirck van Zuylensstraat, Damplein, Domstraat, Donkere Gaard, Donkerstaat, Drakenburgstraat, Drieharingstraat, Drift, Ganzenmarkt, Hamsteeg Hanengeschei, Hardebollenstraat, Hoogt, Jacobibrug, Jacobijnenstraat, Jacobskerk, Jansbrug, Jansdam, Janskerkhof, Jansveld, Keistraat, Korte Jansstraat, Korte Jufferstraat, Korte Koestraat, Korte Lauwerstraat, Korte Minrebroederstaat, Kromme Nieuwegracht, Kroonstraat, lange Elisabethstraat, lange Viestraat, Lauwerhof, Lichte Gaard, Lijn markt, Loeff Berchmakerstraat, Lucabolwerk, Mariahoek, Mariaplaats, Mariastraat, Minrebroederstaat, Molenstraat, Neude, Nieuwekade, Nobeldwaarsstraat, Nobelstraat, Noorderbrug, Noorderstraat, Oranjehof, Oudegracht (deels), Oudegracht aan de werf (deels), Oudkerkhof, Paardenveld, Parkeer garage La Vie, Pastoor van Nuenhof, Pauwstraat, Pieterstraat, Plompetorenbrug, Plompetorengracht, Potterstraat, Predikherenkerkhof, Predikherenstraat, Rozenstraat, Schoutenstraat, Smalle Begijnestraat, Springweg, St. Jacobsstraat, Stadhuisbrug, Steenweg, Telingstraat, Van Asch van Wijckskade, Verkeersplein Paardenveld, Viebrug, Vinkenburgstraat, Vismarkt, Visscherplein, Voor Clarenburg, Voorstraat, Vredenburg, Waterpoort, Waterstraat, Wijde Begijnhof, Willemsplantsoen, Willemstraat, Wittevrouwenburg, Wittevrouwenstraat, Wolvenplein, Wolvenstraat, zadelstraat, Zakkendragersteeg.

Op vrijdag, zaterdag en zondag blijkt in totaal 60% van de incidenten plaats te vinden (respectievelijk 15,5%, 19% en 25,5%). De resterende 40% van de incidenten is gelijkmatig verdeeld over de vier overige dagen van de week.

Wat betreft het moment van de dag waarop de incidenten plaatsvinden, blijkt dat ruim de helft van de incidenten (51%) plaatsvond tussen 22.00u en 06.00u 's ochtends. Wat erg opvalt is dat maar liefst 33% van alle incidenten gebeurde tussen 02.00u en 06.00u. Overdag, tussen 10.00u en 18.00u, vond 28% van de incidenten plaats en 's avonds tussen 18.00u en 22.00u 13%. Wanneer specifiek wordt gekeken naar incidenten met wapens dan blijkt ook dat het zwaartepunt in de nachtelijke uren ligt: 42% van de incidenten met wapen vond plaats tussen 22.00u en 06.00u. Vergeleken met het totaalbeeld van deze analyse, blijken incidenten met wapens relatief meer plaats te vinden in de avond (namelijk 16% i.p.v. 13%) en in de vroege ochtend van 06.00u tot 10.00u (namelijk 13% i.p.v. 8,5%). Er is dus wel sprake van relatief meer spreiding.

Opvallende locaties binnen het gebied

Gekeken naar waar in de Binnenstad de incidenten met (vuur)wapens plaatsvonden, vallen een aantal locaties op. Van alle incidenten met (vuur)wapen was 14% op de **Oudegracht**. Maar ook op de **Potterstraat** (8%), **het Neude** (6%), **het Lucasbolwerk** (4%) en **de Mariaplaats** (4%) vond een relatief groot deel van de incidenten met (vuur)wapen plaats.

Indien naar alle incidenten van deze analyse (1380) wordt gekeken, dan komt ook de Oudegracht in beeld omdat daar het grootste deel van de incidenten plaatsvond (12%). Verder vallen de Potterstraat (9%), het Neude (8%), de Drieharingstraat (5%), de Stadhuisbrug (4%) en het Janskerkhof (4%) op.

Deze locaties zijn allemaal gebieden die bekend zijn als uitgaansgebieden. Het merendeel van de incidenten op deze plaatsen betreft dan ook geweldsincidenten.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

De Binnenstad omvat het uitgaansgebied en kenmerkt zich door derhalve door concentraties van uitgaansgelegenheden die in de avond en nacht vanuit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarzetting met zich meebrengen. Ook voor de Binnenstad geldt dat er zeer veel incidenten plaatsvinden en dat er sprake is van een groot aantal incidenten met wapens. Daarnaast vallen de geweldincidenten en berovingen in aantal op. Uit de tijdstippen waarop de incidenten plaatsvinden, namelijk vooral in het weekend en in de nacht, valt af te leiden dat veel van de incidenten gerelateerd zijn aan de Binnenstad als uitgaansgebied. De meest in het oog springende locaties, zijn plekken die een centrale plaats innemen in het uitgaansgebied (m.n. de Oudegracht, Potterstraat, Neude en de Mariaplaats)

Ook de Binnenstad voldoet ruimschoots aan de criteria om het als veiligheidsrisicogebied te benoemen.

't Goylaan (en omgeving)⁸

In de periode van 1 januari 2001 tot medio november 2002 zijn met betrekking tot de omgeving van 't Goylaan 304 incidenten geregistreerd die binnen deze analyse vallen.

Incidenten met (vuur)wapens

Van het totaal aantal incidenten in de omgeving van 't Goylaan, zijn er 49 incidenten geweest waarbij (vuur)wapens een rol hebben gespeeld. De meerderheid van deze incidenten, namelijk 31, betrof geweldsincidenten (waarvan 2 met vuurwapen). Daarnaast is drie maal een wapen aangetroffen, is er éénmaal munitie aangetroffen en is informatie 14 maal aanleiding geweest voor controles gericht op vuurwapens.

Uit informatie is gebleken dat 't Goylaan een locatie is waar regelmatig vuurwapens aanwezig zijn. Dit zou te maken hebben met handel in verdovende middelen.

⁸ 't Goylaan en omgeving (WBS 463, 464) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Aquamarijnlaan, Bazuinhof, Blankvoornstraat, Broeder Alarmstraat, Burgermeester Smitsstraat, Camminghaplantsoen, Constant Erzeijstraat, Duurstedelaan, Hamslaan, Heemstedelaan, Hoog Graafslandseweg, Huis te Vlietlaan, Huize de Geerlaan, Ijsselsteinlaan, Jan van Arkelstraat, Julianaweg, Karperstraat, Kastelenplantsoen, Liesbosweg, Linschotensingel, Montfoortlaan, Nijeveldsingel, Oranje Nassualaan, Oud-Wulvenlaan, Pagelaan, Plettenburgplantsoen, Ridderplanstoen, Rijnenburglaan, Rijnesteinhof, Rijnhuizenlaan, Roelof Droststraat, Scherpenburglaan, Schonauwensingel, Slotlaan, Stormdijklaan, 't Goybrug, 't Goylaan, 't Goyplein, Tjepmahof, Troubadourhof, Vaartserijnstraat, Verlengde Hoogravenseweg, Vronesteinlaan, W.A. Vultostraat, Wickenbruglaan, Wijnesteinlaan.

Overige incidenten

In de omgeving van 't Goylaan zijn in de onderzoeksperiode 91 berovingen/straatrovers geweest. Ook zijn er nog 88 geweldsincidenten geweest waarbij geen wapen werd gebruikt. In BPS staan verder 76 mutaties die gerelateerd zijn aan drugs.

Tijdstippen incidenten

Gekeken wanneer de incidenten plaatsvonden die deel uitmaken van deze analyse, dan blijken er geen grote verschillen te zijn wat betreft de dagen van de week. Op dinsdag en donderdag vinden de meeste incidenten plaats (respectievelijk 20% en 18%) en op zondag veruit de minste (7%).

Wel valt op dat de incidenten met name overdag en in de avond plaatsvinden. Bijna 46% van de incidenten vond plaats tussen 10.00u en 18.00u. In de avond, van 18.00u tot 22.00u vond 32% van alle incidenten plaats. Wanneer specifiek wordt gekeken naar incidenten met wapens dan blijkt dat een groter deel daarvan overdag plaatsvond tussen 10.00u en 18.00u, namelijk 55% van die incidenten. In de avond vond 24,5% van de incidenten met wapen plaats.

Opvallende locaties binnen het gebied

Voor wat betreft de incidenten waarbij sprake was van gebruik van (vuur)wapens geldt dat 22% plaatsvond op 't Goylaan. De overige incidenten zijn vrij gelijkmatig verdeeld over de andere locaties. Enigszins opvallend zijn nog de **Duurstedelaan**, de **Heemstedelaan**, de **IJsselsteinlaan**, de **Nijveldsingel** en de **Rijnenburglaan** met ieder 6% van de incidenten met wapengebruik.

Gekeken naar alle 304 de incidenten dan is ook 't Goylaan de locatie waar veruit de meeste incidenten plaatsvonden, namelijk 38%. Enigszins in het oog springende locaties zijn verder nog de IJsselsteinlaan met 5% van alle incidenten, en de Heemstedelaan en de Nijveldsingel met ieder 4%.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

't Goylaan en omgeving vormt een gebied waar sprake is van veel drugsgelateerde overlast. Het aantal incidenten dat in dit gebied plaatsvond is voor een woongebied relatief hoog. Uit informatie blijkt dat 't Goylaan een locatie is waar in verband met drugshandel vuurwapens een rol spelen. In het beschreven gebied vormt 't Goylaan het centrum wat betreft het aantal incidenten. De incidenten vinden vooral overdag en in de avond plaats.

Gezien het specifieke karakter van de problematiek kan 't Goylaan in aanmerking komen als veiligheidsrisicogebied.

Stadion⁹

Bij het stadion hebben sinds 1 januari 2001 tot medio november 2002 41 incidenten plaatsgevonden die tot deze analyse behoren.

Incidenten met (vuur)wapens

Van de 41 incidenten waren er een viertal met wapen. Drie maal betrof het een geweldsincident. Eén keer werd een wapen aangetroffen.

Overige incidenten

Overige incidenten bij het Stadion betreffen overwegend geweldplegingen (33; zonder wapen). Verder waren er nog een tweetal berovingen en twee drugsgelateerde incidenten.

Opvallende locaties binnen het gebied

Meeste opvallende locaties zijn het **stadion** zelf en het **Herculesplein** met ieder respectievelijk 44% en 34% van de incidenten.

In de directe omgeving van het Stadion zijn op basis van de cijfers verder geen opvallende locaties te benoemen.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

⁹ Stadion (WBS 457) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Herculeslaan, Herculesplein, Komhoutweg, Stadion Galgenwaard, Weg tot de Wetenschap.

Het aantal incidenten met (vuur)wapens bij het stadion is laag. Wel zijn er 21 openlijke geweldplegingen tegen personen waarbij wapens gebruikt kunnen zijn. Om dit te achterhalen moeten de aangiftes worden doorgenomen. Daarnaast komen eventuele wapens of voorwerpen die als zodanig kunnen dienen en die FC Utrecht bij de fouillering bij wedstrijden in beslag neemt, niet tot uiting in de cijfers. Toch lijkt een cijfermatige onderbouwing om het stadion als veiligheidsrisicogebied te benoemen niet haalbaar.

Wel is het stadion een gebied waar een verhoogde kans is verstoringen op het gebied van openbare orde en veiligheid in verband met grote (sport)manifestaties. In dat licht zou het stadion wellicht toch in aanmerking kunnen komen voor het predikaat veiligheidsrisicogebied, wanneer er informatie voorhanden is die duidt op risico's voor de verstoring van de openbare orde en veiligheid.

Europalaan (tippelzone)¹⁰

Op de Europalaan en in de directe omgeving daarvan, hebben in totaal 117 plaatsgevonden die deel uitmaken van deze analyse (sinds 1 januari 2001 tot medio november 2002).

Incidenten met (vuur)wapens

Voor wat betreft incidenten waarbij zeker sprake was van gebruik van (vuur)wapens, geldt dat die vrijwel uitsluitend op de Europalaan plaatsvonden: 10 van de in totaal 12 incidenten. Eénmaal werd op de Europalaan een (vuur)wapen aangetroffen, drie maal werd naar aanleiding van informatie een controle op vuurwapens verricht. De overige incidenten betroffen geweldsincidenten met gebruik van een wapen. De twee incidenten die elders plaatsvonden (Beneluxlaan en Kanaalweg) betroffen ook geweldsincidenten.

Overige incidenten

In totaal zijn er 27 berovingen/straatrovers geweest ten tijde van de onderzoeksperiode. Verder zijn ook hier verschillende geweldsincidenten geweest (30 incidenten) en hebben er 48 drugsgelateerde incidenten plaatsgevonden.

Tijdstippen incidenten

Indien wordt gekeken wanneer de incidenten plaatsvonden die deel uitmaken van deze analyse, dan blijkt dat de incidenten gedurende alle dagen van de week plaatsvinden. Wel zijn de meeste incidenten op doordeweekse dagen.

Wat betreft het moment van de dag waarop de incidenten plaatsvinden, blijkt dat maar liefst 66% van de incidenten plaatsvond tussen 18.00u en 02.00u. In de avond, van 18.00u tot 22.00u vond 26% van alle incidenten plaats. Tussen 22.00u en 02.00u waren 40% van de incidenten.

Opvallende locaties binnen het gebied

Van de vier locaties die in deze analyse zijn betrokken, is de **Europalaan** de locatie waar vrijwel alle incidenten plaatsvonden. Van de 117 incidenten waren er 96 (82%) op de Europalaan.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

Op de Europalaan en de directe omgeving heeft een relatief groot aantal incidenten plaatsgevonden (gezien het feit dat het een klein gebied is waar naar is gekeken). Het aantal incidenten met wapens lag een stuk lager, maar ze vonden wel vrijwel allemaal op de Europalaan plaats. De incidenten waren overwegend tussen 18.00u en 02.00u. Gezien het specifieke karakter van de Europalaan (tippelzone) kan verondersteld worden dat deze straat toch in aanmerking kan komen voor een veiligheidsrisicogebied.

¹⁰ Europalaan: gekeken is naar de Europalaan en enkele direct daarbij gelegen straten: Beneluxlaan, Kanaalweg en de Koningin Wilhelminalaan.

Kop van Lombok¹¹

Het gebied dat valt onder de kop van Lombok telt 253 incidenten die deel uitmaken van de analyse vanaf 1 januari 2001 tot medio november 2002.

Incidenten met (vuur)wapens

In geval van 46 incidenten is gebruik gemaakt van een (vuur)wapen. Vierentwintig keer betrof het een geweldpleging met gebruik van een wapen (waarvan éénmaal een vuurwapen). Ook is er 9 keer een gewapende overval geweest in het gebied. Tot slot is er 6 keer een wapen aangetroffen en is op basis van informatie 7 maal een controle uitgevoerd gericht op vuurwapens.

Er is informatie dat in horecagelegenheden op de Kanaalstraat regelmatig vuurwapens aanwezig zijn.

Overige incidenten

De Kop van Lombok telde 69 berovingen/tasjesroven in de onderzoeksperiode. Verder vonden er nog 92 geweldsdelicten tegen personen plaats (zonder gebruik van wapens) en waren er 46 druggerelateerde incidenten.

Tijdstippen incidenten

Op de kop van Lombok vinden de hele week incidenten plaats. De incidenten zijn relatief gelijkmatig verdeeld over de dagen van de week. Uitschieter is de woensdag met 20,5% van alle incidenten.

Tweeënzeventig procent van de incidenten vond overdag en 's avonds plaats. Tussen 10.00u en 14.00u 14%, tussen 14.00u en 18.00u 30% en tussen 18.00u en 22.00u 28%.

Wanneer specifiek wordt gekeken naar incidenten met wapens dan blijkt een nog groter deel plaats te vinden tussen 10.00u en 22.00u, namelijk 78% van die incidenten.

Opvallende locaties binnen het gebied

Indien alleen wordt gekeken naar de locaties waar de incidenten plaatsvonden met wapengebruik (46 in totaal), dan vallen drie locaties op: **de Kanaalstraat, de JP Coenstraat en de Damstraat**. Daar waren respectievelijk 30%, 20% en 13% van deze incidenten. Uit informatie met betrekking tot aanwezigheid van vuurwapens komt de Kanaalstraat in beeld.

Wanneer naar alle incidenten die deel uitmaken van deze analyse (253) in ogenschouw worden genomen, dan blijken dezelfde locaties in beeld te zijn vanwege het aantal incidenten dat daar plaats vindt. Op de Kanaalstraat vond 38% van alle delicten plaats. Voor de JP Coenstraat (9%) en de Damstraat (16%) lag dat lager, maar ook nog relatief hoog.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

De kop van Lombok is een gebied met veel incidenten, waarvan relatief veel met een wapen. Bovendien blijkt uit informatie de aanwezigheid van vuurwapens in horecagelegenheden in de Kanaalstraat. Daarmee lijkt dit gebied te voldoen aan de criteria voor een veiligheidsrisicogebied. De incidenten concentreren zich met name op de Kanaalstraat, de JP Coenstraat en de Damstraat en vinden vooral overdag en in de avond plaats.

¹¹ De Kop van Lombok (WBS 275 en 277) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: 1e Delistraat, 2e Delistraat, Abel tasmanstraat, Balistraat, Bandoengstraat, Bankplein, Billitonkade, Borneostraat, Ceramstraat, Damstraat, Halmaherastraat, JP Coenstraat, Javastraat, Johannes Camphuysstraat, Kanaalstraat, Kanonstraat, Lange Hagelstraat, Leidsekade, Lombokstraat, Maetsuykerstraat, Molenpark, Palembangstraat, Pieter Bothstraat, Tiouwstraat, Soerabayastraat, Sumatrastraat, Ternatestraat, Tidorepad, Timorkade, Van Imhoffstraat, Van Riebeeckstraat, Van Sijpesteijkade, Vleutenseweg (deels), Westplein.

Kanaleneiland Noord¹²

Voor het gebied dat wordt aangeduid met Kanaleneiland Noord staan met betrekking tot de onderzoeksperiode 292 incidenten geregistreerd die deel uitmaken van deze analyse.

Incidenten met (vuur)wapens

Er hebben 38 incidenten plaatsgevonden waarbij (vuur)wapens een rol speelden. De meeste van deze incidenten waren geweldsincidenten, namelijk 24. In vier gevallen werd gebruik gemaakt van een vuurwapen. Verder is er 9 maal een wapen aangetroffen, is er éénmaal munitie aangetroffen, zijn er twee gewapende overvallen geweest en hebben er naar aanleiding van informatie twee controles plaatsgevonden gericht op vuurwapens.

Overige incidenten

Behalve bovenstaande incidenten, zijn in het gebied nog 124 andere geweldplegingen en 93 berovingen/tasjesroven geweest. Ook staan er in het systeem 37 mutaties die drugsgerelateerd zijn.

Tijdstippen incidenten

Met betrekking tot de incidenten in Kanaleneiland Noord geldt dat deze alle dagen van de week plaatsvinden. Alleen op woensdagen en zondagen ligt dat relatief laag met respectievelijk 8,5% en 8% van alle incidenten. Maandag en donderdag scoren het hoogste met ieder rond de 18,5%. Ook voor Kanaleneiland Noord geldt dat de overgrote meerderheid van de incidenten overdag en 's avonds plaatsvinden: 80,5%. Meer specifiek: tussen 10.00u en 14.00u 18,5%, tussen 14.00u en 18.00u 35% en van 18.00u tot 22.00u 27%. Voor incidenten met wapens geldt hetzelfde beeld.

Opvallende locaties binnen het gebied

Indien wordt gekeken waar de incidenten met wapen plaatsvonden, dan blijken de meeste plaats te hebben gehad op **de Rooseveltlaan, de Trumanlaan** (beide 13% van het totaal) en op **de Beneluxlaan** (11%).

Indien alle incidenten (292) van deze analyse worden bekeken, dan zijn de Van Heuven Goedhartlaan en de Beneluxlaan de meest opvallende locaties met respectievelijk 13% en 12% van alle incidenten. Overige locaties waar een relatief groot deel van de incidenten plaatsvond, zijn de Bernadottelaan, het Hammarskjoldhof, de Marshallaan en de Trumanlaan (ieder 9% van het totaal).

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

Ook in Kanaleneiland Noord waren een flink aantal incidenten in de onderzoeksperiode. Het gebied valt met name op vanwege het aantal geweldsincidenten en berovingen. De incidenten vinden gedurende alle dagen van de week plaats, overwegend overdag en 's avonds. Wat betreft locaties valt op dat de incidenten in het gehele gebied plaatsvinden. Er zijn wel enkele straten die in het oog springen vanwege het aantal incidenten. Opvallend daarbij is dat dit voornamelijk doorgaande wegen in de wijk betreft.

Ook Kanaleneiland noord kan in aanmerking komen als veiligheidsrisicogebied.

¹² Kanaleneiland Noord (WBS 271) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Adenauerlaan, Attleeplantsoen, Auriollaan, Beneluxlaan (deels), Bernadottelaan, Bevinlaan, Churchillaan (deels), De Gasperilaan, Ds Martin Luther Kinglaan, Eisenhowerlaan, Hammarskjoldhof, Marshallaan, Monnetlaan, Nansenlaan, Pearsonlaan, Peltlaan, Rooseveltlaan (deels), Spaaklaan, Trumanlaan, Van Heuven Goedhartlaan, Van Kleffenslaan, Van Starckenborghhof.

Jaarbeurs¹³

De Jaarbeurs en omgeving telt in de onderzoeksperiode 263 incidenten die deel uitmaken van deze analyse.

Incidenten met (vuur)wapens

Van de 263 incidenten zijn er 37 waarbij (vuur)wapens een aandeel hadden. Overwegend waren dit geweldplegingen (17, waarvan 2 met vuurwapen). Verder zijn er in het gebied 10 wapen aangetroffen, is er twee maal explosief/munitie aangetroffen en hebben op basis van informatie vier controles gericht op vuurwapens plaatsgevonden. Ook zijn er vier gewapende overvallen geweest.

Overige incidenten

Bij de Jaarbeurs en omgeving zijn in de onderzoeksperiode 71 berovingen geweest. Tevens zijn er 78 geweldsincidenten geweest zonder dat daarbij een wapen werd gebruikt. In BPS staan verder 77 aan drugs gerelateerde mutaties.

Opvallende locaties binnen het gebied

De incidenten met gebruik van (vuur)wapens vonden vooral plaats op **het Jaarbeursplein** (46% van het totaal). Daarnaast vonden relatief veel incidenten plaats op **de Croeselaan** en **de Mineurslaan** (ieder 14%).

Ook wanneer alle incidenten (263) in acht worden genomen, is het Jaarbeursplein met 49% van alle incidenten de meeste opvallen de locatie. In mindere mate vallen ook de Croeselaan (17%), de Mineurslaan (8%) en het Westplein (8%) op.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

Net als bij het stadion geldt hier dat de Jaarbeurs een gebied is met een verhoogde kans op verstoringen van openbare orde en veiligheid in verband met grote evenementen. Voor de Jaarbeurs geldt echter dat dit ook cijfermatig te onderbouwen is.

Met name op het Jaarbeursplein vonden veel incidenten plaats (circa de helft).

Zandpad

Met betrekking tot het Zandpad staan sinds 1 januari 2001 tot medio november 2002 35 incidenten geregistreerd die deel uitmaken van deze analyse.

Incidenten met (vuur)wapens

Van de 35 incidenten zijn er 12 waarbij een (vuur)wapen in het spel waren. Op het Zandpad hebben 7 geweldsincidenten plaatsgevonden met gebruik van een wapen. Daarnaast is er een gewapende overval geweest en is er vier keer een wapen aangetroffen.

Informatie in het bezit van de politie maakt duidelijk dat het Zandpad in de context van preventief fouilleren als 'vuurwapenlocatie' bestempeld zou kunnen worden.

Overige incidenten

Andere incidenten die op het Zandpad plaatsvonden zijn geweldsincidenten zonder gebruik van een wapen (11 keer), berovingen (3 keer) en incidenten die aan drugs gerelateerd zijn (9 in totaal).

Tijdstippen incidenten

Hoewel voor het Zandpad weinig incidenten geregistreerd staan en dat een analyse moeilijk maakt, kan wel worden geconstateerd dat de grootste druk wat betreft incidenten lijkt te liggen op zaterdag en zondag met respectievelijk 28,5% en 20% van alle incidenten. Wat betreft tijdstippen springen de blokken van 02.00u tot 06.00u en de periode van 06.00u tot 10.00u er het meeste uit met respectievelijk 20% en 28,5% van de incidenten.

¹³ jaarbeurs (WBS 265) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Anna Maria van Schurmanstraat, Balijebrug, Balijestraat, Bolksbeekstraat, Brederoplein, Croeselaan (deels), Fentener van Vlissingenkade, Fruitstraat, Hendrik Tollensstraat, Heycopstraat, Huijgensstraat, Jaarbeursplein, Jacob Catsstraat, Jekerstraat, Merwedekade, Mineurslaan, P.C. Hooftstraat, Parkeergarage Jaarbeurs/Croeselaan, Reviuskade, van der Goesstraat, van Zijstweg, Veilingstraat, Vondellaan, Westplein.

Opvallende locaties binnen het gebied

Uiteraard is de locatie waar het hier om gaat **het Zandpad**. Ook uit informatie blijkt dat het Zandpad een locatie is waar vuurwapens voorkomen. Het Zandpad ligt tamelijk geïsoleerd, waardoor andere locaties geen rol spelen. Twee nabijgelegen locaties, namelijk de Einsteindreef en de Paranadreef, vallen wel op vanwege het relatief hogere aantal incidenten (al dan niet met gebruik van wapens). Het is echter geheel niet duidelijk of hier een relatie bestaat met de bezoekers van het Zandpad.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

Met betrekking tot het Zandpad staan weinig incidenten in BPS geregistreerd. Wel vormt het Zandpad een specifiek gebied gezien de prostitutie. Het vermoeden bestaat het specifieke karakter van dit gebied zich ook doorvertaald in het publiek dat het Zandpad bezoekt. Dit vermoeden lijkt te worden bevestigd door gerichte informatie dat het Zandpad een vuurwapengevoelige locatie is. Op basis daarvan zou het Zandpad als veiligheidsrisicogebied kunnen worden voorgedragen.

Kop Amsterdamse straatweg¹⁴

Het gebied dat wordt aangeduid als de Kop van de Amsterdamsestraatweg loopt vanuit de stad tot aan de Marnixlaan. In de periode van onderzoek hebben in dat gebied 299 incidenten plaatsgevonden die deel uitmaken van deze analyse.

Incidenten met (vuur)wapens

Bij 61 van de 299 incidenten spelen (vuur)wapens een rol. In ruim de helft van de gevallen was dit bij een geweldsincident (namelijk 32 keer). Bij vijf geweldsincidenten is gebruik gemaakt van een vuurwapen. Verder is in het gebied 10 maal een wapen en 2 maal munitie aangetroffen, hebben op basis van informatie 9 controles op vuurwapens plaatsgevonden en waren er 8 gewapende overvallen.

Uit informatie blijkt dat in horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg regelmatig vuurwapens aanwezig zijn.

Overige incidenten

Behalve de incidenten waarbij met zekerheid een wapen in het spel was, waren er ook 8 berovingen. Ook zijn er 122 geweldsincidenten geweest waarbij geen wapens zijn gebruikt. Tot slot staan in BPS nog 36 mutaties die gerelateerd zijn aan drugs.

Tijdstippen incidenten

Ook voor de kop van de ASW geldt dat de incidenten op alle dagen van de week plaatsvinden en een relatief gelijkmatige spreiding over de week kennen.

Wat betreft het moment op de dag, blijkt dat de meeste incidenten plaatsvinden in een brede tijdsperiode: 83,5% van de incidenten voltrekt zich tussen 10.00u en 02.00u. Binnen deze periode vinden de meeste incidenten plaats in de middag en avond. Meer specifiek: tussen 10.00u en 14.00u 18,5%, tussen 14.00u en 18.00u 27,5%, tussen 18.00u tot 22.00u 21% en tussen 22.00u en 02.00u 16,5%.

Gekeken naar de incidenten met wapens dan geldt een ander beeld. Hoewel nog altijd 69% van de incidenten plaats had tussen 10.00 en 02.00u, vond 21% van de incidenten met wapen nog later in de nacht plaats: namelijk tussen 02.00u en 06.00u. Aangezien 23% van de incidenten met wapen zich tussen 22.00u en 02.00u voltrok, kan worden geconcludeerd dat de incidenten met wapen relatief meer in de late avond en nacht plaatsvinden.

¹⁴ Kop ASW (WBS 311, 314, 315) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: 1° en 2° Daalse dijk, Abraham Kuijperstraat, Acaciastraat, Amsterdamsestraatweg (deels), Azaleastraat, Begoniastraat, Bemuurde Weerd WZ, Bethlehemweg, Beverstraat, Blokstraat, Booststraat, Bremstraat, Concordiastraat, Daalsetunnel, De Ssavornin Lohmanstraat, Dijkstraat, Distelstraat, Egelantierstraat, Geraniumstraat, Harpstraat, Herenweg, Heringastraat, Houtstraat, Kerkweg, Keucheniusstraat, Koolstraat, Kruisweg, Leliestraat, Mariendaalstraat, Marnixlaan, Mimosastraat, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Oleanderstraat, Oppenheimplein, Otterstraat, Oude Daalstraat, Oudenoord, Plantage, Royaards van den Ham, Schutstraat, Seringstraat, Spijkerdwarsstraat, Spijkerstraat, Thorbeckelaan, Tiendstraat, Timmerstraat, Turfstraat, Weerdsingel WZ, Westerdijk, Wolfstraat, Zeedijk.

Opvallende locaties binnen het gebied

Wanneer wordt gekeken waar de incidenten met wapens plaatsvonden, dan valt maar één locatie op: **de Amsterdamsestraatweg**. Daar vond namelijk 56% van al deze incidenten plaats. Overigens waren vier van de vijf geweldsincidenten met vuurwapen op de Amsterdamsestraatweg. Uit andere informatie lijkt dat onder meer aan horecagelegenheden op de Amsterdamsestraatweg te relateren.

Ook wat betreft het overall beeld (dus van alle 299 incidenten) neemt de Amsterdamsestraatweg de meeste prominente plaats in met 49% van alle incidenten. Andere locaties die, in mindere mate, in het oog springen zijn Oudenoord (7%), Daalsetunnel (6%) en de Marnixlaan (4%).

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

De kop van de Amsterdamsestraatweg is een gebied waar tamelijk veel incidenten plaatsvinden. In de onderzoeksperiode was het aandeel incidenten met wapens hoog, zeker in vergelijking met de andere vergelijkbare gebieden uit deze analyse (Lombok, 't Goylaan). De incidenten vinden gedurende de hele week plaats voornamelijk tussen 10.00u en 02.00u. Incidenten met wapens vinden relatief vaker plaats in de late avond en nacht.

Informatie maakt voorts duidelijk dat horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg gelden als locaties waar wapens kunnen voorkomen.

De Amsterdamsestraatweg is de meest opvallende locatie in het gebied, omdat de incidenten zich daar concentreren (circa de helft van de incidenten vond daar plaats). Vier van de vijf incidenten met vuurwapen waren ook op de Amsterdamsestraatweg. Het gebied voldoet aan de criteria voor een veiligheidsrisicogebied.

Winkelcentrum Overkapel en omgeving¹⁵

In de omgeving van winkelcentrum Overkapel, hebben 58 incidenten plaatsgevonden tussen 1 januari 2001 en medio november 2002 die deel uitmaken van deze analyse.

Incidenten met (vuur)wapens

Bij circa een derde van alle incidenten uit deze analyse (namelijk 18 van de 58) speelden (vuur)wapens een rol. Een tiental incidenten betrof geweldsdelicten (waarvan één met vuurwapen). In totaal is vijf keer een wapen aangetroffen. Ook zijn er op basis van informatie twee controles geweest op aanwezigheid van vuurwapens. Ook heeft in het gebied een gewapende overval plaatsgevonden.

Overige incidenten

De andere incidenten in het gebied, waarbij niet perse sprake was van wapengebruik, blijken voor het grootste deel geweldsincidenten te zijn (25 incidenten). Daarnaast zijn er 6 berovingen/tasjesroven en een 9-tal drugsgerelateerde incidenten geweest.

Opvallende locaties binnen het gebied

Zeven van de 18 incidenten met wapens (41%) vonden plaats op de **Cleopatrareef**. Drie incidenten (17%), waarvan één geweldsincident met vuurwapen, vonden op de **Albert Schweitzerdreef** plaats.

Gekeken naar alle incidenten van deze analyse, dan waren de meeste op de Cleopatrareef (19%). Ook een relatief groot deel van de incidenten vonden plaats op de Euterpedreef en de Fortunadreef.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

In de omgeving van winkelcentrum Overkapel hebben zich relatief weinig incidenten voorgedaan. Een cijfermatige onderbouwing voor dit gebied als veiligheidsrisicogebied lijkt derhalve moeilijk.

¹⁵ Overkapel en omgeving (WBS 327) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Albert Schweitzerdreef, Anna Boleyndreef, Apollodreef, Ariadnereef, Atlasdreef, Cleopatrareef, Darwindreef, Donaudreef, Euterpedreef, Fortunadreef, Heradreef, Jacoba van Beierendreef, Jeanne D'arcreef, Margaretha van Parmadreef, Maria Theresadreef, Maria van Hongarijereef, Medusadreef, Nestordreef, Plutodreef, Robert Kochplein, Suster Bertkendreef, Vulcanusdreef en Wolgadreef.

Jutphaseweg e.o.¹⁶

Het gebied van de Jutphaseweg en omgeving telde in de onderzoeksperiode in totaal 133 incidenten die tot deze analyse behoren.

Incidenten met (vuur)wapens

Bij 33 incidenten hebben (vuur)wapens een rol gespeeld. Zestien maal betrof dit een geweldsincident (waarvan twee met een vuurwapen). Vijf maal was er een gewapende overval. Verder is drie maal een wapen aangetroffen en zijn er naar aanleiding van informatie negen controles geweest op de aanwezigheid van vuurwapens.

Uit informatie blijkt dat enkele horecagelegenheden aan de Jutphaseweg, gelegen tussen de Roerstraat en de Waalstraat, locaties zijn waar regelmatig vuurwapens aanwezig zijn.

Overige incidenten

Andere incidenten in dit gebied zijn voor het grootste deel overige geweldsincidenten tegen personen (61 incidenten). Daarnaast zijn er 20 berovingen geweest en 19 drugsgerelateerde incidenten.

Opvallende locaties binnen het gebied

Wat betreft het aantal incidenten met wapens, is de **Rijnlaan** de meest in het oog springende locatie met 21% van de incidenten. De twee incidenten met vuurwapen vonden plaats op de **Amerhof**.

Bij het beeld van alle incidenten vallen drie locaties op, namelijk de Rijnlaan, de Vondellaan en de Jutphaseweg met respectievelijk 23%, 14% en 9% van alle incidenten.

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

De Jutphaseweg en omgeving tellen niet bijzonder veel incidenten. Wel is het aandeel incidenten met wapens tamelijk groot. Meest opvallend is echter de informatie over de horecagelegenheden aan de Jutphaseweg. Dit gebied zou in aanmerking kunnen komen als veiligheidsrisicogebied, hoewel het niet voor de hand ligt die keuze te maken.

Veiligheid met Europeaan?

¹⁶ Jutphaseweg e.o. (WBS 266) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: Amaliadwarsstraat, Amaliastraat, Amerhof, Amstelstraat, Beerzestraat, Croesestraat, Dinkelstraat, Dollardstraat, Dommelstraat, Geleenstraat, Geulstraat, Giessenplein, Gouwestraat, Hoendiepstraat, IJsselstraat, Jutphaseweg, Lingestraat, Maasplein, Maasstraat, Merwedekade, Merwedepantsoen, Merwedestraat, Mijdrechtstraat, Noordzeestraat, Reitdiepstraat, Reyer Anlostraat, Rijnlaan, Scheldestraat, Schipbeekstraat, Socrateslaan, Spuistraat, Volkerakstraat, Vondellaan, Waalstraat.

Samenvatting en conclusies

In onderstaand schema staat per locatie weergegeven welke incidenten daar plaatsvonden in de periode 1 januari 2001 tot medio november 2002.

Aantal incidenten per locatie (01-01-01 t/m medio 11-02)

	Totaal incid. analyse	Totaal incid. m. wapen	Gewelds- Incid. m. wapen	Gew. overval	Aantr. wapen	Explos. / munitie	Contr. vuur- wapen	Be- roving	Gewelds- incid. overig	Drugs- gerel. incidenten	Info vuur- wapens
HC/station	1402	128	90	4	34	1	8	253	344	668	Nee
Binnenstd	1380	179	110	14	46	5	4	240	798	163	Nee
't Goylaan	304	49	31	0	3	1	14	91	88	76	Ja
Stadion	41	4	3	0	1	0	0	2	33	2	Nee
Eur. Laan	117	12	8	0	1	0	3	27	30	48	Nee
Kop van Lombok	253	46	24	9	6	0	7	69	92	46	Ja
Kan.eiland Noord	292	38	24	2	9	1	2	93	124	37	Nee
Jaarbeurs	263	37	17	4	10	2	4	71	78	77	Nee
Zandpad	35	12	7	1	4	0	0	3	11	9	Ja
Kop ASW	299	61	32	8	10	2	9	80	122	36	Ja
Overkapel	58	18	10	1	5	0	2	6	25	9	Nee
Jutph. weg e.o.	133	33	16	5	3	0	9	20	61	19	Ja

Bovenstaande samenvatting maakt de belangrijkste verschillen per locatie snel inzichtelijk. Het is echter lastig om hieraan direct conclusies te verbinden in relatie tot het benoemen van veiligheidsrisicogebieden. De keuze voor deze gebieden is primair een politieke keuze. Nadat een keuze is gemaakt kan worden bekeken of dat haalbaar is. Wat betreft de politie-informatie geeft deze notitie per gebied weer wat voorhanden is.

Geconstateerd kan worden dat bij het aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied de cijfermatige onderbouwing lastig zal zijn bij het stadion, het Zandpad, winkelcentrum Overkapel en de Jutphaseweg e.o.. Met betrekking tot het Zandpad en de Jutphaseweg e.o. blijkt echter wel uit informatie dat deze locatie vuurwapengevoelig is.

Voor bepaalde gebieden geldt dat zij vanwege hun specifieke karakter (uitgaansgebied, drugsproblematiek, evenementen) aansluiten bij een aantal expliciet specifiek benoemde voorbeelden met betrekking tot veiligheidsrisicogebieden.

Advies van de politie

In bovenstaande analyse is gekeken in hoeverre bepaalde gebieden in aanmerking komen als veiligheidsrisicogebied om preventief fouilleren als instrument in te kunnen zetten. Niet alle locaties blijken in aanmerking te komen. Er dient echter wel een keuze gemaakt te worden welke gebieden door de Burgemeester als veiligheidsrisicogebied aangewezen zullen worden.

De politie zou graag zien dat in eerste instantie voor een beperkt aantal locaties wordt gekozen om te starten met preventief fouilleren (één of twee locaties). In een later stadium, wanneer de eerste ervaringen met preventief fouilleren zijn opgedaan, kan voor uitbreiding gekozen worden. Behalve dat het vanuit personeel oogpunt niet haalbaar lijkt om op een veelvoud aan locaties grondige acties te houden in het kader van preventief fouilleren, is het ook vanuit communicatief oogpunt niet raadzaam. Op het moment dat meerdere locaties worden bestempeld als veiligheidsrisicogebied, kan dat bij burgers en in de media een aantal reacties en verwachtingen oproepen die niet wenselijk zijn. Mensen die in de gebieden wonen, kunnen zich compleet verrast voelen dat zij in een vuurwapengevaarlijk en onveilig gebied wonen. Vanuit dat oogpunt zou het te overwegen zijn in eerste instantie alleen die gebieden te benoemen waarvan iedere burger de keuze zal begrijpen. Daarnaast creëert het predikaat veiligheidsrisicogebied concrete verwachtingen: mensen verwachten daar vervolgens ook acties. Als die uitblijven omdat er te veel gebieden zijn aangewezen, maakt dat een verkeerde indruk.

Het bovenstaande overwegende, doet de politie het advies één of twee van de volgende locaties te benoemen als veiligheidsrisicogebied:

- HC/stationsgebied —
- Binnenstad
- 't Goylaan —
- Zandpad en/of Europalaan

Bij het maken van de keuze zou het een overweging kunnen zijn aan te sluiten bij de ontwikkelingen omtrent de urgentiewijken.

Preventief Fouilleren in Utrecht

Een nadere uitwerking van mogelijke veiligheidsrisicogebieden (ASW, HC/Binnenstad, 't Goylaan) en te hanteren werkwijze

Inleiding

In de stedelijke driehoek van 3 februari j.l. is preventief fouilleren besproken. In een door de politie geschreven notitie was voor een aantal potentiële veiligheidsrisicogebieden een analyse gemaakt van het incidentenpatroon. Uitkomst van het overleg was dat er op dit moment drie locaties in aanmerking kunnen komen voor acties in het kader van preventief fouilleren: de Amsterdamse Straatweg, het gebied van Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied en 't Goylaan. De Burgemeester heeft de politie gevraagd voor deze drie locaties een nadere uitwerking op schrift te stellen. De Burgemeester wil graag meer zicht krijgen op de praktische uitwerking van preventief fouilleren in deze drie gebieden.

Acties in het kader van preventief fouilleren

Werkwijze

De wijze waarop concreet gecontroleerd wordt, is afhankelijk van het soort gebied, de gewenste mate van politie-inzet, de centrale doelstelling van de actie en het tijdstip waarop de actie plaatsvindt. Ieder gebied heeft karakteristieken die bepalen welke personen in het gebied aanwezig zijn, wanneer ze daar zijn en hoe ze in het gebied komen (bijvoorbeeld woon-, werk-, uitgaans-, winkelgebieden).

Bij het controleren op wapens is elke keer een opzet nodig die past bij de situatie. Daarom dient voor elke actie apart een draaiboek te worden opgesteld. In het draaiboek dient in ieder geval te worden gekeken naar:

- Exacte locatie(s) (één locatie of meerdere locatie binnen het veiligheidsrisicogebied?)
- Tijdstippen en tijdsduur
- Wijze van controle/ type acties
- Aantal te controleren personen en/of voertuigen
- Aantal in te zetten politiemedewerkers
- Voorschriften en beleidsuitgangspunten

De bevoegdheid om werkelijk over te gaan tot een algemeen onderzoek op wapens binnen een veiligheidsrisicogebied is voorbehouden aan de officier van justitie. Pas nadat de last is afgegeven kan door de politie worden overgegaan tot de operationele uitvoering.

Doelstelling

Voor de acties in het kader van preventief fouilleren gelden in ieder geval de volgende doelstellingen:

- Het tegengaan van illegaal (vuur)wapenbezit
- Het opsporen van (vuur)wapens
- Het opsporen van vuurwapencriminaliteit en ander wapengeweld
- Het voorkomen van verstoring van de openbare orde
- Het in positieve zin beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens bij gebruikers van het betreffende gebied.

Type acties

Er zijn verschillende controlemethodieken denkbaar. Een viertal methodieken zijn uitgewerkt:

1. gebiedsafsluiting
2. dynamische voertuigcontrole
3. statische voertuigcontrole
4. gebiedsurveillance

Ad 1 Gebiedsafsluiting

In geval van deze methodiek wordt een bepaald gebied geheel afgezet door politiepersoneel. Een ieder die zich op dat moment in het gebied bevindt zal op grond van de nieuwe regelgeving worden gefouilleerd. Tevens zal de inhoud van tassen worden bekeken en kunnen voertuigen worden onderzocht indien de bestuurder aanwezig is.

Het gebied dat wordt afgezet dient in het veiligheidsrisicogebied te liggen en kan in grootte variëren. Theoretisch vormt het veiligheidsrisicogebied zelf het maximaal afzetbare gebied. Het is echter raadzaam een niet te groot gebied af te zetten, omdat afzetting van een groot gebied meer personeel vergt dan een kleiner gebied. Tevens is in geval van afsluiting van een groter gebied het risico groter dat het overzicht op de situatie wordt verloren, hetgeen de veiligheid niet ten goede komt.

Voordeel van het afzetten van een klein gebied is dat de fouilleringsactie korter zal duren, waardoor de inbreuk op de vrijheidsbeperking van de burger kleiner zal zijn, er minder inzet van personeel vereist is en de actie flexibeler van opzet kan zijn (bijvoorbeeld meerdere gebiedsafsluitingen op één avond).

Ad 2 Dynamische voertuigcontrole

Indien de methodiek van dynamische voertuigcontrole wordt toegepast, kunnen voertuigen (indien bestuurder aanwezig) binnen het veiligheidsrisicogebied gericht worden gecontroleerd. Twee surveillerende collega's in een onopvallende politieauto kunnen, indien zij een voertuig willen controleren, het kenteken en de rijrichting doorgeven aan de collega's van een herkenbare politiebuis. Door de politiebuis wordt op een geschikte locatie een stopteken gegeven aan de bestuurder van het betrokken voertuig, waarna de politiebuis, betrokken voertuig en de burgerauto aan de zijkant van de rijbaan tot stilstand komen. De collega's van de politiebuis en de onopvallende politieauto gaan over tot fouilleren van de inzittenden en het doorzoeken van het voertuig.

Ad 3 Statische voertuigcontrole

Bij de statische voertuigcontrole wordt binnen het veiligheidsrisicogebied een op het oog 'gewone verkeerscontrole' gehouden. Echter, in dit geval worden de inzittende van het voertuig gefouilleerd en het voertuig doorzocht. Deze vorm van controle zal op een tactische plek moeten plaatsvinden.

Ad 4 Gebiedsurveillance

Een vierde mogelijkheid betreft de gebiedsurveillance. Hierbij surveilleren groepjes van vier politiemensen in het veiligheidsrisicogebied. Voor het 'straatbeeld' lopen deze collega's in twee koppels op enige afstand van elkaar, waarbij de koppels wel zicht houden op elkaar. Deze collega's kunnen personen die zich in het gebied bevinden fouilleren.

Personele inzet

Uit de beschrijvingen van bovenstaande methodieken blijkt dat de personele inzet per actie kan verschillen. Overigens zal bij de verschillende type acties meer personeel nodig zijn dan uit de verklarende tekst naar voren komt: eventueel motorrijders, recherche, personeel voor eventuele huiszoeken, et cetera. Uitgangspunt bij de inzet van personeel zal zijn zo goed mogelijk aan te sluiten bij de situatie, zonder dat er dus onnodige risico's worden gelopen en zinder dat er sprake is van een overkill aan personeel. De inzet van het personeel geschiedt in principe binnen de kaders van de Arbeidstijdenwet.

Van bovengenoemde acties vraagt een gebiedsafsluiting de grootste inzet van politiepersoneel. Voor deze actie wordt nader uitgewerkt wat ongeveer de benodigde politie-inzet zal zijn.

De schatting is dat voor een actie waarbij gekozen wordt voor gebiedsafsluiting, de inzet op circa 75 personen politiepersoneel komt. Hierbij wordt dan gedacht aan ongeveer 20 koppels regulier, motoren, hondengeleiders, bijzondere wetten, recherche, arrestantenvervoer, logistieke en materiële ondersteuning, een voorlichter en leiding. Ook kan gedacht worden aan de inzet van beredenen, een explosievenhond en cameratoezicht (Binnenstad).

De andere beschreven acties kunnen met minder personeel georganiseerd worden.

Verwachtingen vooraf

Op hoofdlijnen kan vooraf rekening gehouden worden met de volgende mogelijke resultaten/incidenten:

- Aantreffen illegale (vuur)wapens
- Ontdekken overige misdrijven en overtredingen, alsmede de daarmee gepaarde inbeslagname van goederen (bijvoorbeeld verdovende middelen)
- Bij fouillering aantreffen van personen die illegaal in Nederland verblijven en/of gesignaleerd staan
- Burgers die niet willen meewerken aan de genoemde maatregelen inzake de actie preventief fouilleren en het niet voldoen aan bevel of vordering
- Grote publieke belangstelling van omwonenden en pers

Vooraf is geen schatting te maken van bijvoorbeeld het aantal wapens dat zal worden aangetroffen. Uit de acties die elders al gehouden zijn, blijken de resultaten ook steeds te verschillen.

Drie potentiële veiligheidsrisicogebieden: Binnenstad/HC/stationsgebied, ASW en 't Goylaan

In een eerdere notitie is per gebied een cijfermatige analyse verricht. Nu wordt per gebied aangegeven welke straten deel zouden kunnen uitmaken van het veiligheidsrisicogebied. Tevens wordt kort een probleemanalyse gegeven, gekoppeld aan mogelijke acties in dat gebied. Ook wordt benoemt op welke momenten dergelijke acties dan zou moeten plaatsvinden.

Veiligheidsrisicogebied Binnenstad/HC/Stationsgebied

Het veiligheidsrisicogebied Binnenstad/HC/Stationsgebied beslaat het gebied binnen de volgende straten: Stationshal, Stationsplein, Leidseveer, Lange Koestraat, St. Jacobstraat, Jacobskerkhof, Jacobijnenstraat, Breedstraat, Begijnestraat, Wittervrouwenstraat, Lucasbolwerk, Nobelstraat, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Pausdam, Nieuwegracht (oostelijke zijde), Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel en Moreelsepark. (de genoemde straten of delen daarvan maken deel uit van het gebied)

In kaart 1 is het gebied weergegeven.

Acties Binnenstad/HC/Stationsgebied¹

Eventuele acties in het kader van preventief fouilleren binnen dit gebied, zullen zich richten op drugsgelateerde en uitgaansgerelateerde incidenten en doelgroepen. Aangezien beide problematieken andere kenmerken vertonen wat betreft incidentenpatroon en locaties, zal de doelstelling van een actie zich moeten richten op één van beide.

De drugsgelateerde incidenten met (vuur)wapens vinden overwegend plaats in Hoog Catharijne en het Stationsgebied. Het gebied wordt gekenmerkt door voortdurende drugsoverlast. Wat betreft de tijdstippen valt op dat de incidenten zeven dagen per week, dag en nacht plaatsvinden. Wat betreft de locaties, ligt het zwaartepunt van de incidenten op de lijn Smakelaarsveld, Catharijnesingel en Vredenburg.

De Binnenstad omvat het uitgaansgebied en kenmerkt zich door derhalve door concentraties van uitgaansgelegenheden die in de avond en nacht vanuit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarstelling met zich meebrengen. Uit de tijdstippen waarop de incidenten plaatsvinden, namelijk vooral in het weekend en in de nacht, valt af te leiden dat veel van de incidenten gerelateerd zijn aan de Binnenstad als uitgaansgebied. De meest in het oog springende locaties, zijn plekken die een centrale plaats innemen in het uitgaansgebied (m.n. de Oudegracht, Potterstaat, Neude en de Mariaplaats)

¹ De probleemanalyse die onder dit kopje wordt beschreven is gebaseerd op de cijfermatige analyse zoals beschreven in de eerste notitie over preventief fouilleren. Dit geldt ook voor de probleemanalyse van de twee andere veiligheidsrisicogebieden.

Kaart 1: Veiligheidsrisicogebied Binnenstad/HC/Stationsgebied

Gezien de tijdstippen waarop de aan drugs gerelateerde incidenten met (vuur)wapens plaatsvinden, kunnen acties die op de problematiek zijn gericht in theorie op ieder moment plaatsvinden. Acties in de Binnenstad en gericht op het uitgaanspubliek dienen daarentegen plaats te vinden in het weekend (donderdagavond t/m zondagochtend) en in de nacht (22.00u tot 06.00u).

Wat betreft type acties, lijkt een gebiedsafsluiting voor beide doelgroepen een geschikte methodiek. Daarbij zal dan binnen het veiligheidsrisicogebied een niet te groot gebied worden afgezet. Te denken valt bijvoorbeeld aan het Neude, de Potterstraat, het Smakkelaarsveld of Vredenburg. Voordeel van deze methode is dat een groot aantal mensen in één keer gefouilleerd kan worden zonder dat er een mogelijkheid bestaat tot ontsnappen.

Gebiedsurveillance behoort als methodiek ook tot de mogelijkheden. Deze methode lijkt echter minder geschikt, aangezien de werkwijze selectiever is en minder mensen worden bereikt. Nadeel van het selectieve karakter is dat ten aanzien van de doelgroepen in deze gebieden vooraf niet te bepalen valt wie al dan niet wapens bij zich draagt. Dit zou bijvoorbeeld wel kunnen wanneer bekend zou zijn dat zich onder de bezoekers van een bepaalde horecagelegenheid wapendragende burgers bevinden.

Veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving

Het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving beslaat het gebied binnen de volgende straten: Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel W.Z. (de genoemde straten of delen daarvan maken deel uit van het gebied).

In kaart 2 wordt het gebied weergegeven.

Acties Amsterdamsestraatweg en omgeving

De kop van de Amsterdamsestraatweg is een gebied waar tamelijk veel wapengerelateerde incidenten plaatsvinden. De incidenten, die voor de helft op de Amsterdamse straatweg gebeuren, vinden gedurende de hele week plaats voornamelijk tussen 10.00u en 02.00u. Incidenten met wapens vinden relatief vaker plaats in de late avond en nacht. Uit informatie blijkt dat verschillende horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg gelden als locaties waar wapens voorkomen.

Acties in het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving zullen zich zoveel mogelijk richten op personen in en rond de bedoelde horecagelegenheden.

De acties zullen zich dus concentreren op de Amsterdamsestraatweg. Aangezien uit de analyse van de incidenten blijkt dat de meeste incidenten met wapens in de late avond en nacht plaatsvinden, ligt het voor de hand eventuele acties ook binnen die tijdspanne te realiseren (22.00u tot 06.00u).

In principe kunnen alle beschreven type acties in dit gebied toegepast worden: gebiedsafsluiting, dynamische of statische voertuigcontrole en gebiedsurveillance. Nadeel van een gebiedsafsluiting in dit gebied is dat het verkeer onmiddellijk verstopt raakt. Bij een dynamische voertuigcontrole en gebiedsurveillance kan gericht actie op de doelgroep worden ondernomen.

Acties veiligheidsrisicogebied 't Goylaan en omgeving

't Goylaan en omgeving vormt een gebied waar sprake is van veel drugsgelateerde overlast. Uit informatie blijkt dat 't Goylaan een locatie is waar in verband met drugshandel vuurwapens een rol spelen. Bijna een kwart van de incidenten met (vuur)wapens vinden plaats op 't Goylaan. Maar ook enkele straten in de omliggende woonwijk vallen als locatie op vanwege het aantal incidenten met (vuur)wapens (de Duurstedelaan, de Heemstedelaan, de IJsselsteinlaan, de Nijeveldsingel en de Rijnenburglaan).

De incidenten vinden vooral overdag en in de avond plaats (tussen 10.00u en 22.00u).

Net als bij de Amsterdamsestraatweg geldt voor het veiligheidsrisicogebied 't Goylaan en omgeving dat alle beschreven type acties in dit gebied kunnen worden toegepast. Het argument van verkeersopstopping in geval van een gebiedsafsluiting is hier minder van toepassing. Aangezien de incidenten zich in dit gebied minder concentreren op één locatie, lijkt de methodiek van gebiedsafsluiting als voordeel te hebben dat meerdere straten in één actie kunnen worden opgenomen. Een statische verkeerscontrole lijkt ook geschikt omdat op die manier relatief veel mensen gecontroleerd kunnen worden.

Gezien het incidentenpatroon zullen actie overdag en/of in de avond plaatsvinden.

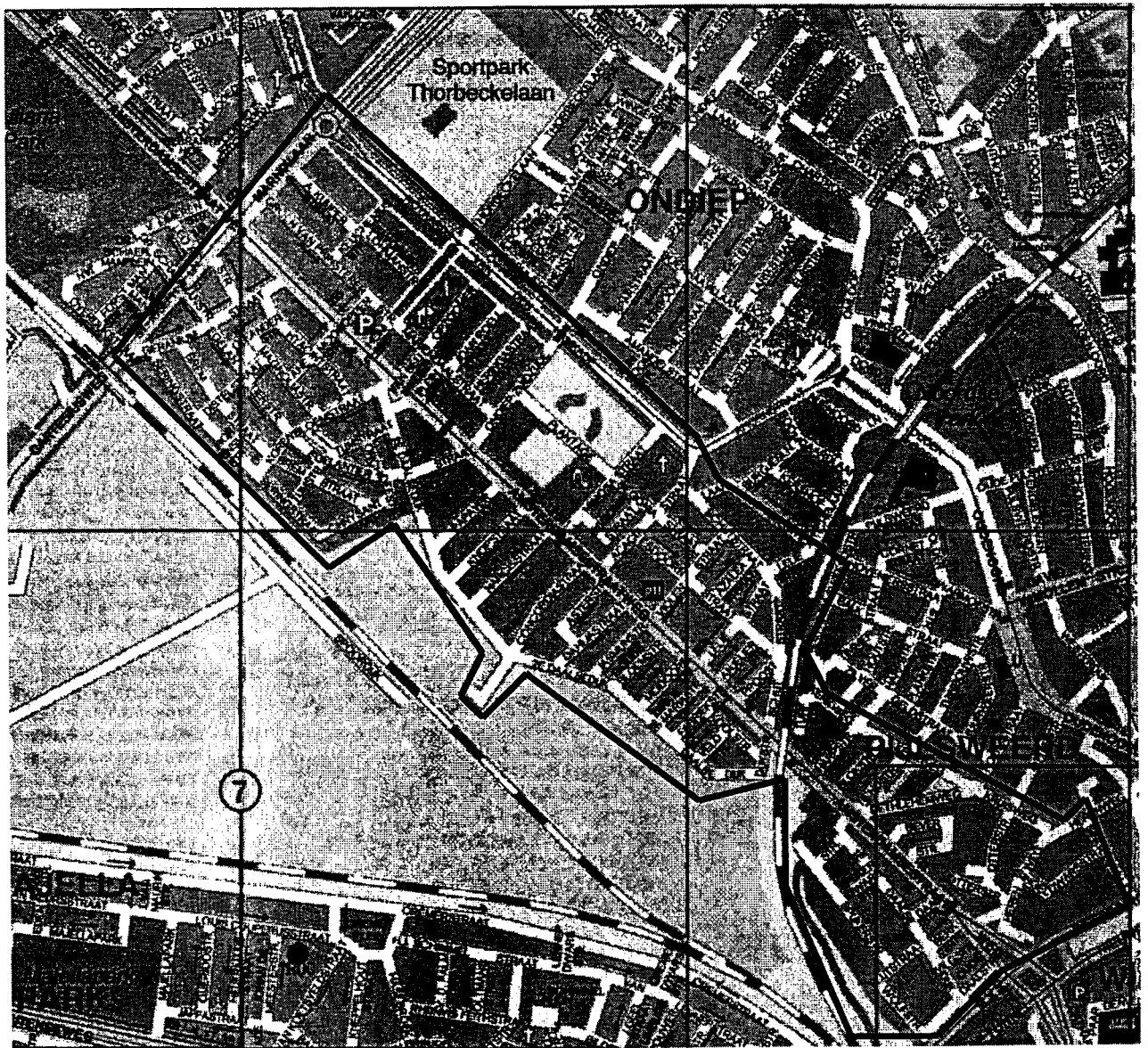
Conclusie

In deze notitie is concreter invulling gegeven aan de veiligheidsrisicogebieden en eventuele acties in het kader van preventief fouilleren. In een eerdere notitie heeft de politie de Burgemeester geadviseerd in eerste instantie niet meer dan één of twee veiligheidsrisicogebieden te kiezen. Er dient dus nog een keuze gemaakt te worden uit één of twee van de nu beschreven gebieden.

Gezien de omvang en de aard van de incidenten adviseert de politie in ieder geval te kiezen voor het gebied Binnenstad/HC/Stationsgebied. Voordeel van acties preventief fouilleren in dit gebied is bovendien dat het goed aansluit op andere activiteiten in dit gebied, zoals bijvoorbeeld cameratoezicht en centrum zorg plus.

Naast dit gebied, kan nog een keuze gemaakt worden voor één van de andere twee gebieden. Voor de Amsterdamsestraatweg geldt dat dit momenteel onder de aandacht staat van het district Utrecht Noord, hetgeen zich vertaalt in extra toezicht en acties. 't Goylaan is in het kader van 'gericht doorpakken' benoemd tot urgentiegebied, wat betekent dat ook daar het niveau van toezicht en acties bovengemiddeld zal zijn.

Kaart 2: veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving

Veiligheidsrisicogebied 't Goylaan en omgeving

Het veiligheidsrisicogebied 't Goylaan en omgeving beslaat het volgende gebied:

- Het gebied westelijk gelegen van de Waterlinieweg
- oostelijk van het Merwedekanaal/Vaartsche Rijn
- noordelijk van de lijn Kastelenplantsoen (gedeelte noordelijk van het watertje) – Hooft Graaflandstraat – Liesbosweg (gedeelte noordelijk van het watertje)
- zuidelijk van de lijn Broeder Alarmstraat – Van Lippe Biesteerveldstraat – Prinses Beatrixplein – Slotlaan – Amethistweg.

De (gedeeltes van de) straten genoemd bij het derde en vierde bolletje maken deel uit van het veiligheidsrisicogebied. In kaart 3 is het gebied aangegeven.

Kaart 3: veiligheidsrisicogebied 't Goylaan en omgeving

POLITIETREGIO UTRECHT

Stafbureau
Beleid

Korpsleiding
Bijzondere Wetten

Onderwerp: preventief fouilleren.

Opsteller:

[REDACTED]

artikel 10 lid 2 sub c Wob

Datum: mei 2003

Bijlage(n): geen

Inleiding

Op 15 september 2002 zijn de Wet wapens en munitie en de Gemeentewet aangepast, waardoor het mogelijk is geworden om, zoals dat is aangeduid, preventieve foullering toe te passen.

Deze notitie zal de vier stappen beschrijven om tot daadwerkelijke preventieve foullering te komen. De eerste stap is dat de burgemeester de bevoegdheid van de gemeenteraad krijgt om een gebied als veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. De tweede stap beschrijft hoe en op welke wijze de burgemeester van zijn bevoegdheid gebruik kan maken. De derde stap geeft aan de officier per daadwerkelijke actie (maximaal 12 uur) een last af moet geven. De vierde stap in deze nota beschrijft een aantal bijzonderheden bij de uitvoering door de politie. Daar waar nodig zullen de kanttekeningen geplaatst worden.

Eerste stap:

De basis moet gelegd worden door aan de burgemeester de bevoegdheid te verlenen om een gebied aan te wijzen. Die basis wordt gevonden in artikel 151b lid 1 van de Gemeentewet.

Artikel 151b lid 1 van de Gemeentewet luidt:

De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie toepassen.

Ongeacht of er een concrete situatie aanwezig is, kan de raad zich – nu al – uitspreken de in de Gemeentewet genoemde bevoegdheid aan de burgemeester te verlenen. Aan de A.P.V. kan een artikel worden toegevoegd dat luidt:

"De burgemeester kan, bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, openbare wegen, met inbegrip van de daaraan gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aanwijzen als veiligheidsrisicogebied".

N.B.

De eerste stap kan nu door elke gemeente in de regio Utrecht genomen worden.

Tweede stap.

(het aanwijzen van het gebied)

De leden 2 t/m 6 van artikel 151b van de Gemeentewet zijn van belang wanneer de burgemeester van zijn bevoegdheid gebruik gaat maken.

Samengevat komen de leden 2 t/m 6 van artikel 151 van de Gemeentewet op het volgende neer:

- er moet sprake zijn van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens;
- er moet sprake zijn van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- de burgemeester pleegt eerst overleg met de officier van justitie;
- is gebonden aan een bepaalde tijdsduur – niet langer dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde;
- wordt op schrift gesteld en bekendgemaakt;
- de bekendmaking omvat de omschrijving van het gebied;
- de bekendmaking bevat de geldigheidsduur.

In bijlage I is de volledige tekst van artikel 151 lid 2 t/m 6 opgenomen.

N.b.

Van de eis tot bekendmaking van de gebiedsaanwijzing kan worden afgeweken indien er sprake is van een spoedeisende situatie. De bekendmaking zal alsnog zo spoedig mogelijk dienen te geschieden.

Kanttekeningen:

Fouilleren tast de lichamelijke integriteit, die in de Grondwet wordt beschermd, aan. Toepassen van deze maatregel dient dan ook met de nodige terughoudendheid, voorzorg en zorg te worden toegepast om niet in conflict met de wet te komen. Het middel moet worden ingezet om een feitelijke bijdrage te leveren aan de veiligheid. De bevoegdheden worden tegen een ieder uitgeoefend, zonder onderscheid des persoons. Het bijzondere is, dat men geen verdachte in de zin van Strafvordering behoeft te zijn om aan de kleding te worden onderzocht. Daar het ten uitvoer brengen van de maatregel veel van de politie vergt qua menskracht en middelen, dient het middel op een logische plaats en tijdstip te worden ingezet om het beoogde doel te behouden. Het "uit voorzorg" aanwijzen van een gebied (zie politieblad 24 december 2002, nr. 24, pag. 5) stuit op juridische bezwaren, zowel op korte als op lange termijn. Preventief fouilleren is het sluitstuk van het beleid; het ultimum remedium.

Inmiddels is ervaring opgedaan met de nieuwe wetgeving waarbij de uitkomsten divers zijn. Duidelijk is wel, dat met het toepassen van de nieuwe regels de overheid scoort; het spreekt het subjectieve gevoel van "veiligheid" aan. Overigens kennen de nieuwe regels zo ook hun schaduwkanten, o.a. het creëren van schijnveiligheid, het typeren van een gebied, hetgeen economische gevolgen kan hebben voor bewoners en ondernemers in dat gebied en het "waterbed effect".

Het aanwijzen van een gebied dient met zorg omkleed te zijn. De burgemeester mag pas van deze bevoegdheid gebruik maken indien er sprake is van een **bijzonder geval**. Een dergelijk gebied wordt gekenmerkt door een hoog risico op geweldsincidenten en dreigingen met (alle soorten) wapens. In het bijzonder kan gedacht worden aan concentraties van uitgaansgelegenheden, die in de avond en nacht uit oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarstelling met zich meebrengen. Ook kan gedacht worden aan grote (sport-)manifestaties met een verhoogd risico op verstoring van de openbare orde en veiligheid. De maatregel moet gericht zijn op het tegengaan van zinloos geweld, dat vaak in de nachtelijke uren in uitgaansgebieden plaatsvindt onder invloed van drank, gericht tegen willekeurige slachtoffers. Voor het publiek toegankelijk plaatsen vallen onder de maatregel.

Voor een burgemeester geldt dat hij de maatregel neemt in het kader van de **algemene veiligheidssituatie** in een bepaald gebied, dus niet gerelateerd aan één delict. Deze bevoegdheid staat los van de noodbevelen die de burgemeester kan geven op grond van artikel 175 en 176 van de Gemeentewet.

De aanwijzing geschiedt voor een bepaalde tijd. Na afloop van die tijd zullen argumenten aanwezig moeten zijn om de aanwijzing opnieuw bekend te maken c.q. te verlengen. Het besluit dat de burgemeester neemt om een gebied aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied, valt onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De Awb stelt eisen aan een besluit, alsmede aan de voorbereiding ervan. Zo dient een besluit te berusten op een deugdelijke motivering (3:46). De motivering dient vermeld te worden bij de bekendmaking van een besluit (bij spoed achteraf). Het besluit zal voldoende argumenten moeten bevatten om tot de aanwijzing te kunnen komen.

Bij de motivering zullen betrokken moeten worden:

- feiten;
- omstandigheden;
- sfeerrapportage;
- deel uitmakend van een breder handhavingsbeleid;
- afweging individueel belang versus algemeen belang;
- subsidiariteit;
- proportionaliteit.

Belanghebbenden kunnen bezwaar aantekenen tegen een dergelijk besluit van de burgemeester. Denk hierbij aan ondernemers en eigenaren van woningen. Belanghebbenden zijn diegenen die door het besluit rechtstreeks in hun belang worden getroffen.

Van aanwijzen gebied tot uitvoering

Bij het totstandkomen en daadwerkelijk uitvoeren van het preventief fouilleren zijn de partners uit de driehoek betrokken.

Een aanbeveling is om vanaf de start een ambtelijke werkgroep te formeren.

Een eerste aanzet zal zijn dat de politie een rapport opmaakt waarin de feiten en omstandigheden zijn gerelateerd. De gegevens worden ontleend aan BPS, VDS en (mogelijk) HKS. Ook de sfeer in een dergelijk gebied kan in een dergelijke rapportage beschreven worden. Een sfeerrapportage kan daarnaast ook door gemeenteambtenaren worden opgemaakt, daar die over andere bronnen en informatie beschikken dan de politie.

Uiteindelijk kan op die wijze een voorstel aan de burgemeester worden voorgelegd.

Het voorstel bevat:

- feiten;
- omstandigheden;
- sfeerrapportage;

- deel uitmakend van een breder handhavingsbeleid;
- afweging individueel belang versus algemeen belang;
- subsidiariteit;
- proportionaliteit.

Gaat de burgemeester akkoord met het voorstel, dan maakt de burgemeester een besluit bekend waarin een gebied wordt aangewezen. Bij de motivering van het besluit kunnen de items, die deel uitmaken van het voorstel worden betrokken (als herhaald en ingelast worden beschouwd). Voordat de burgemeester daartoe besluit, moet (formeel) overleg plaatsvinden met de officier van justitie. Door een integrale voorbereiding zal dat dan ook een formaliteit zijn.

Het fouilleren moet gerelateerd zijn aan een doel. Het moet geen doel op zich zijn. Enerzijds is dat belangrijk om te bepalen of het doel, waartoe het besluit in het leven is geroepen, is gehaald, anderzijds om de wijze van uitvoering te bepalen. Daarnaast zullen afspraken gemaakt moeten worden over de intensiteit van de uitgevoerde acties.

Nu het gebied is aangewezen kan het preventief fouilleren een aanvang nemen. De positie van de officier van justitie komt naar voren in de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet wapens en munitie.

De derde stap.

De rol van de officier van justitie (het afgeven van de last)

In de periode dat een gebied is aangewezen als risico veiligheidsgebied geeft de officier van justitie een last af zodat tot daadwerkelijke fouillering kan worden overgegaan. Een last heeft een geldigheidsduur van niet langer dan 12 uur. Het is belangrijk om in het driehoeksoverleg afspraken te maken over het aantal te houden acties. Immers, een gebied is aangewezen voor een bepaalde periode. Die periode wordt geacht te worden benut om het nagestreefde doel te bereiken. In de motivering, om hetzelfde gebied nogmaals aan te wijzen, zal naar voren moeten komen dat, ondanks gepleegde inzet het nagestreefde doel niet is bereikt. Bij uitblijven van daadwerkelijke toepassing of minimale inzet zal dit de motivering bij een nieuw besluit tot aanwijzing aanvechtbaar maken. De last, die de officier van justitie moet afgeven, is gebaseerd op onderstaand artikel uit de Wet wapens en munitie.

In bijlage II is de tekst van artikel 50 lid 3, 51 lid 3 en 52 lid 3 van de Wet wapens en munitie opgenomen.

Samengevat komen die artikel op het volgende neer.

In de artikelen is opgenomen dat de officier van justitie kan gelasten dat tegen een ieder in de aangewezen veiligheidsrisicogebieden de bevoegdheden worden uitgeoefend die in de artikelen zijn genoemd. De officier moet in zo'n geval een last maken waarin staat vermeld:

- omschrijving van het aangewezen gebied;
- de geldigheidsduur;
- feiten en omstandigheden;
- noodzaak.

De vierde stap.

De politie (de uitvoering).

De wijze van uitvoering dient gerelateerd te zijn aan het nagestreefde doel. Het doel is terug te vinden in het aanwijzingsbesluit. Bijvoorbeeld, wanneer blijkt dat in een bepaald gebied straatroof veelvuldig voorkomt en dat dat feit gepleegd wordt door mannen uit een bepaalde bevolkingsgroep en uit een bepaalde leeftijdscategorie, dan dient ook op die groep geïnvesteerd te worden om het aantal delicten terug te dringen (meetbaar!) en het veiligheidsgevoel te verhogen (meetbaar via enquêtering door de gemeente). Wanneer er een duidelijke doel omschrijving is, is het verspillen van tijd en menskracht om senioren te gaan fouilleren terwijl de actie duidelijk gericht is op jongeren.

Uitvoering kan ook op kleine schaal plaatsvinden. Uitvoering op kleine schaal wil zeggen een kleine groep politieambtenaren voor het zelfde doel inzetten. De actie springt dan minder in het oog; het verrassingseffect is in dat geval groter. Bovendien zal het een minder grote aanslag op de capaciteit van de politie doen.

Voor de uitvoering dient beleid bepaald te zijn over:

- zoeken in de woning bij aantreffen vuurwapen;
- drugfire-onderzoek bij aantreffen vuurwapen;
- wel/niet inbewaringstelling vorderen door de officier van justitie;
- de categorie IV onder 7 wapens (gebruiksvoorwerpen zoals bijv. schroevendraaiers, priemen, zakmessen etc.);
- illegale vreemdelingen na strafrechtelijke afhandeling overdragen aan de Vreemdelingendienst;
- bij aantreffen verdovende middelen verdere vervolging instellen.

Wanneer het tot uitvoering komt, is belangrijk dat of de burgemeester of de officier van justitie of de politie de voorlichting voor zijn rekening neemt. Een ieder heeft bij preventief fouilleren zijn eigen verantwoordelijkheid. Echter de verantwoordelijkheden overlappen elkaar vandaar dat de strategie van voorlichting voor de actie moet vast staan.

Bijlage I

Artikel 151 Lid 2 van de Gemeentewet luidt:

"De burgemeester gaat niet over tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993."

Artikel 151 Lid 3 van de Gemeentewet luidt:

"De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde."

Artikel 151 Lid 4 van de Gemeentewet luidt:

De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur. Indien de situatie dermate spoedeisend is dat de burgemeester de beslissing tot gebiedsaanwijzing niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk voor de opschriftstelling en voor de bekendmaking daarvan.

Artikel 151 lid 5 van de Gemeentewet luidt:

"De burgemeester brengt de gebiedsaanwijzing zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en van de officier van justitie, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 151b lid 6 van de Gemeentewet luidt:

"Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in. Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing."

Bijlage II

Art. 50 lid 3 Wet wapens en munitie

In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om verpakkingen van goederen, met inbegrip van reisbagage, te onderzoeken op wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan twaalf uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om de verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage, te onderzoeken op wapens of munitie noodzakelijk wordt geacht.

Art. 51 lid 3 Wet wapens en munitie

In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om vervoermiddelen te onderzoeken op wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan twaalf uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid vervoermiddelen te onderzoeken op wapens of munitie noodzakelijk wordt geacht.

Art. 52 lid 3 Wet wapens en munitie

In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om hem aan zijn kleding te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan twaalf uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om een ieder aan zijn kleding te onderzoeken op wapens of munitie noodzakelijk wordt geacht.

gelet op het bepaalde in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Gemeentebblad van Utrecht 2001, nr. 5, zoals nadien gewijzigd) en artikel 151b van de Gemeentewet;

Besluit:

1. het gebied dat wordt begrensd door de Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel WZ, Daalsetunnel en de spoorlijn Utrecht-Amsterdam (genoemde straten maken deel uit van het gebied) aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;
2. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op 15 mei 2003 en geldig is tot 15 augustus 2003.

Utrecht, 9 mei 2003.

De Burgemeester van Utrecht,

mr A.H. Brouwer-Korf

Uitvoeringsbesluit Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht

De Burgemeester van Utrecht maakt bekend dat gedurende 3 maanden, te rekenen vanaf de datum van deze bekendmaking, bij het Informatiecentrum Utrecht (Korte Minrebroederstraat 2) en bij het Wijkservicecentrum Vleuten-De Meern, Dorpsstraat 9 in Vleuten, het volgende uitvoeringsbesluit op grond van artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht ter inzage ligt:

De aanwijzing van het gebied Amsterdamsestraatweg e.o.– dat wordt begrensd door de Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel WZ, Daalsetunnel en de spoorlijn Utrecht-Amsterdam (genoemde straten maken deel uit van het gebied)– als zogenaamd veiligheidsrisicogebied.

Dit besluit van de burgemeester van Utrecht maakt het mogelijk, dat de officier van justitie op grond van de Wet Wapens en Minutie de politie de opdracht kan geven om in het aangewezen gebied preventief te fouilleren.

De aanwijzing van het genoemde gebied treedt op 15 mei 2003 in werking en geldt voor de duur van 3 maanden, derhalve tot 15 augustus 2003.

Belanghebbenden kunnen tegen dit uitvoeringsbesluit binnen 6 weken, te rekenen vanaf 14 mei 2003, een bezwaarschrift indienen bij de Burgemeester van Utrecht, Postbus 16200, 3500 CE Utrecht.

Utrecht, 14 mei 2003.

De Burgemeester van Utrecht,
mr. A.H. Brouwer-Korf.

Operationeel Draaiboek

Definitie versie d.d. 13 mei 2003

PREVENTIEF FOUILLEREN Veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg e.o.

- vertrouwelijk -

17 mei 2003

Handwritten notes in a circle:
76
W
R
d
E

Inhoudsopgave

- 0 Inleiding**
 - 0.1 Algemeen
 - 0.2 Leeswijzer
- 1 Specifieke situatie**
 - 1.1 Algemene probleemomschrijving en doelstellingen
 - 1.1.1 Wettelijk kader
 - 1.1.2 Mogelijke - en verwachte verschijningsvormen / ontwikkelingen
 - 1.2 Samenloop met andere gebeurtenissen
 - 1.3 Eigen personele eenheden en middelen
 - 1.4 Communicatie
- 2 Operationele Organisatie**
 - 2.1 Algemeen
 - 2.2 Strafrechtelijke beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen
 - 2.3 Hoofdpijnen van het Operationele plan
 - 2.3.1 Rol en positie van het bevoegde gezag.
 - 2.3.2 Hoofdpijnen van het politieoptreden
 - 2.3.3 Personele inzet en taken tijdens de actie
- 3 Informatievoorziening**
 - 3.1 Algemeen
 - 3.2 Registratie
- 4 Ondersteuning**
 - 4.1 Organisatieverband
 - 4.2 Personele inzet
 - 4.3 Bedrijfsopvang en nazorg
 - 4.4 Catering
- 5 Bevelvoering en verbindingen**
 - 5.1 Bevelvoering
 - 5.2 Verbindingen
 - 5.3 Telefoonlijst en roepnummer
- Bijlagen**
 - 1 Personeel
 - 2 Invulschema resultaten actie
 - 3 Veiligheids- werkinstructies
 - 4 Juridische Kaders
 - 5 Plan van aanpak doorzoeking woning
 - 6 Stroomschema fouilleren en aantreffen vuurwapens
 - 7 Verbindingenschema

0 INLEIDING

0.1 Algemeen

September vorig jaar is een wettelijke regeling van kracht geworden die het mogelijk maakt dat in de gemeentelijke verordening aan de Burgemeester de bevoegdheid wordt toegekend om bij verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied aan te wijzen waarin ruimere bevoegdheden gelden.

Op grond van een nieuw artikel 151b van de Gemeentewet kan de gemeenteraad de burgemeester bij verordening de bevoegdheid verlenen om gebieden aan te wijzen, waarin de Officier van Justitie controlebevoegdheden uit de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet Wapens en Munitie kan (laten) uitoefenen. Het gaat om bevoegdheden om binnen de aangewezen gebieden:

- personen aan de kleding te onderzoeken.
- vervoermiddelen te onderzoeken.
- te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt worden geopend.

De Burgemeester kan op grond van artikel 10b van de A.P.V. een gebied aanwijzen als uit feiten of omstandigheden blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Over deze feiten en omstandigheden wordt de Burgemeester geïnformeerd door de politie (districtschef Paardenveld, namens de vier stadsdistricten van de stad Utrecht). Alvorens de Burgemeester een gebied aanwijst, overlegt zij hierover in de lokale gezagsdriehoek. Daarbij komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- feiten en omstandigheden waaruit blijkt dat er sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.
- zorgvuldige afweging van de objectieve en subjectieve veiligheidsbelangen en het individuele belang van de burgers (privacy).
- subsidiariteit en proportionaliteit.
- breder handhavingsbeleid in het beoogde gebied ter vergroting van de leefbaarheid en veiligheid.

De wettelijke bepalingen zijn inmiddels van kracht en door de Burgemeester is in Utrecht de Amstersedamsestraatweg en omgeving als veiligheidsrisicogebied aangewezen.

0.2 Leeswijzer

Het voor u liggend draaiboek betreft het Operationele Draaiboek voor de acties in het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsesstraatweg. In de diverse hoofdstukken worden de algemene kaders en uitgangspunten vermeld voor het politieoptreden. Bevoegdheden, verantwoordelijkheden, taken en de personele – en materiële -verdelingen worden in dit draaiboek weergegeven en/of er wordt verwezen naar de respectieve bijlagen.

1 SPECIFIEKE SITUATIE

1.1 Algemene probleemomschrijving en doelstellingen

Bij het toekennen van de bevoegdheden in een bepaalde situatie spelen aantasting van de openbare orde en omstandigheden een rol. Gelet op het bedreigende karakter van wapenbezit en -handel kan worden gesproken van een *ernstige inbreuk* op de rechtsorde. Door de wetgever is er voor gekozen de mogelijkheid te scheppen om in een gebied waarin door de daar heersende (vuur)wapenproblematiek een verhoogd veiligheidsrisico geldt enkele bevoegdheden uit de WWM preventief te laten uitvoeren. Deze bevoegdheid volgt uit het gestelde in het nieuwe artikel 151b van de Gemeentewet.

In de Gemeente Utrecht zijn, zoals uit analyse is gebleken, verschillende gebieden die vallen onder in de wet beschreven definitie van veiligheidsrisicogebied. Om het voorhanden hebben van (vuur)wapens tegen te gaan is vooralsnog door de stedelijke driehoek van Utrecht besloten in twee gebieden het zogenaamde preventief fouilleren te gaan toepassen.

De Burgemeester van Utrecht heeft, gehoord de stedelijke driehoek en bij haar besluit van 9 mei maand 2003 nummer 03.6667OVb besloten om de Amsterdamsestraatweg en omgeving aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied zoals bedoeld in artikel 10b van de Algemene Politie Verordening.

Het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving beslaat het gebied binnen de volgende straten: Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel W.Z., Daalsetunnel en de spoorlijn Utrecht-Amsterdam (de genoemde straten of delen daarvan maken deel uit van het gebied). Feitelijk gaat het dus om de kop van de Amsterdamsestraatweg.

In kaart 1 wordt het gebied weergegeven.

Uit analyse blijkt dat de Amsterdamsestraatweg en omgeving een gebied is waar tamelijk veel wapengerelateerde incidenten plaatsvinden. Deze incidenten, die voor de helft op de Amsterdamsestraatweg gebeuren, vinden gedurende de hele week plaats voornamelijk tussen 10.00u en 02.00u. Incidenten met wapens vinden relatief vaker plaats in de late avond en nacht. Uit informatie blijkt dat verschillende horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg gelden als locaties waar wapens voorkomen.

De Officier van Justitie mr. heeft in zijn last van datum en nummer besloten dat in het hierboven omschreven gebied van 20:00 uur op 17/05/03 tot maximaal 08:00 uur op 18/05/03 door opsporingsambtenaren de bevoegdheden mogen worden uitgeoefend als genoemd in artikel 50, 51 en 52 van de Wet Wapens en Munitie.

Als doelstelling van de verschillende acties (en daarmee ook voor deze actie) preventief fouilleren, geldt dat er na afronding van de acties sprake moet zijn van een afname van het aantal (vuur) wapengerelateerde incidenten in het veiligheidsrisicogebied.

Tevens gelden de volgende uitgangspunten:

- Het in positieve zin beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens van bewoners en gebruikers van het gebied
- Het tegengaan van illegaal (vuur)wapenbezit.
- Het opsporen van (vuur)wapens.
- Het opsporen van vuurwapencriminaliteit en ander wapengeweld.
- Het voorkomen van verstoring van de openbare orde.

Actuele situatie in het veiligheidsrisicogebied

Het gebied dat wordt aangeduid als de Amsterdamsestraatweg en omgeving¹ loopt vanuit de stad tot aan de Marnixlaan. In de periode van 1 januari 2001 tot en met 31 maart 2003 hebben in dat gebied 347 incidenten plaatsgevonden die deel uitmaken van deze analyse².

Incidenten met (vuur)wapens

Bij 70 van de 347 incidenten speelden (vuur)wapens een rol. In de helft van de gevallen was dit bij een geweldsincident (namelijk 36 keer). Bij vijf geweldsincidenten is gebruik gemaakt van een vuurwapen. Naast genoemde geweldsincidenten met (vuur)wapen, is in het gebied 13 maal een wapen en 2 maal munitie aangetroffen. Ook hebben op basis van informatie 11 controles op vuurwapens plaatsgevonden en waren er 8 gewapende overvallen.

Uit informatie blijkt dat in horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg regelmatig (personen met) vuurwapens aanwezig zijn.

Overige incidenten

Behalve de incidenten waarbij met zekerheid een wapen in het spel was, waren er ook 96 berovingen (waarbij dus ook wapens gebruikt kunnen zijn). Ook zijn er 137 geweldsincidenten geregistreerd waarbij geen wapens zijn gebruikt. Tot slot staan in BPS nog 44 mutaties die gerelateerd zijn aan drugs.

Tijdstippen incidenten

In het veiligheidsrisicogebied ASW en omgeving geldt dat de incidenten op alle dagen van de week plaatsvinden en een relatief gelijkmatige spreiding over de week kennen. Wat betreft het moment op de dag, blijkt dat de meeste incidenten plaatsvinden in een brede tijdspanne: 84% van de incidenten voltrekt zich tussen 10.00u en 02.00u. Binnen deze periode vinden de meeste incidenten plaats in de middag en avond. Meer specifiek: tussen 10.00u en 14.00u 18%, tussen 14.00u en 18.00u 28%, tussen 18.00u tot 22.00u 21% en tussen 22.00u en 02.00u 17%.

Gekeken naar de incidenten met wapens dan geldt een ander beeld. Hoewel nog altijd 71% van de incidenten plaats had tussen 10.00 en 02.00u, vond 19% van de incidenten met wapen nog later in de nacht plaats: namelijk tussen 02.00u en 06.00u. Aangezien 23% van de incidenten met wapen zich tussen 22.00u en 02.00u voltrok, kan worden geconcludeerd dat de incidenten met wapen relatief meer in de late avond en nacht plaatsvinden.

Opvallende locaties binnen het gebied

Wanneer wordt gekeken waar de incidenten met wapens plaatsvonden, dan valt maar één locatie op: **de Amsterdamsestraatweg**. Daar vond namelijk ruim de helft (54%) van al deze incidenten plaats. Overigens waren vier van de vijf geweldsincidenten met vuurwapen op de Amsterdamsestraatweg. Dat lijkt dat onder meer aan horecagelegenheden op de Amsterdamsestraatweg te relateren.

Ook wat betreft het overall beeld (dus van alle 347 incidenten) neemt de Amsterdamsestraatweg de meeste prominente plaats in met 47% van alle incidenten. Andere locaties die, in mindere mate, in het oog springen zijn Oudenoord (8%), Daalsetunnel (7%) en de Marnixlaan (5%).

Conclusie m.b.t. preventief fouilleren

De Amsterdamsestraatweg en omgeving is een gebied waar tamelijk veel incidenten plaatsvinden. In de onderzoeksperiode (01-01-01 t/m 31-03-03) was het aandeel incidenten met wapens hoog, zeker in vergelijking met de andere soortgelijke gebieden (zoals Lombok en 't Goylaan). De incidenten vinden

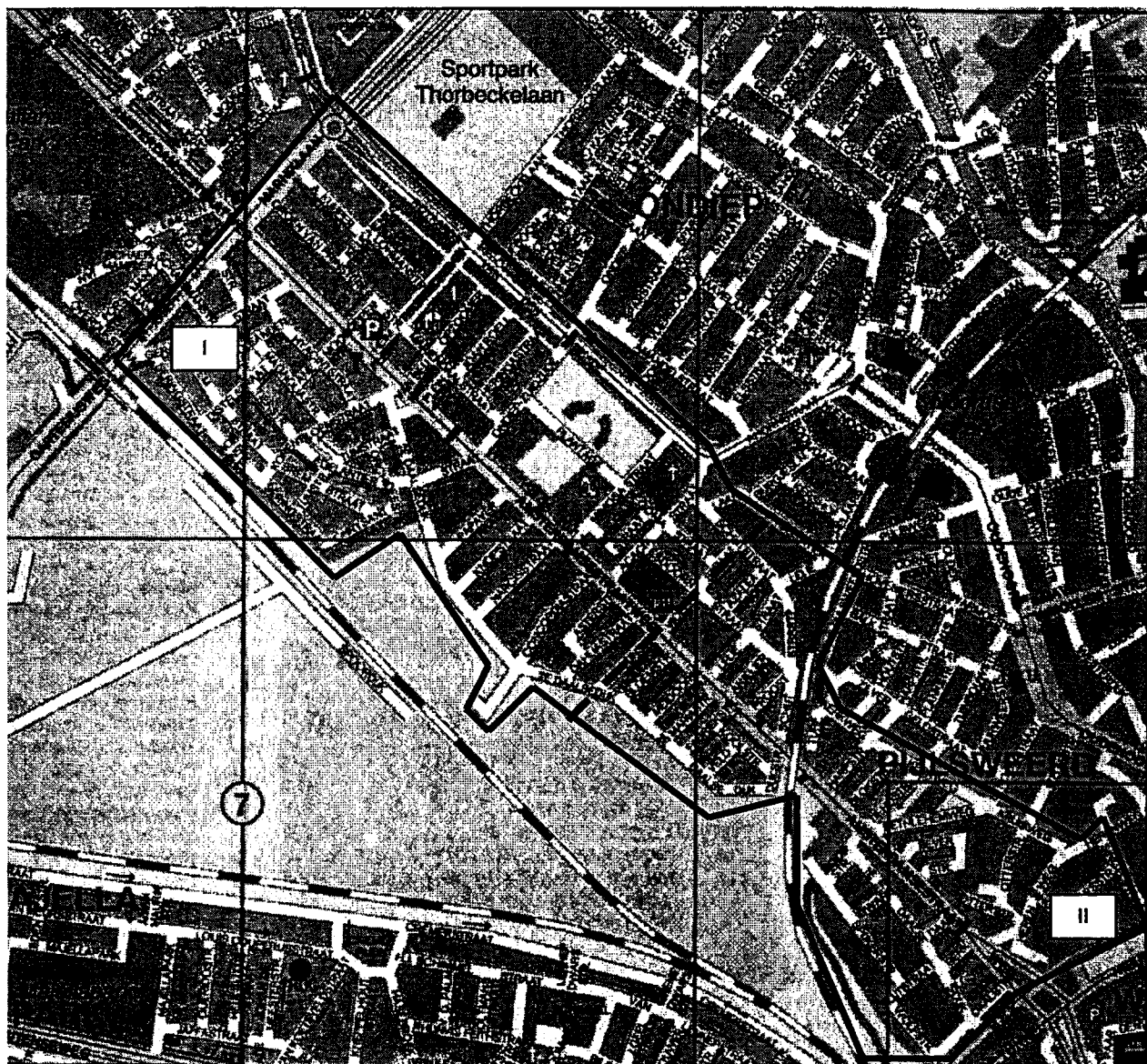
¹ Veiligheidsrisicogebied ASW (WBS 311, 314, 315) locaties met tenminste één incident uit deze analyse: 1° en 2° Daalse dijk, Abraham Kuijperstraat, Acaciastraat, Amsterdamsestraatweg (deels), Azaleastraat, Begoniastraat, Bernurde Weerd WZ, Bethlehemweg, Beverstraat, Blokstraat, Bostraat, Bremstraat, Concordiastraat, Daalsetunnel, De Ssavornin Lohmanstraat, Dijkstraat, Distelstraat, Egelandierstraat, Geraniumstraat, Harpstraat, Herenweg, Heringastraat, Houtstraat, Kerkweg, Keucheniusstraat, Koolstraat, Kruisweg, Leliestraat, Mariendaalstraat, Marnixlaan, Mimosastraat, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Oleanderstraat, Oppenheimplein, Otterstraat, Oude Daalstraat, Oudenoord, Plantage, Royaards van den Ham, Schutstraat, Seringstraat, Spijkerdwaarsstraat, Spijkerstraat, Thorbeckelaan, Tiendstraat, Timmerstraat, Turfstraat, Weerdsingel WZ, Westerdijk, Wolfstraat, Zeedijk.

² Gekeken is naar de volgende incidenten: 241 overval (gewapende), 242 beroving/tasjesroof, 301 geweld zonder letsel zonder wapen, 302 geweld z.l. met wapen, 303 geweld z.l. met vuurwapen, 311 geweld met letsel zonder wapen, 312 geweld m.l. met wapen, 313 geweld m.l. met vuurwapen, 321 geweld dodelijk zonder wapen, 322 geweld dodelijk met wapen, 323 geweld dodelijk met vuurwapen, 325 openlijk geweld tegen personen, 326 openlijk geweld tegen goederen, 361 explosief/munitie, 383 aantreffen wapen, 384 softdrugs, 385 harddrugs, 387 wapenhandel, 862 controle drugs, 863 controle vuurwapens

gedurende de hele week plaats voornamelijk tussen 10.00u en 02.00u. Incidenten met wapens vinden relatief vaker plaats in de late avond en nacht. Ervaringsgegevens maken voorts duidelijk dat horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg gelden als locaties waar wapens kunnen voorkomen.

De Amsterdamsestraatweg is de meest opvallende locatie in het gebied, omdat de incidenten zich daar concentreren (circa de helft van de incidenten vond daar plaats). Vier van de vijf incidenten met vuurwapen waren ook op de Amsterdamsestraatweg.

Kaart 1: veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving

1.1.1 Wettelijk kader

Artikel 52 lid 3 van de WWM biedt de Officier van Justitie de mogelijkheid aan de politieambtenaren te gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om hem aan zijn *kleding* te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens en munitie.

Artikel 50 lid 3 van de WWM geeft de Officier van Justitie de mogelijkheid aan de politieambtenaren te gelasten *bagage, verpakkingen* en dergelijke te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens.

Artikel 51 lid 3 van de WWM biedt de Officier van Justitie de mogelijkheid aan politieambtenaren te gelasten *vervoermiddelen* te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens.

Opsporingsambtenaren kunnen op grond van artikel 49 WWM te allen tijden op plaatsen, waarvan zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat daar wapens en/of munitie aanwezig zijn, ter inbeslagname op alle plaatsen, inclusief woningen doorzoeking doen. De Algemene Wet op het Binnentreden is in het geval van woningen van toepassing. Een redelijk vermoeden ontstaat o.a. wanneer een verdachte is aangehouden met in zijn bezit een vuurwapen of munitie of onderdelen daarvan bijvoorbeeld een patroonhouder, een pompstok, munitiedoosjes etc. Het doen van doorzoeking in een woning is in het kader van deze actie uitgangspunt. Wellicht ten overvloede: doorzoeking kan ook plaatsvinden in een loods, een voertuig, vaartuig, kantoor en dergelijke. Met betrekking tot eventuele huiszoekingen zie bijlage 5 (draaiboek doorzoekingen)

Iedere aangehouden verdachte, waarbij een vuurwapen en/of onderdelen daarvan en/of munitie en/of onderdelen daarvan, of grotere aantallen andere wapens worden aangetroffen zal in verzekering worden gesteld teneinde voldoende mogelijkheden te scheppen de nodige opsporingsactiviteiten rond het gepleegde delict te kunnen uitvoeren (een overzicht van de juridische kaders en wettelijke bevoegdheden is als bijlage bijgevoegd; bijlage 4).

1.1.2 Verwachtingen vooraf

Op hoofdlijnen kan vooraf rekening gehouden worden met de volgende mogelijke resultaten / incidenten / openbare orde verstoringen:

- Aantreffen illegale (vuur)wapens.
- Ontdekken overige misdrijven en overtredingen, alsmede de daarmee gepaard inbeslagname van goederen (bijvoorbeeld verdovende middelen).
- Bij fouillering aantreffen van personen die strafbaar zijn (bijvoorbeeld bezit wapens, drugs) en die tevens illegaal in Nederland verblijven en/of gesignaleerd staan.
- Burgers die niet willen meewerken aan de genoemde maatregelen inzake de actie preventief fouilleren en het niet voldoen aan bevel of vordering.
- Grote publieke belangstelling van omwonenden en pers.

Vooraf is geen schatting te maken van bijvoorbeeld het aantal wapens dat zal worden aangetroffen. Uit de acties die elders al gehouden zijn, blijken de resultaten ook steeds te verschillen.

1.2 Samenloop met andere gebeurtenissen

De actie is gepland op 17 mei 2003. Voor zover bekend zijn er dat moment geen grootschalige evenementen in de stad gepland. Wel is de volgende dag (18 mei) in de stad een evenement (Cityrun; halve marathon) dat van de districten Paardenveld en Tolsteeg een forse inzet vraagt. Om die reden leveren deze districten in verhouding minder voor de eerste actie preventief fouilleren.

1.3 Eigen personele eenheden en middelen

Afhankelijk van de operationele opzet van het preventief fouilleren, zal de personele inzet per actie verschillen. Uitgangspunt bij de inzet van personeel zal zijn zo goed mogelijk aan te sluiten bij de situatie, zonder dat er dus onnodige risico's worden gelopen en zonder dat er sprake is van een overkill aan personeel. De inzet van het personeel geschiedt in principe binnen de kaders van de Arbeidstijdenwet, rekening houdend met aspecten van veiligheid en welzijn.

Gelet op de gevaarstelling bij het benaderen van personen die mogelijk in het bezit zijn van (vuur)wapens is het belangrijk dat de fouillering wordt uitgevoerd door wapendragende collega's die ruime praktijkervaring hebben. Niet wapendragende collega's zullen ondersteuning verlenen bij het formeren van afzettingen en overige ondersteunende werkzaamheden. Alle medewerkers hebben naast het preventief fouilleren de taak om de omgeving te beveiligen, werkruimte te creëren voor koppels die fouilleren en indien nodig in het transport van arrestanten te voorzien. Voor het afhandelen van arrestanten en het verrichten van vervolgonderzoeken, is een opvolgingsorganisatie beschikbaar.

1.4 Communicatie

1.4.1 Intern

Intern zal pas na de actie worden gecommuniceerd, via intranet en de korpskrant. Aangezien deze media een niet volstrekt intern karakter dragen zal niet vooraf over de actie worden gecommuniceerd.

1.4.2. Extern

Aangezien de actie op de Amsterdamsestraatweg de eerste actie preventief fouilleren in Utrecht is, zal met name de (lokale) pers zeer geïnteresseerd zijn. De pers wordt voor deze eerste actie tevoren uitgenodigd om mee te kijken. Een woordvoerder van de afdeling mediavorlichting (korpsondersteuning) zal aanwezig zijn om de pers te woord te staan, daar waar nodig. Met betrekking tot informatie dient de media naar deze medewerk(st)er te worden verwezen.

In algemene termen geldt dat de pers de gelegenheid dient te krijgen haar werk te doen. Waar de pers de taken en werkzaamheden van de politie belemmeren, verstoren of moeilijk maken dient de pers op redelijke afstand te worden gehouden. De pers dient zich door de formele perskaart te kunnen legitimeren.

Verantwoordelijk voor de algemene voorlichting omtrent de actie en begeleiding van de pers is de gemeente. Het is immers een actie van de Burgemeester.

2 OPERATIONELE ORGANISATIE

2.1 Algemeen

Door de Burgemeester is, zoals vermeld, het genoemde gebied aangewezen. Door de Officier van Justitie is voor deze actie een last afgegeven.

2.2 Strafrechtelijke beleidsuitgangspunten en tolerantiegrenzen

Status gefouilleerde personen

Personen waarbij de genoemde bevoegdheden inzake preventief fouilleren worden toegepast zijn **geen** verdachten. Om deze reden worden gevisiteerde personen niet naar de naam gevraagd. Pas na het ontstaan van een verdenking zal deze bevoegdheid worden toegepast.

Aanhoudings- en verbaliseerbeleid

Overtreders van wet- en regelgeving worden actief aangehouden en/of geverbaliseerd. De consequente en strikte handhaving van de beleidsuitgangspunten draagt bij aan een ordelijk en veilig verloop van de actie. Het repressieve politietoetreden moet leiden tot een justitieel vervolgtraject.

Het fouilleren

De visitatie van personen gebeurt door wijkteamleden Utrecht Noord, ondersteund door personeel uit overige delen van de stad. Bij de controlegroepen zijn vrouwelijke opsporingsambtenaren ingedeeld. Vrouwen worden slechts gevisiteerd door vrouwelijke opsporingsambtenaren, mannen door mannelijke opsporingsambtenaren, behoudens in die gevallen waarin direct gevaar ontstaat of kan ontstaan in verband met wapenbezit door de betreffende persoon die wordt gefouilleerd.

A-selectiviteit

Na de eerste acties in het kader van preventief fouilleren in Rotterdam en Amsterdam is in de media het punt van de selectiviteit aan de orde gesteld. De vrees bestaat dat mensen van allochtone afkomst onevenredig meer kans lopen om door de politie te worden gefouilleerd. De nieuwe politiebevoegdheden betekenen geen carte blanche voor politieambtenaren, maar een extra instrument in heel precies gedefinieerde situaties. De wet stelt hoge eisen aan de aanwijzing van de burgemeester en de last van de officier van justitie.

Vorm en procedure van de controleacties en de zorgvuldigheid die daarmee gepaard gaat maakt de kans op misbruik van bevoegdheden vrijwel nihil. De actie preventief fouilleren wordt begeleid door de officier van justitie. Tijdens de briefings zal nadrukkelijk aandacht geschonken worden aan a-selectiviteit.

Mededeling aan betrokkene

Aan elke betrokkene wordt voorafgaand aan de visitatie (respectievelijk het onderzoek in zijn bagage en/of voertuig) medegedeeld dat het onderzoek geschiedt in het kader van een preventief onderzoek naar (vuur)wapenbezit. Tevens is door de gemeente een voorlichtingsfolder ontwikkeld die aan ieder gefouilleerd persoon wordt uitgereikt.

De wijze van fouilleren

Het fouilleren geschiedt door het aftasten en bekloppen van de bovenkleding en eventueel de kleding onder een overjas. In die gevallen waarin op deze wijze het onderzoek niet adequaat kan worden uitgevoerd dient betrokkenen de inhoud van zijn kleding (broek en jaszakken) te tonen.

Aanhouden/overbrengen

Indien betrokkene een (vuur)wapen, munitie en/of onderdelen daarvan bij zich draagt wordt hij/zij aangehouden en overgebracht naar het politiebureau Paardenveld te Utrecht. Het wordt aan deze verdachte NIET toegestaan te telefoneren. Voor de actie zijn een vijftal cellen gereserveerd.

Proces verbaal

Bij ieder proces-verbaal dat wordt opgemaakt dient een kopie te worden toegevoegd van het besluit van de Burgemeester (gebiedsaanwijzing) en van de last, afgegeven door de officier van de justitie. Kopieën van deze documenten zijn in het bezit van de operationeel commandant.

Doorzoeking

Bij aangehouden verdachten op grond van de WWM (vuurwapen), zal doorzoeking in de woning en doorzoeking van het vervoermiddel plaatsvinden. Afhankelijk van de woon- of verblijfplaats van de aangehoudene zal contact opgenomen worden met het district of de regio waarin de woon- of verblijfplaats ligt. Wanneer de betreffende regio of het district de doorzoeking niet kunnen organiseren, zal het een speciaal daarvoor aangewezen team indien mogelijk op die locatie de woning van de verdachte doorzoeken ter inbeslagname. Dit zal pas plaatsvinden na overleg met de algemeen commandant. Indien om personeelstechnische redenen de doorzoeking niet op de avond van de controle kan plaatsvinden, zal de volgende dag een doorzoeking plaatsvinden.

Verdovende middelen

Bij het aantreffen van grote hoeveelheden verdovende middelen wordt de verdachte aangehouden en vervolgd. Bij zeer kleine hoeveelheden zal gevraagd worden een afstandsverklaring te tekenen en de verdachte krijgt een ontvangstbewijs mee. De verbalisant maakt in het kort op straat een verklaring in concept op en laat het tekenen. In een later stadium volgt een proces-verbaal. Op deze wijze kan zoveel mogelijk op straat gewerkt worden.

Voor het beleid ten aanzien van het voorhanden hebben van drugs wordt de richtlijn gehanteerd, zoals door de officier van justitie (dhr. mr. A. Dam) aangegeven. Deze zijn als volgt:

Harddrugs:

- 1 pil XTC of minder dan 0,5 gram harddrugs:
afstandsverklaring en verdachte krijgt ontvangstbewijs mee
- 2 tot en met 9 pillen XTC, of 0,5 gram tot 5 gram harddrugs:
afstandsverklaring, verbalisant maakt in het kort op straat een verklaring in concept op en laat het tekenen. In een later stadium volgt een proces-verbaal.
- vanaf 10 pillen XTC, of vanaf 5 gram harddrugs:
verdachte wordt aanhouden, afstandsverklaring, proces-verbaal, overbrengen naar bureau Paardenveld en in verzekeringstelling;

Softdrugs:

- tot 5 gram:
voor eigen gebruik; geen optreden.
- 5 tot 30 gram:
afstandsverklaring, verbalisant maakt in het kort op straat een verklaring in concept op en laat het tekenen. In een later stadium volgt een proces-verbaal.
- meer dan 30 gram:
verdachte wordt aanhouden, afstandsverklaring, proces-verbaal, overbrengen naar bureau Paardenveld en in verzekeringstelling;

Horen en beslissing OM

Alle aangehouden verdachten worden gehoord waarna het Openbaar Ministerie (bij monde van de Hovj of de Ovj) een beslissing neemt over het strafrechtelijk vervolg.

Vreemdelingen

Verdachten die tevens vreemdeling zijn zullen, indien daartoe redenen zijn, na de strafrechtelijke afhandeling worden overgedragen aan de Vreemdelingendienst. De Vreemdelingendienst is op de hoogte van de actie en via het piket bereikbaar.

Gesignaleerden

Verdachten die tevensesignaleerd blijken te staan voor (niet) onherroepelijk vonnis worden afgehandeld conform de geldende regels.

Indien zich tijdens de actie incidenten voordoen gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

Het niet voldoen aan bevel of vordering (art. 184 WvSr.)

Personen die niet aan een gegeven bevel of vordering voldoen worden aangehouden en overgebracht naar het politiebureau waar proces-verbaal wordt opgemaakt.

Verzet en/of belemmering (art. 184 en 185 WvSr.)

Personen die zich verzetten of ambtshandelingen belemmeren worden aangehouden en overgebracht naar het politiebureau waar proces-verbaal wordt opgemaakt.

Ordeverstoring

Bij dreigende ordeverstoringen worden (groepen) individuen direct na het constateren van een strafbaar feit staande gehouden en indien nodig aangehouden en overgebracht naar het politiebureau. Bij daadwerkelijke ordeverstoringen wordt overgegaan tot aanhouding van de (groepen) individuen. Aanhouding van groepen, zal alleen na overleg en toestemming van de operationeel commandant gebeuren.

Belediging of bedreiging van een politie-ambtenaar (art. 267 of 285 WvSr.)

Bij belediging c.q. bedreiging van een politieambtenaar in functie wordt overgegaan tot aanhouding.

Discriminerende uitlatingen (art. 137c WvSr.)

Bij evidente discriminerende uitlatingen of liederen wordt overgegaan tot aanhouding.

Opruiing (art. 131 WvSr.)

Personen die anderen oproepen zich tegen de politie te keren of te verzetten worden, teneinde escalatie te voorkomen, direct aangehouden.

Voorhanden hebben en dragen van wapens en munitie van de categorieën I, II, III en IV (WWM art. 13, 26, 27, 28, 28a en 29)

Het is verboden wapens en munitie van de categorie II en III voorhanden te hebben en om wapens en munitie van de categorie II, III en IV voorhanden te hebben dan wel te dragen. Zie bijlage 4 voor een overzicht van de wapencategorieën.

Ten aanzien van categorie 4 onder 7 wapens wordt alleen opgetreden indien aard en omstandigheid samen gebracht kunnen worden. Bijvoorbeeld: een honkbalknuppel in de achterbak van een auto is niet voldoende om de knuppel als wapen te bestempelen. Pas wanneer de eigenaar de honkbalknuppel gebruikt in een gevecht (omstandigheid) kan het als wapen worden behandeld. Hetzelfde geldt voor andere als wapen te gebruiken voorwerpen zoals een stanleymes en een ketting.

2.3 Hoofdpijnen van het operationele plan

2.3.1 Rol en positie van het bevoegd gezag

De Burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde, de officier van Justitie is verantwoordelijk voor de handhaving van de rechtsorde. Door de Burgemeester is, zoals vermeld het genoemde gebied aangewezen. Door de officier van Justitie is voor deze actie opdracht verstrekt.

2.3.2 Hoofdpijnen van het politie optreden

De toepassingsmogelijkheden van de Wet Wapens en Munitie zijn het onderzoek aan kleding van personen en het doorzoeken van bagage en onderzoek van voertuigen die zich bevinden in het als zodanig omschreven gebied.

Daarnaast is het mogelijk een onderzoek aan de kleding in te stellen van bezoekers, die zich bevinden in voor het publiek toegankelijke locaties en horecagelegenheden.

Controlemethoden

Er zijn verschillende controlemethodieken denkbaar. Een vijftal algemene methodieken is uitgewerkt:

1. gebiedsafsluiting
2. dynamische voertuigcontrole
3. statische voertuigcontrole

4. gebiedsurveillance
5. horecacontrole

Ad 1 Gebiedsafsluiting

In geval van deze methodiek wordt een bepaald gebied geheel afgezet door politiepersoneel. Een ieder die zich op dat moment in het gebied bevindt zal op grond van de nieuwe regelgeving worden gefouilleerd. Tevens zal de inhoud van tassen worden bekeken en kunnen voertuigen worden onderzocht indien de bestuurder aanwezig is.

Het gebied dat wordt afgezet dient in het veiligheidsrisicogebied te liggen en kan in grootte variëren. Theoretisch vormt het veiligheidsrisicogebied zelf het maximaal afzetbare gebied. Het is echter raadzaam een niet te groot gebied af te zetten, omdat afzetting van een groot gebied meer personeel vergt dan een kleiner gebied. Tevens is in geval van afsluiting van een groter gebied het risico groter dat het overzicht op de situatie wordt verloren, hetgeen de veiligheid niet ten goede komt. Voordeel van het afzetten van een klein gebied is dat de fouilleringsactie korter zal duren, waardoor de inbreuk op de vrijheidsbeperking van de burger kleiner zal zijn, er minder inzet van personeel vereist is en de actie flexibeler van opzet kan zijn (bijvoorbeeld meerdere gebiedsafsluitingen op één avond).

Ad 2 Dynamische voertuigcontrole

Indien de methodiek van dynamische voertuigcontrole wordt toegepast, kunnen voertuigen (indien bestuurder aanwezig) binnen het veiligheidsrisicogebied gericht worden gecontroleerd. Twee surveillerende collega's in een opvallende politieauto kunnen, indien zij een voertuig willen controleren, het kenteken en de rijrichting doorgeven aan de collega's van een herkenbare politiebuis. Door de politiebuis wordt op een geschikte locatie een stopteken gegeven aan de bestuurder van het betrokken voertuig, waarna de politiebuis, betrokken voertuig en de burgerauto aan de zijkant van de rijbaan tot stilstand komen. De collega's van de politiebuis en de opvallende politieauto gaan over tot fouilleren van de inzittenden en het doorzoeken van het voertuig. Een andere mogelijkheid is dat collega's op de motor in het gebied rijden en voertuigen naar een vaste controleplaats geleiden. Bij de controlepost wordt dan overgegaan tot fouilleren van de inzittenden en het doorzoeken van de auto.

Ad 3 Statische voertuigcontrole

Bij de statische voertuigcontrole wordt binnen het veiligheidsrisicogebied een op het oog 'gewone verkeerscontrole' gehouden. Echter, in dit geval worden de inzittende van het voertuig gefouilleerd en het voertuig doorzocht. Deze vorm van controle zal op een tactische plek moeten plaatsvinden.

Ad 4 Gebiedsurveillance

Een vierde mogelijkheid betreft de gebiedsurveillance. Hierbij surveilleren groepjes van vier politiemensen in het veiligheidsrisicogebied. Voor het 'straatbeeld' lopen deze collega's in twee koppels op enige afstand van elkaar, waarbij de koppels wel zicht houden op elkaar. Deze collega's kunnen personen die zich in het gebied bevinden fouilleren.

ad 5 Horecacontrole³

Op basis van de nieuwe wetgeving is het ook toegestaan onderzoek aan de kleding in te stellen van bezoekers, die zich bevinden in voor het publiek toegankelijke locaties en horecagelegenheden. De horecagelegenheden worden geselecteerd op grond van a-selectiviteit of ervaringskennis. Wat betreft methodiek zal gekozen worden de situatie in de horecagelegenheid zo snel als mogelijk te bevriezen, waarna de bezoekers gefouilleerd kunnen worden.

Locaties

Uit analyse van de incidenten blijkt dat de helft van de wapengerelateerde incidenten op de Amsterdamsestraatweg zelf plaatsvinden. Daarnaast blijkt uit informatie dat verschillende horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg gelden als locaties waar wapens voorkomen.

De reeks acties preventief fouilleren in het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving zullen zich zoveel mogelijk richten op personen in en rond de bedoelde horecagelegenheden. De acties zullen zich dus concentreren op de Amsterdamsestraatweg.

Opzet van de actie op 17 mei in het veiligheidsrisicogebied de Amsterdamsestraatweg e.o.

Voor de actie op 17 mei wordt het veiligheidsrisicogebied in twee delen verdeeld. Gebied één beslaat de straten tussen de Marnixlaan en de Jasmijn/Violenstraat. Het tweede gebied loopt van de Jasmijn/Violenstraat tot aan de Weerdsingel. In kaart 1 zijn de gebieden weergegeven.

In beide gebieden zullen opereren:

- drie controlegroepen (bestaande uit vier personen, waaronder voor zover mogelijk tenminste één vrouwelijke collega. Per groep wordt groepscommandant aangewezen)
- twee motorrijders
- twee collega's van de levende have (paarden)
- tenminste twee burgerkoppels van de AE.

In de twee gebieden zullen bovengenoemde personen de beschreven methodiek van de gebiedsurveillance toepassen.

Tevens zal een voertuigencontrole georganiseerd worden. Op de Plantage (in gebied I) wordt een verlichte controlepost ingericht voor de controle van voertuigen. Hier zijn twee controlegroepen (twee maal vier mensen) operationeel. Zij fouilleren de inzittenden van het voertuig en controleren de voertuigen die door de motorrijders naar deze plek worden gebracht. Alle gefouilleerde mensen krijgen een folder uitgereikt.

Gedurende de actie zijn op de achterhand Bijzondere Wetten, de Vreemdelingendienst, de Technische Recherche en de levende have (honden).

Het dienstverband voor iedereen is van 22:00 – 06:30 uur. Om 22:30 uur is er een briefing in de Morgensterzaal van Paardenveld. Om 23:00 uur is iedereen operationeel inzetbaar op de Amsterdamsestraatweg. Er wordt dan gecontroleerd tot 01:30 uur. Na een pauze volgt een tweede ronde van 2.30u tot circa 04.00u. Na deze tweede controle wordt geëvalueerd en is er nog tijd voor administratieve verwerking.

Voorafgaand aan de hierboven beschreven acties (dus nog voor 23.00u), zal ook een horecacontrole worden uitgevoerd bij één van de horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg. Deze actie wordt uitgevoerd door AT, AE en Bijzondere Wetten. Van deze actie wordt een apart draaiboek gemaakt.

Handelswijze bij aantreffen wapen

Indien bij het fouilleren een wapen wordt aangetroffen, wordt onmiddellijk Bijzondere Wetten ingeschakeld. Zij zullen het wapen veilig stellen en indien nodig ontladen. De medewerker van Bijzondere Wetten bepaalt vervolgens vast welke categorie wapen het betreft en of het wapen onder de Wet Wapens en Munitie valt. Ook zal Bijzondere Wetten het technisch proces-verbaal opstellen. In geval van aantreffen van een vuurwapen zal Bijzondere Wetten ook betrokken zijn bij het verhoor van de verdachte. In andere gevallen zal de recherche het verhoor verrichten.

Bij alle aangehouden verdachten in het kader van de Wet Wapens en Munitie, waarbij (onderdelen van) vuurwapens zijn aangetroffen, zal een nader onderzoek in de woning (doorzoeking) worden ingesteld.

Indien een vuurwapen in een voertuig wordt aangetroffen, dient het voertuig voor onderzoek te worden overgebracht naar bureau Paardenveld.

Handelswijze bij aanhouding

Na het uitvoeren van de controle worden personen bij wie strafbare feiten worden geconstateerd aangehouden en voor nadere afhandeling overgebracht naar het politiebureau Paardenveld. Verdachten worden aan het bureau overgedragen aan een opvolgingsorganisatie voor de administratieve afhandeling en het vervolgonderzoek.

Van elke aangehouden en overgebrachte verdachte wordt een **aanhoudingskaart** opgemaakt, waarop alle geconstateerde strafbare feiten staan vermeld. Deze feiten dienen voldoende te zijn omschreven en gespecificeerd, zodat uit de aanhoudingskaart een voldoende grond van verdenking kan blijken. Daarbij wordt de naam van de verbalisant, het roepnummer van zijn controlegroep en het telefoonnummer van de groepscommandant of het telefoonnummer van de verbalisant zelf genoteerd. Elke verbalisant is verantwoordelijk voor zijn aanhouding.

De Officier van Justitie (dhr. mr. A. Dam) zal tijdens de actie aanwezig zijn om bij het constateren van strafbare feiten, indien mogelijk deze direct af te doen en/of leiding te geven aan het vervolg van het opsporingsonderzoek. Tevens zal een politieparket-secretaris aanwezig zijn om dagvaardingen in persoon uit te kunnen reiken.

2.3.3 Personele inzet en taken tijdens de actie

Staf

Omvang inzet: Algemeen Commandant, Operationeel Commandant, Chef Justitiële Ondersteuning

Taken:

- Operationele aansturing van de actie

Wijkteam/regulier personeel

Omvang inzet: 32 personen

Taken:

- fouilleren in fouilleringgroepen van vier personen, waarvan indien mogelijk minimaal één vrouw
- controlegroep 1 doet tevens doorzoekingen van de woning van de verdachte, bij aantreffen vuurwapen.

Arrestatie eenheid

Omvang inzet: 10 personen

Taken:

- AE treedt in burger op en ziet toe op probleemsituaties die zich mogelijk voordoen bij controlegroepen.
- Verder let de AE op mensen die zich proberen te onttrekken aan de actie. Zij proberen dit te voorkomen door hen te fouilleren.

Opvolging/opsporing/informatie

Omvang inzet: 2 rechercheurs tijdens de actie, vier rechercheurs zondagochtend. Bevraging gaat via de meldkamer.

Taken:

- backoffice (intake arrestanten, verhoor, vervolgonderzoek, etc)

Arrestantenvervoer

Omvang inzet: 2 personen (parketpolitie)

Taken:

- overbrengen van de arrestanten naar bureau Paardenveld.

Levende have

Honden (één explosievenhond en twee repositioneringshonden als achtervang)

Aan de actie zullen twee repositioneringshonden gekoppeld zijn. Op het moment dat het bijvoorbeeld nodig is een menigte op afstand te houden, kan de hondengeleider via de operationeel commandant worden opgeroepen.

Daarnaast zal een speurhond (explosievenhond) van de KLPD worden ingezet bij de doorzoeking van voertuigen en eventueel bij doorzoeking van een woning. Dit zal niet de standaardmethode zijn omdat dit ten koste zal gaan van het aantal te controleren personen c.q. voertuigen. Het zal voornamelijk ingezet worden bij voertuigen, die niet echt overzichtelijk zijn van binnen.

Beredenen

Bij de actie zullen vier ruiters van de bereden politie ingezet worden. Zij zullen toe zien op de openbare orde.

Motorrijders

Omvang inzet: 4 motoren

Taken:

- voertuigen (auto's, scooters, etc.) die zich gedurende de tijdstippen dat de OvJ een last heeft gegeven in het veiligheidsrisicogebied bevinden naar de controlepost bij de Plantage leiden. De motorrijders moeten er vooral op letten dat er niet te veel voertuigen voor controle in de wacht staan.

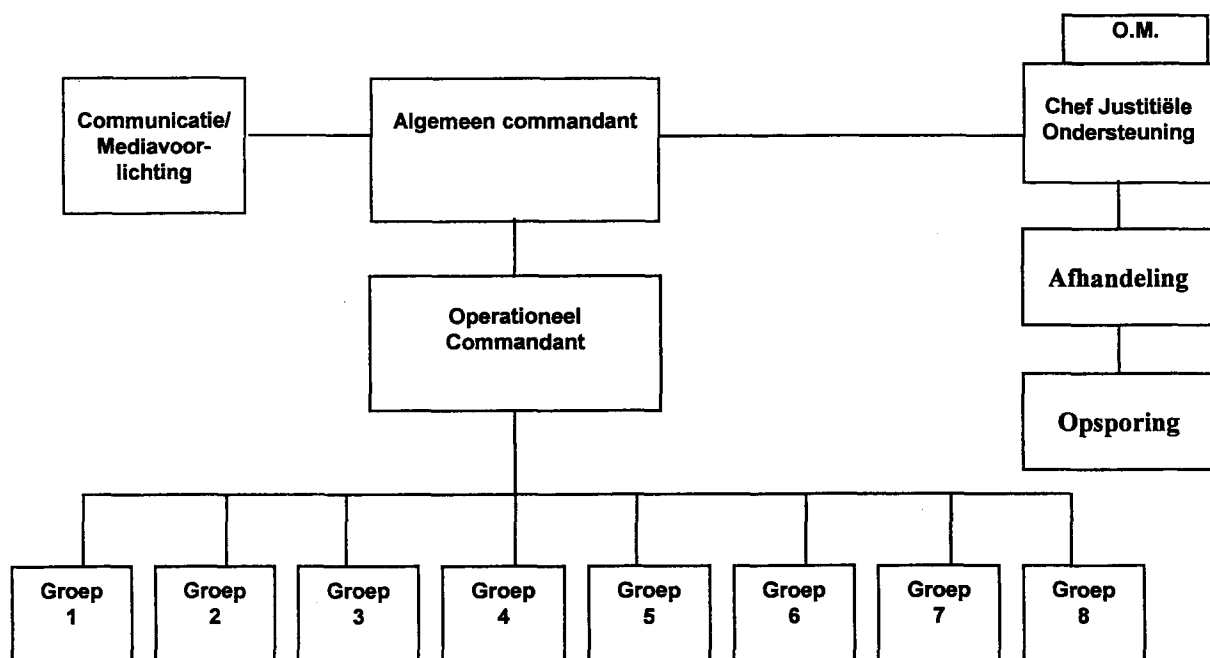
- bestuurders van vervoersmiddelen die niet voldoen aan een stopteken achtervolgen en tot stoppen brengen.
- ondersteunen bij bijvoorbeeld verkeersafsluitingen.

Overige ondersteuning

- mediavoorklichting/communicatie: 1 persoon (voorlichting; primair is de gemeente verantwoordelijk voor de voorlichting)
- Logistiek: 1 persoon (uitgifte middelen en catering)
- bijzondere wetten: 2 personen (regulier werkzaam in de stad en beschikbaar voor de actie)
- Wapenexpertise (TR in piket)
- Vreemdelingendienst (in piket)
- Meldkamer: 1 persoon

De algemeen commandant (AC) heeft de algemene leiding over de operatie. De AC coördineert de actie samen met de operationeel commandant. De operationeel commandant is verantwoordelijk voor de coördinatie op locatie en stuurt de controlegroepen aan. De chef Justitiële Ondersteuning coördineert de intake en afhandeling van arrestanten (inclusief het overbrengen van arrestanten) en eventueel vervolgonderzoek (verhoor, huiszoekingen, etc).

Het operationele proces verloopt op hoofdlijnen volgens onderstaand schema. Door de meldkamer zal een verbindingsschema worden gemaakt (zie bijlage 7).

Posities van de controlegroepen:

Gebied 1 (Marnixlaan tot Jasmiin/Violenstraat)

De fouilleringseenheden 1, 2 en 3 zijn actief zijn in gebied één. Tevens zullen daar de eenheden 7 en 8 voertuigcontroles uitvoeren.

Gebied 2 Jasmiin/Violenstraat tot de Weerdsingel

De fouilleringseenheden 4, 5 en 6 zijn actief in gebied twee.

2.4 Coördinerende bepalingen

2.4.1 Briefing van het dienstdoende personeel.

Geformuleerde beleidsuitgangspunten, prioriteitsstellingen en inzet dienen op voldoende wijze te worden gecommuniceerd en gehanteerd. Hiervoor is een goede communicatie (briefing) noodzakelijk. De in dit draaiboek (en bijlagen) aangegeven kaders (beleidsuitgangspunten, tolerantiegrenzen, juridische kaders en dergelijke), zijn geenszins vrijblijvend. Zij zijn richtinggevend en gelden als uitgangspunt voor het totale politietoetreden en de werkwijze. Zij worden door de verantwoordelijke commandanten ter kennis van al het dienstdoende personeel gebracht middels briefings, voorafgaand aan de uitvoering.

Op 17 mei 2003 zal om 22.30u op bureau Paardenveld de briefing worden gegeven in de Morgensterzaal.

2.4.2 Aanhoudingen

Het aanhouden van individuele personen vindt plaats op basis van geconstateerde strafbare feiten. Aanhoudingen van groepen personen of individuele personen die deel uitmaken van een als zodanig herkenbare groep vindt in principe alleen plaats na toestemming van de operationeel commandant.

2.4.3 Geweldgebruik

Het aanwenden van geweld geschiedt in overeenstemming met het bepaalde in de Ambtsinstructie Politie. Indien wordt opgetreden onder leiding van een meerdere wordt – met uitzondering van noodweer – niet eerder overgegaan tot het gebruik van geweld dan in opdracht van de betreffende meerdere. Bij de toepassing van geweld dienen de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit te worden gehanteerd.

Bij de toepassing van geweld wordt dit gebruik overeenkomstig de ambtsinstructie en de bestaande procedures gemeld aan de betreffende meerdere. De meerdere meldt het geweldgebruik onverwijld aan de algemeen commandant. De melding bestaat ten minste uit welk soort geweld (middel) gebruikt is, de omstandigheden waaronder, tijd en plaats.

2.4.4 (Beëindigen) diensttijd.

De betreffende eenheden dienen zich te melden om 22.00 uur aan het politiebureau Paardenveld. Het tijdstip einde dienst is gepland om 06.30 uur. Hoewel de aangezegde dienstverbanden een tijdstip einde dienst aangeven, wordt het dienstverband niet eerder beëindigd dan na toestemming van de Algemeen Commandant.

2.4.5 Bejegening

Het hanteren van een gemeenschappelijke wijze van bejegening is van belang en heeft zijn waarde bewezen. Bovendien zal het deëscalerend werken indien op alle plaatsen op basis van dezelfde houdingsprincipes met het publiek wordt omgegaan. Duidelijk, strak en eenduidig optreden zorgen voor rust en zekerheid. Voordat een persoon wordt gevisiteerd zal hem/haar worden uitgelegd wat het doel van de controle is.

2.4.6 Bewapening en uitrusting

Een ieder dient correct en overeenkomstig de voorschriften gekleed te zijn. Deze zijn voor de uniformdragenden: eventueel blouson, blauw overhemd en stropdas. De pet dient te worden gedragen. Afhankelijk van de weersomstandigheden kan na toestemming van de Algemeen Commandant van dit voorschrift wordt afgeweken. Een ieder dient de reguliere bewapening te dragen.

Bij een eventuele instap wordt in overleg met hun commandant het uniform gekozen.

Overige middelen

Groepscommandanten krijgen een operationeel draaiboek voor de betreffende actie, een formulieren map met daarin de relevante formulieren zoals afstandsverklaringen, aanhoudingskaarten en bewijzen van ontvangst. Ook is de groepscommandant verantwoordelijk voor de registratie van het aantal personen dat wordt gefouilleerd, aantal aanhoudingen, etc. Een invulschema voor deze registratie is voorhanden.

2.4.7 Debriefing / evaluatie

De politieactiviteiten bij deze actie dienen te worden geëvalueerd en op schrift gesteld. De Algemeen commandant draagt zorg voor de evaluatie. Na afloop van deze actie zal onder leiding van de Algemeen Commandant een korte evaluatie c.q. debriefing worden gehouden. De operationeel commandant zal een evaluatie opstellen op basis waarvan vervolgens het bestuur van het verloop van de actie kan worden geïnformeerd

3 INFORMATIE

3.1 Algemeen

Het creëren van een goede informatiepositie in het algemeen, maar tijdens deze actie in het bijzonder, is een voorwaarde voor een goed verloop van de actie. Ruim voor de actie zal de informatiepositie voor het betreffende te controleren gebied worden geoptimaliseerd. Infodesk van het district en C.I.E. dienen alle relevante informatie te verzamelen en te verwerken zodat op de dag van de actie een optimale informatiepositie is gecreëerd. De Chef Justitiële Ondersteuning is verantwoordelijk voor het verkrijgen van deze optimale informatiepositie.

3.2 Registratie

Voor meerdere doeleinden (evaluatie, resultaatbepaling, bepalen inzet versus opbrengst, (bestuurlijke) verantwoording, etc.) is het van belang dat er een goede registratie plaatsvindt van de actie.

Het gaat dan tenminste om registratie van:

- omvang van de inzet politiepersoneel
- aantal fouilleringen
- aantal voertuigcontroles
- aantal horecacontroles
- aantal aanhoudingen (en terzake waarvan: vuurwapens, steekwapens, slagwapens, WWM divers, opiumwet, openstaande boete, verzet, overig)

De operationeel commandant is eindverantwoordelijk voor de registratie. Iedere groepscommandant van een fouilleringseenheid houdt aantal fouilleringen en dergelijke bij die door zijn of haar eigen groep worden uitgevoerd. Voor deze registratie is een invulschema opgesteld (zie bijlage 2).

4 ONDERSTEUNING

4.1 Personele inzet

Met betrekking tot de personele inzet zijn de medewerkers zoals in dit draaiboek vermeld tijdig opgeroepen en zijn hun diensttijden bekend gemaakt. In totaal zijn circa 70 personen bij de actie preventief fouilleren betrokken. Een inzetschema en personele verdeling is als bijlage bijgevoegd (bijlage 1). Het district voorziet in de benodigde materialen en verbindingsmiddelen.

4.2 Bedrijfsopvang en nazorg

Binnen de politieregio Utrecht is de opvang van medewerkers die geconfronteerd worden met emotionele gebeurtenissen zoals ernstige misdrijven, overlijdensgevallen en het gebruik van geweld door of tegen de ambtenaren georganiseerd binnen Bedrijf Opvang Team Utrecht (BOTU). In voorkomende gevallen worden aan de hand van een zogenaamde incidentenlijst bedrijfstopvangers gealarmeerd. In alle gevallen zal, indien daartoe aanleiding bestaat door tegen politieambtenaren gericht geweld, het geweldsprotocol worden gevolgd.

4.3 Catering

Iedere medewerker die wordt ingezet ontvangt een aanvullend lunchpakket. Aantallen worden op basis van het draaiboek vastgesteld. Overige opgaven dienen aan de operationeel commandant te worden doorgegeven.

5 BEVELVOERING EN VERBINDINGEN

5.1 Bevelvoering

De algemeen commandant heeft de leiding van het totale optreden met betrekking tot deze actie.

De algemeen commandant werkt vanuit de meldkamer aan de Briljantlaan.

De operationeel commandant heeft de feitelijke leiding op locatie.

De chef justitiële ondersteuning coördineert de intake en afhandeling van de arrestanten, de vervolgonderzoeken en fungeert tevens als hulpofficier van justitie.

art 10 lid 2 sub e Wob

Algemeen Commandant	[REDACTED]
Operationeel Commandant (buiten)	[REDACTED]
Chef Justitiële Ondersteuning	[REDACTED]

5.2.1 Verbindingsschema

Een verbindingsschema wordt opgesteld door de meldkamer.

Communicatie m.b.t. de actie loopt via het kanaal 426. Tevens is iedere controlegroep in het bezit van een GSM.

5.2.2 Telefoonlijst

Een telefoonlijst is als bijlage bijgevoegd (bijlage 1).

BIJLAGE 1 TELEFOONLIJST / PERSONEELSOVERZICHT

	Naam	Roepnummer	Telefoon
Algemeen commandant			
Operationeel commandant			
Chef Justitiële Ondersteuning			
Voorlichting			
Controlegroep 1 (ASW + huisz.)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			
Controle groep 2 (ASW)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			
Controlegroep 3 (ASW)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			
Controlegroep 4 (ASW)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			
Controlegroep 5 (ASW)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			
Controlegroep 6 (ASW)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			
Controlegroep 7 (voertuigen)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			
Controlegroep 8 (voertuigen)			
Groepscommandant			
Groepslid			
Groepslid			
Groepslid			

ant 10 lid 2 sub c
Wob

Controlegroep 9 (Horeca)
Groepscommandant
Groepslid
Groepslid
Groepslid
Motorrijder 1
Motorrijder 2
Motorrijder 3
Motorrijder 4
Rechercheur 1
Rechercheur 2
Rechercheur 3
Rechercheur 4
Rechercheur 5
Rechercheur 6
Arrestantenvervoer
Arrestantenvervoer
Logistiek
Beredene 1
Beredene 2
Beredene 3
Beredene 4
Hond 1 (op afroep)
Hond 2 (op afroep)
Bijzondere Wetten
Bijzondere Wetten
Technische Recherche (piket)
Vreemdelingendienst (piket)
Bevragingen
Verbindingsmedewerker
Politieparketsecretaris
Gemeente, afd. OVB
OvJ's
AE

ant 10 lid 2 sub e
 wab

Pagina 12
 Pagina 13
 Pagina 14

**BIJLAGE 2 Invulschema terugkoppeling resultaten acties (in te vullen door
groepscommandant controlegroep)**

Periode van de dag (bv. 21.00-00.00 uur)	
Inzet aantal politiemensen	
Totaal aantal personen gefouilleerd op straat	
Totaal aantal auto's gecontroleerd	
Totaal aantal horecagelegenheden	
Totaal aantal personen gefouilleerd in horeca	
Totaal aantal aanhoudingen	
Aantal arrestanten WWM	
Aantal arrestanten overig (specificeer!) ⁴	
Aantal voorgeleidingen	
Inbeslagnames	
Aantal ingenomen vuurwapens	
Aantal ingenomen steekwapens	
Aantal ingenomen slagwapens	
Aantal overige wapens ingenomen (specificeer!)	
Verdovende middelen	
Eventuele bijzonderheden (bv. afhandeling OM)	
Aantal doorzoeking	

⁴ Bijv. belediging, overtreding APV etc.

BIJLAGE 3 Veiligheids- en werkinstructies

- Elke controle met vier personen uitvoeren.
- Wacht daarom op het andere koppel voordat de mededeling gedaan wordt om te kunnen fouilleren.
- Het fouilleren gebeurt door slechts een persoon, i.v.m. het overslaan van gedeelten.
- De andere persoon die niet fouilleert, consolideert de persoon.
- Laat de persoon de benen wijd doen en armen spreiden,
- Let op elkaars vuurlijnen
- Mededeling pas als ander koppels jullie in het zicht heeft
- Indien een vuurwapen wordt aangetroffen alle personen laten knielen om vlucht en reacties van de politie daarop uit te kunnen sluiten
- Let op bijzondere wapens en bergplaatsen als schietpennen, schiettelefoon, in een Maxicosi stoeltje, onder de motorkap, stuurkolom, onder de versnellingspook en onder de zonneklep.

BIJLAGE 4 Juridische Kaders

Artikel 151b Gemeentewet

1. De Raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid en 52, derde lid van de Wet Wapens en Munitie toepassen.
2. De burgemeester gaat niet over tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993.
3. De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.
4. De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur. Indien de situatie dermate spoedeisend is dat de burgemeester de beslissing tot gebiedsaanwijzing niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk voor de opschriftstelling en voor de bekendmaking daarvan.
5. De burgemeester brengt de gebiedsaanwijzing zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en van de officier van justitie, bedoeld in het tweede lid.
6. Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in. Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 50 Wet Wapens en Munitie

1. De bij of krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren zijn gevoegd te vorderen dat de verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage, wordt geopend, indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:
 - a. een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;
 - b. een gepleegde overtreding van de artikel 13, 16, of 27;
 - c. aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd.
2. Na het tweede lid wordt, onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende:
3. *In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om verpakkingen van goederen, met inbegrip van reisbagage, te onderzoeken op wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan 12 uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om de verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage, te onderzoeken op wapens op munitie noodzakelijk wordt geacht.*

Artikel 51 Wet Wapens en Munitie

1. De bij of krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren zijn gevoegd vervoermiddelen te onderzoeken, indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:
 - a. een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;
 - b. een gepleegde overtreding van het artikel 13, 16, of 27;
 - c. aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd.
2. Na het tweede lid wordt, onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende:
3. *In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om vervoermiddelen te onderzoeken op wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan 12 uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om vervoermiddelen te onderzoeken op wapens op munitie noodzakelijk wordt geacht.*

Artikel 52 Wet Wapens en Munitie

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. De in het eerste lid bedoelde ambtenaren zijn bevoegd personen aan hun kleding te onderzoeken indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:
 - a. een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;
 - b. een gepleegde overtreding van het artikel 13, 16, of 27;
 - c. aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd.
2. Na het tweede lid wordt, onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid, een nieuw lid ingevoegd, luidende:
3. *In gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen kan de officier van justitie gelasten dat tegenover een ieder de bevoegdheid wordt uitgeoefend om hem aan zijn kleding te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan 12 uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheid om een ieder aan zijn kleding te onderzoeken op wapens of munitie noodzakelijk wordt geacht.*

Wapencategorieën

Wapens worden in de Wet wapens en munitie onderverdeeld in een drietal categorieën.

Categorie I

- 1°. stiletto's, valmessen en vlindermessen, een en ander indien het lemmet:
 - a. meer dan een snijkant heeft;
 - b. 7 cm of langer en 14 mm of smaller is;
 - c. 9 cm of langer is; of
 - d. van een stootplaat is voorzien;
- 2°. andere opvouwbare messen, indien:
 - a. het lemmet meer dan een snijkant heeft; of
 - b. de lengte in opgevouwen toestand langer dan 28 cm is;
- 3°. boksbeugels, ploertendoders, wurgstokken, werpsterven, vilmessen, ballistische messen en geluiddempers voor vuurwapens;
- 4°. blanke wapens die uiterlijk gelijken op een ander voorwerp dan een wapen;
- 5°. pijlen en pijlpunten bestemd om door middel van een boog te worden afgeschoten, die zijn voorzien van snijdende delen met de kennelijke bedoeling daarmee ernstig letsel te kunnen veroorzaken;
- 6°. katapulten;
- 7°. andere door Onze Minister aangewezen voorwerpen die een ernstige bedreiging van personen kunnen vormen of die zodanig op een wapen gelijken, dat zij voor bedreiging of afdreiging geschikt zijn.

Categorie II

- 1°. vuurwapens die niet onder een van de andere categorieën vallen;
- 2°. vuurwapens, geschikt om automatisch te vuren;
- 3°. vuurwapens die zodanig zijn vervaardigd of gewijzigd dat het dragen niet of minder zichtbaar is dan wel dat de aanvalskracht wordt verhoogd;
- 4°. vuurwapens die uiterlijk gelijken op een ander voorwerp dan een wapen;
- 5°. voorwerpen waarmee door een elektrische stroomstoot personen weerloos kunnen worden gemaakt of pijn kan worden overgebracht, met uitzondering van medische hulpmiddelen;
- 6°. voorwerpen, bestemd voor het treffen van personen met giftige, verstikkende, weerloosmakende, traanverwekkende en soortgelijke stoffen, met uitzondering van medische hulpmiddelen en van vuurwapens in de vorm van geweren, revolvers en pistolen, bestemd voor het afschieten van munitie met weerloosmakende of traanverwekkende stof;
- 7°. voorwerpen bestemd voor het treffen van personen of zaken door vuur of door middel van ontploffing, met uitzondering van explosieven voor civiel gebruik indien met betrekking tot deze explosieven erkenning is verleend overeenkomstig de Wet explosieven voor civiel gebruik.

Categorie III

- 1°. vuurwapens in de vorm van geweren, revolvers en pistolen voor zover zij niet vallen onder categorie II sub 2°, 3° of 6°;
- 2°. toestellen voor beroepsdoeleinden die geschikt zijn om projectielen af te schieten;
- 3°. werpmessen;
- 4°. alarm- en startpistolen en -revolvers, met uitzondering van alarm- en startpistolen die:
 - a. geen loop of een kennelijk verkorte, geheel gevulde loop hebben;
 - b. zodanig zijn ingericht dat zij uitsluitend knalpatronen van een kaliber niet groter dan 6 mm kunnen bevatten; en
 - c. waarvan de ligplaats van de patronen en de gasuitlaat loodrecht staan op de loop of op de lengterichting van het wapen.

Categorie IV

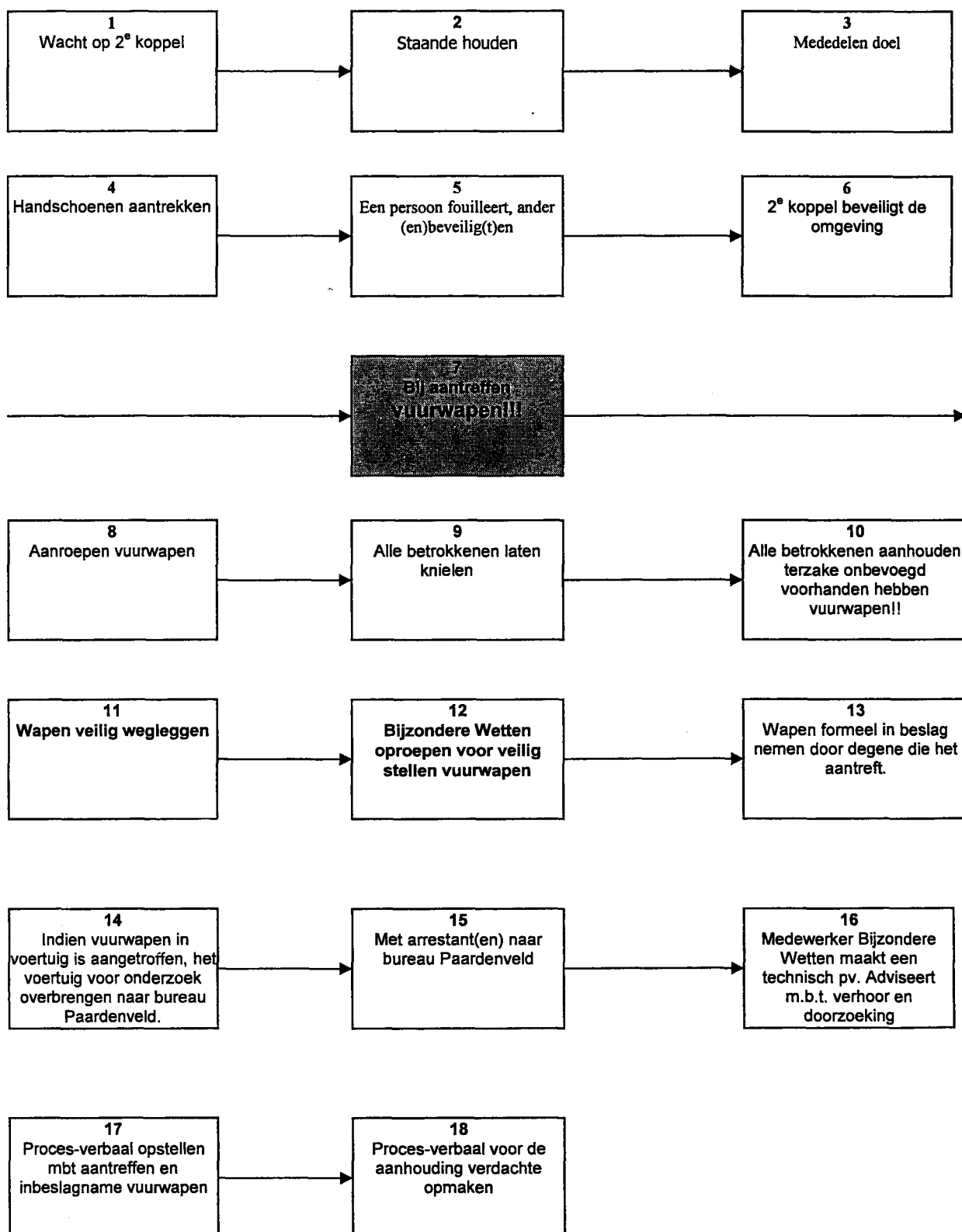
- 1°. blanke wapens waarvan het lemmet meer dan een snijkant heeft, voor zover zij niet vallen onder categorie I;
- 2°. degens, zwaarden, sabels en bajonetten;
- 3°. wapenstokken;
- 4°. lucht-, gas- en veerdrukwapens, behoudens zulke door Onze Minister Overeenkomstig categorie I, sub 7°, aangewezen die zodanig gelijken op een vuurwapen dat zij voor bedreiging of afdreiging geschikt zijn;
- 5°. kruisbogen en harpoenen;
- 6°. bij regeling van Onze Minister aangewezen voorwerpen die geschikt zijn om daarmee personen ernstig lichamelijk letsel toe te brengen;
- 7°. Voorwerpen waarvan, gelet op hun aard of de omstandigheden waaronder zij worden aangetroffen, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij voor geen ander doel zijn bestemd dan om letsel aan personen toe te brengen of te dreigen en die niet onder een van de andere categorieën vallen.

Daarnaast is munitie in een aantal categorieën verdeeld.

BIJLAGE 5 Plan van aanpak doorzoeking panden

Uitvoering op basis van de protocollen: draaiboek en instructie Basis Project Opsporing.
Plan van aanpak volgt.

BIJLAGE 6 Stroomschema fouilleren en aantreffen vuurwapen

BIJLAGE 7 Verbindingenschema

Opbrengst preventief fouilleren stad Utrecht

Periodes:

Periode 1:

Voor de periode 15 mei 2003 – 15 augustus 2003 is de Amsterdamsestraatweg en omgeving door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebied.

In periode 1 hebben 4 acties plaatsgevonden.

Periode 2:

Voor de periode 1 november 2003 – 1 februari 2004 zijn de Amsterdamsestraatweg en omgeving en het gebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied door burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebieden.

In periode 2 hebben 14 acties plaatsgevonden.

Periode 3:

Voor de periode 1 april 2004 – 1 juli 2004 zijn de Amsterdamsestraatweg en omgeving en het gebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied en de Kop van Lombok door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebieden.

In periode 3 hebben 18 acties plaatsgevonden.

Opbrengsten:

Periode 1:

- 2 steekwapens
- 2 traangas
- 3 x Wet Wapens Munitie divers: 2 zwaarden + categorie 4 onder 7 wapen (voorwerp door aard en omstandigheid te gebruiken als wapen).
- 12 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens (niet te verbaliseren, zoals bepaalde messen): 10 messen, 1 stang en 1 houten knuppel / stok.

Periode 2:

- 8 steekwapens
- 6 slagwapens
- 2 traangas
- 3 x Wet Wapens Munitie divers
- 51 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens. Ingenomen zijn: 33 messen, 11 knuppels / houten stokken, 2 bijltjes, 1 schroevendraaier, 1 moersleutel, 1 peperspray, 1 flesopener, 1 dartpijlje.

Periode 3:

- 2 steekwapen
- 6 slagwapens
- 2 traangas
- 5 x Wet Wapens Munitie divers (1 hakbijl, 1 hakmes, 1 geprepareerde fietsketting, 2 patronen 9 mm en 1 x onbekend).
- 68 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens. Ingenomen zijn: 53 messen, 5 (houten) knuppels, 1 slagmes, 2 schroevendraaiers, 4 slagwapens, 1 steekvoorwerp, 1 traangas, 1 aansteker in de vorm van een pistooltje.

Totaal opbrengst preventief fouilleren (15 mei 2003 tot en met 31 mei 2004):
36 acties preventief fouilleren hebben opgeleverd:

Steekwapens: 12

Slagwapens: 12

Traangas: 6

Wet Wapens Munitie divers: 11

Vrijwillige afstand (potentiële) wapens: 131

Waarvan:

- 96 messen
- 17 knuppels / houten stokken
- 1 stang
- 2 bijltjes
- 3 schroevendraaier
- 4 slagwapens
- 1 steekvoorwerp
- 1 moersleutel
- 1 peperspray
- 1 traangas
- 1 flesopener
- 1 dartpijl
- 1 slagersmes
- 1 aansteker in de vorm van een pistooltje

Preventief fouilleren
Amsterdamsestraatweg, Utrecht
15 mei 2003 tot 15 augustus 2003

Evaluatie

September 2003

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Aanleiding en voorbereiding op preventief fouilleren	3
3 Doelstelling van de controles	4
4 Uitvoering: ervaringen met preventief fouilleren op de Amsterdamsestraatweg	4
4.1 Algemeen	4
4.2 Toegepaste methodiek	4
4.3 Resultaten en effecten	6
4.4 Conclusies m.b.t. resultaten en effecten	10
5 Vervolg van preventief fouilleren in Utrecht	10
6 Conclusies en aanbevelingen	11

1 Inleiding

In de gemeente Utrecht is in 2003 voor het eerst gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot preventief fouilleren. Het gebied Amsterdamsestraatweg en omgeving is door de Burgemeester voor de periode van 15 mei tot 15 augustus aangewezen als veiligheidsrisicogebied. In genoemde periode had de politie, onder bepaalde voorwaarden, de bevoegdheid tot preventief fouilleren.

Op basis van de eerste ervaringen zullen in deze evaluatie op hoofdlijnen conclusies worden getrokken inzake de voorbereiding, uitvoering, doelstelling, resultaten en het vervolg van preventief fouilleren in Utrecht. Met betrekking tot de resultaten kunnen wel een aantal conclusies worden getrokken, maar het is nog te vroeg om al definitieve uitspraken te kunnen doen over de effecten op de objectieve en subjectieve veiligheid.

Deze evaluatie is mono-disciplinair, namelijk alleen opgesteld door de politie. Doel van de evaluatie is primair om terug te kijken op de eerste ervaringen en daar lering uit te trekken. Daarnaast kan de evaluatie ook gezien worden als verantwoording van de politie aan het bevoegd gezag en als discussiestuk over het vervolg van preventief fouilleren in de gemeente Utrecht. Mogelijk dat deze evaluatie ook te gebruiken is om de gemeenteraad te informeren.

De opbouw van de notitie is als volgt: eerst komt de voorbereiding op preventief fouilleren aan de orde, dan de doelstelling van preventief fouilleren in Utrecht, de eerste (operationele) ervaringen op de Amsterdamsestraatweg, het verdere vervolg van de acties en tot slot conclusies en aanbevelingen.

2 Aanleiding en voorbereiding op preventief fouilleren

In september 2002 is een wettelijke regeling van kracht geworden die het mogelijk maakt dat in de gemeentelijke verordening aan de Burgemeester de bevoegdheid wordt toegekend om bij verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied aan te wijzen waarin ruimere bevoegdheden gelden. Het gaat dan om bevoegdheden om binnen het aangewezen gebied personen aan de kleding te onderzoeken, vervoermiddelen te onderzoeken en te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt worden geopend. De bevoegdheid strekt zich uit tot 'voor publiek toegankelijke gebouwen en daarbij behorende erven' zoals bijvoorbeeld horecagelegenheden. In Utrecht heeft de gemeenteraad op 6 februari 2003 de 3e partiële wijziging van de APV vastgesteld, waarbij de burgemeester beschreven bevoegdheid heeft gekregen. Deze wijziging is op 19 februari 2003 gepubliceerd en is op 28 februari 2003 in werking getreden.

In de gemeente Utrecht zijn, zoals uit analyse door de politie is gebleken, verschillende gebieden die in aanmerking kunnen komen als in de wet beschreven veiligheidsrisicogebied. Op verzoek van de stedelijke driehoek heeft de politie vervolgens voor drie gebieden een nadere uitwerking op schrift gesteld. Deze uitwerking richtte zich vooral op de toepasbaarheid van het instrument preventief fouilleren.

Op basis van bovenstaande informatie van de politie, en na overleg met en instemming van de partners in de stedelijke driehoek, heeft de Burgemeester van Utrecht op 9 mei besloten om de Amsterdamsestraatweg en omgeving aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied voor een periode van drie maanden (15 mei tot 15 augustus). De gebiedsaanwijzing is een besluit van algemene strekking en valt daardoor onder de Algemene wet Bestuursrecht (Awb). De beslissing is, ingevolge van artikel 3:42 Awb, bekendgemaakt door een kennisgeving in het huis aan huisblad 'Ons Utrecht'.

De politie heeft een algemeen draaiboek opgesteld voor de acties preventief fouilleren. Dit draaiboek is besproken in en geaccordeerd in het stedelijk driehoeksoverleg. Per actie is vervolgens ook steeds een kort operationeel draaiboek opgesteld. Op 17 mei vond de eerst fouilleringactie plaats. Andere acties waren op 20 juni, 18 juli en 14 augustus.

3 Doelstelling van de controles

Primaire doelstelling van het preventief fouilleren in een veiligheidsrisicogebied is dat er een afname gerealiseerd wordt van het aantal (vuur) wapengerelateerde incidenten in dat gebied.

Tevens gelden de volgende secundaire doelstellingen:

- Het in positieve zin beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens van bewoners en gebruikers van het gebied
- Het door preventie tegengaan van illegaal (vuur)wapenbezit.
- Het opsporen van (vuur)wapens.
- Het opsporen van vuurwapencriminaliteit en ander wapengeweld.
- Het voorkomen van verstoring van de openbare orde.

4 Uitvoering: ervaringen met preventief fouilleren op de Amsterdamsestraatweg

4.1 Algemeen

In totaal zijn er vier fouilleringacties geweest, waarvan bij één het accent lag op de horeca. De eerste fouilleringactie was groot van opzet, wat betreft personele inzet. Naast de operationele doelstellingen had deze eerste actie het secundaire doel om de controleactiviteiten bij een breed publiek bekend te maken. Om diezelfde reden is de pers uitgenodigd om bij de eerste actie aanwezig te zijn. Bij de volgende acties is de pers niet meer actief benaderd of geïnformeerd. Wel is na iedere actie een persbericht gepubliceerd met de resultaten van de actie.

4.2 Toegepaste methodiek

In het algemene draaiboek preventief fouilleren stond een aantal methodieken beschreven die tijdens de actie toegepast konden worden. Een aantal van deze methodes zijn ook daadwerkelijk toegepast tijdens de acties op en rond de Amsterdamsestraatweg. Hoewel de vooraf uitgewerkte methodieken in de praktijk uitvoerbaar bleken, is de wijze waarop de acties werden uitgevoerd toch veranderd. De wijzigingen waren steeds gebaseerd op de opgedane ervaring en hadden als doel het instrument preventief fouilleren zo effectief mogelijk in te zetten met een evenredige inzet van politiepersoneel. Op een aantal items volgt nu een korte toelichting van de aanpassingen.

Personeelsinzet

Voor de eerste actie op 17 mei was het lastig te bepalen hoeveel personeel nodig zou zijn. Aangezien het in Utrecht de eerste ervaring met preventief fouilleren betekende, was het vooraf onduidelijk wat de actie zou opleveren aan wapens, maar ook aan reacties bij het publiek. Omdat de eerste actie tevens als doel had om het preventief fouilleren bij een groot publiek kenbaar te maken, is gekozen voor een grote actie met relatief veel personeel (75 personen).

De ervaring van de eerste actie maakte duidelijk dat volgende fouilleringen met minder personeel gerealiseerd konden worden. Tijdens de tweede actie zijn 30 man ingezet, en omdat zelfs dat aantal (voor de Amsterdamsestraatweg) aan de forse kant was is tijdens de derde actie een inzet geweest van 18 personen. Dat bleek goed te werken. Voordeel van die constatering is dat het organisatorisch makkelijker wordt om een fouilleringactie te houden. Bij de vierde actie zijn weer meer mensen ingezet (48), omdat dit een actie was gericht op de horecagelegenheden aan de Amsterdamsestraatweg. Dat vroeg om een andere, meer arbeidsintensieve aanpak.

Duur van de acties

De ervaringen op de Amsterdamsestraatweg hebben ook meer duidelijkheid gegeven over de tijdsduur van de acties. De eerste actie duurde bijna zes uur en de tweede bijna vier uur. Om een aantal redenen bleken de eerste twee acties te lang te duren. Het verrassingseffect van een actie is relatief snel weg, omdat het nieuws van de actie zich snel verspreidt. Daarnaast kwam het al vrij snel voor dat mensen meer dan eens gecontroleerd werden. Dat is erg vervelend, maar ook niet te verhelpen. Mensen na een controle een kenmerk geven (bijvoorbeeld een stempel) zodat ze niet nogmaals gecontroleerd worden kan niet, omdat zij dan een wapen van iemand anders kunnen meedragen. Overigens is de verwachting dat dubbele controles ook vooral een probleem zijn op de Amsterdamsestraatweg, omdat het een doorgaande weg is. Iemand die aan het begin wordt gecontroleerd, komt daarna zeker nog een aantal fouilleringkoppels tegen.

Tijdens de derde reguliere fouilleringactie is daarom gekozen voor twee korte prikacties van ieder een uur.

Frequentie van de acties

In de periode dat de Amsterdamsestraatweg als veiligheidsrisicogebied is aangewezen zijn vier acties georganiseerd. Dat is relatief weinig. De indruk bestaat dat indien de acties met een grotere frequentie plaatsvinden, deze (in preventieve zin) effectiever zullen zijn. Een deel van de oorzaak dat er weinig acties hebben plaatsgevonden, zit in het feit dat de acties in eerste instantie veel personeel vergden. Dat bemoeilijkt de flexibiliteit om acties te organiseren. Na verloop van tijd werd echter duidelijk dat de acties met minder personeel inzet uitgevoerd konden worden. Ook kan efficiënter gewerkt worden door de fouilleringgroepen te verkleinen naar drie personen. Daardoor moet het in de toekomst mogelijk zijn de acties vaker te houden. Dat kan door een kleine groep mensen in te plannen voor een actie preventief fouilleren, maar ook door vaker aan te haken bij reeds geplande controles van bijvoorbeeld het wijkteam. Een deel van de tijd kan dan preventief gefouilleerd worden.

Werkwijze van de koppels

Tijdens de eerste twee acties werd steeds gewerkt met fouilleringgroepen van vier personen. In de praktijk bleek echter dat vier personen redelijk fors was en dat de fouilleringgroepen meerdere personen tegelijkertijd gingen fouilleren, hetgeen voor een onoverzichtelijke situatie zorgde. Tijdens de derde actie is daarom gekozen om in groepen van drie te gaan werken. Dat gaf een heldere taakverdeling: één iemand doet de fouillering en twee personen de afscherming (één van hen verzorgt tevens de registratie). Wel is het zaak dat de fouilleringgroepen dicht bij elkaar opereren zodat men onderling snel assistentie kan verlenen. Bijkomend voordeel van de inzet van drie personen per fouilleringgroep is dat een actie minder personeelsinzet vergt.

Zichtbaarheid

Tijdens de acties is steeds gekozen voor duidelijke zichtbaarheid van de politie. Dit gebeurde door de actie geüniformeerd te doen, de pet te dragen en gele hesjes te dragen. Overweging om steeds zichtbaar te opereren is dat een dergelijke wijze van optreden het dichtst bij de doelstelling van de acties blijft, omdat er een preventieve werking vanuit gaat en omdat het voor iedereen duidelijk is dat er een actie plaatsvindt. Dat laatste heeft een positieve bijdrage aan de veiligheidsgevoelens van bewoners en het vertrouwen in de politie.

Een andere overweging om niet in burger te opereren is dat het op burgers vreemd overkomt als mensen op straat gefouilleerd worden door niet als politiemensen herkenbare mensen. Dat zou mogelijk onrust kunnen veroorzaken.

Een uitzondering op bovenstaande vormde de horeca actie. In dat geval werd niet in uniform opgetreden omdat het binnentreden van de politie plotseling en bij wijze van verrassing moest gaan. Wel werd een jack met politielogo gedragen.

Diversiteit acties

Tijdens de acties op de Amsterdamsestraatweg en omgeving is steeds gebruik gemaakt van een combinatie van typen controles: controles op straat, voertuigcontroles en horecacontroles. De diversiteit van acties wordt van belang geacht om de kans op het aantreffen van wapens te vergroten, maar ook om de preventieve werking van de acties te vergroten: mensen die wapens bij zich dragen moeten het gevoel krijgen dat ze op en rond de Amsterdamsestraatweg overal betrap kunnen worden.

Communicatie

Iedereen die tijdens de acties preventief fouilleren gefouilleerd werd, kreeg eerst uitleg van de politie over de actie en waarom die gehouden werd. Daarvoor werd door de politie, indien nodig, voldoende tijd genomen. Deze professionele houding heeft vermoedelijk bijgedragen aan het feit dat er vrijwel geen tegenwerking is geweest om mee te werken aan de acties. Nadat men gefouilleerd was, kreeg iedereen een folder van de gemeente uitgereikt waarop nogmaals uitgelegd stond wat preventief fouilleren inhoudt en waar men meer informatie kon vinden. Aangezien op deze folder nog enkele op- en aanmerkingen waren, is besloten een andere folder te ontwikkelen. Deze is inmiddels beschikbaar.

Opvallend was verder dat de meeste burgers reeds bekend waren met de aanwijzing van de Amsterdamsestraatweg e.o. als veiligheidsrisicogebied en dat binnen dat gebied preventief gefouilleerd mocht worden. Dat maakte de uitvoering voor de politie makkelijker. Bovendien gaat daar ook een preventieve werking vanuit.

Conclusies m.b.t. methodiek

- Een bescheiden inzet van personeel kan afdoende zijn voor de uitvoering van reguliere fouilleringacties;
- In geval van reguliere fouilleringacties lijkt het effectiever om korte prikacties te houden;
- De effectiviteit van de acties neemt vermoedelijk toe als de frequentie van de acties groter is;
- Het werken in fouilleringgroepen werkt met drie personen beter dan met vier;
- Tijdens de acties wordt zichtbaar geopereerd hetgeen het beste past bij de doelstelling van preventief fouilleren omdat er een preventieve werking vanuit gaat. Ook is voor burgers zichtbaar dat er een actie preventief fouilleren plaatsvindt.
- Door diversiteit in de acties te realiseren wordt getracht maximaal effect te behalen met betrekking tot de preventieve werking (mensen met wapens merken dat ze overal betrap kunnen worden) en het aantreffen van wapens.
- De communicatie en toelichting over de acties blijken afdoende te zijn, zeker wanneer de folder is aangepast.

4.3 Resultaten en effecten

Gekeken naar de resultaten en effecten van de acties preventief fouilleren, kan naar drie zaken gekeken worden:

1. de concrete opbrengsten van de acties
2. het incidentenpatroon
3. reacties van burgers

Per item volgt nu een uitwerking.

1. opbrengst van de acties

In onderstaande tabel (tabel 1) staat voor de verschillende acties weergegeven wat de personele inzet was, hoeveel fouilleringen en controles zijn uitgevoerd en wat de resultaten van de acties waren.

Tabel 1 Overzicht resultaten acties preventief fouilleren Amsterdamsestraatweg e.o

	Amsterdamsestraatweg e.o.				Totaal
	Actie 17-5	Actie 20-6	Actie 18-7	Actie 14-8	
Inzet politie	75	30	18	48	171
Fouilleringen ¹	1232	303	205	334	2074
Autocontroles	176	83	52	12	323
Horecazaken	2	0	0	6	8
Aanhoudingen	12	0	0	1	13
Aanhoudingen en/of verbalen voor:					
Vuurwapens	0	0	0	0	0
Steekwapens	0	2	0	0	2
Slagwapens	0	0	0	0	0
Traangas	2	0	0	0	2
Wet Wapens Munitie divers	3 ²	0	0	0	3
Opiumwet	2	0	0	0	2
Openstaande boete	0	0	0	0	0
Verzet/niet voldoen bevel of vordering	2	0	0	1	3
Overig	7 ³	0	0	2 ⁴	9
Vrijwillige afstand (potentiële) wapens	1	6	5	0	12
(niet te verbaliseren, zoals bepaalde messen)					
Vrijwillige afstand drugs	0	1	1	0	2

In totaal zijn er bij vier acties 2 steekwapens, 2 busjes traangas en 3 overige Wet Wapens en Munitie-zaken in beslaggenomen. Verder is van 12 (potentiële) wapens vrijwillig afstand gedaan. In het kader van de opiumwet zijn twee verbalen opgemaakt. Tevens is twee maal vrijwillig afstand gedaan van een kleine (niet strafbare) hoeveelheid drugs.

Bovenstaande opbrengsten zullen sommige mensen tegenvallen en anderen gerust stellen. Het is lastig te bepalen hoe deze cijfers geïnterpreteerd moeten worden. Betekent het feit dat er relatief weinig wapens aangetroffen zijn, dat het wel meevalt met het aantal wapens, of betekent het juist dat mensen hun wapen thuis hebben gelaten of het veiligheidsrisicogebied hebben gemeden? In dat eerste geval kan er, net als bij een alcoholcontrole waar weinig mensen worden betrapt, tevredenheid zijn over de resultaten van de controle. In het tweede geval kan geconstateerd worden dat de preventieve werking van de acties goed gewerkt heeft. Het kan uiteraard ook betekenen dat door de wijze waarop de politie haar acties uitvoert, de kans op het aantreffen van een wapen verkleint. Om daadwerkelijk te beoordelen of de acties succesvol zijn geweest, moet dus breder gekeken worden dan de concrete opbrengst van de acties.

¹ Het aantal fouilleringen is niet gelijk aan het aantal gefouilleerde mensen, aangezien verschillende mensen meer dan eens zijn gefouilleerd.

² 1 persoon had twee zwaarden bij zich; 2 maal een categorie 4 onder 7 wapen (voorwerp door aard en omstandigheid te gebruiken als wapen)

³ Het gaat hier om verbalen/aanhoudingen inzake openlijk geweld tegen personen (2x), heling, controles bijzondere wetten (3x) en een illegale vreemdeling.

⁴ Het gaat hier om twee verbalen inzake controle bijzondere wetten.

2. het incidentenpatroon

In tabel 2 wordt voor de stad en voor de Amsterdamsestraatweg e.o. inzichtelijk gemaakt wat het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten in 2002 en 2003 is. Tevens wordt de cijfermatige ontwikkeling van een aantal overige relevante (gewelds) incidenten weergegeven. Bij deze incidenten zijn niet perse wapens gebruikt, maar zij zeggen wel iets over de context van het gebied. Het gaat dan om berovingen, geweld- en drugsgerelateerde incidenten. Overigens is hierbij dezelfde indeling gehanteerd als in de eerdere notities over preventief fouilleren.

Tot slot wordt ook het voortschrijdend maandgemiddelde weergegeven. Het voortschrijdend maandgemiddelde toont het gemiddeld aantal incidenten over de laatste 12 maanden. Door op deze wijze naar de cijfers te kijken worden eventuele seizoensinvloeden gecorrigeerd. Tussen haakjes staat achter het voortschrijdend maandgemiddelde de ontwikkeling in percentages weergegeven (met januari als ijkpunt).

Tabel 2 Overzicht incidentenpatroon Amsterdamsestraatweg e.o.⁵ en hele stad

Incidenten met (vuur)wapens ⁶						
	ASW	Stad	ASW	Stad	ASW Voortschrijdend maandgemiddelde 2003	Stad Voortschrijdend maandgemiddelde 2003
	2002	2002	2003 ⁷	2003		
Januari	5	53	4	65	2,8 (100%)	61,8 (100%)
Februari	0	55	1	57	2,9 (104%)	61,9 (100%)
Maart	0	57	1	48	3,0 (107%)	61,2 (99%)
April	5	70	4	45	2,9 (104%)	59,1 (96%)
Mei	2	59	1	45	2,8 (100%)	57,9 (94%)
Juni	6	69	2	61	2,5 (89%)	57,3 (93%)
Juli	3	73	1	50	2,3 (82%)	55,3 (89%)
Augustus	2	54	3	62	2,4 (86%)	56 (91%)
September	2	77	--	--	--	--
Oktober	5	66	--	--	--	--
November	2	49	--	--	--	--
December	3	47	--	--	--	--
Overige relevante (gewelds)incidenten ⁸						
	ASW	Stad	ASW	Stad	ASW Voortschrijdend maandgemiddelde 2003	Stad Voortschrijdend maandgemiddelde 2003
	2002	2002	2003 ⁹	2003		
Januari	15	281	2	257	9,7 (100%)	312,4 (100%)
Februari	9	339	8	277	9,6 (99%)	307,3 (98%)
Maart	6	305	8	331	9,8 (101%)	309,4 (99%)
April	13	305	11	300	9,6 (99%)	309 (99%)
Mei	9	274	10	265	9,7 (100%)	308,3 (99%)
Juni	4	242	15	295	10,6 (109%)	312,7 (100%)
Juli	14	303	10	230	10,3 (106%)	306,6 (98%)
Augustus	10	260	10	250	10,3 (106%)	305,8 (98%)
September	11	295	--	--	--	--
Oktober	14	293	--	--	--	--
November	17	604	--	--	--	--
December	7	272	--	--	--	--

⁵ ASW e.o. beslaat de WBS-gebieden 311, 314, 315.

⁶ Gekeken is naar de volgende incidenten: 241 overval (gewapende), 302 geweld z.l. met wapen, 303 geweld z.l. met vuurwapen, 312 geweld m.l. met wapen, 313 geweld m.l. met vuurwapen, 322 geweld dodelijk met wapen, 323 geweld dodelijk met vuurwapen, 361 explosief/munitie, 383 aantreffen wapen, 387 wapenhandel, 863 controle vuurwapens.

⁷ De incidenten die het directe gevolg zijn van de acties preventief fouilleren (bijvoorbeeld een mutatie als gevolg van het aantreffen van een wapen tijdens de actie) zijn van de totalen afgetrokken. Dit heeft dus betrekking op de dagen dat de acties plaatsvonden in mei, juni, juli en augustus.

⁸ Gekeken is naar de volgende incidenten: 242 beroving/tasjesroof, 301 geweld zonder ietsel zonder wapen, 311 geweld met ietsel zonder wapen, 321 geweld dodelijk zonder wapen, 325 openlijk geweld tegen personen, 326 openlijk geweld tegen goederen, 384 softdrugs, 385 harddrugs, 862 controle drugs.

⁹ De incidenten die het directe gevolg zijn van de acties preventief fouilleren (bijvoorbeeld een mutatie als gevolg van het aantreffen van drugs) zijn van de totalen afgetrokken. Dit heeft dus betrekking op de dagen dat de acties plaatsvonden in mei, juni, juli en augustus.

De primaire doelstelling van de acties is gelegen in de afname van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten. Gekeken naar de (vuur)wapengerelateerde incidenten zoals opgenomen in tabel twee, dan kunnen een aantal zaken geconstateerd worden:

- ten opzichte van het vorig jaar is er in het veiligheidsrisicogebied sprake van een afname van het aantal (vuur) wapengerelateerde incidenten.
- Voor de periode januari t/m augustus geldt dat er sprake is van een afname van 26% (23 incidenten in 2002, 17 in 2003). Voor de stad als geheel valt in diezelfde periode een minder sterke daling te constateren, namelijk 12% (490 incidenten in 2002, 433 in 2003).
- Indien alleen wordt gekeken naar de maanden waarin de acties werden gehouden (mei tot en met augustus), dan blijkt dat er in die periode ook sprake is van een sterkere afname van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten in het veiligheidsrisicogebied dan in de stad als geheel. Namelijk 46% in de Amsterdamsestraatweg e.o. en 38% in de stad.
- Ook in het voortschrijdend maandgemiddelde komt tot uiting dat er in de Amsterdamsestraatweg e.o. sinds het begin van de actie preventief fouilleren sprake is van een afname van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten, die bovendien sterker is dan de stedelijke afname.

Hoewel bovenstaande constatering bemoedigend lijken voor wat betreft de resultaten van het preventief fouilleren, is enige terughoudendheid op zijn plaats. Het is namelijk niet vast te stellen of en in welke mate preventief fouilleren heeft bijgedragen aan de sterkere daling van (vuur)wapengerelateerde incidenten in het veiligheidsrisicogebied. Bovendien zijn de absolute aantallen van de incidenten relatief klein, hetgeen snel grote procentuele dalingen tot gevolg kan hebben.

In tabel 2 zijn ook de cijfers opgenomen van overige relevante incidenten (berovingen, geweld en drugsgerelateerde incidenten). Deze incidenten zeggen iets over de context van een gebied en hebben geen directe relatie met het preventief fouilleren. Hoewel er in de periode januari t/m augustus sprake is van een daling van het aantal incidenten ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar (-7,5%; in de stad -4,5%), valt op dat deze incidenten juist zijn toegenomen in de periode van het preventief fouilleren. Deze toename komt ook tot uiting in het voortschrijdend maandgemiddelde van de Amsterdamsestraatweg en omgeving. Voor de stad als geheel valt deze ontwikkeling niet waar te nemen. Het voortschrijdend maandgemiddelde voor de stad blijft redelijk stabiel. Een verklaring voor deze ontwikkeling op de Amsterdamsestraatweg e.o. is niet voorhanden.

3. reacties van het publiek

Een derde indicator over de mate waarin de acties preventief fouilleren als succesvol kunnen worden beschouwd, betreft de reacties van het publiek dat in aanraking komt met de acties.

Wat tijdens de acties op de Amsterdamsestraatweg en omgeving erg opviel was dat vrijwel iedereen medewerking wilde verlenen en dat een groot deel van de mensen actief steun betuigde aan het preventief fouilleren. Schijnbaar ziet men het nut van preventief fouilleren en is men blij dat er iets gebeurt om geweldsincidenten en wapengebruik in te dammen. Het is dus interessant om te zien wat de uitkomsten zijn van de door Groen Links aangekondigde enquête onder bewoners van de Amsterdamsestraatweg en omgeving. Tevens gaven mensen aan dat zij blij waren met de aanwezigheid en zichtbaarheid van de politie in het gebied.

De acties preventief fouilleren hebben slechts tot twee zaken geleid waarbij mensen niet wilden meewerken aan de fouillering. De drie personen die het betrof waren ofwel tegen de actie en wilden niet meewerken, of zij weigerden voor een tweede maal mee te werken. Daarnaast is vanuit het Steunpunt Illegalen (STIL) de nodige actie ondernomen tegen het preventief fouilleren. STIL heeft in het veiligheidsrisicogebied pamfletten verspreid waarin duidelijk wordt gemaakt welke rechten burgers en illegalen hebben in geval zij preventief gefouilleerd worden. Tevens is door STIL een klacht ingediend tegen de wijze waarop de actie werd uitgevoerd. Volgens hen zou er sprake zijn van discriminatie. Naar aanleiding van de

klacht heeft een gesprek met hen plaatsgevonden waarin de werkwijze van de politie is toegelicht. STIL beschouwde de klacht na dat gesprek als afgedaan.

4.4 Conclusies m.b.t. resultaten en effecten

Het is op dit moment, zo kort na de acties, niet mogelijk om harde conclusies te trekken inzake de resultaten en effecten van het preventief fouilleren.

Met betrekking tot de primaire doelstelling, een afname realiseren van (vuur)wapen gerelateerde incidenten, kunnen op dit moment geen definitieve uitspraken worden gedaan omdat een directe relatie met de acties thans lastig te bepalen is en omdat eventuele effecten op langere termijn niet duidelijk zijn. Tevens geldt juist voor dit soort acties dat die langduriger toegepast moeten worden om effect te hebben.

Wel kan geconstateerd worden dat er sprake is van een afname van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten in de maanden dat de acties preventief fouilleren werden gehouden. Deze afname is in het veiligheidsrisicogebied sterker dan in de stad als geheel. Preventief fouilleren heeft hier mogelijk een bijdrage aan geleverd.

De acties preventief fouilleren hebben wel een aantal direct tastbare resultaten opgeleverd: er is een aantal wapens in beslag genomen en er zijn mensen aangehouden en/of geverbaliseerd voor strafbare feiten (zie tabel 1). Hoewel er geen vuurwapens in beslag zijn genomen, zijn er wel diverse wapens aan de samenleving onttrokken.

Met betrekking tot het aantreffen van vuurwapens geldt dat ervaringen elders divers zijn: in Amsterdam zijn na de fouillering van 8925 personen en 1358 voertuigen 2 vuurwapens aangetroffen en in Rotterdam zijn 9 vuurwapens aangetroffen na fouillering van circa 5990 personen en circa 480 voertuigen¹⁰.

Tot slot kan met betrekking tot de resultaten en effecten van het preventief fouilleren geconstateerd worden dat nagenoeg al het publiek dat in aanraking kwam met de acties zeer positief heeft gereageerd op de verschillende acties. De verwachting is dat de acties bijdragen aan de gevoelens van veiligheid en het vertrouwen in de overheid vergroten. Dit wordt echter niet gemeten.

5 Vervolg van preventief fouilleren in Utrecht

Nu de eerste periode van aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied voorbij is, zijn er een viertal opties te benoemen inzake het vervolg van preventief fouilleren in Utrecht:

1. stoppen met preventief fouilleren;
2. doorgaan op de Amsterdamsestraatweg e.o.;
3. doorgaan op de Amsterdamsestraatweg e.o. en starten in het veiligheidsrisicogebied Binnenstad/HC/Stationsgebied.
4. stoppen op de Amsterdamsestraatweg e.o. en starten in Binnenstad/HC/Stationsgebied.

De eerste mogelijkheid is wat de betreft de politie geen wenselijke optie. Stoppen zou te vroeg zijn. Uit deze evaluatie blijkt dat er nog voldoende leerpunten zijn om het preventief fouilleren effectiever uit te voeren. Daarnaast is een middel zoals preventief fouilleren niet iets dat kortstondig kan worden toegepast en dat onmiddellijk effect heeft. De preventieve werking heeft tijd nodig.

Indien optie één buiten beschouwing wordt gelaten, blijven nog twee vragen open: wordt de Amsterdamsestraatweg e.o. nogmaals aangewezen als veiligheidsrisicogebied? Wordt het gebied van de Binnenstad/HC/Stationsgebied aangewezen als veiligheidsrisicogebied? De

¹⁰ Het aantal fouilleringen en controles is deels geschat, omdat tijdens de eerste vier acties in Rotterdam geen registratie heeft plaatsgevonden. Bij de acht daaropvolgende acties is wel geregistreerd. De gemiddelde gegevens van die acht acties zijn met 12 vermenigvuldigd om een schatting te krijgen van het totaal aantal fouilleringen.

voorkeur van de politie gaat uit naar de derde optie waarbij beide gebieden worden aangewezen als veiligheidsrisicogebied.

Voor de Amsterdamsestraatweg geldt dat een verlenging van de bevoegdheid uiteindelijk tot betere resultaten zal moeten gaan leiden. Zeker wanneer de methodiek wordt aangepast (bijvoorbeeld meer acties, korter van duur) zal de preventieve werking van de acties (beter) tot zijn recht moeten komen.

De uitbreiding naar het gebied van de Binnenstad/HC/Stationsgebied is eerder in de driehoek al voorgenomen. Gezien de ervaringen die nu zijn opgedaan is de verwachting dat de toepassing van de bevoegdheid tot preventief fouilleren daar gericht kan zijn. Bovendien is het gebied gevarieerder en groter, waardoor de methodologische mogelijkheden toenemen.

Het voorstel is om beide gebieden voor drie maanden als veiligheidsrisicogebied te benoemen. De voorkeur gaat dan uit naar de periode van 15 oktober 2003 t/m 15 januari 2004. Voordeel van die periode is dat de jaarwisseling in deze periode is inbegrepen. Tevens biedt het de mogelijkheid om de acties in de Binnenstad/HC/Stationsgebied zorgvuldig voor te bereiden.

6

Conclusies en aanbevelingen

Wat betreft de resultaten en effecten van de eerste drie maanden kan worden geconstateerd dat:

- qua methodiek nog een aantal verbeterpunten zijn door te voeren die de uitvoering en effectiviteit van de acties ten goede moeten komen;
- het moeilijk is om de resultaten van de acties (nu) te bepalen. De fysieke opbrengst van de acties is mager, maar de betekenis van dat gegeven kan op meerdere manieren uitgelegd worden. Wat betreft het incidentenpatroon geldt dat er wel sprake is van een daling van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten. De daling is in het veiligheidsrisicogebied bovendien sterker dan in de stad als geheel. Tot slot is duidelijk dat burgers in het algemeen zeer positief reageren op de acties preventief fouilleren.

Gebaseerd op de eerste ervaringen met preventief fouilleren, en de punten voor verbetering die duidelijk zijn geworden, doet de politie de aanbeveling om de aanwijzing van de Amsterdamsestraatweg en omgeving als veiligheidsrisicogebied te verlengen, en het gebied Binnenstad/HC/Stationsgebied als veiligheidsrisicogebied aan te wijzen.

Het voorstel is om beide gebieden voor drie maanden als veiligheidsrisicogebied te benoemen. Vanwege eerder genoemde reden gaat de voorkeur dan uit naar de periode van 15 oktober t/m 15 januari.

Uitbreiding preventief fouilleren

Afgelopen maandag (22-9) zijn in de driehoek de eerste ervaringen met preventief fouilleren in Utrecht besproken. De politie heeft een evaluatie geschreven over het preventief fouilleren op de Amsterdamsestraatweg. Hoewel het moeilijk is om zo snel al te bepalen of preventief fouilleren een succes is, zijn de eerste resultaten wel bemoedigend. De Burgemeester heeft besloten door te gaan met preventief fouilleren op de ASW e.o. en een uitbreiding te realiseren in de Binnenstad (inclusief HC en statinsgebied).

Afname van (vuur)wapengerelateerde incidenten

In het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg e.o. is sinds de acties preventief fouilleren begonnen een duidelijke kentering waar te nemen van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten. Ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar is het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten in de ASW e.o. tot en met augustus afgenomen met circa een kwart. Deze afname is groter dan elders in de stad. De afname is nog veel groter als alleen gekeken wordt naar de maanden waarin de acties gehouden werden. Door een afname te realiseren in het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten is de doelstelling van preventief fouilleren gehaald.

Andere resultaten

Bijkomend resultaat is de directe opbrengst van de acties: in totaal zijn er bij vier acties 2 steekwapens, 2 busjes traangas en 3 overige Wet Wapens en Munitie-zaken in beslaggenomen. Verder is van 12 (potentiële) wapens vrijwillig afstand gedaan. In het kader van de opiumwet zijn twee verbalen opgemaakt. Tevens is twee maal vrijwillig afstand gedaan van een kleine (niet strafbare) hoeveelheid drugs.

Het is lastig te bepalen hoe deze cijfers geïnterpreteerd moeten worden. Betekent het feit dat er relatief weinig wapens aangetroffen zijn, dat het wel meevalt met het aantal wapens, of betekent het juist dat mensen hun wapen thuis hebben gelaten of het veiligheidsrisicogebied hebben gemedend? In dat eerste geval kan er, net als bij een alcoholcontrole waar weinig mensen worden betrapt, tevredenheid zijn over de resultaten van de controle. In het tweede geval kan geconstateerd worden dat de preventieve werking van de acties goed gewerkt heeft.

Een ander resultaat is de tevredenheid van de burgers. Vrijwel alle burgers wilden meewerken en een groot deel gaf bovendien aan blij te zijn met de acties. Dit is een mooi compliment aan de wijze waarop de collega's de acties hebben uitgevoerd! Schijnbaar was onze benadering goed en de uitleg die wij over de acties gaven voldoende.

Uitbreiding Preventief fouilleren

Na het overleg in de driehoek heeft de Burgemeester besloten om de bevoegdheid tot preventief fouilleren op de Amsterdamsestraatweg te verlengen. Daarnaast zal er een uitbreiding komen in het centrum (Binnenstad/HC/Stationsgebied). De aanwijzing van genoemde gebieden als veiligheidsrisicogebied waar preventief gefouilleerd mag worden zal voor drie maanden gelden en ingaan tussen 15 oktober en 1 november.

Complete evaluatie

Mocht je interesse hebben in de complete evaluatie, klik dan op deze link. De evaluatie is strikt voor intern gebruik.

Faxbericht aan • Mevrouw [redacted]
Bestemd voor •
Faxnummer • [redacted]
Afkomstig van • [redacted]
Onderwerp • Aanwijzingsbesluit preventief fouilleren
Datum • 16 januari 2004

art 10 lid 2 sub e Wob

Faxbericht

Geachte mevrouw [redacted],

Gisteren, donderdagavond 15 januari, bent u door collega's gefouilleerd op de Amsterdamsestraatweg in het kader van een actie preventief fouilleren. U wilde graag meer informatie ontvangen over de aanwijzing van het gebied (het aanwijzingsbesluit). Dit is een besluit van de Burgemeester van Utrecht. Ik heb uw vraag dan ook doorgespeeld naar de gemeente Utrecht. De gemeente zal u het aanwijzingsbesluit faxen. Mocht u nog meer vragen hebben over de achtergrond van de aanwijzing dan verwijs ik u ook naar de gemeente.

Ik heb uw gegevens en verzoek doorgegeven aan de heer [redacted] van de afdeling Openbare Orde en Bestuur. Hij is bereikbaar via nummer [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Beleidsmedewerker bestuurlijk onder:
[redacted]

11

Vertrouwelijk

– tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok -

Tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Kop van Lombok

Februari 2004

In de periode 1 november 2003 tot 1 februari 2004 waren de gebieden Amsterdamsestraatweg en Binnenstad/HC/stationsgebied door de Burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebied. In deze periode zijn door de politie verschillende acties preventief fouilleren gehouden. In deze notitie wordt een overzicht gegeven van de fysieke opbrengsten van de acties, alsmede het cijfermatig verloop van de wapengerelateerde incidenten in deze gebieden. Op basis daarvan kan besloten worden hoe verder te gaan met preventief fouilleren in deze gebieden.

Tevens zal een cijfermatig overzicht gegeven worden van Lombok, zodat ook ten aanzien van Lombok een besluit genomen kan worden om dit gebied al dan niet aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.

Dit overzicht is dus geen evaluatie, maar puur een weergave van de cijfers. Zoals afgesproken volgt een evaluatie medio 2004. Voor die tijd kunnen bepaalde gebieden nog worden aangewezen als veiligheidsrisicogebied.

Amsterdamsestraatweg e.o. en Binnenstad/HC/stationsgebied

1. Fysieke opbrengst van de acties

In onderstaande tabel (tabel 1) staat voor de verschillende acties weergegeven wat de personele inzet was, hoeveel fouilleringen en controles zijn uitgevoerd en wat de resultaten van de acties waren.

Naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie na drie maanden preventief fouilleren op de Amsterdamsestraatweg zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd. Zo zijn er nu meer acties gehouden, waren ze korter (vaak werden op één avond twee korte prikacties gehouden), is er minder personeel ingezet en is het personeel efficiënter ingezet (bijvoorbeeld door als districten samen te werken en andere acties op dezelfde avond te houden, zoals verkeerscontroles).

In totaal zijn er tijdens de acties op basis van de Wet Wapens en munitie 8 steekwapens, 6 slagwapens en drie overige Wet Wapens en Munitie-zaken in beslag genomen. Verder is van 53 potentiële wapens afstand gedaan (zie de voetnoot voor een specificatie). In het kader van de opiumwet zijn 4 verbalen opgesteld. Eén maal is afstand gedaan van een niet strafbare hoeveelheid drugs. Verder zijn er nog 2 verbalen en/of aanhoudingen geweest voor het niet voldoen aan bevel of vordering, 12 verbalen en/of aanhoudingen voor overige strafbare feiten (zie voetnoot voor specificatie) en had één verdachte nog een openstaande boete.

De fysieke opbrengsten van de actie zijn daarmee forser dan tijdens de eerste drie maanden fouilleren op de Amsterdamsestraatweg en omgeving. Dat geldt ook indien alleen naar de Amsterdamsestraatweg wordt gekeken.

Vertrouwelijk

– tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok –

**Tabel 1 Overzicht fysieke resultaten acties preventief fouilleren
Amsterdamsestraatweg e.o en Binnenstad/HC/stationsgebied (nov 03 – feb 04)**

	Amsterdamsestraatweg e.o.							Binnenstad/HC/stationsgebied					Gezamenlijk		
	15 nov	20 nov	28 nov	01 dec	18 dec	05 jan	23 jan	02 nov	28 nov	03 dec	29 dec	30 jan	10 dec	15 jan	Totaal
Inzet politie	16	13	20	12	16	14	11	28	24	23	24	12	28	21	262
Fouilleringen ¹	160	218	143	114	72	152	143	589	475	241	253	142	699	635	4.036
Autocontroles	30	38	38	48	32	73	34	29	25	52	29	13	90	115	646
Horecazaken	1	3	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	1	10
Aanhoudingen	2	2	1	2	3	2	0	8	3	0	1	1	4	4	33
Aanhoudingen en/of verbalen voor:															
Vuurwapens	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Steekwapens	1	–	–	–	1	–	–	–	3	–	–	–	2	1	8
Slagwapens	–	1	–	–	–	–	–	5	–	–	–	–	–	–	6
Traangas	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Wet Wapens	–	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1	–	3
Munitie divers	–	–	–	1	2	–	–	–	–	–	–	–	1	–	4
Opiumwet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Openstaande boete	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Verzet/niet voldoen bevel of vordering	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1	2
Overig	1	–	1	1	–	2	–	3	–	–	1	1	–	2	12 ²
Vrijwillige afstand (potentiële) wap. ³	1	–	2	3	3	–	3	4	1	7	1	4	15	9	53 ⁴
Vrijwillige afstand drugs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1

2. Het incidentenpatroon

Primaire doelstelling van het preventief fouilleren in de veiligheidsrisicogebieden is om er een afname te realiseren van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten in dat gebied.

In tabel 2 is voor beide veiligheidsrisicogebieden de ontwikkeling van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten inzichtelijk gemaakt. Ook wordt de cijfermatige ontwikkeling van een aantal overige relevante (gewelds)incidenten weergegeven. Bij deze incidenten kan ook sprake zijn van wapengebruik, maar zij zeggen vooral ook iets over de context van het gebied.

Behalve de absolute aantallen, is in de tabel ook het voortschrijdend maandgemiddelde opgenomen. Dit cijfer toont het gemiddeld aantal incidenten over de laatste twaalf maanden. Door op deze wijze naar de cijfers te kijken worden eventuele seizoensinvloeden gecorrigeerd. Tussen haakjes staat achter het voortschrijdend maandgemiddelde de ontwikkeling in percentages weergegeven (met januari als ijkpunt). Verder is in de tabel een vergelijking opgenomen met de ontwikkeling van de (vuur)wapengerelateerde incidenten in de stad als geheel.

¹ Het aantal fouilleringen is niet gelijk aan het aantal gefouilleerde mensen, aangezien verschillende mensen meer dan eens zijn gefouilleerd.

² Het betreft hier verbalen en/of aanhoudingen voor wildplassen (2x), rijden onder invloed (3x), heling (3x), inbreker met werktuig, hinderlijk gedrag (3x).

³ Het gaat om niet te verbaliseren en als wapen te gebruiken voorwerpen, zoals bepaalde messen of knuppels die niet onder de wet wapens en munitie vallen. Mensen worden gevraagd hiervan vrijwillig afstand te doen.

⁴ Ingenomen zijn: diverse messen (33x), knuppels/houten stokken/golfclub (11x), bijltje (2x), schroevendraaier, traangas (2x), moersleutel, peperspray, flesopener en een dart pijl.

Vertrouwelijk

– tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok –

Tabel 2 Overzicht incidentenpatroon⁵ Amsterdamsestraatweg e.o.⁶, Binnenstad/HC/stationsgebied⁷ in vergelijking met de hele stad

Incidenten met (vuur)wapens ⁸									
	ASW 2002	Binnen stad 2002	Stad 2002	ASW 2003	Binnen stad 2003	Stad 2003	ASW Voortschrijdend maandgem. 2003	Binnenstad Voortschrijdend maandgem. 2003	Stad Voortschrijdend maandgem. 2003
Januari	5	12	53	4	12	65	2,8 (100%)	12,8 (100%)	61,8 (100%)
Februari	0	18	55	1	12	57	2,9 (104%)	12,3 (96%)	61,9 (100%)
Maart	0	19	57	1	12	48	3,0 (107%)	11,8 (92%)	61,2 (99%)
April	5	23	70	4	8	45	2,9 (104%)	10,5 (82%)	59,1 (96%)
Mei	2	8	59	1	17	45	2,8 (100%)	11,3 (88%)	57,9 (94%)
Juni	6	12	69	2	15	61	2,5 (89%)	11,5 (90%)	57,3 (93%)
Juli	3	11	73	1	13	50	2,3 (82%)	11,7 (91%)	55,3 (89%)
Augustus	2	16	54	3	8	62	2,4 (86%)	11 (86%)	56 (91%)
September	2	10	77	2	11	62	2,4 (86%)	11,1 (87%)	54,8 (89%)
Oktober	5	9	66	1	6	61	2,1 (75%)	10,8 (84%)	54,3 (88%)
November	2	10	49	2	9	67	2,1 (75%)	10,8 (84%)	55,8 (90%)
December	3	6	47	5	16	75	2,3 (82%)	11,6 (91%)	58,2 (94%)
Januari 2004	–	–	–	3	6	59	2,2 (79%)	11,1 (87%)	57,7 (93%)
Overige relevante (gewelds)incidenten ⁹									
	ASW 2002	Binnen stad 2002	Stad 2002	ASW 2003	Binnen stad 2003	Stad 2003	ASW Voortschrijdend maandgem. 2003	Binnenstad Voortschrijdend maandgem. 2003	Stad Voortschrijdend maandgem. 2003
Januari	15	109	281	2	81	257	9,7 (100%)	105,1 (100%)	312,4 (100%)
Februari	9	130	339	8	96	277	9,6 (99%)	102,2 (97%)	307,3 (98%)
Maart	6	118	305	8	105	331	9,8 (101%)	101,2 (96%)	309,4 (99%)
April	13	119	305	11	90	300	9,6 (99%)	98,8 (94%)	309 (99%)
Mei	9	120	274	10	89	265	9,7 (100%)	96,2 (92%)	308,3 (99%)
Juni	4	100	242	15	71	295	10,6 (109%)	93,8 (89%)	312,7 (100%)
Juli	14	116	303	10	76	230	10,3 (106%)	90,4 (86%)	306,6 (98%)
Augustus	10	103	260	10	87	250	10,3 (106%)	89,1 (85%)	305,8 (98%)
September	11	93	295	11	99	318	10,3 (106%)	89,6 (85%)	307,7 (98%)
Oktober	14	86	293	4	100	344	9,4 (97%)	90,8 (86%)	311,9 (100%)
November	17	92	604	8	99	335	8,7 (90%)	91,3 (87%)	289,5 (93%)
December	7	103	272	9	85	263	8,8 (91%)	89,8 (85%)	288,8 (92%)
Januari 2004	--	--	--	7	95	289	9,3 (96%)	91 (87%)	291,4 (93%)

Uit de tabel blijken een aantal zaken t.a.v. de (vuur)wapengerelateerde incidenten:

- ten opzichte van het voorgaande jaar is in 2003 in beide veiligheidsrisicogebieden sprake van een afname van het aantal (vuur) wapengerelateerde incidenten.
- In het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving is sprake van een afname van 23% (27 incidenten in 2003, t.o.v. 35 in 2002). In de Binnenstad/HC/stationsgebied valt een afname waar te nemen van 10% (139 t.o.v. 154) en in de stad ligt dit percentage op 4,3% (698 incidenten, versus 729 vorig jaar).
- Indien alleen wordt gekeken naar de maanden waarin de acties werden gehouden (november 2003 tot februari, vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder), dan blijkt dat er in die periode juist sprake is van een toename van het aantal

⁵ De incidenten die het directe gevolg zijn van de acties preventief fouilleren (bijvoorbeeld een mutatie als gevolg van het aantreffen van een wapen tijdens de actie) zijn van de totalen afgetrokken. Dit heeft dus betrekking op de dagen dat de acties plaatsvonden in mei, juni, juli en augustus (ASW) en november, december en januari 2004.

⁶ Gekeken is naar de WBS gebieden 311, 314 en 315.

⁷ Gekeken is naar de WBS gebieden 010, 100, 101, 102, 103, 104, 109 en 110. Dit gebied is iets ruimer dan het veiligheidsrisicogebied dat is aangewezen. De Kroonstraat (bureau PV) is uit dit overzicht verwijderd, omdat dit het beeld te sterk vertekent. Bovendien maakt het geen deel uit van het veiligheidsrisicogebied.

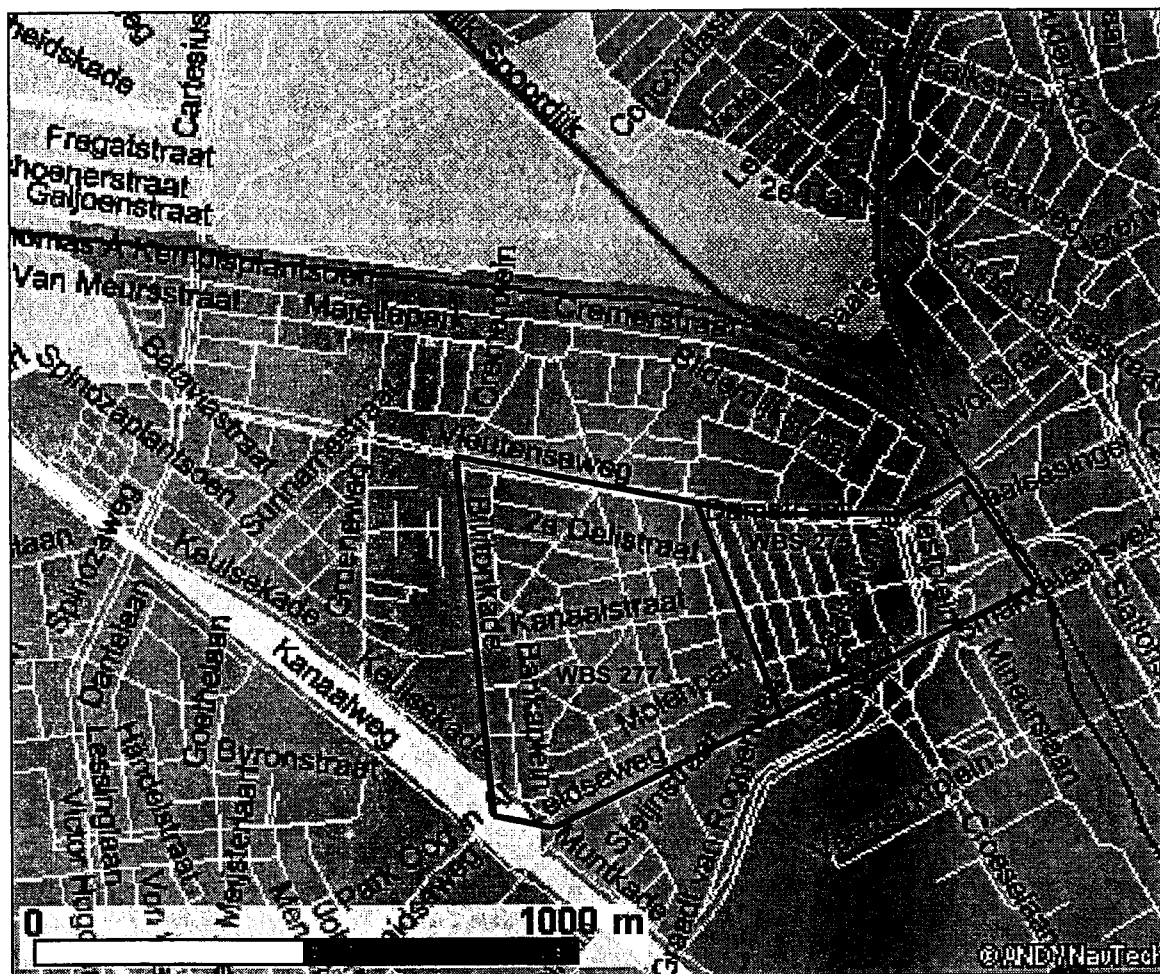
⁸ Gekeken is naar de volgende incidenten: 241 overval (gewapende), 302 geweld z.l. met wapen, 303 geweld z.l. met vuurwapen, 312 geweld m.l. met wapen, 313 geweld m.l. met vuurwapen, 322 geweld dodelijk met wapen, 323 geweld dodelijk met vuurwapen, 361 explosief/munitie, 383 aantreffen wapen, 387 wapenhandel, 863 controle vuurwapens.

⁹ Gekeken is naar de volgende incidenten: 242 beroving/tasjesroof, 301 geweld zonder letsel zonder wapen, 311 geweld met letsel zonder wapen, 321 geweld dodelijk zonder wapen, 325 openlijk geweld tegen personen, 326 openlijk geweld tegen goederen, 384 softdrugs, 385 harddrugs, 862 controle drugs.

– tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok -

- Ook in het voortschrijdend maandgemiddelde komt tot uiting dat in de veiligheidsrisicogebieden en in de stad als geheel de afname van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten aan het eind van het jaar afvlakt en wisselvalliger wordt.

In oktober vorig jaar is in de driehoek bekeken of de kop van Lombok ook als veiligheidsrisicogebied aangewezen zou moeten worden. Omdat het cijfermatig beeld op dat moment geen directe aanleiding gaf is toen besloten de cijfers nogmaals te bekijken in het begin van 2004. Hieronder zijn de voor preventief fouilleren relevante cijfers weergegeven. In de tabel staan de cijfers over de laatste drie jaar, gesplitst naar de twee WBS gebieden 275 en 277. Deze gebieden worden van elkaar gescheiden door de Lombokstraat (zie kaartje).

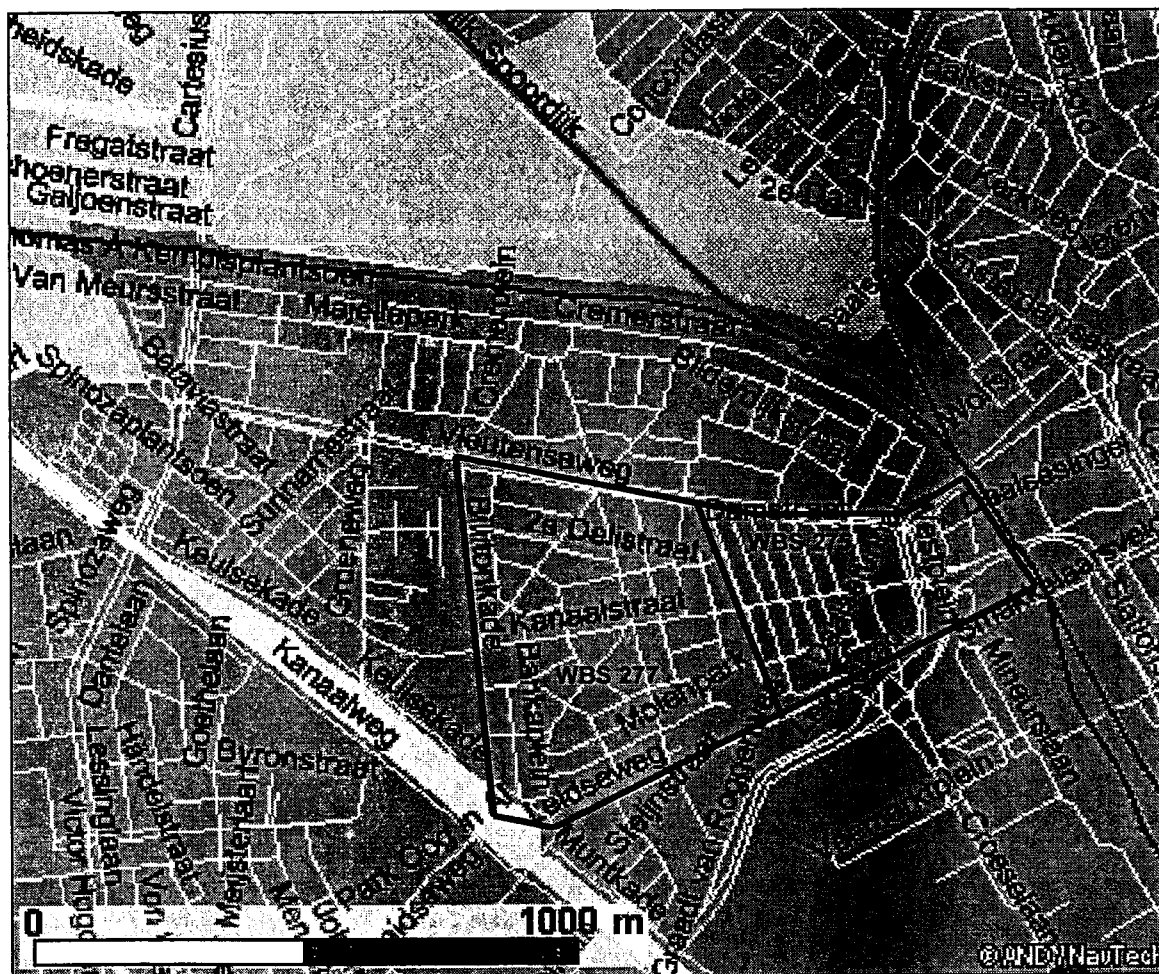

4

– tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok -

- Ook in het voortschrijdend maandgemiddelde komt tot uiting dat in de veiligheidsrisicogebieden en in de stad als geheel de afname van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten aan het eind van het jaar afvlakt en wisselvalliger wordt.

In oktober vorig jaar is in de driehoek bekeken of de kop van Lombok ook als veiligheidsrisicogebied aangewezen zou moeten worden. Omdat het cijfermatig beeld op dat moment geen directe aanleiding gaf is toen besloten de cijfers nogmaals te bekijken in het begin van 2004. Hieronder zijn de voor preventief fouilleren relevante cijfers weergegeven. In de tabel staan de cijfers over de laatste drie jaar, gesplitst naar de twee WBS gebieden 275 en 277. Deze gebieden worden van elkaar gescheiden door de Lombokstraat (zie kaartje).

¹⁰ Gekeken is naar de WBS gebieden 275 en 277 (waarbij 275 geldt als kop van Lombok).

Vertrouwelijk

– tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok -

Wapengerelateerde incidenten Kop van Lombok

Hoewel net als in oktober het beeld van de wapengerelateerde incidenten is dat er sprake is van een dalende trend, blijkt er in het WBS gebied 275 (de kop) wel sprake van een toename t.o.v. vorig jaar. Hoewel de meeste wapengerelateerde feiten in de kop van Lombok plaatsvinden, blijkt een groot deel van deze feiten ook plaats te vinden in WBS 275 (namelijk 35%).

Totaal waren in 2003 in dit deel van Lombok 31 wapengerelateerde feiten. In het vergelijkbare gebied de Amsterdamsestraatweg e.o. waren in 2003 in totaal 27 wapengerelateerde incidenten.

Overige drugs- en geweldsgerelateerde incidenten

Ten aanzien van de overige delicten kan geconstateerd worden dat er in dit deel van Lombok sprake is van een sterke toename ten opzichte van het voorgaande jaar. De stijging is vooral in de kop van Lombok waar te nemen. Opvallend is dat ruim 83% van deze feiten plaats vond in de kop van Lombok.

In 2003 waren in dit deel van Lombok in totaal 200 drugs- en geweldsgerelateerde incidenten.

In de Amsterdamsestraatweg en omgeving waren dat er 106.

Tabel 3 Wapengerelateerde incidenten Lombok

Lombok	2001			2002			2003			2003 t.o.v. 2002 (procentueel en absoluut verschil)		
	totaal	WBS 275	WBS 277	totaal	WBS 275	WBS 277	totaal	WBS 275	WBS 277	totaal	WBS 275	WBS 277
Wapen- gerelateerde incidenten totaal	17	12	5	33	16	17	31	20	11	-6,1% (-2)	+25% (+4)	-35,3% (-6)
Aantreffen wapen	3	2	1	3	2	1	5	4	1	+2	+2	0
Controle vuurwapens	4	1	3	3	1	2	5	2	3	+2	+1	+1
Gew. met ietsel met vuurwapen	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gew. met ietsel met wapen	7	7	0	14	9	5	9	6	3	-5	-3	-2
Gew. z.l. met vuurwapen	0	0	0	0	0	0	3	1	2	+3	+1	+2
Gew. z.l. met wapen	1	1	0	4	2	2	7	6	1	+3	+4	-1
Overall (gewapende)	1	0	1	9	2	7	2	1	1	-7	-1	-6
	totaal	WBS 275	WBS 277	totaal	WBS 275	WBS 277	totaal	WBS 275	WBS 277	totaal	WBS 275	WBS 277
Overige incidenten (drugs-geweld) totaal	106	74	32	118	94	24	200	167	33	+69,5% (=82)	+77,7% (+73)	37,5% (+9)
Ber./ tasjesroof	44	33	11	29	25	4	51	40	11	+22	+15	+7
Controle drugs	3	2	1	15	11	4	36	35	1	+21	+24	-3
Gew. m.l. zonder wapen	19	14	5	21	15	6	35	26	9	+14	+11	+3
Gew. z.l. zonder wapen	26	17	9	16	8	8	21	14	7	+5	+6	-1
Harddrugs	3	2	1	29	28	1	45	41	4	+16	+13	+3
Openl. Geweld goederen	0	0	0	0	0	0	1	1	0	+1	+1	0
Openlijk geweld personen	11	6	5	4	4	0	7	7	0	+3	+3	0
softdrugs	0	0	0	4	3	1	4	3	1	0	0	0

Conclusie t.a.v. de Kop van Lombok:

Hoewel in Lombok sprake is van een brede problematiek die ook om een brede aanpak vraagt, kan het instrument van preventief fouilleren een nuttige aanvulling zijn.

Vertrouwelijk

– tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok –

Indien gekozen wordt om de Kop van Lombok als veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, wordt geadviseerd het gebied te laten bestaan uit de WBS gebieden 275 en 277. In beide gebieden vinden de geweldsincidenten plaats. Bovendien zou er, indien gekozen wordt alleen WBS gebied 275 aan te wijzen, sprake zijn van een relatief klein gebied waarin de acties preventief fouilleren plaats zouden kunnen vinden. Verder is het advies het gebied iets ruimer te nemen, zodat ook de Sijpesteijnkade en Sijpesteijntunnel in het gebied vallen. In dit gebied verblijven dagelijks veel gebruikers, zeker na de sluiting van het inloopcentrum. Tevens is de tunnel een doorgangsroute van en naar het centrum, zeker in het weekend voor uitgaanspubliek. Door de tunnel en de kade in het veiligheidsrisicogebied Kop van Lombok op te nemen, wordt bovendien aansluiting gerealiseerd op het veiligheidsrisicogebied Binnenstad/HC/Stationsgebied.

Hoe verder met preventief fouilleren?

In deze notitie is gekeken naar de resultaten van de acties preventief fouilleren die tussen november 2003 en februari 2004 hebben plaatsgevonden. Ook is de cijfermatige ontwikkeling van de voor preventief fouilleren relevante incidenten in beeld gebracht. Gekeken is naar de twee veiligheidsrisicogebieden en de stad als geheel om een referentiekader te hebben. Tevens is het cijfermatig beeld van Lombok in kaart gebracht, omdat overwogen wordt dit gebied ook aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.

Ten aanzien van alle drie de gebieden kan gesteld worden dat er voldoende (cijfermatige) argumenten zijn om de gebieden (nogmaals) aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In de driehoek dienen de beleidsuitgangspunten besproken te worden zodat de Burgemeester een gefundeerd besluit kan nemen.

De politie staat daarbij het beleid voor om het instrument van preventief fouilleren gedurende langere tijd in te zetten in een veiligheidsrisicogebied. Hierbij wordt gedacht aan tenminste drie aanwijzingen. De inschatting is dat de preventieve werking het beste tot uiting komt indien het instrument voor een langere periode wordt toegepast. Dit vermoeden wordt ook bevestigd door signalen vanuit horeca-eigenaren en horecabezoekers aan de Amsterdamsestraatweg.

Verder wordt vanuit de politie geadviseerd om gezien de problematiek aldaar, de kop van Lombok aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. Overigens is de gelijktijdige aanwijzing van drie veiligheidsrisicogebieden wat de politie betreft het maximale aantal. Dit omdat de acties anders te veel beslag leggen op de politiecapaciteit.

Het advies van de politie is om:

- Het gebied Binnenstad/HC/stationsgebied nogmaals aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.
- Het gebied Amsterdamsestraatweg en omgeving tenminste nog één maal aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied.
- Het gebied de Kop van Lombok aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied (inclusief Sijpesteijnkade en Sijpesteijntunnel).
- De aanwijzing te betrekken op de periode 1 april 2004 tot 1 juli 2004.
- Maximaal drie gebieden tegelijkertijd als veiligheidsrisicogebied aan te wijzen.

Nr. 04.3869 OVB

Aanwijzingsbesluit ex artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Veiligheidsrisicogebieden) voor het gebied Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied.

De Burgemeester van Utrecht;

gelet op de adviezen van de districtschef Paardenveld, mede namens de districtscheFs van de districten Marco Polo, Utrecht-Noord en Tolsteeg en op het geregelde overleg in de stadsdriehoek, dat heeft geleid tot eerdere aanwijzing van het gebied Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied als veiligheidsrisicogebied;

gelet op de notitie "Tussentijds overzicht resultaten tweede aanwijzing preventief fouilleren, alsmede stand van zaken Lombok" d.d. februari 2004 van de districtschef Paardenveld, mede namens de districtscheFs van de districten Marco Polo, Utrecht-Noord en Tolsteeg

gelet op het overleg in de stadsdriehoek van 16 februari 2004;

overwegende:

- dat in bovengenoemde adviezen feiten en omstandigheden worden beschreven waaruit blijkt dat in het gebied binnenstad, Hoog Catharijne en Stationsgebied – dat wordt begrensd door de Stationshal, Stationsplein, Leidseveer, Lange Koestraat, St. Jacobstraat, Jacobskerkhof, Jacobijnenstraat, Breedstraat, Begijnestraat, Wittevrouwenstraat, Lucasbolwerk, Nobelstraat, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Pausdam, Nieuwegracht (oostelijke zijde), Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel en Moreelsepark (de genoemde straten maken deel uit van het gebied)– sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van (vuur)wapens, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- dat zij de beweegredenen die staan beschreven in genoemde adviezen tot de hare maakt en dat deze als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd in dit besluit;
- het bezit en gebruik van (vuur)wapens groot gevaar oplevert voor de openbare orde en rechtsorde;
- dat de dringende maatschappelijke behoefte bestaat om tegen bezit en gebruik van (vuur)wapens op te treden;
- dat het wenselijk is dat de officier van justitie in staat wordt gesteld om in het bewuste gebied de controlebevoegdheden als bedoeld in de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet wapens en munitie te doen gelasten;
- dat de belangen van openbare orde en veiligheid, het voorkomen van incidenten en van het plegen van strafbare feiten en de bescherming van de gezondheid in het onderhavige geval zwaarder wegen dan het individuele belang van de burgers (bescherming van de persoonlijke levenssfeer);
- dat de duur van de aanwijzing en de omvang van het gebied proportioneel moet zijn in relatie tot het beoogde legitieme doel;
- dat het uitoefenen van voornoemde controlebevoegdheden in het bewuste gebied een onderdeel is van een breder handhavingsbeleid ter vergroting van leefbaarheid en veiligheid;
- dat de verwachting bestaat dat een aanwijzing van dit gebied voor een periode van drie maanden noodzakelijk zal zijn om het risico van (vuur)wapenbezit en -gebruik terug te kunnen dringen;

gelet op het bepaalde in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Gemeentebblad van Utrecht 2001, nr. 5, zoals nadien gewijzigd) en artikel 151b van de Gemeentewet;

Besluit:

1. het gebied binnenstad, Hoog Catharijne en Stationsgebied, dat wordt begrensd door de Stationshal, Stationsplein, Leidseveer, Lange Koestraat, St. Jacobstraat, Jacobskerkhof, Jacobijnenstraat, Breedstraat, Begijnestraat, Wittevrouwenstraat, Lucasbolwerk, Nobelstraat, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Pausdam, Nieuwegracht (oostelijke zijde), Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel en Moreelsepark (de genoemde straten maken deel uit van het gebied) aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;
2. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op 1 april 2004 en geldig is tot 1 juli 2004.

Utrecht, 15 maart 2004.

De Burgemeester van Utrecht,

mr A.H. Brouwer-Korf

13

Memo

Van [redacted]
Afdeling Stafbureau Korpsleiding
Aan mr. A.D. Heil
Adres
Postcode en plaats 31 maart 2004
Datum 31 maart 2004
Onderwerp preventief fouilleren

PROBLEEMSTELLING

Na het uitkomen van de evaluatie preventief fouilleren is de vraag gerezen in hoeverre het rechtmatig is preventief fouilleren uit te voeren in een lokaliteit of horecagelegenheid.

UITWERKING

Als eerste wordt verwezen naar het Voorstel van wet nr. 26 865 vergaderjaar 2000 – 2001, nr. 7 pagina 13. Dit betreft een nota naar aanleiding van het verslag wanneer na een gestelde vraag het volgende antwoord wordt gegeven: "De leden van de fracties van GPV en RPF vragen voorts of stations als veiligheidsrisicogebied kunnen worden aangewezen. Bij een veiligheidsrisicogebied gaat het om een gebied dat in de openlucht is gelegen en dat naar bestemming of vast gebruik voor iedereen toegankelijk is. De publieke gedeelten van de stations behoren ook daar toe."

Zoals bekend wordt middels de Gemeentewet een dergelijk gebied aangewezen. In de wettekst is opgenomen: "**met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en de daarbij behorende erven**". Deze zinsnede heeft er vanaf het begin in gestaan. Dat dit geen toeval kan zijn kan men afleiden uit het feit dat in de Gemeentewet expliciet plaatsen worden genoemd, bijvoorbeeld art. 174 (voor publiek openstaande gebouwen) 174a (woning – een niet voor publiek toegankelijk lokaal). In de parlementaire behandeling is duidelijk de relatie gelegd tussen uitgaansgelegenheden (horeca) en de toegekende bevoegdheid.

De vraag wordt gesteld of een lokaliteit of een horecagelegenheid tot het publieke domein behoort. Deze vraag moet ontkennend worden beantwoord, maar is ook niet relevant gelet op de in de vorige alinea aangehaalde zinsnede uit de wettekst. De vraag die relevant is, is namelijk of een horecagelegenheid voor het publiek toegankelijk is. In een note lin de evaluatie wordt verwezen naar definitie die gegeven is door het Nationaal Platvorm Criminaliteitsbeheersing, namelijk "ruimte die vrij toegankelijk is voor iedereen". Kennelijk is hier sprake van de introductie van een nieuw begrip daar het volgende er tegenover staat. Het publieke domein (= gebied woordenboek Koenen) is een ander begrip dan "voor publiek toegankelijk". Gesteld kan worden dat een publiekrechtelijk lichaam het voor het zeggen heeft (bevoegd is) in het publieke domein. Hierbij is ook gelet op wat in het kader van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus over het publieke domein is gezegd en wat dat verondersteld is te zijn. Voor het publiek toegankelijk kan een beperking opleveren, c.q. aan voorwaarden gebonden zijn. Verondersteld wordt bekend te zijn dat het gedeelte "voor de toonbank / bar" een voor het publiek toegankelijke plaats is.

Het vragen van entreegeld doet eveneens geen afbreuk aan de eis van "voor het publiek toegankelijk". Tijdens de gehele parlementaire behandeling is erop gewezen dat dit artikel ook bedoeld is voor (sport)manifestaties). In dit verband is ook het Europees voetbalkampioenschap genoemd.

In de evaluatie wordt de voorinformatie aangehaald. Onderscheid dient gemaakt te worden tussen gerichte (o.a. CIE) informatie en vastgelegde gegevens mbt plaatsgehad hebbende incidenten. In het laatste geval zal dergelijke informatie mede geleid hebben tot de aanwijzing van het gebied als veiligheidsrisicogebied. In het eerste geval is het twijfelachtig om van het instrument preventief fouilleren gebruik te maken. Immers er is dan ook geen sprake meer van een preventieve actie doch van een gerichte opsporingsactie waar andere wettelijke instrumenten voor gebruikt kunnen / moeten worden.

Bij privé-terreinen, gebouwen en scholen zal "voor de voor het publiek toegankelijkheid" moeten worden getoetst. Er zijn voorbeelden dat scholen in achterstandswijken een (gesubsidieerde) buurtfunctie hebben. Is dat niet het geval dan is het toepassen van de bevoegdheid preventief fouilleren daar niet toegestaan. In dat verband wordt gewezen op het projectplan "WAPENBEZIT OP SCHOOL".

De rechtbank Alkmaar heeft bij vonnis d.d. 16 juni 2003 bepaald dat een burger (maar ook een ondernemer in dat gebied) geen belanghebbende is bij een besluit tot aanwijzing van een veiligheidsgebied. Zou een horecagelegenheid een uitzondering vormen dan zou dit uit dit vonnis moeten volgen. Ook dit zou erop kunnen wijzen dat het betreden van de horecagelegenheid niet in strijd is met de wet daar dit anders in het vonnis tot uiting had moeten komen.

CONCLUSIE

De eerste alinea onder de kop "UITWERKING" lijkt in tegenspraak met de wettekst. Echter bij nadere analyse kan men de vraagstellen wat voor verschil er is tussen de publieke ruimte in een station en een horecagelegenheid. In beide gevallen is er sprake van dat men onder voorwaarden een ruimte mag betreden die privaatrechtelijk eigendom is.

De eindconclusie is dan ook dat in de toekomst ook in de horecagelegenheden preventief gefouilleerd mag worden.

Utrecht, 31 maart 2004.

19
14
6 geen

Preventief fouilleren

Derde aanwijzing: 1 april 2004 tot 1 juli 2004

Veiligheidsrisicogebieden:

1. Amsterdamsestraatweg e.o.
2. Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied
3. Kop van Lombok

Acties Amsterdamsestraatweg:

- 8 april 2004
Aantal personen: 60
Aantal voertuigen: 1
Personeelsinzet: 10
Duur: 60 minuten?
Aanhouding / verbaal: 2 (busje traangas, houten slagwapen)
Vrijwillige afstand: 5 messen
Mutatienummer: 04 - 118387
- 13 april 2004
Aantal personen: 137
Aantal voertuigen: 3
Horeca: 7
Personeelsinzet: 9
Duur: 18.30 – 19.45 en 23.30 – 00.45
Aanhouding / verbaal: geen
Vrijwillige afstand: geen
Mutatienummer: 04 - 123504
- 17 april 2004
Aantal personen: 141
Aantal voertuigen: 84
Personeelsinzet: 7
Duur: 18.15 – 19.45 en 21.30 – 22.30
Aanhouding / verbaal: 1 (wapenstok) + 1 (Opiumwet)
Vrijwillige afstand: 3 messen
Mutatienummer: 04 - 128637
- 7 mei 2004
Aantal personen: 55
Aantal voertuigen: 27
Horeca: 5
Personeelsinzet: 9
Duur: 18.15 – 21.15
Aanhouding / verbaal: 1 (hakbijl) + 1 (belediging)
Vrijwillige afstand: 1 slagersmes
Mutatienummer: 04 - 153691

- 13 mei 2004
 Aantal personen: 95
 Aantal voertuigen: 68
 Horeca: 1
 Personeelsinzet: 15
 Duur: 18.15 – 20.00 en 24.00 – 01.15
 Aanhouding / verbaal: 1 (geprepareerde fietsketting)
 Vrijwillige afstand: 4 messen, 4 (houten) knuppels
 Mutatienummer: 04 – 161177

- 21 mei 2004
 Aantal personen: 60
 Aantal voertuigen: 2
 Personeelsinzet: 8
 Duur: 23.00 – 01.00 uur
 Aanhouding / verbaal: geen
 Vrijwillige afstand: geen
 Mutatienummer: 04 - 171197

- 30 mei 2004
 Aantal personen:
 Aantal voertuigen: 20
 Personeelsinzet: 5
 Duur: 22.00 – 00.00 uur
 Aanhouding / verbaal: geen
 Vrijwillige afstand: geen
 Mutatienummer: 04 - 180832

- 9 juni 2004
 Aantal personen: 82
 Aantal voertuigen: 25
 Personeelsinzet: ?
 Duur: 19.15 – 20.30 uur en 22.30 – 23.30 uur
 Aanhouding / verbaal: 1 slagwapen
 Vrijwillige afstand: geen
 Mutatienummer: 04 - 193538

- 19 juni 2004
 Aantal personen: 131
 Aantal voertuigen: 20
 Horeca: 8
 Personeelsinzet: 10
 Duur: 18.15 – 20.30 uur
 Aanhouding / verbaal: geen
 Vrijwillige afstand: 2 messen
 Mutatienummer: 04 - 207056

- 24 juni 2004
Aantal personen: 158
Aantal voertuigen: 55
Personeelsinzet: 12
Duur: 18.15 – 19.30 uur
Aanhouding / verbaal: geen
Vrijwillige afstand: 3 messen, 1 traangas en 1 slagwapen
Mutatienummer: 04 - 212531

Acties Binnenstad / HC / Stationsgebied

- 8 april 2004
Aantal personen: 181
Aantal voertuigen:
Personeelsinzet: 9
Duur: 22.30 – 00.30
Aanhouding / verbaal: geen
Vrijwillige afstand: geen
Mutatienummer: 04-118358

Acties Kop van Lombok

- 10 april 2004
Aantal personen: 203
Aantal voertuigen: 62
Personeelsinzet: 15
Duur: 16.00 – 17.45 en 19.00 – 21.30
Aanhouding / verbaal: 1 (mes), 1 (niet voldoen aan bevel of verordening), 1 (busje traangas)
Vrijwillige afstand: 11 messen en 1 knuppel / halve keu
Mutatienummer: 04 - 120500
- 4 mei 2004
Aantal personen: 24
Aantal voertuigen: 1
Personeelsinzet: 6
Duur: 16.00 tot 19.30 uur
Opbrengst: 9 messen
Aanhouding / verbaal: 1 (groot keukenmes)
Vrijwillige afstand: 8 messen
Mutatienummer: 04 - 149823
- 6 juni 2004
Aantal personen: 195
Aantal voertuigen: 81
Personeelsinzet: 10
Duur: 18.45 – 22.45 en 02.00 – 03.00 en 04.00 – 05.00 uur
Aanhouding / verbaal: 4 (WWM: 2 slagwapen, 1 zelfgemaakt steekwapen, busje peperspray)
Vrijwillige afstand: 2 slagwapens, 9 messen, 2 schroevendraaiers
Mutatienummer: 04-189042 / 04-189638

- 25 juni 2004
Aantal personen: 175
Aantal voertuigen: 63
Personeelsinzet: 15
Duur: 15.30 – 21.30
Aanhouding / verbaal: geen
Vrijwillige afstand: 8 messen, 2 slagwapens en 1 steekvoorwerp
Mutatienummer: 04-213851

Acties gezamenlijk

- 19 april 2004
Aantal personen: 12
Aantal voertuigen: 4
Personeelsinzet:
Duur: 60 minuten?
Aanhouding / verbaal: 3 op grond van Opiumwet en WWM (2 patronen 9mm)
Vrijwillige afstand: geen
Mutatienummer: 04 - 133115
- 23 april 2004
Aantal personen: 106
Aantal voertuigen: 17
Personeelsinzet: 13
Duur: Tussen 2.30 en 6.00 diverse 'flitsakties'
Aanhouding / verbaal: geen
Vrijwillige afstand: aansteker in vorm van pistooltje
Mutatienummer: 04 - 135234
- 22 mei 2004
Aantal personen: 95
Aantal voertuigen: 14
Personeelsinzet: 7
Duur: 02.30 – 05.00 uur
Aanhouding / verbaal: 1 (hakmes)
Vrijwillige afstand: geen
Mutatienummer: 04 - 149823

gfr

Resultaatschema Preventief Fouilleeractie 8 april 2004
Lokatie Potterstraat.

Periode van de dag	Donderdag 8 april 2004, 22.00 - 24.00 uur
Inzet aantal politiemensen	9 man/vrouw ter foullering
Totaal aantal personen gefouilleerd op straat	181
Totaal aantal auto's gecontroleerd	0
Totaal aantal horecagelegenheden	0
Totaal aantal personen gefouilleerd in horeca	0
Totaal aantal aanhoudingen	0
Aantal arrestanten WWM	0
Aantal arrestanten overig (specificeer!) ¹	0
Aantal voorgeleidingen	0
Inbeslagnames	
Aantal ingenomen vuurwapens	0
Aantal ingenomen steekwapens	0
Aantal ingenomen slagwapens	0
Aantal overige wapens ingenomen (specificeer!)	0
Verdovende middelen	0
Aantal doorzoeken	0
Eventuele bijzonderheden	Geen

¹ Bijv. belediging, overtreding APV etc.

Verslag PF actie Lombok 10 April 2004

Preventief fouilleren in Lombok

In Utrecht is men op 15 Mei 2003 gestart met preventief fouilleren. Dat wil zeggen dat toen het eerste gebied is aangewezen, het gebied rondom de Amsterdamsestraatweg. Na een periode van drie maanden is dit gebied na evaluatie op herhaling aangewezen als veiligheidsrisicogebied. Inmiddels hebben er ook acties plaatsgevonden in het gebied Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied. Deze acties worden momenteel geëvalueerd. Recent is er een derde veiligheidsrisicogebied aangewezen namelijk Lombok, hier zal voor Utrecht de negentiende actie preventief fouilleren plaats vinden. Het gebied is als veiligheidsrisicogebied aangewezen op grond van een aantal heersende problemen, deze zijn: straatroof, uitgaansgeweld en drugsoverlast/criminaliteit. De actie is begeleid met een straat enquête waarmee onderzocht werd wat de attitudes ten aanzien van preventief fouilleren zijn van het publiek dat gefouilleerd werd.

Afname straat enquête

In totaal zijn er door twee personen van Advies- en Onderzoeksgroep Beke 69 enquêtes afgenomen, waarvan er achtenzestig volledig zijn ingevuld. Op het totaal van 253 mensen die gefouilleerd zijn is dit een percentage van 27% dat aan het onderzoek heeft deelgenomen. De enquêteurs merkten op dat het publiek erg bereidwillig was om mee te werken aan zowel de fouilleeractie als de straat enquête. Verondersteld wordt dat dit te maken heeft met de benaderingswijze van de politie. Het publiek werd vriendelijk bejegend en duidelijk uitgelegd wat de bedoeling was van de actie. Naderhand konden zij een folder meekrijgen met meer tekst en uitleg en de verwijzing naar een site voor meer informatie. Op navraag bij de teamleider, blijkt bij de samenstelling van de teams zorgvuldig rekening is gehouden met een goede afstemming op en benaderingswijze van het publiek. In de eerste plaats wordt gelet op sexe, maar ook ervaring en werkstijl spelen een belangrijke rol bij de samenstelling. 'Het liefst heb ik in een drietal een vrouw, een ervaren collega en een relatieve nieuweling. Dan weet ik redelijk zeker dat het goed gaat en dat iemand er van leert. Daarnaast kijk ik als dat mogelijk is ook naar de stijl van de betreffende mensen; je hebt collega's die redelijk kort van stof zijn, en collega's die geneigd zijn wat meer uit te leggen en wat meer in gesprek te gaan met burgers.' Gezien de tevredenheid en bereidheid tot medewerking onder het publiek blijken de samenstelling van het politie team en inherent hieraan: werkwijze en benaderingsstijl van het team, geen onbelangrijke factoren.

Vooraf was binnen het onderzoeksteam afgesproken alleen enquêtes af te nemen bij publiek dat al gefouilleerd was en geen arrestanten te enquêteren. Verder kon in principe bij iedereen die gefouilleerd was het onderzoek afgenomen worden, man/vrouw, jong/oud enz. Er was geen sprake van een selectie op grond van bepaalde kenmerken of eigenschappen.

Men nam de enquêtes mondeling af en liet de gefouilleerde persoon meelesen wanneer dit nodig was, bijvoorbeeld wanneer een vraag niet direct duidelijk was. Het duurde ongeveer vijf minuten om een vragenlijst af te nemen. De vragenlijst bestond uit twaalf gesloten vragen met betrekking tot: de beleving van veiligheid en de mogelijke beïnvloeding ervan door preventief fouilleren, het optreden van de politie, wapenbezit, en een aantal persoonskenmerken van de ondervraagden. Verder werd aangevinkt in welke deelnemende gemeente de vragenlijst werd afgenomen en was er ruimte voor eventuele opmerkingen en suggesties.

Resultaten straatenquête

Het merendeel van de respondenten was man (83%) en de gemiddelde leeftijd lag op negenentwintig jaar. Laatstgenoemde is hoog te noemen, zeker wanneer men in ogenschouw neemt dat men zich richt op doelgroepen en jongeren hier een belangrijk onderdeel van uit maken. Hierbij moet echter de kanttekening geplaatst worden dat

'oude' uitschieters de leeftijd omhoog trekken. De oudste respondent is achtenvijftig en 16% van de respondenten is veertig of ouder. Deze constatering kan met een aantal factoren verband houden. Ten eerste kan het zijn dat de politie al dan niet bewust een wat ouder publiek heeft gefouilleerd. Een andere mogelijkheid is dat de enquêteurs, daar zij niet iedereen die gefouilleerd is hebben kunnen ondervragen, een wat ouder publiek ondervraagd hebben. Situationele factoren zijn de mogelijkheid dat er op de tijdstippen dat gefouilleerd is een wat ouder publiek in het gebied aanwezig was en een tweede verstoring factor, en misschien nog wel de meest waarschijnlijke factor is dat binnen het tweede gedeelte voertuigen en inzittenden gecontroleerd werden. Omdat achttien de minimum leeftijd is waarop men auto mag rijden is de bestuurder in ieder geval al achttien of ouder, wat het gemiddelde omhoog haalt.

81% van de ondervraagden gaf aan nog nooit eerder gefouilleerd te zijn tijdens dergelijke acties. 77% van het totaal aantal ondervraagden geeft aan voorstander te zijn van het preventief fouilleren. Hierbij dient opgemerkt te worden dat men verhoudingsgewijs de meeste voorstanders terugvindt binnen de groep die niet eerder gefouilleerd is, namelijk 82,1 % van de mensen die niet eerder gefouilleerd is, is voorstander. Van de mensen die wel eerder zijn gefouilleerd is 53,8% voorstander. Van alle ondervraagden had 62% wel eens over preventief fouilleren gelezen of gehoord. Bijna iedereen (60%) uit deze groep was via de media op de hoogte gebracht van preventief fouilleren. 61% van de respondenten geeft aan zich door dergelijke acties veiliger te voelen in het gebied. 35% van de respondenten geeft aan dat preventief fouilleren niets heeft bijgedragen aan het zich al dan niet veilig voelen in het gebied: hun veiligheidsgevoel is onveranderd gebleven.

Over het algemeen was men goed te spreken over de uitleg die men vooraf van de politie kreeg. 83% van de respondenten vond dat de politie duidelijk vertelde waarom hij/zij gefouilleerd werd. 83% vindt dat de politie dergelijke acties vaker uit moet voeren en 80% vond dat in andere delen van de stad ook preventief gefouilleerd mag worden. Op deze vraag werd doorgevraagd naar andere wijken en plekken in Utrecht waar mogelijk preventief gefouilleerd moet worden. Opvallend is de frequentie waarmee het Kanaleneiland genoemd wordt. Deze wijk of straten binnen de wijk wordt dertien keer (24%, n=55) spontaan genoemd. Interessant is te onderzoeken of hier een cijfermatige ondersteuning voor is bijvoorbeeld in het aantal wapengerelateerde incidenten of in de frequentie waarmee de wijk met negatieve berichtgeving de media haalt. Verder is men over het algemeen wat abstracter en vindt men dat er 'overal' gefouilleerd moet worden (13%) of in gebieden met een grote dichtheid van personen zoals 'grote steden', 'het centrum', 'drukke straten' (in totaal 7%).

Wanneer gevraagd wordt naar het wapenbezit binnen het gebied liggen de getallen dicht bij elkaar. Een kleine meerderheid van 41% vermoedt dat er veel personen in het gebied een wapen bij zich dragen. 33% denkt van niet en 25% geeft aan geen idee te hebben hoe groot het wapenbezit is in het gebied.

De actie vond plaats op twee verschillende plekken: Sijpesteijnkade en -tunnel en op de kruisingen Kanaalstraat-Damstraat en Kanaalstraat-JP Coenstraat in Lombok. De twee plekken verschillen weinig wat betreft het veronderstelde wapenbezit. Aan de Sijpesteijnkade verwacht 44% van de ondervraagden dat er veel personen met wapens rondlopen in Lombok verwacht 39% van de ondervraagden dit. 37% (Sijpesteijnkade) tegenover 32% (Lombok) verwacht dat dit niet zo is en 19% (Sijpesteijnkade) tegenover 29% (Lombok) heeft hier geen idee van.

Preventief fouilleren

Amsterdamsestraatweg en Binnenstad / HC / Stationsgebied

Periode: 1 november 2003 tot 1 februari 2004

Amsterdamsestraatweg, Binnenstad / HC / stationsgebied en Kop van Lombok

Periode: 1 april 2004 tot 15 mei 2004

Evaluatie

Juni 2004

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	
1. Inleiding	3
2. Aanleiding en voorbereiding op preventief fouilleren	4
3. Doelstelling van de controles	5
4. Uitvoering: ervaringen in de verschillende veiligheidsrisicogebieden	6
Amsterdamsestraatweg en omgeving	6
Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied	7
Kop van Lombok	7
Algemene opmerkingen t.a.v. de uitvoering	8
5. Resultaten en effecten	9
Opbrengst van de acties	9
Het incidentenpatroon	10
Reacties van het publiek	13
Conclusies m.b.t. resultaten en effecten	13
6. Landelijke evaluatie preventief fouilleren	15

1. Inleiding

In de gemeente Utrecht is in 2003 voor het eerst gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot preventief fouilleren. Het gebied Amsterdamsestraatweg en omgeving is door de Burgemeester voor de periode van 15 mei 2003 tot 15 augustus 2003 aangewezen als veiligheidsrisicogebied, waar de politie – onder bepaalde voorwaarden – de bevoegdheid had tot preventief fouilleren.

Deze eerste praktische ervaringen zijn in een tussenrapportage van september 2003 beschreven. Met name richtte deze rapportage zich op de voorbereiding, uitvoering, doelstelling, resultaten en het praktische vervolg van preventief fouilleren in Utrecht.

Mede op basis van deze rapportage zijn door de Burgemeester, naast de Amsterdamsestraatweg en omgeving, nog twee veiligheidsrisicogebieden aangewezen. Voor de periode 1 november 2003 tot 1 februari 2004 was dat het gebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied. Voor de periode 1 april tot 1 juli 2004 is hier het gebied Kop van Lombok bijgekomen.

De voor u liggende evaluatie richt zich op de ervaringen met preventief fouilleren over de periode 1 november 2003 tot en met 15 mei 2004. Binnen deze periode vallen dus twee periodes van aanwijzing, waarvan er één nog loopt.

De evaluatie is mono-disciplinair, namelijk alleen door de politie opgesteld. Het document kan gezien worden als verantwoording van de politie aan het bevoegd gezag met betrekking tot het instrument preventief fouilleren.

De opbouw van de notitie is als volgt: eerst wordt de aanleiding en de voorbereiding van het preventief fouilleren beschreven, daarna de doelstelling van preventief fouilleren in Utrecht. Vervolgens worden de ervaringen met betrekking tot de uitvoering in de verschillende veiligheidsrisicogebieden beschreven. Daarna volgen de resultaten en effecten van de acties en de (eventuele) conclusies die daaruit getrokken kunnen worden. Tot slot wordt kort stil gestaan bij de landelijke evaluatie preventief fouilleren.

2. Aanleiding en voorbereiding preventief fouilleren

In September 2002 is een wettelijke regeling van kracht geworden die het mogelijk maakt dat in de gemeentelijke verordening aan de Burgemeester de bevoegdheid wordt toegekend om bij verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, een zogenaamd veiligheidsrisicogebied, aan te wijzen waarin ruimere bevoegdheden gelden.

Het gaat dan om bevoegdheden om binnen het aangewezen gebied personen aan de kleding te onderzoeken, vervoermiddelen te onderzoeken en te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt worden geopend. De bevoegdheid strekt zich uit tot 'voor publiek toegankelijke gebouwen en daarbij behorende erven, zoals bijvoorbeeld horecagelegenheden.

Een veiligheidsrisicogebied wordt gekenmerkt door:

1. Een hoog risico op geweldsincidenten en dreigingen met (vuur)wapens. In het bijzonder kan hierbij gedacht worden aan concentraties van uitgaansgelegenheden die in avond en nacht uit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarzetting met zich meebrengen.
2. Ook kan gedacht worden aan grote (sport)manifestaties met een verhoogd risico op verstoring van de openbare orde en veiligheid en gebieden met voortdurende drugsoverlast (MvT Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1999-2000, 26 865 nr. 3, p.5).
3. Een in de openlucht gelegen gebied dat naar bestemming of vast gebruikt voor iedereen toegankelijk is. De publieke gedeelten van stations behoren daar ook toe (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000-2001, 26 865, nr. 7, p. 13).

De bevoegdheid om werkelijk over te gaan tot een algemeen onderzoek op wapens binnen een veiligheidsrisicogebied is voorbehouden aan de Officier van Justitie. Pas nadat de last is afgegeven kan door de politie worden overgegaan tot de operationele uitvoering.

In Utrecht heeft de gemeenteraad op 6 februari 2003 de 3^e partiële wijziging van de APV vastgesteld, waarbij de Burgemeester de beschreven bevoegdheid heeft gekregen. Deze aanwijzing is op 19 februari 2003 gepubliceerd en op 28 februari 2003 in werking getreden.

Door de stedelijke Driehoek zijn, op basis van informatie van de politie, tot nu toe drie veiligheidsrisicogebieden aangewezen: de Amsterdamsestraatweg en omgeving, Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied en de Kop van Lombok.

De politie heeft een algemeen draaiboek opgesteld voor de acties preventief fouilleren. Dit draaiboek is besproken en geaccordeerd in het stedelijke Driehoeksoverleg. Per actie wordt een kort operationeel draaiboek opgesteld.

3. Doelstelling van de controles

Primaire doelstelling van het preventief fouilleren in een veiligheidsrisicogebied is dat er een afname gerealiseerd wordt van het aantal (vuur)wapen gerelateerde incidenten in dat gebied.

Tevens gelden de volgende secundaire doelstellingen:

- Het in positieve zin beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens van bewoners en gebruikers van het gebied.
- Het door preventie tegengaan van illegaal (vuur)wapenbezit.
- Het opsporen van (vuur)wapens.
- Het opsporen van vuurwapencriminaliteit en ander wapengeweld.
- Het voorkomen van verstoring van de openbare orde.

4. Uitvoering: ervaringen met preventief fouilleren in de verschillende veiligheidsrisicogebieden.

4.1 Amsterdamsestraatweg en omgeving¹

De Amsterdamsestraatweg en omgeving is het eerste gebied dat door de Burgemeester is aangewezen als veiligheidsrisicogebied. Gedurende de eerste periode van aanwijzing, die liep van 15 mei 2003 tot 15 augustus 2003, zijn in dit gebied door de politie voor het eerst ervaringen opgedaan met betrekking tot preventief fouilleren.

De resultaten hiervan zijn in een tussenrapportage beschreven. De conclusies naar aanleiding van de eerste ervaringen waren met name:

- Een bescheiden inzet van personeel kan afdoende zijn voor de uitvoering van reguliere fouilleringsacties;
- In geval van reguliere fouilleringsacties lijkt het effectiever om korte acties te houden;
- De effectiviteit van de acties neemt vermoedelijk toe als de frequentie van de acties groter is;
- Het werken in fouilleringsgroepen werkt met drie personen beter dan met vier;
- Door diversiteit in de acties te realiseren wordt getracht maximaal effect te behalen met betrekking tot de preventieve werking (personen met wapens merken dat ze overal betrappt kunnen worden) en het aantreffen van wapens.

Bovenstaande conclusies zijn meegenomen bij de uitvoering van verdere preventief fouilleer acties in de verschillende veiligheidsrisicogebieden.

Algemeen:

Uit analyse blijkt dat de Amsterdamsestraatweg en omgeving een gebied is waar tamelijk veel wapengerelateerde incidenten plaatsvinden. Deze incidenten, die voor de helft op de Amsterdamsestraatweg gebeuren, vinden gedurende de hele week plaats in de late avond en nacht.

In de periode 1 november 2003 tot en met 15 mei 2004 hebben er op de Amsterdamsestraatweg en omgeving zeventien preventief fouilleeracties plaatsgevonden.

Toegepaste methodiek:

Binnen het veiligheidsrisicogebied is gebruik gemaakt van de volgende methoden: dynamische en statische voertuigcontrole, gebiedssurveillance en controle horecagelegenheden.

De acties preventief fouilleren in het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving richten zich zoveel mogelijk op personen in en rond horecagelegenheden. De acties concentreren zich op de Amsterdamsestraatweg.

De acties worden steeds meer gecombineerd met een andere actie, zoals alcoholcontrole of autokraakcontrole. Na of voor een ander soort actie, vindt een korte prikactie preventief fouilleren plaats. Bij deze acties worden voorbijgangers, voertuigen en horecagelegenheden gecontroleerd. De acties die in samenwerking met collega's van district Marco Polo in de nachten van het weekend worden uitgevoerd, zijn vooral gericht op voertuigcontrole. Gebleken is dat de meeste wapens in voertuigen worden aangetroffen.

4.2 Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied²

¹ Het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving beslaat het gebied binnen de volgende straten: 1^e en 2^e Daalse dijk, Abraham Kuijperstraat, Acaciastraat, Amsterdamsestraatweg (deels), Azaleastraat, Begoniastraat, Bemuurde Weerd WZ, Bethlehemweg, Beverstraat, Blokstraat, Boostaat, Bremstraat, Concordiastraat, Daalsetunnel, De Savornin Lohmanstraat, Dijkstraat, Distelstraat, Egelantierstraat, Geraniumstraat, Harpstraat, Herenweg, Heringastraat, Houtstraat, Kerkweg, Keucheniusstraat, Koolstraat, Kruisweg, Leliestraat, Mariendaalstraat, Marnixlaan, Mimosastraat, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Oleanderstraat, Oppenheimplein, Otterstraat, Oude Daalstraat, Oudenoord, Plantage, Royaards van den Ham, Schutstraat, Seringstraat, Spijkerdwarsstraat, Spijkerstraat, Thorbeckelaan, Tiendstraat, Timmerstraat, Turfstraat, Weerdsingel WZ, Westerdijk, Wolfstraat, Zeedijk (WBS 311, 314, 315). Feitelijk gaat het dus om de kop van de Amsterdamsestraatweg.

Algemeen:

De Binnenstad omvat het uitgaansgebied en kenmerkt zich derhalve door concentraties van uitgaansgelegenheden die in de avond en nacht vanuit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarstelling met zich meebrengt. Incidenten vinden voornamelijk plaats in het weekend en in de nacht.

Het gebied Hoog Catharijne en het Stationsgebied wordt gekenmerkt door voortdurende drugsoverlast. Drugsgelerateerde incidenten met (vuur)wapens vinden overwegend daar plaats. Wat betreft de tijdstippen valt op dat incidenten zeven dagen per week, dag en nacht plaatsvinden.

In de periode 1 november 2003 tot en met 15 mei 2004 hebben in dit gebied zeven preventief fouilleeracties plaatsgevonden.

Toegepaste methodiek:

Binnen het veiligheidsrisicogebied is gebruik gemaakt van de methodes: gebiedssurveillance, statische voertuigcontrole en gebiedsafsluiting. Kenmerkend voor het gebied is dat er veel mensen op de been zijn. Bij gebiedssurveillance is het onmogelijk om iedereen te fouilleren. Mensen lopen gewoon langs en de personen die (om wat voor reden dan ook) niet gefouilleerd wensen te worden, kunnen zich omdraaien en weglopen. Effectiever is om een bepaald gebied af te sluiten en dan binnen het gebied iedereen te fouilleren. Op 15 januari 2004 heeft een dergelijke actie op Hoog Catharijne plaatsgevonden. In samenwerking met collega's van Spoorwegpolitie werd een gebied door politiepersoneel afgezet. Nadeel van deze methode is dat het veel capaciteit vereist, die niet altijd beschikbaar is.

4.3 Kop van Lombok³

Algemeen:

Het gebied kenmerkt zich door de volgende problemen: straatroof, uitgaansgeweld en drugsoverlast / criminaliteit.

In de periode 1 april tot en met 15 mei 2004 zijn er in het gebied vier fouilleringsacties geweest. De eerste actie was redelijk groot van opzet, zowel wat betreft de duur (3 uur) als de personele inzet (15 man). Deze actie had naast de operationele doelstellingen het secundaire doel om de controle-activiteiten bij een breed publiek bekend te maken. Het was namelijk de eerste keer dat er in het veiligheidsrisicogebied preventief gefouilleerd werd. De pers was uitgenodigd om bij de actie aanwezig te zijn.

Aan deze actie nam, met instemming van de gemeente, een onderzoeksteam van advies en onderzoeksgroep Beke deel. Door het onderzoeksteam is een stratenquête uitgevoerd waarmee onderzocht werd wat de attitudes ten aanzien van preventief fouilleren zijn van het publiek dat gefouilleerd werd. Op de resultaten van de enquête wordt later teruggekomen.

Toegepaste methodiek:

Gebruik gemaakt is van de volgende methodieken: dynamische en statische voertuigcontrole, gebiedssurveillance en controle van horecagelegenheden.

Op basis van ervaringen met preventief fouilleren in de gebieden Amsterdamsestraatweg en omgeving en Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied, is gekozen voor een methodiek van korte 'prikacties'. Gebleken is dat de effectiviteit van een langdurige actie steeds minder wordt naarmate deze langer duurt omdat de actie snel bekend is binnen het gebied.

Omdat de preventief fouilleeracties een druk leggen op de politiecapaciteit, is ervoor gekozen om de acties in te bedden binnen de noodhulp / wijkpolitie in (bij voorkeur) de nachtdiensten van donderdag, vrijdag en zaterdag. De uren waarin de noodhulp / wijkpolitie het relatief rustig heeft, worden gebruikt om een korte actie uit te voeren. Dit kost geen extra capaciteit omdat de actie plaatsvindt op een tijdstip

² Het veiligheidsrisicogebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied beslaat het gebied binnen de volgende straten: Stationshal, Stationsplein, Leidscheveer, Lange Koestraat, St. Jacobstraat, Jacobskerhof, Jacobijnenstraat, Breedstraat, Begijnestraat, Witte vrouwenstraat, Lucasbolwerk, Nobelstraat, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Pausdam, Nieuwegracht (oostelijke zijde), Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel en Moreelsepark (WBS 010, 100, 101, 102, 103, 104, 109, 110).

³ Het veiligheidsrisicogebied Kop van Lombok wordt begrensd door de volgende straten: Vleutenseweg, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot de Van Sijpesteijntunnel, de Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijnkade, Westplein, Leidsche Rijn tot de Abel Tasmanbrug en de Billitonkade.

waarop men even de handen vrij heeft. Bovendien is een preventief fouilleeractie verstoorbaar. De acties richten zich met name op het publiek dat uit de horecagelegenheden komt en zich in het gebied verplaatst.

4.4 Algemene opmerkingen t.a.v. de uitvoering

Frequentie

In vergelijking met de eerste controleperiode (15 mei 2003 tot 15 augustus 2003) kan gesteld worden dat de preventief fouilleeracties veel korter zijn en met minder politiecapaciteit worden uitgevoerd. De indruk bestaat dat als de acties met een grotere frequentie plaatsvinden, deze (in preventieve zin) effectiever zijn.

Zichtbaarheid

De acties worden door de politie getuiformeerd uitgevoerd. Om de zichtbaarheid te vergroten worden er gele hesjes gedragen.

Samenstelling teams

Bij de samenstelling van de koppels die de fouilleringen uitvoeren wordt rekening gehouden met de benaderingswijze van het publiek. Het team bestaat doorgaans uit drie personen waarbij de voorkeur in samenstelling uitgaat naar, in ieder geval, één vrouw, een ervaren collega en een relatief minder ervaren collega.

Communicatie

Door de politie wordt tijdens de actie duidelijk aan het publiek uitgelegd wat het doel van de actie is. Nadat de fouillering heeft plaatsgevonden, wordt een folder uitgereikt met meer tekst en uitleg en een verwijzing naar een website voor meer informatie. Op de folder die tijdens de eerste controleperiode werd uitgereikt waren wat op- en aanmerkingen. Besloten is daarop een andere folder te ontwikkelen. Op de nieuwe folder staat de uitleg nu ook in het Engels opgenomen.

Inname wapens

Bij het aantreffen van een wapen, wordt een medewerker van Bijzondere Wetten van de politie ingeschakeld. De medewerker Bijzondere Wetten bepaalt welke categorie wapen het betreft en of het wapen onder de Wet Wapens en Munitie valt.

Omdat er soms onduidelijkheid bestaat over het strafbaar zijn van voorwerpen die niet genoemd zijn als wapen, maar als wapen kunnen worden gebruikt, is het aan te bevelen om bij de acties altijd een medewerker Bijzondere Wetten aanwezig te laten zijn.

A-selectiviteit

Het uitgangspunt is dat de acties preventief fouilleren a-selectief dienen plaats te vinden. Wat betreft de uitvoering, wordt er door de politie niet geheel a-selectief gefouilleerd. Kleine kinderen en oudere mensen worden doorgaans overgeslagen. Dit met name vanuit het oogpunt dat de kans erg klein is dat deze categorie een wapen bij zich draagt. Daarnaast speelt de beeldvorming een rol.

Vanuit de teams is de behoefte geuit om in bepaalde situaties te kunnen werken met selectiecriteria, teneinde het instrument effectiever te kunnen inzetten. Dit wordt thans niet toegestaan omdat bij het hanteren van selectiecriteria richting verdenking wordt gegaan. Indien er sprake is van verdenking is preventief fouilleren niet het juiste instrument om in te zetten.

5. Resultaten en effecten

Gekeken naar resultaten en effecten van de acties preventief fouilleren, kan naar drie zaken gekeken worden:

1. de concrete opbrengsten van de acties
2. het incidentenpatroon
3. reacties van burgers

Per item volgt een uitwerking.

5.1 Opbrengst van de acties

In onderstaande tabellen (tabel 1 en 2) staat voor de verschillende acties weergegeven wat de personele inzet was, hoeveel controles zijn uitgevoerd en wat de resultaten van de acties waren.

**Tabel 1 Overzicht fysieke resultaten acties preventief fouilleren
Amsterdamsestraatweg e.o en Binnenstad/HC/stationsgebied (nov. 2003 – feb. 2004)**

	Amsterdamsestraatweg e.o.							Binnenstad/HC/stationsgebied					Gezamenlijk		
	15 nov	20 nov	28 nov	01 dec	18 dec	05 jan	23 jan	02 nov	28 nov	03 dec	29 dec	30 jan	10 dec	15 jan	Totaal
Inzet politie	16	13	20	12	16	14	11	28	24	23	24	12	28	21	262
Fouilleringen	160	218	143	114	72	152	143	589	475	241	253	142	699	635	4.036
Autocontroles	30	38	38	48	32	73	34	29	25	52	29	13	90	115	646
Horecazaken	1	3	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	1	10
Aanhoudingen	2	2	1	2	3	2	0	8	3	0	1	1	4	4	33
Aanhoudingen en/of verbalen voor:															
Vuurwapens	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Steekwapens	1	–	–	–	1	–	–	–	3	–	–	–	2	1	8
Slagwapens	–	1	–	–	–	–	–	5	–	–	–	–	–	–	6
Traangas	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Wet Wapens	–	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1	–	3
Munitie divers	–	–	–	1	2	–	–	–	–	–	–	–	1	–	4
Opiumwet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Openstaande boete	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Verzet/niet voldoen bevel of vordering	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1	2
Overig	1	–	1	1	–	2	–	3	–	–	1	1	–	2	12 ⁴
Vrijwillige afstand (potentiële) wap. ⁵	1	–	2	3	3	–	3	4	1	7	1	4	15	9	53 ⁶
Vrijwillige afstand drugs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1

In totaal zijn er tijdens de acties in de periode 1 november 2003 tot 1 februari 2004 op basis van de Wet Wapens en Munitie 8 steekwapens, 6 slagwapens en drie overige Wet Wapens en Munitie-zaken in beslag genomen. Verder is van 53 potentiële wapens afstand gedaan. In het kader van de opiumwet zijn 4 verbalen opgemaakt. Eén maal is afstand gedaan van een niet strafbare hoeveelheid drugs. Verder zijn er nog 2 verbalen en/of aanhoudingen geweest voor het niet voldoen aan bevel of vordering, 12 verbalen en/of aanhoudingen voor overige strafbare feiten en had één verdachte nog een openstaande boete.

Tabel 2 Overzicht fysieke resultaten acties preventief fouilleren

⁴ Het betreft hier verbalen en/of aanhoudingen voor wildplassen (2x), rijden onder invloed (3x), heling (3x), inbreker met werktuig, hinderlijk gedrag (3x).

⁵ Het gaat om niet te verbaliseren en als wapen te gebruiken voorwerpen, zoals bepaalde messen of knuppels die niet onder de wet wapens en munitie vallen. Mensen worden gevraagd hiervan vrijwillig afstand te doen.

⁶ Ingenomen zijn: diverse messen (33x), knuppels/houten stokken/golfclub (11x), bijltje (2x), schroevendraaier (1), traangas (2x), moersleutel (1), peperspray (1), flesopener (1) en een dart pijl (1).

**Amsterdamsestraatweg e.o., Binnenstad/HC/stationsgebied en Kop van Lombok
(1 april 04 – 15 mei 04)**

	Amsterdamsestraatweg e.o.					Binnenstad	Kop van Lombok	Gezamenlijk			
	8-apr	13-apr	17-apr	7-mei	13-mei	8-apr	10-apr	4-mei	19-apr	23-apr	Totaal
Inzet politie	10	48	6	8	15	9	15	7	5	13	136
Fouilleringen	60	124	141	—	95	181	203	24	12	106	946
Autocontroles	33	3	84	27	68	—	62	1	4	17	266
Horecazaken	—	7	—	5	1	—	—	—	—	2	15
Aanhoudingen	2	—	4	2	1	—	2	1	3	—	15
Aanhoudingen en/ of verbalen voor:											
Vuurwapens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steekwapens	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Slagwapens	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Traaggas	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Wet Wapens	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	4
Munitie divers	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Opiumwet	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	3
Openstaande boete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verzet/niet voldoen bevel of vordering	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	3
Overig ⁷	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Vrijwillige afstand (potentiële) wap ⁸	5	—	—	1	8	—	12	9	1	1	37 ⁹
Vrijwillige afstand drugs	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1

In totaal zijn er tijdens de acties in de periode 1 april 2004 tot en met 15 mei 2004 op basis van de Wet wapens en Munitie 1 steekwapen, 2 slagwapens, 1 busje traangas en vier overige Wet Wapens en Munitie-zaken in beslag genomen. Verder is van 37 potentiële wapens afstand gedaan. In het kader van de opiumwet zijn 3 verbalen opgemaakt. Eén maal is afstand gedaan van een niet strafbare hoeveelheid drugs. Verder zijn drie verbalen opgemaakt voor verzet / niet voldoen aan bevel of vordering en nog één voor een overig strafbaar feit.

5.2 Het incidentenpatroon

in tabel 3 is voor de drie veiligheidsrisicogebieden de ontwikkeling van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten inzichtelijk gemaakt. In tabel 4 wordt de cijfermatige ontwikkeling van een aantal overige relevante (gewelds)incidenten weergegeven. Bij deze incidenten kan ook sprake zijn van wapengebruik, maar zij zeggen vooral ook iets over de context van het gebied. Behalve de absolute aantallen, is in de tabel ook het voortschrijdend maandgemiddelde opgenomen. Dit cijfer toont het gemiddeld aantal incidenten over de laatste twaalf maanden. Door op deze wijze naar de cijfers te kijken worden eventuele seizoensinvloeden gecorrigeerd. Tussen haakjes staat achter het voortschrijdend maandgemiddelde de ontwikkeling in percentages weergegeven (met januari als ijkpunt). Verder is in de tabel een vergelijking opgenomen met de ontwikkeling van de (vuur)wapengerelateerde incidenten in de stad als geheel.

⁷ Het betreft hier een verbaal / aanhouding voor belediging.

⁸ Het gaat om niet te verbaliseren en als wapen te gebruiken voorwerpen, zoals bepaalde messen of knuppels die niet onder de wet wapens en munitie vallen. Mensen worden gevraagd hier vrijwillig afstand van te doen.

⁹ Ingevoerd zijn: diverse messen (31x), (houten) knuppels (4x), slagwapens (1), aansteker in de vorm van een pistooltje (1).

Tabel 3

62
92
154
103
257
139
81
220

Incidenten met (vuur)wapens¹⁰

	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW Voort-schrijdend maandgem.	Binnenstad Voort-schrijdend maandgem.	Lombok Voort-schrijdend maandgem.	Stad Voort-schrijdend maandgem.
	2002	2002	2002	2002	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003
Januari	5	12	1	53	4	12	5	65	2,8 (100%)	12,8 (100%)	3,1 (100%)	61,8 (100%)
Februari	0	18	1	55	1	12	4	57	2,9 (104%)	12,3 (96%)	3,3 (106%)	61,9 (100%)
Maart	0	19	1	57	1	12	5	48	3,0 (107%)	11,8 (92%)	3,7 (119%)	61,2 (99%)
April	5	23	1	70	4	8	2	45	2,9 (104%)	10,5 (82%)	3,8 (123%)	59,1 (96%)
Mei	2	8	5	59	1	17	3	45	2,8 (100%)	11,3 (88%)	3,6 (116%)	57,9 (94%)
Juni	6	12	6	69	2	15	2	61	2,5 (89%)	11,5 (90%)	3,3 (106%)	57,3 (93%)
Juli	3	11	5	73	1	13	0	50	2,3 (82%)	11,7 (91%)	2,8 (90%)	55,3 (89%)
Augustus	2	16	2	54	3	8	0	62	2,4 (86%)	11 (86%)	2,7 (87%)	56 (91%)
September	2	10	4	77	2	11	1	62	2,4 (86%)	11,1 (87%)	2,4 (77%)	54,8 (89%)
Oktober	5	9	3	66	1	6	2	61	2,1 (75%)	10,8 (84%)	2,3 (74%)	54,3 (88%)
November	2	10	1	49	2	9	2	67	2,1 (75%)	10,8 (84%)	2,4 (77%)	55,8 (90%)
December	3	6	3	47	5	16	5	75	2,3 (82%)	11,6 (91%)	2,6 (84%)	58,2 (94%)
	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW Voort-schrijdend maandgem.	Binnenstad Voort-schrijdend maandgem.	Lombok Voort-schrijdend maandgem.	Stad Voort-schrijdend maandgem.
	2003	2003	2003	2003	2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004
Januari	4	12	5	65	3	6	1	59	2,2 (79%)	11,1 (87%)	2,3 (74%)	57,7 (93%)
Februari	1	12	4	57	4	9	3	62	2,4 (86%)	10,1 (79%)	2,2 (71%)	58,1 (94%)
Maart	1	12	5	48	5	16	6	75	2,8 (100%)	11,2 (88%)	2,3 (74%)	60,3 (98%)
April	4	8	2	45	5	15	6	85	2,8 (100%)	11,8 (92%)	2,6 (84%)	63,7 (103%)
Mei	1	17	3	45	5	4	1	27	—	—	—	—
Juni	2	15	2	61	—	—	—	—	—	—	—	—
Juli	1	13	0	50	—	—	—	—	—	—	—	—
Augustus	3	8	0	62	—	—	—	—	—	—	—	—
September	2	11	1	62	—	—	—	—	—	—	—	—
Oktober	1	6	2	61	—	—	—	—	—	—	—	—
November	2	9	2	67	—	—	—	—	—	—	—	—
December	5	16	5	75	—	—	—	—	—	—	—	—

11 6 19 22 60 19

Tabel 4

¹⁰ Gekeken is naar de volgende incidenten: (gewapende) overval, geweld zonder letsel met wapen, geweld zonder letsel met vuurwapen, geweld met letsel met wapen, geweld met letsel met vuurwapen, geweld dodelijk met wapen, geweld dodelijk met vuurwapen, explosief/munitie, aantreffen wapen, wapenhandel, controle vuurwapens.

Overige relevante (gewelds)incidenten ¹¹												
	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW Voort-schrijdend maandgem.	Binnenstad Voort-schrijdend maandgem.	Lombok Voort-schrijdend maandgem.	Stad Voort-schrijdend maandgem.
	2002	2002	2002	2002	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003	2003
Januari	15	109	1	281	2	81	15	257	9,7 (100%)	105,1 (100%)	9,8 (100%)	312,4 (100%)
Februari	9	130	10	339	8	96	7	277	9,6 (99%)	102,2 (97%)	10,8 (110%)	307,3 (98%)
Maart	6	118	10	305	8	105	15	331	9,8 (101%)	101,2 (96%)	11,2 (114%)	309,4 (99%)
April	13	119	2	305	11	90	12	300	9,6 (99%)	98,8 (94%)	12 (122%)	309 (99%)
Mei	9	120	6	274	10	89	12	265	9,7 (100%)	96,2 (92%)	12,5 (128%)	308,3 (99%)
Juni	4	100	6	242	15	71	20	295	10,6 (109%)	93,8 (89%)	13,7 (140%)	312,7 (100%)
Juli	14	116	16	303	10	76	17	230	10,3 (106%)	90,4 (86%)	13,8 (141%)	306,6 (98%)
Augustus	10	103	10	260	10	87	14	250	10,3 (106%)	89,1 (85%)	14,1 (144%)	305,8 (98%)
September	11	93	14	295	11	99	19	318	10,3 (106%)	89,6 (85%)	14,5 (148%)	307,7 (98%)
Oktober	14	86	15	293	4	100	34	344	9,4 (97%)	90,8 (86%)	16,1 (164%)	311,9 (100%)
November	17	92	19	604	8	99	21	335	8,7 (90%)	91,3 (87%)	16,3 (166%)	289,5 (93%)
December	7	103	9	272	9	85	14	263	8,8 (91%)	89,8 (85%)	16,7 (170%)	288,8 (92%)

	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW	Binnen stad	Lombok	Stad	ASW Voort-schrijdend maandgem.	Binnenstad Voort-schrijdend maandgem.	Lombok Voort-schrijdend maandgem.	Stad Voort-schrijdend maandgem.
	2003	2003	2003	2003	2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004	2004
Januari	2	81	15	257	7	98	18	289	9,3 (96%)	91,3 (87%)	16,9 (172%)	291,4 (93%)
Februari	8	96	7	277	9	131	15	335	9,3 (96%)	94,2 (90%)	18,2 (186%)	296,3 (95%)
Maart	8	105	15	331	9	81	21	317	9,4 (97%)	92,2 (88%)	19,3 (197%)	295,1 (94%)
April	11	90	12	300	8	97	16	341	9,2 (95%)	92,3 (88%)	18,4 (188%)	298,5 (96%)
Mei	10	89	12	265	8	41	12	158	—	—	—	—
Juni	15	71	20	295	—	—	—	—	—	—	—	—
Juli	10	76	17	230	—	—	—	—	—	—	—	—
Augustus	10	87	14	250	—	—	—	—	—	—	—	—
September	11	99	19	318	—	—	—	—	—	—	—	—
Oktober	4	100	34	344	—	—	—	—	—	—	—	—
November	8	99	21	335	—	—	—	—	—	—	—	—
December	9	85	14	263	—	—	—	—	—	—	—	—

De primaire doelstelling van de acties is gelegen in de afname van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten. Kijkend naar de (vuur)wapengerelateerde incidenten, kan een aantal conclusies worden getrokken:

- Ten opzichte van het voorgaande jaar is in 2003 in de veiligheidsrisicogebieden ASW en Binnenstad sprake van een afname van het aantal incidenten.
- In het veiligheidsrisicogebied Amsterdamsestraatweg en omgeving is sprake van een afname van 23 % (27 incidenten in 2003, t.o.v. 35 in 2002). In de Binnenstad / HC / Stationsgebied valt een afname waar te nemen van 10% (139 t.o.v. 154) en in de stad als geheel ligt dit percentage op 4,3% (698 incidenten t.o.v. 729 vorig jaar).
- Als gekeken wordt naar de maanden waarin tijdens de 2^e controleperiode acties werden gehouden (november 2003 tot februari 2004, vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder), dan blijkt dat er in die periode juist sprake is van een toename van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten. Deze toename is in de veiligheidsrisicogebieden wel minder sterk dan in de stad als geheel. Namelijk 11% op de Amsterdamsestraatweg e.o., 11% in de Binnenstad/HC/Stationsgebied en 25% in de stad als geheel.
- In de periode februari 2004 tot en met april 2004 is tevens sprake van een toename van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten in de veiligheidsrisicogebieden. Namelijk 133% op de Amsterdamsestraatweg (14 incidenten in 2004, t.o.v. 6 in 2003), 25% in de Binnenstad/HC/Stationsgebied (40 incidenten in 2004 t.o.v. 32 in 2003), 36% in de kop van Lombok (15 incidenten in 2004 t.o.v. 11 in 2003) en 48% in de stad als geheel (222 incidenten in 2004 t.o.v. 150 in 2003).

¹¹ Gekeken is naar de volgende incidenten: beroving/tasjesroof, geweld zonder letsel zonder wapen, geweld met letsel zonder wapen, geweld dodelijk zonder wapen, openlijk geweld tegen personen, openlijk geweld tegen goederen, softdrugs, harddrugs, controle drugs.

In tabel 4 zijn cijfers opgenomen van overige relevante incidenten (berovingen, geweld en drugsgerelateerde incidenten). Deze incidenten zeggen iets over de context van een gebied en hebben geen directe relatie met het preventief fouilleren.

5.3 *reacties van het publiek*

De reacties van het publiek dat in aanraking komt met de acties preventief fouilleren, kan ook gezien worden als indicator of de acties als succesvol kunnen worden beschouwd.

Zoals al eerder gemeld is door Advies- en Onderzoeksgroep Beke, tijdens een preventief fouilleeractie, een straatenquête gehouden (zie bijlage) waarmee onderzocht werd wat de attitudes ten aanzien van preventief fouilleren zijn van het publiek dat gefouilleerd werd.

Door de onderzoekers is opgemerkt dat het publiek erg bereidwillig was om mee te werken aan de preventief fouilleeractie. Door de onderzoekers werd verondersteld dat dit te maken heeft met de benaderingswijze van de politie. Het publiek werd, volgens hen, vriendelijk bejegend en duidelijk uitgelegd wat de bedoeling was van de actie.

Een overgrote meerderheid (77%) van de ondervraagden gaf aan voorstander van preventief fouilleren te zijn. Hierbij dient opgemerkt te worden dat men verhoudingsgewijs de meeste voorstanders terugvindt binnen de groep die niet eerder gefouilleerd is, namelijk 82,1% van de niet eerder gefouilleerde respondenten is voorstander. Van de mensen die wel eerder zijn gefouilleerd is 53,8% voorstander. Van de respondenten gaf 61% aan zich door dergelijke acties veiliger te voelen in het gebied. Verder vond een meerderheid (83%) dat de politie vaker dergelijke acties uit moet voeren en 80% vond dat in andere delen van de stad ook preventief gefouilleerd mag worden.

De ervaring tijdens preventief fouilleeracties in alle drie de veiligheidsrisicogebieden is dat het publiek goed meewerkt en zelfs enthousiast op de acties reageert. Aangegeven werd dat de aanwezigheid van de politie mensen een veiliger gevoel gaf. Met name publiek dat tijdens de late avond en nacht met de acties geconfronteerd werd, gaf aan de aanwezigheid van de politie als prettig te ervaren. Het publiek werkt over het algemeen goed mee en blijkt redelijk goed op de hoogte te zijn van de acties en het doel daarvan.

Er is een zeer gering aantal aanhoudingen verricht in het verband met het niet willen meewerken met de fouilleringen. In totaal zijn er bij de politie drie klachten ingediend naar aanleiding van de fouilleringen.

Op 3 mei 2004 heeft er voor het stadhuis in Utrecht een (ludieke) actie tegen preventief fouilleren plaatsgevonden. Deze actie was georganiseerd door de actiegroep Stop de Controle Waanzin! Volgens de actiegroep is preventief fouilleren een ingrijpend middel, dat de privacy van burgers aantast. Om het de politiek het aan den lijve te laten ondervinden, is een aantal politici door de actiegroep gefouilleerd.

5.5 *Conclusies met betrekking tot resultaten en effecten:*

Het is moeilijk om iets te zeggen over de effectiviteit van het instrument preventief fouilleren. Het instrument tracht het dragen van een wapen in het veiligheidsrisicogebied te ontmoedigen. Of het instrument daar werkelijk aan bijdraagt, is moeilijk aan te tonen.

Wel kan gesteld worden dat de acties preventief fouilleren een aantal direct tastbare resultaten hebben opgeleverd. Er is een aantal wapens in beslag genomen en er zijn mensen aangehouden en / of geverbaliseerd voor strafbare feiten. Hoewel er geen vuurwapens in beslag zijn genomen, zijn er wel diverse andere wapens door de politie in beslag genomen.

Voor sommigen zullen de opbrengsten van de acties tot nu toe tegenvallen, anderen zullen er juist gerust door gesteld worden. De vraag is of bij het aantreffen van relatief weinig wapens, dit betekent dat het meevalt met het aantal wapens in het gebied of dat de wapens thuis worden gelaten?

Een vergelijking kan hierbij gemaakt worden met alcoholcontroles. Indien er weinig automobilisten betrapt worden, betekent dit niet dat alcoholcontroles geen zin hebben. Het feit dat dergelijke acties door de politie worden uitgevoerd kan voor mensen een reden zijn om niet met alcohol achter het stuur te gaan zitten. Dit is het kenmerk van preventieve acties.

Kijkend naar andere regio's waar preventief gefouilleerd wordt, blijkt men het daar ook lastig te vinden om uitspraken te doen over de effectiviteit van het instrument. Een uitzondering hierop vormt Amsterdam. In het evaluatierapport van mei 2004 wordt geconcludeerd dat sinds de introductie van

preventief fouilleren in de twee veiligheidsrisicogebieden het aantal incidenten waarbij wapens worden gebruikt met 10% gedaald is. Hierbij kan dan wel de kanttekening geplaatst worden of de afname enkel te danken is aan preventief fouilleren of dat er ook andere oorzaken voor aan te dragen zijn.

6. Landelijke evaluatie preventief fouilleren

Door het Ministerie van Justitie is een (tussen)evaluatie uitgevoerd naar de toepassing van en de ervaringen met het instrument preventief fouilleren in de periode september 2002 tot september 2003 in de steden: Utrecht, Rotterdam, Amsterdam, Den Helder, Haarlemmermeer, Heerlen en Maastricht. Eén van de conclusies is dat in alle onderzochte gemeenten de *toepassing* van preventief fouilleren op een aantal punten verschilt.

Verschillen zijn te zien inzake:

- de grootte van de veiligheidsrisicogebieden,
- de periode van de aanwijzing van het veiligheidsrisicogebied (verschilt van 2 maanden tot een jaar),
- de werkwijze bij het preventief fouilleren (handmatig / hand-detectoren),
- het al dan niet afgeven van een toelichtende folder of brief aan de gefouilleerde,
- de frequentie van de acties,
- de methoden die worden gehanteerd (gebiedsafsluiting, statische voertuigcontrole, dynamische voertuigcontrole etc.).

Ten aanzien van de vraag of preventief fouilleren wel / niet bijdraagt aan een afname van het wapengeweld, wordt in de rapportage gesteld dat dat lastig is te bepalen omdat het repressief en het preventief karakter van het instrument elkaar wederzijds positief en negatief beïnvloeden.

Verder wordt opgemerkt dat preventief fouilleren vaak onderdeel uitmaakt van een pakket aan maatregelen om de veiligheid te verbeteren, waardoor het moeilijk is om de effectiviteit van het instrument preventief fouilleren op zichzelf te meten.

Wel bestaat over het algemeen de indruk dat de veiligheidsgevoelens van de burger worden versterkt door preventief fouilleren.

Nr. 04.020745 OOV

Aanwijzingsbesluit ex artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Veiligheidsrisicogebieden) voor het gebied Amsterdamsestraatweg en omgeving

De Burgemeester van Utrecht;

gelet op de adviezen van de districtschef Paardenveld, mede namens de districtscheffs van de districten Marco Polo, Utrecht-Noord en Tolsteeg en op het geregelde overleg in de stadsdriehoek, dat heeft geleid tot eerdere aanwijzingen van het gebied Amsterdamsestraatweg e.o. als veiligheidsrisicogebied;

gelet op de evaluatienotitie preventief fouilleren in de periode 1 november 2003 tot en met 15 mei 2004 d.d. juni 2004 van de districtschef Paardenveld, mede namens de districtscheffs van de districten Marco Polo, Utrecht-Noord en Tolsteeg;

gelet op het overleg in de stadsdriehoek van 13 september 2004;

overwegende:

- dat in het gebied Amsterdamsestraatweg e.o. – dat wordt begrensd door de Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel WZ, Daalsetunnel en de spoorlijn Utrecht-Amsterdam (genoemde straten maken deel uit van het gebied) – sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van (vuur)wapens, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- dat zij de beweegredenen die staan beschreven in genoemde adviezen tot de hare maakt en dat deze als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd in dit besluit;
- het bezit en gebruik van (vuur)wapens groot gevaar oplevert voor de openbare orde en rechtsorde;
- dat de dringende maatschappelijke behoefte bestaat om tegen bezit en gebruik van (vuur)wapens op te treden;
- dat het wenselijk is dat de officier van justitie in staat wordt gesteld om in het bewuste gebied de controlebevoegdheden als bedoeld in de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet wapens en munitie te doen gelasten;
- dat de belangen van openbare orde en veiligheid, het voorkomen van incidenten en van het plegen van strafbare feiten en de bescherming van de gezondheid in het onderhavige geval zwaarder wegen dan het individuele belang van de burgers (bescherming van de persoonlijke levenssfeer);
- dat de duur van de aanwijzing en de omvang van het gebied proportioneel moet zijn in relatie tot het beoogde legitieme doel;
- dat het uitoefenen van voornoemde controlebevoegdheden in het bewuste gebied een onderdeel is van een breder handhavingsbeleid ter vergroting van leefbaarheid en veiligheid;
- dat de verwachting bestaat dat een aanwijzing van dit gebied voor een periode van zes maanden noodzakelijk zal zijn om het risico van (vuur)wapenbezit en -gebruik terug te kunnen dringen;

gelet op het bepaalde in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Gemeentebblad van Utrecht 2001, nr. 5, zoals nadien gewijzigd) en artikel 151b van de Gemeentewet;

Besluit:

1. het gebied dat wordt begrensd door de Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel WZ, Daalsetunnel en de spoorlijn Utrecht-Amsterdam (genoemde straten maken deel uit van het gebied) aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

2. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op 1 februari 2005 en geldig is tot 1 augustus 2005.

Utrecht, 3 januari 2005.

De Burgemeester van Utrecht,

mr A.H. Brouwer-Korf

Nr. 04.020746 OOV

Aanwijzingsbesluit ex artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Veiligheidsrisicogebieden) voor het gebied Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied.

De Burgemeester van Utrecht;

gelet op de adviezen van de districtschef Paardenveld, mede namens de districtscheFs van de districten Marco Polo, Utrecht-Noord en Tolsteeg en op het geregelde overleg in de stadsdriehoek, dat heeft geleid tot eerdere aanwijzing van het gebied Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied als veiligheidsrisicogebied;

gelet op de evaluatienotitie preventief fouilleren in de periode 1 november 2003 tot en met 15 mei 2004 d.d. juni 2004 van de districtschef Paardenveld, mede namens de districtscheFs van de districten Marco Polo, Utrecht-Noord en Tolsteeg;

gelet op het overleg in de stadsdriehoek van 13 september 2004;

overwegende:

- dat in het gebied binnenstad, Hoog Catharijne en Stationsgebied – dat wordt begrensd door de Stationshal, Stationsplein, Leidseveer, Lange Koestraat, St. Jacobstraat, Jacobskerkhof, Jacobijnenstraat, Breedstraat, Begijnestraat, Wittevrouwenstraat, Lucasbolwerk, Nobelstraat, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Pausdam, Nieuwegracht (oostelijke zijde), Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel en Moreelsepark (de genoemde straten maken deel uit van het gebied)– sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van (vuur)wapens, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- dat zij de beweegredenen die staan beschreven in genoemde adviezen tot de hare maakt en dat deze als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd in dit besluit;
- het bezit en gebruik van (vuur)wapens groot gevaar oplevert voor de openbare orde en rechtsorde;
- dat de dringende maatschappelijke behoefte bestaat om tegen bezit en gebruik van (vuur)wapens op te treden;
- dat het wenselijk is dat de officier van justitie in staat wordt gesteld om in het bewuste gebied de controlebevoegdheden als bedoeld in de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet wapens en munitie te doen gelasten;
- dat de belangen van openbare orde en veiligheid, het voorkomen van incidenten en van het plegen van strafbare feiten en de bescherming van de gezondheid in het onderhavige geval zwaarder wegen dan het individuele belang van de burgers (bescherming van de persoonlijke levenssfeer);
- dat de duur van de aanwijzing en de omvang van het gebied proportioneel moet zijn in relatie tot het beoogde legitieme doel;
- dat het uitoefenen van voornoemde controlebevoegdheden in het bewuste gebied een onderdeel is van een breder handhavingsbeleid ter vergroting van leefbaarheid en veiligheid;
- dat de verwachting bestaat dat een aanwijzing van dit gebied voor een periode van zes maanden noodzakelijk zal zijn om het risico van (vuur)wapenbezit en -gebruik terug te kunnen dringen;

gelet op het bepaalde in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Gemeentebblad van Utrecht 2001, nr. 5, zoals nadien gewijzigd) en artikel 151b van de Gemeentewet;

Besluit:

1. het gebied binnenstad, Hoog Catharijne en Stationsgebied, dat wordt begrensd door de Stationshal, Stationsplein, Leidseveer, Lange Koestraat, St. Jacobstraat, Jacobskerkhof, Jacobijnenstraat, Breedstraat, Begijnestraat, Wittevroutwenstraat, Lucasbolwerk, Nobelstraat, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Pausdam, Nieuwegracht (oostelijke zijde), Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel en Moreelsepark (de genoemde straten maken deel uit van het gebied) aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;
2. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op 1 februari 2005 en geldig is tot 1 augustus 2005.

Utrecht, 3 januari 2005.

De Burgemeester van Utrecht,

d.
Pr

mr A.H. Brouwer-Korf

1. het gebied binnenstad, Hoog Catharijne en Stationsgebied, dat wordt begrensd door de Stationshal, Stationsplein, Leidseveer, Lange Koestraat, St. Jacobstraat, Jacobskerkhof, Jacobijnenstraat, Breedstraat, Begijnestraat, Wittevroutwenstraat, Lucasbolwerk, Nobelstraat, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Pausdam, Nieuwegracht (oostelijke zijde), Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel en Moreelsepark (de genoemde straten maken deel uit van het gebied) aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;
2. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op 1 februari 2005 en geldig is tot 1 augustus 2005.

Utrecht, 3 januari 2005.

De Burgemeester van Utrecht,

d.
Pr

mr A.H. Brouwer-Korf

van het gebied)– aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

2. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op 1 februari 2005 en geldig is tot 1 augustus 2005.

Utrecht, 3 januari 2005.

De Burgemeester van Utrecht,

mr A.H. Brouwer-Korf

a

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Rechtshandhaving

Directie Opsporingsbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 64 44
www.justitie.nl

Onderdeel	Directie Opsporingsbeleid	Bij beantwoording de
Datum	8 juni 2005	datum en ons kenmerk
Ons kenmerk	5350465/505	vermelden. Wilt u slechts
Bijlage(n)	Bijlage I	één zaak in uw brief
Onderwerp	Actieplan illegale (vuur)wapens waaronder de uitbreiding van het preventief fouilleren	behandelen.

Tijdens het Algemeen Overleg 'georganiseerde misdaad' van 10 maart jl. heb ik u, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een actieplan 'aanpak illegale wapens' toegezegd. In overeenstemming met deze toezegging doe ik u hierbij het actieplan toekomen. Het actieplan betreft illegale wapens en er zal in deze brief dan ook niet ingegaan worden op legale wapens. Met betrekking tot de legale wapens ontvangt u op korte termijn een brief over de aanstaande en herziene Circulaire wapens en munitie. In die brief ga ik voor wat betreft het legale wapenbezit ook in op de actiepunten van het LPF 'Aanvalsplan tegen wapengeweld'. Dit is gedaan daar een aantal punten uit het aanvalsplan al voorzien zijn in de nieuwe Circulaire wapens en munitie. In de voorliggende brief over de aanpak van illegale wapens zal ik, conform het verzoek van de vaste commissie voor Justitie van 3 maart jl., tevens in gaan op de actiepunten uit het LPF-plan op dit punt.

De volgende actiepunten vinden in dit actieplan een plaats:

- (i) uitbreiding preventief fouilleren
 - a. de bevoegdheden van de Koninklijke marechaussee worden in het publieke gedeelte van de luchthaven, in het kader van de openbare orde en veiligheid, uitgebreid met specifiek wapenwettelijke controlebevoegdheid als standaard instrument.
 - b. preventief fouilleren in het openbaar vervoer wordt ook mogelijk op die locaties waar dat nu nog niet mogelijk is.
- (ii) Inventarisatie en beoordeling van punten die mogelijk aanleiding geven tot herziening van de Wet wapens en munitie en de Regeling wapens en munitie.
- (iii) De verkrijgbaarheid van slag-, steekwapens en andere wapens geschikt voor bedreiging zal onderzocht worden en waar nodig beperkt.
- (iv) Voorlichting, gericht op jongeren, omtrent risico's wapenbezit.
- (v) De problematiek met betrekking tot ombouw vuurwapens (onder andere de Tanfoglio) zal verder in kaart

worden gebracht en aangepakt.

- (vi) Een aantal actiepunten met betrekking tot de versterking van de vuurwapenexpertise van de Nederlandse politie en organisatorische inbedding daarvan.
- (vii) Selectie van doelgroepen/locaties en overleg met vertegenwoordigende organisaties in verband met uitvoering van wapeninleveracties.

De aanpak van illegale wapens heeft de afgelopen jaren aantal belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt. Zo zijn in het jaar 2000 de maximale straffen voor de handel in illegale wapens en het bezit van illegale wapens fors verhoogd. De maximum straf voor illegaal vuurwapenbezit is verhoogd van 9 maanden naar 4 jaar en de maximumstraf voor illegale handel in vuurwapens is verhoogd van 4 naar 8 jaar. In de aanloop tot deze verzwaring zijn er twee landelijke wapen inleveracties geweest, waarvan de opbrengst goed te noemen was. Bij de eerste inleveractie 1999 werden in totaal 13.826 wapens ingeleverd (waaronder 2000 vuurwapens) en de tweede actie, die specifiek gericht was op vuurwapens, leverde in totaal 2.124 scherp schietende vuurwapens op. In 2002 is het preventief fouilleren toegevoegd aan het instrumentarium tegen illegaal wapenbezit. De tussenevaluatie 'Preventief fouilleren onder het vergrootglas' (brief d.d. 15 maart 2004 met kenmerk JUST040392) heb ik u in maart 2004 doen toekomen. In aanvulling hierop is in het Hoofdpijnen Akkoord en het Veiligheidsprogramma aangegeven dat de uitbreiding van het preventief fouilleren onderzocht zou worden. De resultaten van de verkenning alsmede twee uitbreidingsrichtingen zijn in deze brief opgenomen. In 2003 zijn de leden van de Werkgroep Advies Wet wapens en munitie benoemd. Om voor wat betreft de aard en omvang van de illegale vuurwapenproblematiek in de Nederlandse samenleving een 'vinger aan de pols' te houden, heb ik het eerder toegezegde vervolg op het tweejaarlijkse onderzoek laten uitvoeren (JUST020888 d.d. 1 november 2002). Dit onderzoek, met de titel 'Vuurwapengebruik, -bezit en -handel in Nederland 2001-2003' is als bijlage bij deze brief gevoegd. De resultaten van dit onderzoek zijn betrokken bij dit actieplan. Een laatste stap is gezet met het benoemen 'vuurwapens en explosieven' als landelijke prioriteit waardoor de bestrijding van illegale vuurwapens naast een lokale en regionale aanpak ook een landelijk vervolg krijgt door de inzet van de Nationale Recherche (Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 29 III nr. 1).

Het voorliggende actieplan, waarvan een overzicht is opgenomen als bijlage I, brengt samenhang in de bestaande en nieuw te ontplooiën activiteiten in de strijd tegen illegale wapens. Deze acties komen uiteraard naast de dagelijkse inspanningen van de opsporingspraktijk op lokaal-, regionaal - en nationaal niveau waarbij zowel aandacht is voor een preventie als repressieve aanpak van illegale vuurwapens.

De uitvoering van het actieplan zal geschieden in hoofdzaak onder regie van de betrokken departementen, het Openbaar Ministerie en de Raad van Hoofdd commissarissen. Daar waar nodig zullen ook derden, zoals bij de uitwerking van het preventief fouilleren in het openbaar vervoer, worden uitgenodigd.

De uitbreiding van het preventief fouilleren.

Onze conclusies met betrekking tot preventief fouilleren zijn een vervolg op de tussenevaluatie " Preventief fouilleren onder het vergrootglas gelegd ", zoals u die met de brief van 15 maart 2004 heeft ontvangen (brief d.d. 15 maart 2004 met kenmerk JUST040392). Uit de tussenevaluatie bleek, naast tevredenheid over de mogelijkheden van het nieuwe instrument, de wens tot uitbreiding van de nieuwe bevoegdheden, zoals het inzetten van preventief

fouilleren bij grootschalige evenementen, het toepassen van voertuigcontroles buiten veiligheidsrisicogebieden, preventief fouilleren in het openbaar vervoer (in de grensstreken) en preventief fouilleren op drugs.

In het Veiligheidsprogramma is aangegeven dat aanvullende bevoegdheden voor politie en justitie, ten einde het voorhanden hebben en in de handel brengen van wapens verder te beteugelen alsmede de opsporing en vervolging van verdachten te vergemakkelijken, onderzocht zullen worden. Het regeerakkoord noemt de toepassing van preventief fouilleren op specifieke openbaarvervoer trajecten en vervoersassen als uitbreidingsmogelijkheid.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ik hebben een interdepartementale projectgroep ingesteld onder leiding van de beide ministeries. In deze groep waren het ministerie van Verkeer en Waterstaat, het Nederlands Politie Instituut, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Spoorwegen vertegenwoordigd.

Het preventief fouilleren op luchthavens was in eerste instantie geen onderwerp in het onderzoek naar de uitbreidingsmogelijkheden van het preventief fouilleren, maar gezien de actualiteit wordt dit onderwerp in deze brief betrokken en worden het preventief fouilleren en de specifieke bevoegdheden die op luchthavens gelden nader bezien. Dit is mede ingegeven door de uitspraak van het Gerechtshof te Amsterdam (LJN: AD27505 zaaksnummer 23-002631-03) en de Kamervragen van het Kamerlid Griffith over de reikwijdte van preventief fouilleren op luchtvaartterreinen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, nr. 260).

De bovenstaande verkenning heeft een tweetal mogelijkheden opgeleverd die tot uitbreiding van preventief fouilleren leiden, namelijk op luchthavens en in het openbaar vervoer. Onderstaand worden deze geschetst, alsmede de voorgenen richting van verdere uitwerking. Ook wordt ingegaan op de al bestaande mogelijkheden bij de overige onderwerpen.

De aanpak van illegale wapens op luchthavens.

Mede naar aanleiding van de bovengenoemde uitspraak van het Gerechtshof te Amsterdam is gebleken dat gescheiden regimes op luchthavens (in het bijzonder de Luchthaven Schiphol) tot praktische en juridische bezwaren leiden.

De Koninklijke marechaussee heeft enerzijds de bevoegdheid om, in het kader van de beveiliging van de burgerluchtvaart (artikel 52, vierde lid Wet wapens en munitie - Wwm), te fouilleren op wapens in het beschermde gebied van luchthavens. Anderzijds heeft de Koninklijke marechaussee op Schiphol, onder voorwaarden, in het kader van haar politietaak de bevoegdheid tot preventief fouilleren in de publieke gedeelten van de luchthaven (het regime voor preventief fouilleren zoals dat is geregeld in de Wet wapens en munitie en de Gemeentewet). Door de verschillen in bevoegdheden en gezagsrelaties tussen beide vormen van fouilleren, en de wenselijkheid om slagvaardig te kunnen opereren, zijn wij van mening dat de Koninklijke marechaussee ook in het publieke gedeelte van de luchthaven, in het kader van de openbare orde en veiligheid, een specifiek wapenwettelijke controle bevoegdheid als standaard instrument nodig heeft. Hierdoor zal de aanpak van illegale (vuur)wapens effectiever worden, aangezien de Koninklijke marechaussee in beide gebieden soortgelijke bevoegdheden zal krijgen. Daar het een specifieke wapenwettelijke controlebevoegdheid betreft, dient artikel 52 van de Wet Wapens en Munitie gewijzigd

te worden. Deze wijziging zal, net als dat nu voor artikel 52 vierde lid geldt, van toepassing zijn op alle luchthavens zoals bedoeld in de Luchtvaartwet.

Een wetsvoorstel tot toevoeging van de nieuwe bevoegdheid zal aan de Raad van State ter advisering worden voorgelegd.

De toepassing van de 'terrorismebevoegdheid', zoals aangekondigd in de brief van 24 januari jl. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 29 754 nr. 5), is gericht op de daadwerkelijke voorkoming van terroristische aanslagen, terwijl de toepassing van het preventief fouilleren (op basis van de Initiatiefwet Van de Camp) een zuivere controle-/opsporingsbevoegdheid is, gericht op de vaststelling van overtredingen van wapenwettelijke voorschriften. De 'terrorismebevoegdheid' mag uitsluitend worden toegepast als er sprake is van concrete terroristische dreiging/informatie met betrekking tot een bepaald gebied (bevel), dan wel er sprake is van gebieden welke een min of meer permanent risico voor terroristische aanslagen vormen (aanwijzing bij AMvB). De zuivere wapenwettelijke bevoegdheid is mede gericht op handhaving van de openbare orde en veiligheid en kan, gelet op zijn karakter en plaatsing in de Wet wapens en munitie, niet worden ingezet voor andere doeleinden dan het opsporen van wapens.

Preventief fouilleren in het openbaar vervoer

De wens tot uitbreiding van preventief fouilleren in het openbaar vervoer, zoals verwoord in het regeerakkoord en de tussenevaluatie, dient opgevat te worden als het inzetten van het instrument fouilleren in gebieden die nu niet aangewezen kunnen worden als veiligheidsrisicogebied. Hierbij valt te denken aan private terreinen, zoals de perrons van de Nederlandse Spoorwegen. Wij zijn, zoals aangekondigd in het regeerakkoord, van mening dat de mogelijkheid voor preventief fouilleren in het openbaar vervoer dient te worden uitgebreid met die locaties waar dit nu nog niet mogelijk is¹.

Voor de effectiviteit van de uitbreiding, en de modaliteiten van de daadwerkelijke toepassing is het van belang dat betrokken partijen het eens zijn over het nut en de noodzaak van de inzet van het instrument. Hierbij zal door betrokken partijen ook ingegaan dienen te worden op de eventuele risico's die, gelet op de specifieke situatie in het openbaar vervoer (bijvoorbeeld: rijtijdschema's en het gevaar voor aanrijdingen/elektrocutie), gepaard gaan met de daadwerkelijke inzet van het instrument. Om die reden zal ook de private partij/eigenaar betrokken dienen te zijn bij de inzet van het instrument.

Daar het een specifieke wapenwettelijke controlebevoegdheid betreft dient hiervoor een nieuwe bepaling aan de Wwm te worden toegevoegd. Een wetsvoorstel tot toevoeging van de nieuwe bevoegdheid zal aan de Raad van State ter advisering worden voorgelegd.

Preventief fouilleren op vervoersassen.

¹ Voertuigen van openbaar vervoer die zich in openbaar gebied bevinden dat is aangewezen als veiligheidsrisicogebied kunnen nu al gecontroleerd worden in het kader van preventief fouilleren. Haltes voor passagiers van bus en tram die aan te merken zijn als openbaar gebied kunnen nu al deel uitmaken van een veiligheidsrisicogebied.

Het huidige kader van preventief fouilleren geeft de burgemeester de bevoegdheid om een vervoersas aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied in het geval van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan van de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens². Hierdoor kunnen bijvoorbeeld vervoersassen die naar evenementen of uitgaanscentra leiden, aangewezen worden als veiligheidsrisicogebied. Het fouilleren dient in verband met de verkeersveiligheid bij voorkeur op de parkeerplaatsen te gebeuren die aan de vervoersassen gelegen zijn en niet op de weg zelf. Deze parkeerplaatsen kunnen bij de aanwijzing van het veiligheidsrisicogebied betrokken worden. Dezelfde redenering geldt voor controles op overtredingen van de Wet wapens en munitie op vervoersassen in de grensstreken. Geconcludeerd kan dan ook worden dat het preventief fouilleren op vervoersassen wordt gedekt via het huidige kader en er aldus geen aanleiding tot aanpassing bestaat.

Nu vaststaat dat het, door een ruimere toepassing van de aanwijzingsbevoegdheid van de burgemeester, mogelijk is om meer gebieden als veiligheidsrisicogebied aan te wijzen dan voorheen is gedaan, rest de vraag wat de noodzaak is van een voertuigcontrole bevoegdheid buiten veiligheidsrisicogebieden; een ongeclausuleerde doorzoekbevoegdheid van voertuigen. Deze wens werd geuit in de tussenevaluatie, maar op basis van bovenstaande redenering, waarin wordt aangegeven dat het preventief fouilleren op vervoersassen in het huidige kader gedekt is, ontbreekt de noodzaak tot een ongeclausuleerde doorzoekbevoegdheid onzer inziens. Daarnaast bestaat er een belangrijk juridische bezwaar tegen inwilliging van een ongeclausuleerde bevoegdheid tot het doorzoeken van voertuigen. Zo verhoudt deze verregaande en ongeclausuleerde controlebevoegdheid zich niet tot artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hetgeen door de Raad van State werd geconcludeerd bij het, soortgelijke, Initiatiefwetsvoorstel Kuijper uit dezelfde periode als het Initiatiefwetsvoorstel Van de Camp). Verder zal invoering van de verregaande controlebevoegdheid een trendbreuk van de tot nu toe gevolgde lijn van het preventief fouilleren in veiligheidsrisicogebieden inhouden. Het ligt in de lijn der verwachting dat de algemene bevoegdheid tot het doorzoeken van voertuigen de bijzondere doorzoekingsbevoegdheid van het preventief fouilleren volledig zou vervangen. Juist het feit dat de bevoegdheid van preventief fouilleren gebiedsgebonden is en dat de burgemeester en de officier van justitie een belangrijke rol hebben, maakt het preventief fouilleren tot een acceptabel instrument³. Daar waar het gezag het wil kan dus binnen het instrument van preventief fouilleren wel degelijk tot doorzoeken van voertuigen worden overgegaan.

Fouilleren op het bezit van drugs.

De uit de tussenevaluatie gebleken wens om ook preventief te kunnen fouilleren op drugs binnen een veiligheidsrisicogebied, wordt door ons niet gezien als een wenselijke uitbreiding in het licht van de Initiatiefwet Van

² 'Vrees' is een subjectief begrip, dat echter wel geobjectiveerd dient te worden. De rechter kan uiteindelijk, aan de hand van de feiten die tot die vrees aanleiding hebben gegeven, toetsen of deze gerechtvaardigd was. De 'vrees' kan bijvoorbeeld ontstaan uit eerdere (dreiging van) incidenten, maar kan ook voortkomen uit 'zachtere' politie-informatie (Tweede Kamer, vergaderjaar 1999 – 2000, 28 865 nr. 5, pagina 9).

³ Geclausuleerdheid in huidige systematiek: (i) de gemeenteraad verleent bij Verordening de bevoegdheid aan de burgemeester om veiligheidsrisicogebieden aan te wijzen (democratisch draagvlak), (ii) de burgemeester wijst veiligheidsrisicogebied voor bepaalde periode aan (geografische beperking en tijdelijkheid), (iii) de officier van justitie gelast het preventief fouilleren met een duur van maximaal 12 uur (OM-sturing en tijdelijkheid). Zowel (ii) als (iii) kunnen herhaald worden.

de Camp die uitsluitend een effectievere aanpak van het illegale vuurwapenbezit behelst. De aanwezigheid van (vuur)wapens in een bepaald gebied vormt een directe bedreiging voor de omgeving en de aanwezige personen, daar (vuur)wapens instrumenten zijn waarmee direct geweld kan worden uitgeoefend. Deze directe bedreiging door de aanwezigheid van (potentieel) (vuur)wapengeweld rechtvaardigt de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied en de inzet van het instrument preventief fouilleren tegen over een ieder binnen dat gebied. Bij drugs ontbreekt deze directe dreiging.

Fouilleren bij grootschalige evenementen

Uit de tussenevaluatie 'preventief fouilleren onder het vergrootglas' blijkt de wens om het instrument preventief fouilleren ook mogelijk te maken bij grootschalige evenementen. Deze mogelijkheid bestaat al binnen het huidige instrument van preventief fouilleren. Evenemententerreinen kunnen aangewezen worden als veiligheidsrisicogebied in het geval van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan van de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens.

Er bestaat dus geen belemmering voor de burgemeester om een evenemententerrein (eventueel met een bepaalde straal daar omheen waardoor bijvoorbeeld ook parkeerplaatsen en toegangswegen binnen het veiligheidsrisicogebied vallen) aan te wijzen, waar het preventief fouilleren door de officier van justitie kan worden gelast.

Bestrijding van illegale wapens: overige maatregelen

Het actieplan bevat vijf thema's waaraan actiepunten worden opgehangen. Deze thema's zijn in overleg met het Landelijk Platform Vuurwapens geformuleerd en bieden gezamenlijk een samenhangende visie op wat er dient te gebeuren in de strijd tegen illegale wapens. De vijf thema's zijn: Normering, Preventie, Repressie, Professionalisering en Samenwerking. Hieronder treft u per thema de actiepunten aan. Bij de actiepunten zal een omschrijving van het doel worden gegeven alsmede een streefdatum. Voor een volledig overzicht verwijs ik u naar bijlage I.

Normering

De normering is het geheel van wetten en regels die ten grondslag liggen aan de opsporing van -en het toezicht op wapens in Nederland. Indien er signalen komen uit de politiek, samenleving, opsporing- en handhavingdiensten of uit de wetenschap die aangeven dat er structurele problemen zijn met de normering en het toezicht daarop, kan dat aanleiding zijn tot aanpassingen. Voor wat betreft de opsporing- en handhavingdiensten en de wetenschap zijn deze signalen gekanaliseerd. Voor wat betreft de opsporing- en handhavingdiensten is dat in ieder geval de Werkgroep Advies Wet Wapens en Munitie en op wetenschappelijk terrein geval het tweejaarlijkse onderzoek naar de aard en omvang van illegale wapens in Nederland.

Gelet op de complexiteit van de vuurwapenproblematiek is op 2 juni 2003 de Werkgroep Advies Wet wapens en munitie ingesteld en zijn de leden, afkomstig van het Openbaar Ministerie, de politie en de betrokken departementen, benoemd⁴. De werkgroep functioneert sindsdien onder voorzitterschap van het Openbaar Ministerie.

⁴ Staatscourant nr. 104 d.d. 3 juni 2003

De werkgroep heeft sinds de oprichting 14 adviezen uitgebracht aan de Minister van Justitie. De adviezen hebben voornamelijk betrekking op categorieën van wapens en de vraag hoe deze gepositioneerd dienen te worden in wet – en regelgeving en hebben daarmee ook betrekking op opsporing dan wel handhaving er van.

Nu een aanzienlijk aantal adviezen is verzameld, is het zaak deze te beoordelen en eventueel door te voeren in wet- en regelgeving. Hiertoe zijn de actiepunten 1.1. tot en met 1.3. opgenomen. Met betrekking tot 1.2. geldt dat deze onlangs is afgerond met de inwerkingtreding van de Circulaire wapens en munitie 2005.

Preventie

Het actiepunt 'uitbreiding preventief fouilleren' is hierboven beschreven en nu bekend is 'wat' de uitbreiding behelst dient ingegaan te worden op de 'hoe vraag'. De streefdatum is gesteld op 1 juli 2007. Deze ruime periode is nodig om de details van de uitvoering en de grenzen van het instrument (ook in geografische zin), in samenwerking met de betrokken partners, vast te leggen.

De andere twee actiepunten hebben betrekking op de ogenschijnlijke eenvoud waarmee wapens kunnen worden verkregen. Het gaat hier dan vooral om niet-scherpschietende wapens. In het onderzoek naar de aard en omvang van de vuurwapenproblematiek wordt aangegeven dat bij de in beslag genomen niet scherpschietende – en imitatie wapens in 43% van de gevallen door de verdachte wordt aangegeven dat deze legaal zijn aangeschaft. Hierbij merken de onderzoekers wel op dat het gaat om verklaringen van verdachten en niet om vastgestelde feiten. Op basis van diezelfde verklaringen schrijven de onderzoekers dat in 5% van de gevallen de verdachten aangeven dat een scherpschietend wapen legaal is aangeschaft. Tevens stellen de onderzoekers vast dat scherpschietende vuurwapens niet makkelijk verkrijgbaar zijn, behalve voor afnemers die bekend zijn met en vertrouwd worden in het criminele circuit. Het kan dus zijn dat de verdachten niet de waarheid spreken. Het is echter wel reden om dit vraagstuk nader te bezien, te meer omdat dit signaal over de eenvoudige verkrijgbaarheid van niet scherpschietende wapens ook is ontvangen vanuit het Nationaal Platform Criminaliteitsbestrijding. Om die reden is actie punt 2.2. opgenomen dat tot doel heeft om vast te stellen of het hier gaat om feit of fictie en wat het gepaste antwoord van de overheid hier op dient te zijn.

Een tweede punt betreft de vraag wat de beleving van de huidige norm is in de Nederlandse samenleving, met name onder de jeugd, en welke preventieve maatregelen hiertegen genomen kunnen worden. Uit onderzoek (Beke in opdracht van Landelijk Platform tegen Geweld op Straat, 2002) blijkt dat jongeren wapens imponerend vinden en dat het idee '*iedereen draagt een wapen*' een motivatie is om zelf ook een wapen te dragen. Vanuit dit actieplan zal aangesloten worden bij bestaande campagnes/lespakketten op dit terrein.

Repressie

De opsporing van en het toezicht op wapens vraagt voortdurende aandacht. Het onderzoek naar de aard en omvang van de vuurwapenproblematiek in Nederland constateert dit ook. De resultaten van het onderzoek zullen worden voorgelegd aan de Raad van Hoofdd commissarissen. Het betreft hier actiepunt 3.1.

Een tweede actiepunt op het vlak van de repressie betreft de vraag die ook naar voren is gekomen in het onderzoek naar de aard en omvang van de vuurwapenproblematiek in Nederland en het LPF '*Aanvalsplan tegen wapengeweld*':

de ombouwwapens en in het bijzonder de Italiaanse Tanfoglio. Bij de behandeling van het aanvalsplan is al aangegeven dat dit onderwerp zal worden onderzocht. Streefdatum voor het opleveren van een aanpak is gesteld op het einde van het eerste kwartaal 2006.

Professionalisering

Met het rapport 'Landelijk Project Aanpak Illegale Vuurwapens' van de Raad van Hoofdcommissarissen uit 1999 is een eerste belangrijke stap gezet in de verdere professionalisering van de Nederlandse politie op het punt van vuurwapens. Sindsdien zijn er onder andere regionale bureaus voor wapens en munitie opgericht, of bij afwezigheid daarvan coördinatoren en contactpersonen aangewezen en wordt gebruik gemaakt van het Vuurwapendatasysteem en het systeem voor vergelijkend kogel- en hulsonderzoek.

In het rapport over de aard en omvang van de vuurwapenproblematiek in Nederland wordt geconcludeerd dat er verbeterpunten zijn. Samen met het actiepunt 3.1. van het vorige thema zullen wij de Raad van Hoofdcommissarissen een concrete uitwerking vragen voor de benodigde versterking van de kennis (waaronder ook de positionering en organisatie van de (regionale) vuurwapenexpertise gerekend dient te worden) en voor de verbetering van reeds bestaande datasystemen (actiepunten 4.1. en 4.2.).

Het laatste actiepunt binnen dit thema betreft de aanschaf van een nieuw systeem voor vergelijkend kogel- en hulsonderzoek. Op dit moment wordt er gebruik gemaakt van Drugfire. Dit systeem is aan vervanging toe en dit jaar zal de keuze voor het nieuwe systeem gemaakt worden. De Raad van Hoofdcommissarissen heeft hiertoe een project gestart.

Europese samenwerking

In het kader van de Europese samenwerking staan er voor 2005 drie operationele projecten gepland. Het betreffen opsporingsonderzoeken en in het belang van de onderzoeken kan geen nadere informatie worden gegeven over de details van deze Europese acties. De acties worden na afloop van de laatste actie wetenschappelijk geëvalueerd en deze zullen u bereiken aan het einde van het eerste kwartaal van 2006.

De bovenstaande actiepunten geven een totaalbeeld van de aanpak van illegale wapens voor de komende periode. Over de uitvoering zal de Tweede Kamer op twee momenten worden geïnformeerd: een jaar na de aanbidding van dit actieplan in de vorm van een tussenrapportage en een jaar daarna met de aanbidding van het nieuwe onderzoek naar de aard en omvang van de vuurwapenproblematiek in Nederland.

'Aanvalsplan tegen wapengeweld' LPF d.d. 9 december 2004

Op 9 december 2004 heeft Kamerlid Eerdmans (LPF) het 'Aanvalsplan tegen wapengeweld' gepubliceerd. Dit plan bevat 15 oplossingen om (vuur)wapengeweld tegen te gaan. De vaste commissie voor Justitie heeft de Minister van Justitie op 3 maart jl. verzocht te reageren op dit plan. Zoals in de inleiding van de brief is aangegeven is er voor gekozen om de acties op het terrein van het legale wapenbezit gescheiden te behandelen van de actiepunten op het terrein van de illegale wapens. De reactie op het aanvalsplan voor wat betreft de legale vuurwapens kon gekoppeld worden aan de aanbidding van de nieuwe Circulaire wapens en munitie, aangezien een aantal punten uit het aanvalsplan al voorzien zijn in de nieuwe circulaire wapens en munitie.

Het aanvalsplan met de ondertitel, *15 oplossingen om vuurwapengeweld te voorkomen*, noemt vraagstukken van legaal wapenbezit in één adem met de vraagstukken van illegaal wapenbezit. Er zijn in het verleden incidenten

geweest met legale vuurwapens (vier bekende incidenten in 2004) en hoewel deze incidenten zeer ernstig zijn, rechtvaardigen ze geen structureel beeld als zou de problematiek van legale wapens dezelfde zijn als die van illegale wapens. Met de Circulaire wapens en munitie 2005 wordt een nieuwe stap gezet in het beheersen van de legale wapens in Nederland.

Hieronder worden de onderwerpen en de bijbehorende voorstellen uit het aanvalsplan aangehaald, waarna een uiteenzetting van mijn standpunten zal plaatsvinden.

Voor twee voorstellen merk ik op dat de door de LPF geopperde mogelijkheden al bestaan. Ten eerste is het voorstel van de LPF om het preventief fouilleren uit te breiden naar plaats en in tijd hierboven al besproken en daarbij is aangegeven dat het al mogelijk is op plaatsen die worden genoemd in het voorstel. Zo is het al mogelijk om bepaalde wijken aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied en dat geldt ook voor delen van stations en andere locaties voor openbaar vervoer. Voor die delen van het openbaar vervoer waar het preventief fouilleren nog niet mogelijk is, zal een voorstel ter advisering aan de Raad van State worden voorgelegd. De noodzaak om het preventief fouilleren tot standaard te maken is niet aanwezig aangezien de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied indien nodig (aansluitend) herhaald kan worden. Een ongeclausuleerde controlebevoegdheid, waar het in het voorstel in feite om gaat, is zoals blijkt uit het advies van de Raad van State op het Initiatiefwetsvoorstel Kuijper, in strijd met artikel 8 van het EVRM. Het voorstel om artikel 51 van de Wet Wapens en Munitie uit te breiden, zodat in het kader van de opsporing van illegale wapens, opsporingsambtenaren van de politie altijd, dus zonder 'redelijke aanleiding', voertuigen mogen doorzoeken, dient hier ook bij betrokken te worden. Een algemene en ongeclausuleerde bevoegdheid, waarbij op elk willekeurig moment een willekeurig voertuig doorzocht kan worden, is door de Raad van State in mei 2001 van een negatief advies voorzien. In het advies op het Initiatiefwetsvoorstel Kuijper schrijft de Raad van State dat een bevoegdheid waarin aan opsporingsambtenaren zonder enige beperking naar plaats, aanleiding of doel de bevoegdheid wordt verleend om vervoermiddelen te doorzoeken, is naar de mening van de Raad niet verenigbaar met artikel 8 van het EVRM. Het initiatiefwetsvoorstel Van de Camp (preventief fouilleren) kreeg wel een positief advies. Zoals eerder aangegeven in deze brief houden wij vast aan het controleren van voertuigen op wapens binnen het huidige kader van preventief fouilleren, waarbij het dus mogelijk is de aanwijzing van veiligheidsrisicogebieden ruimer toe te passen dan tot op heden werd aangenomen.

Het andere voorstel, om maandelijkse steekproefcontroles door douane en politie bij de grensovergangen met België (Hazeldonk) en Duitsland (Arnhem-Oberhausen en Venlo) te houden, is een punt dat ook in feite al uitvoering vindt.

Steekproefcontroles worden op dit moment regelmatig herhaald door middel van grootschalige verkeerscontroles. Bij deze controles zijn naast de Nederlandse politie ook regelmatig Duitse opsporingsambtenaren aanwezig. Verder spelen ook de Koninklijke marechaussee, de Douane en de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst een rol bij deze grootschalige acties. Het onderscheppen van vuurwapens gebeurt ook bij deze acties.

Zoals eerder in deze brief is aangegeven is het in het kader van het preventief fouilleren ook mogelijk om acties bij grensovergangen te houden die specifiek gericht zijn op de controle van overtredingen van de Wet wapens en munitie.

Het aanvalsplan van de LPF bevat drie punten die de strafmaat betreffen. Hierover wil ik opmerken dat de maximale straffen nog recentelijk zijn verhoogd. De maximum straf voor illegaal vuurwapenbezit is verhoogd van 9 maanden

naar 4 jaar en de maximumstraf voor illegale handel in vuurwapens is verhoogd van 4 naar 8 jaar. Daarnaast beschik ik niet over aanwijzingen die een nieuwe verhoging van de maximale strafmaat noodzakelijk maken. Met betrekking tot het voorstel van de LPF hogere straffen te eisen wil ik vasthouden aan de vorderingsbevoegdheid van het Openbaar Ministerie.

Twee voorstellen uit het plan komen deels overeen met actiepunten die hiervoor zijn gepresenteerd. Het betreft het integrale verbod op alle stilleto's, valmessen en vlindermessen, of ze nu korter of langer dan 9 centimeter zijn of maar één snijkant dan wel een 'stootplaat' hebben en het voorstel om de regelgeving in de Europese Unie tot op het Nederlandse niveau te brengen en om daarbij ook de ombouwwapens als de Tanfoglio aan te pakken.

Ten aanzien van het eerste voorstel over de messen geldt op dit moment dat als een opsporingsambtenaar een persoon op de openbare weg of voor het publiek toegankelijke plek aantreft met een mes dat valt onder categorie I of IV Wet wapens en munitie het mes in beslag wordt genomen. Er is een categorie messen waarvoor dit verbod tot dragen op de openbare weg niet geldt. Het is verboden deze te dragen als kan worden aangetoond dat, gelet op hun aard of de omstandigheden waaronder zij worden aangetroffen, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij voor geen ander doel zijn bestemd dan om letsel aan personen toe te brengen of te dreigen.

Er kan dus wel degelijk opgetreden worden tegen messen. Onderkend moet worden dat de formulering in de Wet wapens en munitie met betrekking tot messen zeer omvangrijk is. Ik ben bereid te onderzoeken of hier verduidelijking in kan worden aangebracht. Op voorhand moet hier de beperking aan worden toegevoegd dat deze exercitie er niet toe mag leiden dat messen die in de samenleving dagelijks worden gebruikt, zoals koksmessen, als verboden wapenbezit worden aangemerkt. Dit actiepunt is opgenomen in het actieplan (1.1. Bijlage I).

Met betrekking tot de aanpassing van Europese regelgeving dient het volgende overwogen te worden. Een aantal Europese landen heeft een economisch belang bij wapens, terwijl voorts wapens vaak van oudsher verschillend worden gewaardeerd in de diverse Europese samenlevingen. Een aanpassing van de Europese regelgeving tot op Nederlands niveau zal daarom een weerbarstige zaak blijken. Als belangrijk signaal hiervoor verwijs ik u naar Richtlijn 91/477/EEG welke een harmonisatie op minimum niveau behelst. Om die reden ondersteunt Nederland operationele initiatieven in de Europese samenwerking. De *European Police Chiefs Task Force (EPCTF)* heeft tijdens de tiende bijeenkomst van 11 en 12 oktober jl. steun gegeven aan het initiatief tot het oprichten van een Europees netwerk van wapenexperts (International Working group Firearms - IWGF). Het doel van het netwerk is het gezamenlijk uitvoeren en ondersteunen van *High Impact Operations* en het onderhouden van een Europees kennisnetwerk. Een bijeenkomst van kwartiermakers is, met financiële steun van het Ministerie van Justitie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, op 6, 7 en 8 december jl. in Nederland gehouden. Deze bijeenkomst is gehouden als voorbereiding op drie hiervoor reeds genoemde Europese politieacties tegen illegale vuurwapens die in 2005 gehouden zullen worden.

Ten aanzien van het Tanfoglio pistool blijkt ook uit wetenschappelijk onderzoek dat dit wapen vaak wordt aangetroffen. Dit signaal is ook afkomstig uit de opsporingspraktijk en ik ben dan ook voornemens dit probleem nader te laten onderzoeken.

De plaatsing van metaaldetectoren op scholen kan uitkomst bieden bij de aanpak van wapengeweld op scholen. Ik ben echter van mening dat dit een zaak is van de betreffende bevoegde gezagsorganen van de scholen, die (in

overleg met de lokale politie) als beste het nut en de noodzaak van het plaatsen van detectoren of eventuele alternatieven kunnen beoordelen. Ook ten aanzien van de vliegende teams ben ik van mening dat deze keuzes over het nut en de noodzaak het beste lokaal gemaakt kunnen worden.

Het voorstel in het LPF-aanvalsplan om een nieuwe landelijke wapeninleveractie te organiseren in 2005 komt overeen met de motie Eerdmans die op 23 november 2004 unaniem door de Tweede Kamer is aangenomen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 29 800 VI nr. 44).

Wat evident pleit voor herhaling van een dergelijke actie is dat elk daarbij ingezameld wapen niet meer kan worden gebruikt, waardoor de veiligheid in de samenleving wordt bevorderd.

Er zijn echter ook enkele nadelen. In de eerste plaats zou een dergelijke actie een herhaling betekenen van de actie zoals deze in 2000 heeft plaats gehad. Toen vond de actie plaats aan de vooravond van de inwerkingtreding van strengere wetgeving voor het bezit van en de handel in illegale vuurwapens (de maximum straf voor illegaal vuurwapenbezit is verhoogd van 9 maanden naar 4 jaar en de maximumstraf voor illegale handel in vuurwapens is verhoogd van 4 naar 8 jaar). De boodschap daarbij aan de bevolking was: een laatste kans om vrijwillig en in beginsel zonder strafoplegging van uw illegale wapen af te komen. Wie hiervan geen gebruik zou maken, wachtte een zware straf. Door thans opnieuw gelegenheid te bieden tot vrijwillige inlevering, onder hantering van het beginsel dat geen straf zal worden opgelegd, zou relatief kort na de eerste actie worden terug gekomen op het eerder gehanteerde uitgangspunt van zwaardere bestrafing. Daarmee wordt geraakt aan de geloofwaardigheid van het overheidsoptreden.

Een tweede overweging in dit verband is dat de opbrengst van een dergelijke actie naar verwachting relatief beperkt zal zijn. Zo mag niet worden verwacht dat criminelen, die zich inlaten met drugshandel, geweld en berovingen, gevolg zullen geven aan de oproep van de overheid om hun wapens vrijwillig af te staan. Het werkelijke effect op het veiligheidsbeleid zal, naar realiter mag worden verwacht, dan ook gering zijn. Dit ook gezien in het licht van de met de operatie gemoeide inzet van capaciteit en financiële middelen, mede met het oog op de tijdrovende beoordeling van ingeleverde wapens met betrekking tot de vraag of hiermee niet eerder een misdrijf is begaan. Voorkomen moet immers worden dat deze gelegenheid wordt benut door daders om zich van belastende voorwerpen te ontdoen.

Het voorgaande neemt niet weg dat ik gaarne bereid ben om te bezien of een inleveractie kan bijdragen aan de vergroting van de veiligheid, zij het op specifieke plaatsen en voor specifieke doelgroepen. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan scholen en aan de horeca: plaatsen waar sprake pleegt te zijn van wapenbezit, zonder dat er sprake is van een criminele omgeving. Door eventuele inleveracties specifiek op dit soort doelgroepen te richten, kunnen deze qua omvang worden beperkt, en wordt voorts een publiek en omgeving bereikt waarbij mag worden verwacht dat het draagvlak voor medewerking, en daarmee ook het resultaat van de acties, groot zal zijn. Na een meer precieze selectie van doelgroepen zal ik in overleg treden met vertegenwoordigende organisaties om te overleggen over draagvlak voor, en mogelijke uitvoering van inleveracties. Kort na het zomerreces zal ik uw kamer vervolgens informeren over het gevoerde overleg ter zake. U treft dit actiepunt ook aan in het actieplan onder punt 2.4.

de Minister van Justitie,

LJN: AU5839, Raad van State , 200503854/1

Datum uitspraak: 09-11-2005
 Datum publicatie: 09-11-2005
 Rechtsgebied: Bestuursrecht overig
 Soort procedure: Hoger beroep
 Inhoudsindicatie: Bij besluit van 3 januari 2005 heeft appellant (hierna: de burgemeester) het gebied Amsterdamsestraatweg en omgeving - dat wordt begrensd door de Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel WZ, Daalsetunnel en de spoorlijn Utrecht-Amsterdam - te Utrecht van 1 februari 2005 tot 1 augustus 2005 aangewezen als veiligheidsrisicogebied (hierna: het aanwijzingsbesluit).

Uitspraak

200503854/1.

Datum uitspraak: 9 november 2005

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

de burgemeester van Utrecht,
appellant,

tegen de uitspraak in zaak no. SBR 05/783 van de voorzieningenrechter van de rechtbank Utrecht van 20 april 2005 in het geding tussen:

[wederpartij], wonend te Utrecht

en

appellant.

1. Procesverloop

Bij besluit van 3 januari 2005 heeft appellant (hierna: de burgemeester) het gebied Amsterdamsestraatweg en omgeving - dat wordt begrensd door de Sint Josephlaan, Marnixlaan, Royaards van den Hamkade, Laan van Engelswier, Nieuwe Pijlsweerdstraat, Kerkweg, Kruisweg, Herenweg, Singelstraat, Weerdsingel WZ, Daalsetunnel en de spoorlijn Utrecht-Amsterdam - te Utrecht van 1 februari 2005 tot 1 augustus 2005 aangewezen als veiligheidsrisicogebied (hierna: het aanwijzingsbesluit).

Bij besluit van 30 maart 2005 heeft de burgemeester het daartegen door [wederpartij] gemaakte bezwaar niet-ontvankelijk verklaard.

Bij uitspraak van 20 april 2005, verzonden op 21 april 2005, heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Utrecht (hierna: de voorzieningenrechter) het daartegen door [wederpartij] ingestelde beroep gegrond verklaard, de bestreden beslissing op bezwaar vernietigd, de burgemeester opgedragen om binnen zes weken na verzending van deze uitspraak een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen, en het aanwijzingsbesluit geschorst tot zes weken na bekendmaking van de nieuw te nemen beslissing op bezwaar. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft de burgemeester bij brief van 29 april 2005, bij de Raad van State ingekomen op 2 mei 2005, hoger beroep ingesteld. Deze brief is aangehecht.

Bij brief van 6 juni 2005 heeft [wederpartij] van antwoord gediend.

Bij besluit van 13 juni 2005, verzonden op 15 juni 2005, heeft de burgemeester opnieuw beslist op het bezwaar van [wederpartij] tegen het besluit van 3 januari 2005 en dat bezwaar ongegrond verklaard.

Op 23 augustus 2005 heeft de rechtbank Utrecht de stukken inzake het door [wederpartij] bij de rechtbank tegen

het besluit van 13 juni 2005 ingestelde beroep ter verdere behandeling doorgezonden aan de Afdeling.

Na afloop van het vooronderzoek zijn nadere stukken ontvangen van de burgemeester en van [wederpartij]. Deze zijn aan de andere partij toegezonden.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 1 september 2005, waar de burgemeester, vertegenwoordigd door mr. D. Kool, ambtenaar bij de gemeente, en [wederpartij] in persoon, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ingevolge artikel 8, eerste lid, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM) heeft een ieder recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

Ingevolge artikel 8, tweede lid, van het EVRM is geen inmenging van enig openbaar gezag toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voorzover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 151b van de Gemeentewet luidt, voorzover thans van belang, als volgt:

1. De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie toepassen.

2. De burgemeester gaat niet over tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993.

3. De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

4. De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur.

6. Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in.

Ingevolge de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan de officier van justitie gelasten dat in gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen tegenover een ieder de bevoegdheden kunnen worden uitgeoefend om verpakkingen van goederen, met inbegrip van reisbagage en vervoermiddelen te onderzoeken op wapens of munitie, alsmede tegenover een ieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om hem aan zijn kleding te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan twaalf uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheden om de verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage, vervoermiddelen en een ieder aan zijn kleding te onderzoeken op wapens of munitie noodzakelijk wordt geacht.

Ingevolge artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (hierna: de APV) kan de burgemeester, overeenkomstig het bepaalde in artikel 151b van de Gemeentewet, bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een veiligheidsrisicogebied aanwijzen.

2.2. Ten aanzien van het hoger beroep van de burgemeester, voorzover betrekking hebbend op de schorsing van het aanwijzingsbesluit, overweegt de Afdeling als volgt.

2.2.1. De voorzieningenrechter heeft het aanwijzingsbesluit met toepassing van artikel 8:72, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) geschorst tot zes weken na de bekendmaking van de nieuw te nemen beslissing op bezwaar. Bij besluit van 13 juni 2005, verzonden op 15 juni 2005, heeft de burgemeester opnieuw beslist op het bezwaar van [wederpartij]. Het aanwijzingsbesluit was derhalve geschorst tot zes weken na 15 juni 2005, oftewel tot 27 juli 2005. Nu de schorsing is uitgewerkt is het belang van de burgemeester bij een beoordeling van de schorsing komen te vervallen. Mitsdien komt de Afdeling niet toe aan de beoordeling van

het besluit van 13 juni 2005 ingestelde beroep ter verdere behandeling doorgezonden aan de Afdeling.

Na afloop van het vooronderzoek zijn nadere stukken ontvangen van de burgemeester en van [wederpartij]. Deze zijn aan de andere partij toegezonden.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 1 september 2005, waar de burgemeester, vertegenwoordigd door mr. D. Kool, ambtenaar bij de gemeente, en [wederpartij] in persoon, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ingevolge artikel 8, eerste lid, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM) heeft een ieder recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

Ingevolge artikel 8, tweede lid, van het EVRM is geen inmenging van enig openbaar gezag toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voorzover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 151b van de Gemeentewet luidt, voorzover thans van belang, als volgt:

1. De raad kan bij verordening de burgemeester de bevoegdheid verlenen om bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, met inbegrip van de daarin gelegen voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied. In een veiligheidsrisicogebied kan de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie toepassen.

2. De burgemeester gaat niet over tot aanwijzing als veiligheidsrisicogebied dan na overleg met de officier van justitie in het overleg, bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993.

3. De aanwijzing als veiligheidsrisicogebied wordt gegeven voor een bepaalde duur die niet langer is en voor een gebied dat niet groter is dan strikt noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde.

4. De beslissing tot gebiedsaanwijzing wordt op schrift gesteld en bevat een omschrijving van het gebied waarop deze van toepassing is alsmede de geldigheidsduur.

6. Zodra de verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel de ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, bedoeld in het eerste lid, is geweken, trekt de burgemeester de gebiedsaanwijzing in.

Ingevolge de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan de officier van justitie gelasten dat in gebieden die overeenkomstig artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet, door de burgemeester als veiligheidsrisicogebied zijn aangewezen tegenover een ieder de bevoegdheden kunnen worden uitgeoefend om verpakkingen van goederen, met inbegrip van reisbagage en vervoermiddelen te onderzoeken op wapens of munitie, alsmede tegenover een ieder de bevoegdheid kan worden uitgeoefend om hem aan zijn kleding te onderzoeken op de aanwezigheid van wapens of munitie. Het bevel bevat een omschrijving van het aangewezen gebied en de geldigheidsduur die niet langer dan twaalf uur mag bedragen. Het bevel bevat voorts de feiten en omstandigheden, op grond waarvan de toepassing van de bevoegdheden om de verpakking van goederen, met inbegrip van reisbagage, vervoermiddelen en een ieder aan zijn kleding te onderzoeken op wapens of munitie noodzakelijk wordt geacht.

Ingevolge artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (hierna: de APV) kan de burgemeester, overeenkomstig het bepaalde in artikel 151b van de Gemeentewet, bij verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een veiligheidsrisicogebied aanwijzen.

2.2. Ten aanzien van het hoger beroep van de burgemeester, voorzover betrekking hebbend op de schorsing van het aanwijzingsbesluit, overweegt de Afdeling als volgt.

2.2.1. De voorzieningenrechter heeft het aanwijzingsbesluit met toepassing van artikel 8:72, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) geschorst tot zes weken na de bekendmaking van de nieuw te nemen beslissing op bezwaar. Bij besluit van 13 juni 2005, verzonden op 15 juni 2005, heeft de burgemeester opnieuw beslist op het bezwaar van [wederpartij]. Het aanwijzingsbesluit was derhalve geschorst tot zes weken na 15 juni 2005, oftewel tot 27 juli 2005. Nu de schorsing is uitgewerkt is het belang van de burgemeester bij een beoordeling van de schorsing komen te vervallen. Mitsdien komt de Afdeling niet toe aan de beoordeling van

hetgeen de burgemeester heeft aangevoerd inzake de overwegingen die de voorzieningenrechter ten grondslag heeft gelegd aan zijn schorsingsbesluit.

2.2.2. Het hoger beroep, voorzover betrekking hebbend op de schorsing van het aanwijzingsbesluit, is niet-ontvankelijk.

2.3. De Afdeling stelt vast dat het aanwijzingsbesluit gold tot 1 augustus 2005. Aangezien de uitspraak in (hoger) beroep gevolgen zal kunnen hebben voor een volgend aanwijzingsbesluit hebben partijen nog belang bij beoordeling van hetgeen (overigens) in (hoger) beroep is aangevoerd.

2.4. Ten aanzien van het hoger beroep van de burgemeester, voorzover gericht tegen de gegrondverklaring van het door [wederpartij] ingestelde beroep en de vernietiging van het besluit van 30 maart 2005, overweegt de Afdeling als volgt.

2.4.1. De burgemeester betoogt, mede onder verwijzing naar de uitspraak van de rechtbank Alkmaar van 28 juni 2004 (LJN-nummer AP5618), dat de voorzieningenrechter heeft miskend dat [wederpartij] geen rechtstreeks belang heeft bij het aanwijzingsbesluit.

2.4.2. Dit betoog faalt. De bevoegdheden als bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kunnen slechts worden uitgeoefend in gebieden die daartoe door de burgemeester zijn aangewezen. Die aanwijzing markeert derhalve de ruimte waarbinnen van die bevoegdheden onder meer jegens [wederpartij] gebruik kan en mag worden gemaakt. Dat tot daadwerkelijke uitoefening van die bevoegdheden eerst kan worden overgegaan nadat de officier van justitie daartoe bevel heeft gegeven, doet er niet aan af dat [wederpartij] reeds door het aanwijzingsbesluit rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen. De Afdeling betreft bij dit oordeel dat uit de parlementaire geschiedenis terzake de totstandkoming van artikel 151b van de Gemeentewet blijkt dat is beoogd om voor burgers in het aangewezen veiligheidsrisicogebied tegen een aanwijzingsbesluit rechtsbescherming open te stellen bij de bestuursrechter (Kamerstukken II, 26 865, nr. 7, p. 14). Dat dit oogmerk is verlaten nadat het wetsvoorstel zodanig was gewijzigd dat de bevoegdheid om feitelijk over te gaan tot preventief fouilleren eerst ontstaat nadat de officier van justitie het bevel als hiervoor bedoeld heeft gegeven, blijkt niet uit de Kamerstukken. Ook in Kamerstukken van na de hiergenoemde wijziging van het wetsvoorstel is door het Tweede-Kamerlid Van de Camp, die het wetsvoorstel heeft ingediend, verklaard dat tegen een besluit tot aanwijzing van een gebied als veiligheidsrisicogebied bij de bestuursrechter in beroep kan worden opgekomen (Kamerstukken II, 26 865, nr. 7, p. 14, Kamerstukken I, 26 865, nr. 75a, p. 1). Uit de Kamerstukken blijkt voorts dat met die wijziging van het wetsvoorstel juist is beoogd om de beperking van grondrechten die door het aanwijzingsbesluit mogelijk wordt met zoveel mogelijk waarborgen te omkleeden, waaronder de mogelijkheid om tegen het aanwijzingsbesluit bij de bestuursrechter op te komen. De voorzieningenrechter is tot dezelfde slotsom gekomen.

De voorzieningenrechter heeft voorts - onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 9 maart 2005 in zaak no. 200406652/1 (AB 2005, 251 en JB 2005/121) - op grond van de omstandigheid dat [wederpartij]'s woning zich in het aangewezen gebied bevindt met juistheid geconcludeerd dat [wederpartij] belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb bij het aanwijzingsbesluit.

2.4.3. Het hoger beroep, voorzover betrekking hebbend op de gegrondverklaring van het door [wederpartij] ingestelde beroep en de vernietiging van het besluit van 30 maart 2005, is ongegrond. De uitspraak dient in zoverre te worden bevestigd.

2.5. De Afdeling komt thans toe aan bespreking van het beroep dat [wederpartij] op grond van artikel 6:19, eerste lid, van de Awb, gelezen in samenhang met artikel 6:24, eerste lid, en artikel 6:18, eerste lid, van de Awb, geacht wordt te hebben ingesteld tegen het besluit van 13 juni 2005. Daarbij is het door [wederpartij] bij de rechtbank Utrecht ingediende beroepschrift betrokken.

2.5.1. Het desbetreffende gebied is bij besluit van 3 januari 2005 voor de vierde maal aangewezen als veiligheidsrisicogebied, en wel van 1 februari 2005 tot 1 augustus 2005. Dat gebied is eerder van 15 mei 2003 tot 15 augustus 2003, van 1 november 2003 tot 1 februari 2004 en van 1 april 2004 tot 15 mei 2004 als veiligheidsrisicogebied aangewezen geweest. In de gemeente Utrecht zijn tevens de gebieden Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied en de kop van Lombok als veiligheidsrisicogebied aangewezen (geweest).

2.5.2. De burgemeester heeft aan het besluit van 13 juni 2005 ten grondslag gelegd dat zich in het aangewezen gebied ten opzichte van andere delen van de stad verhoudingsgewijs veel wapengerelateerde incidenten voordoen, dat bij fouilleringsacties nog steeds verboden wapens worden aangetroffen, dat de politie de gebiedsaanwijzing noodzakelijk acht, en dat aan de Amsterdamsestraatweg diverse horecagelegenheden zijn gelegen die gerelateerd zijn aan ongewenste situaties, zoals verkoop van (hard)drugs, welke verkoop vaak gepaard gaat met andere vormen van criminaliteit.

De burgemeester stelt zich voorts in het bestreden besluit op het standpunt dat de gebiedsaanwijzing niet strijdig is met artikel 8 van het EVRM, aangezien de aanwijzing bij wet is voorzien en zij in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de openbare veiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten. Aan het algemene belang om verstoring van de openbare orde te kunnen voorkomen door fouillering in het aangewezen gebied mogelijk te maken dient, aldus de burgemeester, meer belang te worden gehecht dan aan het belang dat [wederpartij] heeft om niet het risico te lopen gefouilleerd te worden en van de gestelde waardedaling van zijn woning.

2.5.3. [wederpartij] betoogt dat het besluit van 13 juni 2005 disproportioneel is en dat met minder ingrijpende middelen de openbare orde ter plaatse kan worden gehandhaafd, zodat het besluit strijdig is met artikel 8 van het EVRM, en dat het besluit niet deugdelijk is gemotiveerd. Voorts heeft hij aangevoerd dat het aangewezen gebied groter is dan strikt noodzakelijk, aangezien de aanwijzing beperkt had kunnen blijven tot de Amsterdamsestraatweg, waaraan alle horecagelegenheden zijn gelegen. Tevens heeft hij aangevoerd dat niet is aangegeven waarom voor aanwijzing van de periode van 1 februari 2005 tot 1 augustus 2005 is gekozen, en dat de aanwijzing voor een langere duur geldt dan strikt noodzakelijk is, aangezien de aanwijzing beperkt had kunnen blijven tot de nachtelijke uren waarin de vrees voor verstoring van de openbare orde reëel is.

2.5.4. De Afdeling stelt voorop dat de burgemeester bij het nemen van een aanwijzingsbesluit een ruime beoordelingsmarge toekomt. Het is aan hem om, na overleg met de officier van justitie in het zogenaamde driehoeksoverleg als bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993, te beoordelen of verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied rechtvaardigt, en om daarbij alle verschillende bij het nemen van een dergelijk besluit betrokken belangen tegen elkaar af te wegen, waaronder enerzijds het belang van handhaving van de openbare orde en anderzijds het recht van een ieder op eerbiediging van zijn privé leven. De duur van de aanwijzing dient niet langer, en de omvang van het gebied niet groter te zijn dan noodzakelijk voor de handhaving van de openbare orde. De door de burgemeester gemaakte keuzen dienen deugdelijk te zijn gemotiveerd en proportioneel te zijn met de dreigende schending van het privé leven van een ieder in het aangewezen gebied.

De rechter zal zich bij de beoordeling van een aanwijzingsbesluit terughoudend moeten opstellen en zal slechts kunnen toetsen of het besluit strijdig is met wettelijke voorschriften, of de burgemeester in redelijkheid heeft kunnen besluiten dat gebiedsaanwijzing in verband met (ernstige vrees voor) verstoring van de openbare orde noodzakelijk was, en of de burgemeester bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot de aanwijzing heeft kunnen komen.

2.5.5. Blijkens het na bezwaar gehandhaafde aanwijzingsbesluit is tot gebiedsaanwijzing overgegaan in verband met (ernstige vrees voor) verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van wapens in verband met aan de Amsterdamsestraatweg gelegen horecagelegenheden. Hoewel de burgemeester heeft gesteld dat het gebied rondom de Amsterdamsestraatweg een probleemgebied is en dat meerdere maatregelen zijn genomen om in dat gebied de openbare orde te beheersen, bevat het bestreden besluit en het dossier slechts een geringe hoeveelheid informatie terzake van wapengerelateerde criminaliteit ter plaatse. Evenwel heeft de burgemeester, gelet op de omstandigheid dat uit het dossier blijkt dat zich op de Amsterdamsestraatweg in 2004 nog regelmatig incidenten hebben voorgedaan met (vuur)wapens, voldoende concrete aanwijzingen voor een (dreigende) gevaarssituatie als bedoeld in artikel 151b, eerste lid, van de Gemeentewet in de periode van 1 februari 2005 tot 1 augustus 2005. Op grond daarvan heeft hij zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat nog steeds sprake was van (ernstige vrees voor) verstoring van de openbare orde, zodat tot aanwijzing van de Amsterdamsestraatweg als veiligheidsrisicogebied kon worden overgegaan.

2.5.6. De burgemeester heeft naast de Amsterdamsestraatweg tevens meerdere noordoostelijk en zuidwestelijk van die weg gelegen straten aangewezen. De burgemeester heeft zich op het standpunt gesteld dat voor terugdringing van verboden wapenbezit niet kon worden volstaan met aanwijzing van louter de Amsterdamsestraatweg zelf als veiligheidsrisicogebied, omdat indien bekend is dat alleen kan worden gefouilleerd op de Amsterdamsestraatweg het risico groot is dat dragers van verboden wapens zich niet meer over die weg verplaatsen, maar over de straten in de directe omgeving daarvan. Mede gelet op de geografische situatie ter plaatse wordt niet onaannemelijk geacht dat dragers van verboden wapens via de omliggende straten fouillering op de Amsterdamsestraatweg zouden kunnen ontwijken. Mitsdien heeft de burgemeester de gebiedsaanwijzing niet hoeven te beperken tot de Amsterdamsestraatweg. De door [wederpartij] aangevoerde omstandigheid dat het verkeer door het aangewezen gebied gebruik moet maken van de in de Amsterdamsestraatweg gelegen onderdoorgang onder de spoorlijn Utrecht-Hilversum, zodat door aanwijzing van die onderdoorgang voor de gehele Amsterdamsestraatweg kan worden bereikt dat het door de Amsterdamsestraatweg gaande verkeer gefouilleerd kan worden op verboden wapenbezit, leidt niet tot een ander oordeel, aangezien de Amsterdamsestraatweg van andere zijden via diverse andere wegen dan via de spoorwegonderdoorgang kan worden bereikt.

2.5.7. Blijkens het besluit van 13 juni 2005 is het gebied thans voor een langere periode aangewezen dan bij de drie eerdere aanwijzingsbesluiten omdat bij fouilleringsacties in verband met de eerdere aanwijzingsbesluiten

diverse verboden wapens zijn aangetroffen en er in het jaar 2004 een toename is geweest van het aantal (vuurwapen)gerelateerde incidenten in het gebied ten opzichte van het jaar 2003. Ter zitting heeft de burgemeester verklaard dat de aanwijzing niet is beperkt tot de nachtelijke uren omdat die beperking met zich zou kunnen brengen dat het dragen van verboden wapens zich verplaatst naar andere uren.

De Afdeling ziet geen grond voor het oordeel dat de mate waarin de openbare orde in het aangewezen gebied door de aanwezigheid daarin van verboden wapens (dreigt) te worden verstoord niet een gebiedsaanwijzing van zes maanden rechtvaardigt. Voorts is aannemelijk dat aanwijzing uitsluitend gedurende de nachtelijke uren met zich kan brengen dat illegaal wapenbezit zich naar de daguren verplaatst. Dat, zoals [wederpartij] heeft gesteld, uit de dossierstukken, waaronder statistische gegevens en evaluatieonderzoeken, niet blijkt dat eerdere gebiedsaanwijzingen hebben geleid tot een significante daling van het wapenbezit, leidt niet tot een ander oordeel. Hierbij is van belang dat bij fouilleringsacties nog steeds, zij het in beperkte mate, verboden wapens worden aangetroffen, en dat niet kan worden uitgesloten dat de door het aanwijzingsbesluit geschapen mogelijkheid om een ieder te fouilleren heeft bijgedragen aan een vermindering van verboden wapenbezit, zodat uit de omstandigheid dat bij fouilleringsacties geen aanzienlijke hoeveelheid verboden wapens is aangetroffen niet zonder meer kan worden opgemaakt dat het aanwijzingsbesluit niet leidt tot het daarmee beoogde resultaat.

2.5.8. De Afdeling stelt ten aanzien van het beroep op artikel 8 van het EVRM voorop dat fouillering een inmenging vormt in het recht op privé leven als neergelegd in artikel 8, eerste lid, van het EVRM, en dat die inmenging een redelijkerwijs voorzienbaar gevolg is van het aanwijzingsbesluit. Deze inmenging is bij wet, te weten de Gemeentewet, de APV en de Wet wapens en munitie, voorzien. De burgemeester heeft zich, gelet op de beoordelingsmarge die de lidstaten blijkens artikel 8 van het EVRM hebben, op het standpunt kunnen stellen dat deze inmenging haar rechtvaardiging vindt in de beperkingsgronden van het tweede lid van artikel 8 van het EVRM, te weten het belang van de openbare veiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, en dat deze inmenging, gelet op hetgeen hiervoor in overwegingen 2.5.5. tot en met 2.5.7. is vermeld, in dit geval niet in strijd is met de eisen van dringende maatschappelijke noodzaak en evenredigheid.

2.5.9. Geconcludeerd wordt dat het betoog van [wederpartij] faalt. De burgemeester heeft in redelijkheid kunnen besluiten dat de gebiedsaanwijzing in verband met (ernstige vrees voor) verstoring van de openbare orde noodzakelijk was, en hij heeft het belang van handhaving van de openbare orde, dat met het aanwijzingsbesluit wordt gediend, zwaarder kunnen laten wegen dan het belang dat [wederpartij] heeft bij het voorkomen van schending van zijn privacy en waardevermindering van zijn woning.

2.5.10. Het beroep van [wederpartij] tegen het besluit van 13 juni 2005 is ongegrond.

2.6. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart het hoger beroep van de burgemeester van Utrecht niet-ontvankelijk voorzover het de schorsing van het besluit van de burgemeester van Utrecht van 26 januari 2005 (kenmerk 04.020745 OOV) tot zes weken na de bekendmaking van de nieuw te nemen beslissing op bezwaar betreft;

II. bevestigt de aangevallen uitspraak voor het overige;

III. verklaart het beroep van [wederpartij] tegen het besluit van de burgemeester van Utrecht van 13 juni 2005 (kenmerk 05/007315 JZ) ongegrond.

Aldus vastgesteld door mr. W. van den Brink, Voorzitter, en mr. B.J. van Ettekoven en mr. D. Roemers, Leden, in tegenwoordigheid van mr. M.H. Broodman, ambtenaar van Staat.

w.g. Van den Brink w.g. Broodman
Voorzitter ambtenaar van Staat

Uitgesproken in het openbaar op 9 november 2005

91-450.

interne mededeling

Secretarie

Openbare Orde en Veiligheid

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

Telefoon: 030 - [REDACTED]

Fax: 030 - 286 11 45

Betreft:
preventief fouilleren

Aan:
driehoek stad Utrecht

Van:
[REDACTED] en [REDACTED]

art 10 lid 2 sub e Wob

Datum:
21 november 2005

Biilaan:

Inleiding.

Tussen 15 mei 2003 en 1 augustus 2005 zijn gedurende vier perioden zogenaamde veiligheidsrisicogebieden aangewezen ten behoeve van preventief fouilleren.

De laatste periode liep van 1 februari 2005 tot 1 augustus 2005. Voor deze periode waren drie gebieden aangewezen, te weten de Amsterdamsestraatweg e.o., de binnenstad/stationsgebied en Lombok.

Tegen de aanwijzing van de Amsterdamsestraatweg e.o. is door een bewoner in het gebied een bezwaarschrift ingediend. De juridische implicaties leidden tot het besluit van de driehoek op 22 juni 2005 om tijdelijk te stoppen met preventief fouilleren in Utrecht.

Uitspraak Raad van State.

In het kort is de uitspraak van de Raad van State in bovengenoemde zaak de volgende:

1. De vraag van de ontvankelijkheid.

De gemeente had de lijn ingezet, dat je tegen dergelijke besluiten geen bezwaar/beroep kunt indienen, omdat niemand door zo'n aanwijzing rechtstreeks in zijn belang is getroffen. De redenering was dat niet door de aanwijzing van een gebied iemand in zijn belang wordt getroffen, maar door het afgeven van een last door de Ovj.

De Raad van State is hierin niet meegegaan, mede door verwijzing naar de parlementaire behandeling en de bedoeling van de initiatiefnemer tot deze wetgeving (Kamerlid Van Camp).

Dit betekent, dat personen die een rechtstreeks belang hebben bij het aanwijzen door de burgemeester van een gebied voor preventief fouilleren, daartegen in bezwaar en beroep kunnen gaan.

2. De vraag of de burgemeester in redelijkheid het gebied kon aanwijzen.

De bezwaarmaker heeft het volgende aangevoerd:

- * preventief fouilleren is in dit concrete geval een disproportioneel middel
- * het gebied is groter dan strikt noodzakelijk
- * de aanwijzing voor 6 maanden is langer dan strikt noodzakelijk

De Raad van State heeft hierin geoordeeld dat het besluit van de burgemeester van Utrecht voldoende gemotiveerd was.

Kort gezegd: het aanwijzen was terecht, het gebied was niet te groot en de duur van 6 maanden was redelijk.

Hoe nu verder?

Wij stellen voor het preventief fouilleren in Utrecht weer op te pakken.

Het gebied Amsterdamsestraatweg e.o. behoeft ons inziens niet opnieuw aangewezen te worden. Het aantal incidenten met (vuur)wapens is zeer gering (geworden). Bovendien werken alle betrokken instanties op dit moment zeer nauw samen aan het verbeteren van de veiligheid in dit gebied.

De politie heeft een overzicht gemaakt van het aantal incidenten met (vuur)wapens en van overige relevante (gewelds)incidenten in de periode september 2004 tot en met augustus 2005 in de binnenstad.

De overzichten zijn bijgevoegd.

Uit deze cijfers blijkt dat de meeste incidenten met (vuur)wapens zich voordoen in de WBS-gebieden 100, 101, 102, 103 en 110. In dezelfde gebieden doen zich ook de overige relevante (gewelds)incidenten het meest voor. Tot dit gebied hoort ook het Stationsgebied, ondanks het feit dat het op zich goed gaat in het Stationsgebied. Daar komt nog bij dat het stationsgebied is aan te merken als "soft target". Ons inziens zijn er voldoende redenen om het gebied mee te nemen in de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied.

Direct aan het hierboven beschreven gebied grenst het eerder als veiligheidsgebied aangewezen Lombok. In Lombok kan ons inziens een iets kleiner gebied aangewezen worden dan voorheen. De wijkchef geeft aan dat het gebied beperkt kan blijven tot de straten Vleutenseweg, Kanaalstraat, Damstraat, Wolf en Dekenplein, van Sijpesteinkade en Westplein.

Voorstel.

Wij stellen voor om één veiligheidsrisicogebied aan te wijzen.

Dit gebied wordt begrensd door:

Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Begijnkade, Stadsbuitengracht tot het Hiëronymusplantsoen, Herenstraat, Hamburgerstraat, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel maken deel uit van het gebied).

Wij stellen voor dit gebied aan te wijzen voor de periode van 15 januari 2006 tot 15 juli 2006. De gekozen datum heeft te maken met de voorbereidingstijd die de politie nodig heeft om nieuwe acties voor te bereiden.

interne mededeling

Secretarie
Openbare Orde en Veiligheid

Gemeente Utrecht

Postbus 16200
3500 CE Utrecht
Telefoon: 030 - [redacted]
Fax: 030 - 286 11 45

Betreft:
preventief fouilleren

Aan:
driehoek stad Utrecht

Van:
[redacted] en [redacted]

Datum:
11 januari 2006

Bijlagen:
- memo d.d. 21 november 2005
- overzichten incidenten
- kaartje

Op 28 november 2005 is bijgevoegde notitie d.d. 21 november 2006 over preventief fouilleren in de driehoek besproken.

Op verzoek van de driehoek is nader ingezoomd op de lokaties waar zich in de periode september 2004 tot en met augustus 2005 incidenten met (vuur)wapens hebben voorgedaan.

Overzichten van deze lokaties zijn bijgevoegd. De incidenten zijn als stipje op de kaart geplaatst. Hieruit blijkt waar zich de meeste incidenten hebben voorgedaan. In de binnenstad gaat het vooral om de lokaties waar het uitgaansleven zich afspeelt en om het Stationsgebied. In Lombok concentreert het zich op het gebied Kanaalstraat, Damstraat, Vleutenseweg.

Op grond van de nadere inventarisatie van incidenten stellen wij voor om een kleiner gebied dan het oorspronkelijke voorgestelde gebied vast te stellen als veiligheidsrisicogebied ten behoeve van preventief fouilleren.

Het nu voorgestelde gebied wordt begrensd door:

Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Domplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel maken deel uit van het gebied).

Wij stellen voor dit gebied aan te wijzen voor de periode van 1 februari 2006 tot 1 augustus 2006. Direct na afloop van deze periode zullen wij evalueren. De uitkomsten van de evaluatie worden uiteraard aan de driehoek voorgelegd.

Nr. 06.022059 OOV

Aanwijzingsbesluit ex artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Veiligheidsrisicogebieden) voor het gebied Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied en Lombok.

De Burgemeester van Utrecht;

gelet op de adviezen van de districtschef Paardenveld, mede namens de districtscheFs van de districten Marco Polo, Utrecht-Noord en Tolsteeg en op het geregelde overleg in de stadsdriehoek, die hebben geleid tot eerdere aanwijzing van de gebieden Binnenstad/Hoog Catharijne/Stationsgebied en Lombok als veiligheidsrisicogebied;

gelet op het overleg in de stadsdriehoek van 28 november 2005 en 16 januari 2006;

- overwegende, dat in het gebied, dat wordt begrensd door de Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Damplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel maken deel uit van het gebied), sprake is van verstoring van de openbare orde door de aanwezigheid van (vuur)wapens, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan;
- dat zij de beweegredenen die staan beschreven in genoemde adviezen tot de hare maakt en dat deze als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd in dit besluit;
- het bezit en gebruik van (vuur)wapens groot gevaar oplevert voor de openbare orde en rechtsorde;
- dat de dringende maatschappelijke behoefte bestaat om tegen bezit en gebruik van (vuur)wapens op te treden;
- dat het wenselijk is dat de officier van justitie in staat wordt gesteld om in het bewuste gebied de controlebevoegdheden als bedoeld in de artikelen 50, 51 en 52 van de Wet wapens en munitie te doen gelasten;
- dat de belangen van openbare orde en veiligheid, het voorkomen van incidenten en van het plegen van strafbare feiten en de bescherming van de gezondheid in het onderhavige geval zwaarder wegen dan het individuele belang van de burgers (bescherming van de persoonlijke levenssfeer);
- dat de duur van de aanwijzing en de omvang van het gebied proportioneel moet zijn in relatie tot het beoogde legitieme doel;
- dat het uitoefenen van voornoemde controlebevoegdheden in het bewuste gebied een onderdeel is van een breder handhavingsbeleid ter vergroting van leefbaarheid en veiligheid;
- dat de verwachting bestaat dat een aanwijzing van dit gebied voor een periode van zes maanden noodzakelijk zal zijn om het risico van (vuur)wapenbezit en -gebruik terug te kunnen dringen;

gelet op het bepaalde in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (Gemeentebld van Utrecht 2001, nr. 5, zoals nadien gewijzigd) en artikel 151b van de Gemeentewet;

Besluit:

1. het gebied dat wordt begrensd door de Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Damplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg,

Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel maken deel uit van het gebied) aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

2. te bepalen dat dit besluit in werking treedt op 1 maart 2006 en geldig is tot 1 september 2006.

Utrecht, 17 februari 2006.

De Burgemeester van Utrecht,

mr A.H. Brouwer-Korf

Preventief fouilleren 2006

Op dinsdag 21 februari 2006 zijn [REDACTED] (wijkchef binnenstad), [REDACTED] (wijkchef Lombok) en [REDACTED] (beleidsmedewerker) bijeen geweest om afspraken te maken over te houden acties preventief fouilleren.

Omdat betrokken wijkchefs niet eerder acties preventief fouilleren hebben georganiseerd, zullen ten aanzien van de uitvoering nog nadere afspraken gemaakt worden. Een aantal relevante stukken zal naar de wijkchefs toegestuurd worden en na bestudering worden afspraken over de uitvoering gemaakt. Deze afspraken worden op papier gezet en gelden dan als kader voor de acties.

Het veiligheidsrisicogebied is door de burgemeester aangewezen voor de periode: 1 maart 2006 tot 1 september 2006. De volgende data zijn reeds vastgelegd, waarop door de politie preventief gefouilleerd gaat worden:

- Donderdag 13 maart 2006:
Actie PF binnenstad.
- Zaterdag 13 mei 2006:
Gezamenlijke actie PF binnenstad en Lombok
- Vrijdag 9 & zaterdag 10 juni:
Blauw weekend binnenstad. Gezamenlijke actie PF binnenstad en Lombok
- Zaterdag 1 juli 2006:
Actie PF binnenstad.
- Donderdag 20 juli 2006:
Actie PF binnenstad.
- Vrijdag 25 augustus 2006:
Gezamenlijke actie PF binnenstad en Lombok (is afsluitende actie)

Opbrengsten acties Preventief Fouilleren 2006

Stad Uthecht

- 1 april 2006

Aantal personen: 91

Aantal auto's: 13

Personeelsinzet: 23 (actie maakte deel uit van Blauwe Avond)

Duur: 20.45 – 22.00 uur

Opbrengst: 1 vlindermes, 1 bugknife, 1 houten knuppel

Aanhoudingen: 1 (hinderlijk gedrag, niet mee willen werken)

Waar: Kop van Lombok. Damstraat, Kanaalstraat, Westplein, Van Sijpesteinkade.

- 13 april 2006:

Aantal personen: 75

Aantal auto's: 0

Personeelsinzet: 6

Duur: 2 x 45 minuten

Opbrengst: 2 messen

Aanhoudingen: 1?

Waar: Hoog Catharijne + Hardebollenstraat

- 20 april 2006:

Aantal personen: 310

Aantal auto's: 15

Personeelsinzet: 20

Duur: 60 minuten

Opbrengst: 4 messen

Aanhoudingen: 1 (vanwege dragen mes)

Waar: Breedstraatbuurt + Stationshal H

- 13 mei 2006

Niet door gegaan.

- 26 mei 2006:

Aantal personen: 150

Aantal auto's: 30

Personeelsinzet: 10 man

Duur: 2 uur (tussen 23.00 – 00.00 en 3.00)

Opbrengst: geen

Aanhoudingen: 1 (niet willen meewerken met PF / niet voldoen aan een bevel)

Waar: voetgangersgebied binnenstad (Potterstraat, Neude, Voorstraat, Frederik Herenstraat).

- 27 mei 2006

Aantal personen: 150

Aantal auto's: 30

Personeelsinzet: 20

Duur: 1 uur en 3 kwartier

Opbrengst: geen

Aanhoudingen: 1 art 8 wvw (dronken op een snorfiets)

Waar: binnenstad

- 1 juni 2006:

Aantal personen: 275

Aantal auto's: geen

Personeelsinzet: 10

Duur: 2,5 uur

Opbrengst: 1 vlindermes

Aanhoudingen: geen

Waar: Hoog Catharijne (in samenwerking met de spopo)

- 9 juni 2006:

Niet door gegaan.

- 22 juni 2006:

Aantal personen: 100

Aantal auto's: 10

Personeelsinzet: 12

Duur: 18.30 – 20.00 uur (1,5 uur) en 21.00 – 00.00 (3 uur)

Opbrengst: geen

Aanhoudingen: 1 (gestolen fiets)

Waar: Binnenstad (omgeving Breedstraat, Oudegracht tussen Drakenburgstraat / Vinkenburgerstraat). Hoog Catharijne.

- 1 juli 2006:

Aantal personen:

Aantal auto's:

Personeelsinzet:

Duur:

Opbrengst:

Aanhoudingen: 1

Waar:

- 13 juli 2006:

Aantal personen: 20 (BS) + 11 (HC)

Aantal auto's: 30

Personeelsinzet: 11

Duur: 16.00 – 00.30 uur

Opbrengst: geen

Aanhoudingen: 1 (niet voldoen aan bevel of vordering: wilde niet meewerken)

Waar: Binnenstad (omgeving Breedstraat) en Hoog Catharijne

- 28 juli 2006:

Niet door gegaan.

- 8 augustus 2006:

Aantal personen: 120

Aantal auto's: ?

Personeelsinzet: 8

Duur: 15.00 – 23.00 uur (lijkt me wat lang)

Opbrengst: geen

Aanhoudingen: 1

Waar: Lombok (Damstraat, Kanaalstraat, Van Sijpesteijnkade)

- 25 augustus 2006:

Aantal personen: 250

Aantal auto's: 50

Personeelsinzet: 20

Duur: 3 uur

Opbrengst: 2 x pepperspray

Aanhoudingen: 5 (1 x gestolen fiets, 2x pepperspray, 1x hinderlijk gedrag, 1x poging diefstal a/u auto)

Waar: Binnenstad (omgeving Breedstraat) en Lombok (Kanaalstraat / Damstraat), Van Sijpesteijnkade, Voorstraat (thv Sleep Inn).

• Utrecht

30

Bezoekadres Bergstraat 58
Korpsonderdeel 3511 RS Utrecht
Behandeld door Korpsdirectie
Doorkiesnummer
Faxnummer
Ons kenmerk SK/10/06
Uw kenmerk
Datum 10 april 2006
Onderwerp Verzoek inzake preventief fouilleren
Bijlagen 3 (r.i.u.b. zie brief met kenmerk KV/29/06)

Aan: Arrondissementsparket te Utrecht
T.a.v. de officier van justitie mevrouw Mr. [REDACTED]

Geachte mevrouw [REDACTED]

Zoals u bekend is, is door de burgemeester van de gemeente Utrecht voor de periode van 1 maart 2006 tot 1 september 2006 een gebied in de stad aangewezen als Veiligheidsrisicogebied.

Het betreffende gebied wordt begrensd door de Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompetorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Damplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel).

Op basis van een tweetal notities inzake preventief fouilleren, d.d. 21 november 2005 en 11 januari 2006 die in de driehoek stad Utrecht werden besproken, is tot deze aanwijzing besloten. Het aanwijzingsbesluit d.d. 17 februari 2006, nr. 06.022059 OOV, is als bijlage bijgevoegd en evenals de twee eerder genoemde notities.

De politie heeft het voornemen om op donderdag 13 april 2006 tussen 19.00 uur en 05.00 uur een preventief fouilleeractie uit te voeren in dit veiligheidsrisicogebied. Vanwege het feit dat globaal de meeste geweldsmeldingen bij de politie binnenkomen op de donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag is gekozen om één van deze dagen de actie te houden.

De politie verzoekt de officier van justitie van het arrondissementsparket te Utrecht – middels het verlenen van een Last, ex artikelen 50, 51 en 52 Wet Wapens en Munitie - de bevoegdheden toe te kennen om tot uitvoering van deze actie over te gaan.

Ik hoop spoedig bericht van u te mogen ontvangen en vertrouw erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Lid korpsdirectie,

Mr. A.D. Heil

• Utrecht

31

Bezoekadres
Korpsonderdeel
Behandeld door
Doorkiesnummer
Faxnummer
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Datum
Onderwerp
Bijlagen

Bergstraat 58
3511 RS Utrecht
Korpsdirectie

Aan: Arrondissementsparket te Utrecht
T.a.v. de officier van justitie mevrouw Mr. [REDACTED]

SK/11/06

9 mei 2006
Verzoek inzake preventief fouilleren
3 (r.i.u.b. zie brief met kenmerk KV/29/06)

Geachte mevrouw [REDACTED]

Zoals u bekend is, is door de burgemeester van de gemeente Utrecht voor de periode van 1 maart 2006 tot 1 september 2006 een gebied in de stad aangewezen als Veiligheidsrisicogebied.

Het betreffende gebied wordt begrensd door de Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Domplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel).

Op basis van een tweetal notities inzake preventief fouilleren, d.d. 21 november 2005 en 11 januari 2006 die in de driehoek stad Utrecht werden besproken, is tot deze aanwijzing besloten. Het aanwijzingsbesluit d.d. 17 februari 2006, nr. 06.022059 OOV, is als bijlage bijgevoegd en evenals de twee eerder genoemde notities.

De politie heeft het voornemen om op zaterdag 13 mei 2006 tussen 19.00 uur en 07.00 uur een preventief fouilleeractie uit te voeren in dit veiligheidsrisicogebied. Vanwege het feit dat globaal de meeste geweldsmeldingen bij de politie binnenkomen op de donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag is gekozen om één van deze dagen de actie te houden.

De politie verzoekt de officier van justitie van het arrondissementsparket te Utrecht – middels het verlenen van een Last, ex artikelen 50, 51 en 52 Wet Wapens en Munitie - de bevoegdheden toe te kennen om tot uitvoering van deze actie over te gaan.

Ik hoop spoedig bericht van u te mogen ontvangen en vertrouw erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Lid korpsdirectie,

Mr. A.D. Heil

• Utrecht

32

Bezoekadres
Korpsonderdeel
Behandeld door
Doorkiesnummer
Faxnummer
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Datum
Onderwerp
Bijlagen

Bergstraat 58
3511 RS Utrecht
Korpsdirectie

Aan: Arrondissementsparket te Utrecht
T.a.v. de officier van justitie mevrouw Mr. [REDACTED]

SK/12/06

23 mei 2006
Verzoek inzake preventief fouilleren
3 (r.i.u.b. zie brief met kenmerk KV/29/06)

Geachte mevrouw [REDACTED]

Zoals u bekend is, is door de burgemeester van de gemeente Utrecht voor de periode van 1 maart 2006 tot 1 september 2006 een gebied in de stad aangewezen als Veiligheidsrisicogebied.

Het betreffende gebied wordt begrensd door de Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Damplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel).

Op basis van een tweetal notities inzake preventief fouilleren, d.d. 21 november 2005 en 11 januari 2006 die in de driehoek stad Utrecht werden besproken, is tot deze aanwijzing besloten. Het aanwijzingsbesluit d.d. 17 februari 2006, nr. 06.022059 OOV, is als bijlage bijgevoegd en evenals de twee eerder genoemde notities.

De politie heeft het voornemen om op vrijdag 26 mei 2006 tussen 22.00 uur en 06.00 uur een preventief fouilleeractie uit te voeren in dit veiligheidsrisicogebied. Vanwege het feit dat globaal de meeste geweldsmeldingen bij de politie binnenkomen op de donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag is gekozen om één van deze dagen de actie te houden.

De politie verzoekt de officier van justitie van het arrondissementsparket te Utrecht – middels het verlenen van een Last, ex artikelen 50, 51 en 52 Wet Wapens en Munitie - de bevoegdheden toe te kennen om tot uitvoering van deze actie over te gaan.

Ik hoop spoedig bericht van u te mogen ontvangen en vertrouw erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Lid korpsdirectie,

Mr. A.D. Heil

33
/

Postbus 8300
3503 RH Utrecht
Telefoon 09 00-88 44 (lokaal tarief)

- Utrecht
- Korpsondersteuning

Bezoekadres
Bezoekadres

Bergstraat 58
3511 RS Utrecht
Korpsdirectie

Aan: Arrondissementsparket te Utrecht
T.a.v. de officier van justitie mevrouw Mr. [REDACTED]

Korpsonderdeel
Korpsonderdeel
Behandeld door
Behandeld door
Doorkiesnummer
Doorkiesnummer
Faxnummer
Faxnummer
Oms kenmerk
Oms kenmerk
Uw kenmerk
Uw kenmerk
Datum
Datum
Onderwerp
Onderwerp
Bijlagen
Bijlagen

SK/12/06

30 mei 2006
Verzoek inzake preventief fouilleren
3 (r.i.u.b. zie brief met kenmerk KV/29/06)

Geachte mevrouw [REDACTED]

Zoals u bekend is, is door de burgemeester van de gemeente Utrecht voor de periode van 1 maart 2006 tot 1 september 2006 een gebied in de stad aangewezen als Veiligheidsrisicogebied.

Het betreffende gebied wordt begrensd door de Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompetorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Domplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel).

Op basis van een tweetal notities inzake preventief fouilleren, d.d. 21 november 2005 en 11 januari 2006 die in de driehoek stad Utrecht werden besproken, is tot deze aanwijzing besloten. Het aanwijzingsbesluit d.d. 17 februari 2006, nr. 06.022059 OOV, is als bijlage bijgevoegd en evenals de twee eerder genoemde notities.

De politie heeft het voornemen om op vrijdag 9 juni 2006 tussen 23.00 uur en 07.00 uur een preventief fouilleeractie uit te voeren in dit veiligheidsrisicogebied. Vanwege het feit dat globaal de meeste geweldsmeldingen bij de politie binnenkomen op de donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag is gekozen om één van deze dagen de actie te houden.

De politie verzoekt de officier van justitie van het arrondissementsparket te Utrecht – middels het verlenen van een Last, ex artikelen 50, 51 en 52 Wet Wapens en Munitie - de bevoegdheden toe te kennen om tot uitvoering van deze actie over te gaan.

Ik hoop spoedig bericht van u te mogen ontvangen en vertrouw erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Lid korpsdirectie,

Mr. A.D. Heil

• Utrecht

34

Bezoekadres
Korpsonderdeel
Behandeld door
Doorkiesnummer
Faxnummer
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Datum
Onderwerp
Bijlagen

Bergstraat 58
3511 RS Utrecht
Korpsdirectie

Aan: Arrondissementsparket te Utrecht
T.a.v. de officier van justitie mevrouw Mr. [REDACTED]

SK/07/06

26 juni 2006
Verzoek inzake preventief fouilleren
3 (r.i.u.b. zie brief met kenmerk KV/29/06)

Geachte mevrouw [REDACTED]

Zoals u bekend is, is door de burgemeester van de gemeente Utrecht voor de periode van 1 maart 2006 tot 1 september 2006 een gebied in de stad aangewezen als Veiligheidsrisicogebied.

Het betreffende gebied wordt begrensd door de Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Domplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpesteijntunnel, Van Sijpesteijkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpesteijntunnel).

Op basis van een tweetal notities inzake preventief fouilleren, d.d. 21 november 2005 en 11 januari 2006 die in de driehoek stad Utrecht werden besproken, is tot deze aanwijzing besloten. Het aanwijzingsbesluit d.d. 17 februari 2006, nr. 06.022059 OOV, is als bijlage bijgevoegd en evenals de twee eerder genoemde notities.

De politie heeft het voornemen om op vrijdag 28 juli 2006 tussen 23.00 uur en 07.00 uur een preventief fouilleeractie uit te voeren in dit veiligheidsrisicogebied. Vanwege het feit dat globaal de meeste geweldsmeldingen bij de politie binnenkomen op de donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag is gekozen om één van deze dagen de actie te houden.

De politie verzoekt de officier van justitie van het arrondissementsparket te Utrecht – middels het verlenen van een Last, ex artikelen 50, 51 en 52 Wet Wapens en Munitie - de bevoegdheden toe te kennen om tot uitvoering van deze actie over te gaan.

Ik hoop spoedig bericht van u te mogen ontvangen en vertrouw erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Lid korpsdirectie,

Mr. A.D. Heil

Evaluatie Preventief Fouilleren

Periode 1 februari 2006 – 1 september 2006

1. Achtergrond preventief fouilleren

In September 2002 is een wettelijke regeling van kracht geworden die het mogelijk maakt dat in de gemeentelijke verordening aan de Burgemeester de bevoegdheid wordt toegekend om bij verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, een zogenaamd veiligheidsrisicogebied, aan te wijzen waarin ruimere bevoegdheden gelden.

Het gaat dan om bevoegdheden om binnen het aangewezen gebied personen aan de kleding te onderzoeken, vervoermiddelen te onderzoeken en te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt te openen. De bevoegdheid strekt zich uit tot de openbare weg en 'voor publiek toegankelijke gebouwen en daarbij behorende erven, zoals bijvoorbeeld horecagelegenheden.

Een veiligheidsrisicogebied wordt gekenmerkt door:

1. Een hoog risico op geweldsincidenten en dreigingen met (vuur)wapens. In het bijzonder kan hierbij gedacht worden aan concentraties van uitgaansgelegenheden die in avond en nacht uit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarzetting met zich meebrengen.
2. Ook kan gedacht worden aan grote (sport)manifestaties met een verhoogd risico op verstoring van de openbare orde en veiligheid en gebieden met voortdurende drugsoverlast (MvT Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1999-2000, 26 865 nr. 3, p.5).
3. Een in de openlucht gelegen gebied dat naar bestemming of vast gebruikt voor iedereen toegankelijk is. De publieke gedeelten van stations behoren daar ook toe (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000-2001, 26 865, nr. 7, p. 13).

De bevoegdheid om werkelijk over te gaan tot een algemeen onderzoek op wapens binnen een veiligheidsrisicogebied is voorbehouden aan de Officier van Justitie. Pas nadat de last is afgegeven kan door de politie worden overgegaan tot de operationele uitvoering.

2. Doelstelling van de controles

Primaire doelstelling van het preventief fouilleren in een veiligheidsrisicogebied is dat er een afname gerealiseerd wordt van het aantal (vuur)wapen gerelateerde incidenten in dat gebied.

Tevens gelden de volgende secundaire doelstellingen:

- Het in positieve zin beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens van bewoners en gebruikers van het gebied.
- Het door preventie tegengaan van illegaal (vuur)wapenbezit.
- Het opsporen van (vuur)wapens.
- Het opsporen van vuurwapencriminaliteit en ander wapengeweld.
- Het voorkomen van verstoring van de openbare orde.

3. Preventief fouilleren in de gemeente Utrecht

In Utrecht heeft de gemeenteraad op 6 februari 2003 de 3^e partiële wijziging van de APV vastgesteld, waarbij de Burgemeester de beschreven bevoegdheid heeft gekregen. Deze aanwijzing is op 19 februari 2003 gepubliceerd en op 28 februari 2003 in werking getreden.

In de gemeente Utrecht is in 2003 voor het eerst gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot preventief fouilleren. Het gebied dat door de burgemeester aangewezen werd als veiligheidsrisicogebied, waar de politie – onder bepaalde voorwaarden – de bevoegdheid had tot preventief fouilleren, betrof de Amsterdamsestraatweg en omgeving.

Omdat de resultaten positief waren, volgde er daarna nog een aantal aanwijzingen. In totaal zijn er 5 controleperiodes geweest waarin gefouilleerd is in een of meerdere door de burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebieden.

Van 2003 tot 2005 zijn door de stedelijke Driehoek – op basis van informatie van de politie - drie veiligheidsrisicogebieden aangewezen: de Amsterdamsestraatweg en omgeving, Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied en de Kop van Lombok.

Hieronder staan de controleperiodes met daarbij vermeld welke veiligheidsrisicogebieden het betrof.

- 1. Periode 15 mei 2003 – 15 augustus 2003**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
- 2. Periode 1 november 2003 – 1 februari 2004**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
 - Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied
- 3. Periode 1 april – 1 juli 2004**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
 - Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied
 - Kop van Lombok
- 4. Periode 1 februari 2005 – 1 augustus 2005**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
 - Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied
 - Kop van Lombok

Tijdens de laatste periode is nagenoeg nauwelijks preventief gefouilleerd. De reden hiervan was dat er tegen de aanwijzing van de Amsterdamsestraatweg en omgeving door een bewoner in het gebied een bezwaarschrift was ingediend. De juridische implicaties leidden tot het besluit van de driehoek op 22 juni 2005 om tijdelijk te stoppen met preventief fouilleren in Utrecht.

Uitspraak Raad van State

Op 9 november 2005 deed de Raad van State in bovengenoemde zaak de volgende uitspraak:

a. De vraag van de ontvankelijkheid.

De gemeente Utrecht had de lijn ingezet, dat je tegen dergelijke besluiten geen bezwaar/beroep kunt indienen, omdat niemand door zo'n aanwijzing rechtstreeks in zijn belang is getroffen. De redenering was dat niet door de aanwijzing van een gebied iemand in zijn belang wordt getroffen, maar door het afgeven van een last door de Officier van Justitie.

De Raad van State is hierin niet meegegaan, mede door verwijzing naar de parlementaire behandeling en de bedoeling van de initiatiefnemer tot deze wetgeving (kamerlid Van Camp). Dit betekent, dat personen die een rechtstreeks belang hebben bij het aanwijzen door de burgemeester van een gebied voor preventief fouilleren, daartegen in bezwaar en beroep kunnen gaan.

b. De vraag of de burgemeester in redelijkheid het gebied kon aanwijzen.

De bezwaarmaker heeft het volgende aangevoerd:

- Preventief fouilleren is in dit concrete geval een disproportioneel middel.
- Het gebied is groter dan strikt noodzakelijk.
- De aanwijzing voor 6 maanden is langer dan strikt noodzakelijk.

De Raad van State heeft hierin geoordeeld dat het besluit van de burgemeester van Utrecht voldoende gemotiveerd was. Kort gezegd: het aanwijzen van het gebied was terecht, het gebied was niet te groot en de duur van 6 maanden was redelijk.

Vervolg

Door de driehoek is vervolgens besloten om opnieuw een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. De driehoek was van mening dat de Amsterdamsestraatweg e.o. niet opnieuw aangewezen hoefde te worden. Omdat uit de politiecijfers bleek dat het aantal incidenten met (vuur)wapens zeer gering (geworden) was. Bovendien werd er al op andere manieren gewerkt aan het verbeteren van de veiligheid in het gebied.

Door de politie is een overzicht gemaakt met het aantal incidenten met (vuur)wapens en van overige relevante geweldsincidenten in de stad Utrecht. Op basis daarvan is besloten om één veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. Het gebied bestond uit een gedeelte van de binnenstad (uitgaansgebied), het stationsgebied en een gedeelte van Lombok.

Het gebied is aangewezen voor de periode van: **1 februari 2006 tot 1 september 2006.**

De evaluatie richt zich op bovengenoemde periode.

4. Uitvoering: ervaringen met preventief fouilleren

Algemeen

Het veiligheidsrisicogebied waar de afgelopen periode gefouilleerd is wordt begrensd door:

Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Damplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpestijntunnel, Van Sijpestijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpestijntunnel maken deel uit van het gebied).

Het veiligheidsrisicogebied bestaat uit de Binnenstad, Hoog Catharijne en een gedeelte van de Kop van Lombok en omvat de volgende gemeentelijke subbuurten:

- Lange Elisabethstraat, Mariaplaats, e.o.,
- Neude, Janskerkhof, Damplein e.o.,
- Hoog Catharijne, CS,
- Leidseveer,
- Wijk C west,
- Wijk C oost,
- Breedstraat, Plompstorengracht, e.o.,
- Lombok-oost,
- JP Coenstraat-oost,
- JP Coenstraat-west,

De Binnenstad omvat het uitgaansgebied en kenmerkt zich derhalve door concentraties van uitgaansgelegenheden die in de avond en de nacht vanuit het oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarzetting met zich mee kunnen brengen. Geweldsincidenten vinden voornamelijk plaats in het weekend en in de nachtelijke uren.

Het gebied Kop van Lombok kenmerkt zich door problemen als straatroof, uitgaansgeweld en drugsoverlast –criminaliteit.

In de periode 1 februari 2006 tot 1 september 2006 hebben er in het gebied **tien** preventief fouilleeracties plaatsgevonden.

4.1 Voorbereiding

De acties preventief fouilleren zijn voorafgaand aan de controleperiode ingepland. Omdat dergelijke acties vrij veel capaciteit kosten, is het bijna niet mogelijk om ze tijdens de controleperiode in te plannen. Een aantal keer is de acties ingepland tijdens een 'blauwe avond', dus in combinatie met andersoortige politiecontroles (alcoholcontroles, lichtcontrole fietsen, snelheidscontrole, etc.). Dit om enerzijds effectiever gebruik te maken van de ingeplande capaciteit, anderzijds omdat acties preventief fouilleren goed gecombineerd kunnen worden met andere controles.

Voordat een actie preventief fouilleren plaats kan vinden, dient er een last te worden afgegeven door de Officier van Justitie. Voorheen werd de last door de wijkchef aangevraagd bij de Officier. Deze periode is er voor gekozen om het proces van het afgeven van de last neer te leggen bij twee vaste contactpersonen bij respectievelijk de politie en het Openbaar Ministerie. Dit werkte heel goed.

Voorafgaand aan een actie preventief fouilleren vond altijd een briefing plaats. Tijdens deze briefings werd een korte toelichting gegeven op de achtergrond (wettelijke basis) van het preventief fouilleren. Verder werd benadrukt dat de te controleren burgers geen verdachten zijn en dus niet op die manier mogen worden benaderd. Daarnaast werd de locatie getoond en de strategie die tijdens de actie gehanteerd zou gaan worden.

4.2 Toegepaste methodiek

In vergelijking met de eerste controleperiode, zijn de acties preventief fouilleren kleinschaliger en frequenter geworden. Op basis van ervaring is geconstateerd dat korter en vaker controleren

effectiever is. Omdat de acties door de politie geüniformeerd (en dus zichtbaar) worden uitgevoerd, gaat de actie snel stuk.

Binnen het veiligheidsrisicogebied vallen twee politiedistricten en drie wijken. De wijkchefs hebben in het kader van het preventief fouilleren veel samen gewerkt. Een aantal keer is er gecombineerde acties georganiseerd: binnen het veiligheidsrisicogebied vonden op verschillende plaatsen acties plaats die vanuit de verschillende districten / wijkteams georganiseerd. Tijdens dergelijke gecombineerde acties werd er in alle werkgebieden van de teams gefouilleerd.

Tijdens de laatste aanwijzingsperiode hebben er geen horecacontroles plaatsgevonden. In overleg met de districtsleiding is besloten dit niet te doen omdat een horecacontrole een grote inbreuk op de privacy van mensen betekent. Tijdens eerdere controleperiodes werden er wel horecagelegenheden gecontroleerd. Om dezelfde reden is besloten om op Hoog Catharijne tijdens koopavonden *niet* vóór en rond sluitingstijd te fouilleren.

Uit ervaring is gebleken dat taxichauffeurs doorgaans vaker wapens in de auto hebben liggen dan de gemiddelde automobilist. Overwogen is om daarom acties preventief fouilleren op het Neude te organiseren. In overleg met de districtsleiding is ook hier vanaf gezien omdat het uitgangspunt van a-selectiviteit hiermee in het gedrang komt.

Binnen het veiligheidsrisicogebied is gebruik gemaakt van de volgende methoden: gebiedsafsluiting (mini-insluiting), statische voertuigcontrole, dynamische voertuigcontrole en passantencontrole. Deze methoden worden hieronder kort toegelicht:

Gebiedsafsluiting:

De politie sluit een gebied af (een stuk van een straat of meerdere straten) en controleert alle personen die zich op dat moment in dat gebied bevinden.

Statische voertuigcontrole:

Bij deze methode laat de politie automobilisten in een fuik rijden en controleert zo veel mogelijk auto's. Het controleren van voertuigen en bestuurders (en mogelijk inzittenden) kan worden gecombineerd met een alcoholcontrole.

Passantencontrole

Een groep politiemensen vat post op een of enkele locaties en controleert passanten.

Frequentie

Afgelopen controleperiode hebben er in totaal **tien** acties preventief fouilleren plaatsgevonden.

Zichtbaarheid

De acties worden door de politie geüniformeerd uitgevoerd.

Samenstelling teams

Bij de samenstelling van de koppels die de fouilleringen uitvoeren wordt rekening gehouden met de benaderingswijze van het publiek. Het team bestaat doorgaans uit drie personen waarbij de voorkeur in samenstelling uitgaat naar, in ieder geval, een vrouw, een ervaren collega en een relatief minder ervaren collega.

Communicatie

Door de politie wordt tijdens de actie duidelijk aan het publiek uitgelegd wat het doel van de actie is. Nadat de fouillering heeft plaatsgevonden, wordt een folder uitgereikt met meer tekst en uitleg en een verwijzing naar een website en telefoonnummer voor meer informatie. Opvallend is dat de meeste mensen bekend zijn met het fenomeen preventief fouilleren.

Inname wapens

Bij het aantreffen van een wapen wordt doorgaans een medewerker van Bijzondere Wetten van de politie ingeschakeld. De medewerker Bijzondere Wetten bepaalt welke categorie wapen het betreft en of het wapen onder de Wet Wapens en Munitie valt.

Gebleken is dat niet altijd duidelijk is welke voorwerpen beschouwd moeten worden als categorie IV onder 7 wapen (voorwerpen die door hun aard of omstandigheden worden aangemerkt om

letsel aan personen toe te brengen of om te dreigen). Door de afdeling Bijzondere Wetten is daarom een instructie op papier gezet die bij de acties gehanteerd is. Uitgangspunt was om niet ieder zakmesje dat tijdens de acties preventief fouilleren werd aangetroffen in beslag te nemen.

A-selectiviteit

Het uitgangspunt is dat de acties preventief fouilleren a-selectief dienen plaats te vinden. Dat betekent dat – in principe – iedereen gefouilleerd wordt en er geen personen worden 'overgeslagen'. In de praktijk wordt er wel eens een uitzondering gemaakt als het gaat om oude mensen of jonge kinderen. Dit vanuit het oogpunt dat foullering een aantasting van de privacy is en de kans erg klein is dat deze categorieën een wapen bij zich dragen.

5. Resultaten en effecten

Met betrekking tot de resultaten en effecten van de acties preventief fouilleren, is naar de volgende drie zaken gekeken:

1. de concrete opbrengsten van de acties
2. het incidentenpatroon
3. reacties van burgers

5.1 Opbrengst van de acties

In onderstaande tabel staat voor de verschillende acties weergegeven wat de personele inzet was, hoeveel controles zijn uitgevoerd, wat de tijdsduur van de acties was en wat de resultaten van de acties waren.

Tabel 1

	1 april	13 april	20 april	26 mei	27 mei	1 juni	22 juni	13 juli	8 aug	25 aug	Totaal
Aantal personen	91	75	310	150	150	275	100	31	120	250	1.552
Aantal auto's	13	-	15	30	30	-	10	30	-	50	178
Personeels-inzet	23	6	20	10	20	10	12	11	8	20	140
Duur (minuten)	75	90	60	120	105	150	210	180	150	180	1.320
Aanhoudingen	1	-	1	1	1	-	1	1	-	5	11
Opbrengst:											
vuurwapen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
steekwapen	2	2	4	-	-	1	-	-	-	-	9
slagwapen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Traangas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1

Aanhoudingen

In totaal zijn er door de politie tijdens de acties preventief fouilleren 11 aanhoudingen verricht:

- Hinderlijk gedrag: 2
- Wet Wapens & Munitie: 3
- Niet voldoen aan bevel of vordering: 2
- Dronken achter het stuur (art 8 wwv): 1
- Gestolen fiets: 2
- Poging diefstal af/uit auto: 1

Samenvattend:

In 2006 hebben er tien preventief fouilleeracties plaatsgevonden.

In totaal zijn er tijdens de acties in de periode 1 februari 2006 tot 1 september 2006 op basis van de Wet Wapens en Munitie in beslag genomen:

- 1 slagwapen
- 2 vlindermessen
- 1 bugknife
- 2 x pepperspray
- 6 messen

Opvallend is dat er – in vergelijking met eerdere periodes waarin er preventief gefouilleerd werd – er veel minder wapens zijn aangetroffen, dan wel in beslag zijn genomen.

In bijlage 1 van deze evaluatie treft u een uitgebreider overzicht aan van de opbrengsten van voorgaande periodes.

Aantreffen wapen op x- gefouilleerde personen

Periode 1

Gefouilleerde personen: 2.074

Aantal aangetroffen wapens: 19

Op 109 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

Periode 2

Gefouilleerde personen: 4.036

Aantal aangetroffen wapens: 70

Op 58 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

Periode 3

Gefouilleerde personen: 1.637

Aantal aangetroffen wapens: 119

Op 14 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

Periode 4

Gefouilleerde personen: -

Aantal aangetroffen wapens: -

Periode 5

Gefouilleerde personen: 1.552

Aantal aangetroffen wapens: 12

Op 129 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

5.2 Het incidentenpatroon

In onderstaande tabel (tabel 2) is ten aanzien van het huidige veiligheidsrisicogebied de ontwikkeling van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten inzichtelijk gemaakt vanaf 2002. Om inzicht te krijgen in waar een daling of toename in zit, is per incident de ontwikkeling weergegeven.

In de tabel (tabel 3) eronder is hetzelfde gedaan maar dan voor de stad Utrecht als geheel.

Tabel 2

Incidenten met (vuur)wapens in het Veiligheidsrisicogebied

Incident	2002	2003	2004	2005	2006	2002 / 2006 Toe- /afname
(gewapende) overval	17	11	13	5	7	- 10
Geweld z.l. met wapen	29	22	22	20	20	- 9
Geweld m.l. met wapen	81	67	50	50	42	- 39
Geweld z.l. met vuurwapen	1	5	3	1	2	+ 1
Geweld m.l. met vuurwapen	2	2	1	-	-	- 2
Geweld dodelijk met wapen	-	-	-	-	-	-
Geweld dodelijk met vuurwapen	-	-	-	-	1	+ 1
Explosief/munitie	3	6	8	3	3	-
Wapen zonder geweld	44	51	57	39	44	-
Wapenhandel	-	1	-	-	-	
Totaal	177	165	154	118	119	- 58

Incidenten met (vuur)wapens in de gehele stad Utrecht

Incident	2002	2003	2004	2005	2006	2002 / 2006 Toe- /afname
(gewapende) overval	58	93	77	43	41	- 17
Geweld z.l. met wapen	107	99	86	84	98	- 9
Geweld m.l. met wapen	216	188	157	155	201	- 15
Geweld z.l. met vuurwapen	19	11	9	15	9	- 10
Geweld m.l. met vuurwapen	10	4	8	4	-	- 10
Geweld dodelijk met wapen	-	1	3	2	1	+ 1
Geweld dodelijk met vuurwapen	3	-	-	-	1	- 2
Explosief/munitie	25	27	39	24	20	- 5
Wapen zonder geweld	138	172	241	154	175	+ 37
Wapenhandel	-	1	2	1	5	+ 5
Totaal	576	596	622	482	551	- 25

5.3 Reacties van het publiek

De reacties van het publiek dat geconfronteerd wordt met acties preventief fouilleren, kan ook gezien worden als indicator of de acties als succesvol kunnen worden beschouwd.

De ervaring tijdens preventief fouilleeracties in het veiligheidsrisicogebied, is dat het publiek goed meewerkt. Opvallend is dat door de politie weinig uitleg gegeven hoeft te worden. Het blijkt dat burgers goed op de hoogte zijn van wat dergelijke acties inhouden.

Meerdere malen is aangegeven dat de aanwezigheid van de politie in het gebied, burgers een veiliger gevoel gaf. Met name publiek dat tijdens de late avond en nacht met de acties geconfronteerd werd, gaf aan de aanwezigheid van de politie als prettig te ervaren.

Over het algemeen werkte het publiek goed mee, in twee gevallen werd er geweigerd aan de actie mee te werken. Deze personen zijn door de politie aangehouden in verband met het niet voldoen aan bevel of vordering.

5.4 Conclusies met betrekking tot resultaten en effecten

Het doel van preventief fouilleren is preventief. Hiermee wordt bedoeld dat acties preventief fouilleren er niet op gericht zijn om zoveel mogelijk wapens in beslag te nemen maar het doel is burgers ertoe bewegen om hun wapens thuis te laten.

Hiermee wordt beoogd dat er een afname gerealiseerd zal worden van het aantal (vuur)wapen gerelateerde incidenten in het veiligheidsrisicogebied, dat hierdoor verstoring van de openbare orde (gelinkt aan wapengeweld) wordt voorkomen en dat burgers zich veiliger zullen voelen in het gebied.

Als er gekeken wordt naar het aantal wapens dat tijdens de acties in de periode 1 februari 2006 tot 1 september 2006 in beslag is genomen, valt op dat dit veel minder is dan tijdens de voorgaande periodes. Gesteld zou kunnen worden dat acties preventief fouilleren kennelijk effect gehad hebben en dat minder burgers met een wapen de straat op gaan. Deze conclusie lijkt voorbarig te zijn vanwege het feit dat een één-op-één relatie moeilijk is te maken.

Bij een eerdere evaluatie is in dit kader een vergelijking gemaakt met alcoholcontroles. Als door de politie een alcoholcontrole wordt uitgevoerd en er worden geen automobilisten aangetroffen met een te hoog alcoholpercentage, betekent dit dan dat alcoholcontroles voor niets uitgevoerd worden of dat het feit dat dergelijke acties door de politie worden uitgevoerd voor mensen een reden is om niet met alcohol achter het stuur te gaan zitten?

Eén van de verklaringen voor de minder grote opbrengst is dat de politie zich iets terughoudender heeft opgesteld bij het in beslag nemen van aangetroffen voorwerpen/wapens. Met name ten aanzien van voorwerpen die niet onder de Wet Wapens en Munitie vallen, de zogenaamde categorie 4 onder 7 wapens (door aard en omstandigheid te gebruiken als wapen). Voorheen werd van vrijwel ieder zakmesje dat aangetroffen werd, gevraagd vrijwillig afstand te doen. Gedurende de afgelopen periode werd bij het aantreffen van een dergelijk voorwerp gevraagd naar de reden waarom de persoon dit bij zich droeg en gekeken onder welke omstandigheden het voorwerp aangetroffen werd. Er werd door de politie gevraagd afstand te doen van het zakmes als de persoon, bijvoorbeeld, verklaarde het zakmes bij zich te dragen om zich veiliger te voelen. Als de persoon verklaarde het voorwerp te gebruiken om tijdens de lunch een appel te schillen, gebeurde dat niet.

Ook de omstandigheden waarbij een voorwerp wordt aangetroffen, spelen een rol. Of een honkbalknuppel in een auto naast de passagiersstoel rond mindernacht aangetroffen wordt of overdag in het weekend naast een sporttas, zijn twee verschillende situaties.

Voorts kan ook nog opgemerkt worden dat het niet alleen gaat om het aantal wapens maar ook om het soort wapens (de kwalitatieve kenmerken ervan). Kijkend naar de totale opbrengst van het preventief fouilleren tot nu toe, zijn er, bijvoorbeeld, geen vuurwapens in beslag genomen. Dit is anders voor steden als Amsterdam en Rotterdam (zie 6. Vergelijking met andere steden). Daar zijn respectievelijk 30 en 84 vuurwapen in beslag genomen tijdens acties preventief fouilleren.

Als er gekeken wordt naar de incidenten met (vuur)wapens in het veiligheidsrisicogebied, kan geconcludeerd worden dat het aantal incidenten – in vergelijking met 2002 – is afgenomen. Met name geweld dat met een wapen is gepleegd en dat heeft geleid tot letsel, is fors afgenomen.

In de stad Utrecht als geheel is van dit incident ook een afname te zien, alleen is die afname minder sterk dan in het veiligheidsrisicogebied. In de stad als geheel is wel een toename te zien van het aantreffen van een wapen (wapen zonder geweld).

Het is heel moeilijk om iets te zeggen over het effect dat preventief fouilleren heeft gehad op het incidentenpatroon. Preventief fouilleren is daarbij ook niet het enige instrument dat wordt ingezet om (wapen)geweld te voorkomen / bestrijden. Er is dan ook geen causaal verband aan te geven tussen de inzet van het instrument preventief fouilleren en het incidentenpatroon.

Voor de toekomst zal wel gekeken moeten worden of de benodigde politiecapaciteit wel in verhouding staat met de effecten c.q. opbrengsten van de acties preventief fouilleren.

6. Vergelijking met andere steden

6.1 Amsterdam

In Amsterdam wordt sinds november 2002 preventief gefouilleerd in twee veiligheidsrisicogebieden, te weten Binnenstad en Zuidoost.

Gedurende de periode november 2002 tot en met maart 2006 hebben er:

- 119 controleacties plaatsgevonden,
- Zijn er 57.237 personen gecontroleerd,
- 6.661 voertuigen doorzocht,
- 1.203 wapens aangetroffen.

Kijkend naar het type wapen:

- 30 vuurwapens (waarvan 13 nep),
- 93 slagwapens,
- 951 steekwapens,
- 129 overige wapens

6.2 Rotterdam

Sinds 20 september 2002 voert de politie in Rotterdam preventief fouilleeracties uit.

Vanaf 20 september 2002 tot en met september 2007 zijn 2.539 wapens in beslag genomen.

Kijkend naar het type wapen:

- 84 vuurwapens
- 462 slagwapens
- 1.745 steekwapens
- 248 overige wapens

In de stad Utrecht als geheel is van dit incident ook een afname te zien, alleen is die afname minder sterk dan in het veiligheidsrisicogebied. In de stad als geheel is wel een toename te zien van het aantreffen van een wapen (wapen zonder geweld).

Het is heel moeilijk om iets te zeggen over het effect dat preventief fouilleren heeft gehad op het incidentenpatroon. Preventief fouilleren is daarbij ook niet het enige instrument dat wordt ingezet om (wapen)geweld te voorkomen / bestrijden. Er is dan ook geen causaal verband aan te geven tussen de inzet van het instrument preventief fouilleren en het incidentenpatroon.

Voor de toekomst zal wel gekeken moeten worden of de benodigde politiecapaciteit wel in verhouding staat met de effecten c.q. opbrengsten van de acties preventief fouilleren.

6. Vergelijking met andere steden

6.1 Amsterdam

In Amsterdam wordt sinds november 2002 preventief gefouilleerd in twee veiligheidsrisicogebieden, te weten Binnenstad en Zuidoost.

Gedurende de periode november 2002 tot en met maart 2006 hebben er:

- 119 controleacties plaatsgevonden,
- Zijn er 57.237 personen gecontroleerd,
- 6.661 voertuigen doorzocht,
- 1.203 wapens aangetroffen.

Kijkend naar het type wapen:

- 30 vuurwapens (waarvan 13 nep),
- 93 slagwapens,
- 951 steekwapens,
- 129 overige wapens

6.2 Rotterdam

Sinds 20 september 2002 voert de politie in Rotterdam preventief fouilleeracties uit.

Vanaf 20 september 2002 tot en met september 2007 zijn 2.539 wapens in beslag genomen.

Kijkend naar het type wapen:

- 84 vuurwapens
- 462 slagwapens
- 1.745 steekwapens
- 248 overige wapens

In de stad Utrecht als geheel is van dit incident ook een afname te zien, alleen is die afname minder sterk dan in het veiligheidsrisicogebied. In de stad als geheel is wel een toename te zien van het aantreffen van een wapen (wapen zonder geweld).

Het is heel moeilijk om iets te zeggen over het effect dat preventief fouilleren heeft gehad op het incidentenpatroon. Preventief fouilleren is daarbij ook niet het enige instrument dat wordt ingezet om (wapen)geweld te voorkomen / bestrijden. Er is dan ook geen causaal verband aan te geven tussen de inzet van het instrument preventief fouilleren en het incidentenpatroon.

Voor de toekomst zal wel gekeken moeten worden of de benodigde politiecapaciteit wel in verhouding staat met de effecten c.q. opbrengsten van de acties preventief fouilleren.

6. Vergelijking met andere steden

6.1 Amsterdam

In Amsterdam wordt sinds november 2002 preventief gefouilleerd in twee veiligheidsrisicogebieden, te weten Binnenstad en Zuidoost.

Gedurende de periode november 2002 tot en met maart 2006 hebben er:

- 119 controleacties plaatsgevonden,
- Zijn er 57.237 personen gecontroleerd,
- 6.661 voertuigen doorzocht,
- 1.203 wapens aangetroffen.

Kijkend naar het type wapen:

- 30 vuurwapens (waarvan 13 nep),
- 93 slagwapens,
- 951 steekwapens,
- 129 overige wapens

6.2 Rotterdam

Sinds 20 september 2002 voert de politie in Rotterdam preventief fouilleeracties uit.

Vanaf 20 september 2002 tot en met september 2007 zijn 2.539 wapens in beslag genomen.

Kijkend naar het type wapen:

- 84 vuurwapens
- 462 slagwapens
- 1.745 steekwapens
- 248 overige wapens

BIJLAGE 1

Opbrengst preventief fouilleren stad Utrecht

Periodes:

Periode 1:

Voor de periode 15 mei 2003 – 15 augustus 2003 is de Amsterdamsestraatweg en omgeving door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebied.

In periode 1 hebben **4** acties plaatsgevonden.

Periode 2:

Voor de periode 1 november 2003 – 1 februari 2004 zijn de Amsterdamsestraatweg en omgeving en het gebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied door burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebieden.

In periode 2 hebben **14** acties plaatsgevonden.

Periode 3:

Voor de periode 1 april 2004 – 1 juli 2004 zijn de Amsterdamsestraatweg en omgeving en het gebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied en de Kop van Lombok door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebieden.

In periode 3 hebben **15** acties plaatsgevonden.

Periode 4:

In deze periode hebben nagenoeg geen acties plaatsgevonden omdat de driehoek besloten had om – in afwachting van de uitspraak van de Raad van State in het kader van het gemaakte bezwaar van een bewoner van de Amsterdamsestraatweg – geen acties preventief fouilleren te laten plaatsvinden.

Periode 5:

Voor de periode 1 februari 2006 – 1 september 2006 zijn in het door de burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebied **10** acties plaatsgevonden.

Opbrengsten:

Periode 1:

- 2 steekwapens
- 2 traangas
- 3 x Wet Wapens Munitie divers: 2 zwaarden + categorie 4 onder 7 wapen (voorwerp door aard en omstandigheid te gebruiken als wapen).
- 12 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens (niet te verbaliseren, zoals bepaalde messen): 10 messen, 1 stang en 1 houten knuppel / stok.

Periode 2:

- 8 steekwapens
- 6 slagwapens
- 2 traangas
- 3 x Wet Wapens Munitie divers
- 51 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens. Ingenomen zijn: 33 messen, 11 knuppels / houten stokken, 2 bijltjes, 1 schroevendraaier, 1 moersleutel, 1 peperspray, 1 flesopener, 1 dartpijlje.

Periode 3:

- 2 steekwapen
- 12 slagwapens
- 3 traangas
- 7 x Wet Wapens Munitie divers (1 hakbijl, 2 hakmes, 1 geprepareerde fietsketting, 1 pepperspray, 2 patronen 9 mm en 1 x onbekend).
- 95 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens. Ingenomen zijn: 75 messen, 5 (houten) knuppels, 1 slagersmes, 4 schroevendraaiers, 4 slagwapens, 3 steekvoorwerp, 1 traangas, 1 stofzuigerslang met electriciteitskabel, 1 aansteker in de vorm van een pistooltje.

Periode 4:

Geen opbrengsten.

Periode 5:

- 1 slagwapen
- 2 vlindermessen
- 1 bugknife
- 2 x pepperspray
- 6 messen

Totaal opbrengst preventief fouilleren (15 mei 2003 tot en met 1 september 2006):

43 acties preventief fouilleren hebben opgeleverd:

Steekwapens: 12

Slagwapens: 19

Traangas: 7

Wet Wapens Munitie divers: 16

Vrijwillige afstand (potentiële) wapens: 166

Waarvan:

- 124 messen
- 17 knuppels / houten stokken
- 1 stang
- 2 bijltjes
- 5 schroevendraaier
- 4 slagwapens
- 3 steekvoorwerp
- 1 moersleutel
- 3 peperspray
- 1 traangas
- 1 flesopener
- 1 dartpijltje
- 1 slagersmes
- 1 aansteker in de vorm van een pistooltje
- 1 stofzuigerslang met electriciteitskabel

Notitie t.b.v. Driehoek

Secretaris: mw. I. Burgers Tel.nr 286 1062 Fax: 030 2861145 E-mail: i.burgers@utrecht.nl

Agendapunt:

1. Onderwerp: Evaluatie Preventief Fouilleren

2. Naam auteur: S. Kloppenborg

3. Doel behandeling

☐ Ter besluitvorming

4. Gevraagde beslissing

- Vaststellen van de (concept) evaluatie Preventief Fouilleren.
- Wel / niet opnieuw aanwijzen van een veiligheidsrisicogebied.

5. Context

Sinds 2003 wordt er in de gemeente Utrecht gebruik gemaakt van de mogelijkheid om preventief te fouilleren.

In totaal zijn er 6 controleperiodes geweest waarin door de politie preventief gefouilleerd is in een of meerdere door de Burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebieden.

De laatste controleperiode liep van 1 februari 2006 tot 1 september 2006. Door de Burgemeester is toen één veiligheidsrisicogebied aangewezen. Dit gebied bestond uit een gedeelte van de binnenstad (uitgaansgebied), het stationsgebied en een gedeelte van Lombok.

In deze periode hebben er in het gebied 10 preventief fouilleeracties plaatsgevonden. Tijdens deze acties zijn in totaal 12 wapens aangetroffen.

6. Kernargumente

Op 8 november 2006 (september 2006)

Op basis van de controleperiode preventief gefouilleerd gaat zitten, zal voor de toekomstige politiecapaciteit wel in verhouding staat tot de effecten c.q. opbrengsten van de acties.

Door de districtscheffs van de stad Utrecht wordt op dit moment niet de noodzaak gezien om opnieuw een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen.

Als besloten wordt om niet opnieuw een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, betekent dit niet een absolute stop van preventief fouilleren.

Indien zich een situatie voordoet, waarbij het gewenst is om het instrument preventief fouilleren in te zetten, kan door de Burgemeester altijd besloten worden om op basis van de APV een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen.

fouilleren (periode 1 februari 2006 - 1 september 2006) in Utrecht besproken.

is geconstateerd dat er tijdens de laatste periode meer wapens zijn aangetroffen dan in eerdere periodes waarin preventief gefouilleerd is. Het is niet duidelijk wat capaciteit en tijd in het uitvoeren van de acties en hoe vaak de acties moeten worden of de benodigde effecten c.q. opbrengsten van de acties.

7. Kanttekeningen

8. Uitvoering

9. Vervolgacties + tijdpad

Evaluatie aanbieden aan de Raadscommissie Bestuur & Veiligheid.

Gemeente Utrecht

Aanwijzing Boerhaveplein en omgeving als veiligheidsrisicogebied

(artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht)

De burgemeester van Utrecht,

dat zich de nacht van 12 op 13 maart 2007 ernstige ongeregelheden in de wijk Ondiep hebben voorgedaan;

dat gegronde vrees bestaat dat zich opnieuw (ernstige) ongeregelheden in dat gebied zullen voordoen;

Overwegende, dat het met het oog op deze omstandigheden strikt noodzakelijk is het hierna genoemde gebied tot het elders in dit besluit genoemde tijdstip aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied waardoor de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan toepassen;

gelet op het overleg dat hedenmiddag is gevoerd met de officier van justitie in het kader van het overleg bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993;

gelet op artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

Besluit:

1. het gebied dat wordt begrensd door de Marnixlaan, Laan van Chartreuse, Omloop, Ahornstraat en Royaerds van den Hamkade aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied¹;
2. te bepalen dat deze aanwijzing van kracht is vanaf nu tot 18 maart 2007 te 24.00 uur;
3. een afschrift van deze gebiedsaanwijzing terstond ter kennis te brengen van de officier van justitie en de gemeenteraad;
4. deze gebiedsaanwijzing bekend te maken door: publicatie aan de gevel van het stadhuis, en/of op een andere geschikte wijze

Utrecht, 13 maart 2007 te 15.10 uur,

De burgemeester van Utrecht,

Mr. A.H. Brouwer-Korf

¹ De straten die deel uitmaken van de begrenzing behoren wel tot het aangewezen gebied, voor zover zij ten opzichte van dat gebied belendend zijn.

Gemeente Utrecht

Aanwijzing Boerhaveplein en omgeving als veiligheidsrisicogebied

(artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht)

De burgemeester van Utrecht,

dat zich de nacht van 12 op 13 maart 2007 ernstige ongeregelde heden in de wijk Ondiep hebben voorgedaan;

dat gegronde vrees bestaat dat zich opnieuw (ernstige) ongeregelde heden in dat gebied zullen voordoen;

Overwegende, dat het met het oog op deze omstandigheden strikt noodzakelijk is het hierna genoemde gebied tot het elders in dit besluit genoemde tijdstip aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied waardoor de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan toepassen;

gelet op het overleg dat hedenmiddag is gevoerd met de officier van justitie in het kader van het overleg bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993;

gelet op artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

Besluit:

1. het gebied dat wordt begrensd door de Marnixlaan, De Vecht, de spoorlijn Hilversum-Utrecht en de Amsterdamsestraatweg aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied¹;
2. te bepalen dat deze aanwijzing van kracht is vanaf nu tot 18 maart 2007 te 24.00 uur;
3. een afschrift van deze gebiedsaanwijzing terstond ter kennis te brengen van de officier van justitie en de gemeenteraad;
4. deze gebiedsaanwijzing bekend te maken door: publicatie aan de gevel van het stadhuis, en/of op een andere geschikte wijze

Utrecht, 13 maart 2007 te 18.00 uur,

De burgemeester van Utrecht,

Mr. A.H. Brouwer-Korf

¹ De straten die deel uitmaken van de begrenzing behoren wel tot het aangewezen gebied, voor zover zij ten opzichte van dat gebied belendend zijn.

Gemeente Utrecht

Aanwijzing Boerhaveplein en omgeving als veiligheidsrisicogebied (artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht)

De burgemeester van Utrecht,

overwegende, dat zich ernstige ongeregeldeheden in de wijk Ondiep hebben voorgedaan;

dat gegronde vrees bestaat dat zich opnieuw (ernstige) ongeregeldeheden in dat gebied zullen voordoen;

dat het beperken van de toegang tot de wijk ertoe heeft geleid dat zich ook elders in de stad ongeregeldeheden hebben voorgedaan;

dat hij bij besluit van 13 maart 2007 te 18.00 uur een Veiligheidsrisicogebied heeft aangewezen dat bestaat uit het afgesloten gebied en een omringend gebied;

dat het met het oog op deze omstandigheden strikt noodzakelijk is het hierna genoemde gebied tot het elders in dit besluit genoemde gebied uit te breiden waardoor de officier van justitie ook daar de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan toepassen;

gelet op het overleg dat hedenmiddag is gevoerd met de officier van justitie in het kader van het overleg bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993;

gelet op artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

Besluit:

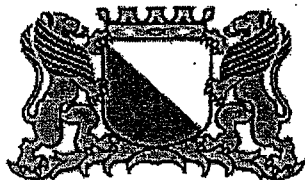
1. het gebied dat wordt begrensd door de rivier de Vecht, de spoorlijn Utrecht-Hilversum, de spoorlijn Utrecht-Amsterdam, Het Amsterdam-Rijnkanaal, de Berlagestraat en de Heukelomlaan¹;
2. te bepalen dat deze aanwijzing van kracht is vanaf nu tot 18 maart 2007 te 24.00 uur;
3. een afschrift van deze gebiedsaanwijzing terstond ter kennis te brengen van de officier van justitie en de gemeenteraad;
4. deze gebiedsaanwijzing bekend te maken door: publicatie aan de gevel van het stadhuis, en/of op een andere geschikte wijze;
5. het besluit tot aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied van 13 maart 2007 te 18.00 uur in te trekken.

Utrecht, 15 maart 2007 te 15.50 uur,

De burgemeester van Utrecht,

Mr. A.H. Brouwer-Korf

¹ De straten die deel uitmaken van de begrenzing behoren wel tot het aangewezen gebied, voor zover zij ten opzichte van dat gebied belendend zijn.

Gemeente Utrecht

Aanwijzing gebied Stadion Galgenwaard en omgeving als veiligheidsrisico-gebied

(artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet Juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht)

De burgemeester van Utrecht,

Overwegende,

dat zich op 12 en 13 maart 2007 ernstige ongeregeldeheden in de wijk Ondiep en daarbuiten hebben voorgedaan;

dat gegronde vrees bestaat dat zich opnieuw (ernstige) ongeregeldeheden in de gemeente Utrecht zullen voordoen;

dat gegronde vrees bestaat dat die ongeregeldeheden zich in de omgeving van het stadion Galgenwaard afspelen, rondom de voetbalwedstrijd FC Utrecht – Vitesse op 18 maart 2007;

Overwegende,

dat het met het oog op deze omstandigheden strikt noodzakelijk is het hierna genoemde gebied tot het elders in dit besluit genoemde tijdstip aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied waardoor de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan toepassen;

gelet op het overleg dat op 17 maart 2007 is gevoerd met de officier van justitie in het kader van het overleg bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993;

gelet op artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet Juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

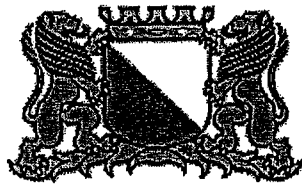
Besluit:

1. het gebied rondom Stadion Galgenwaard, omsloten door de Herculeslaan, de waterloop Kromme Rijn, de Waterlinieweg en de aanvoerroutes de Weg tot de Wetenschap (tot de kruising met de Weg naar Rhijnauwen), de Stadionlaan en de Laan van Maarschalkerweerd aan te wijzen als risico-veiligheidsgebied;
2. te bepalen dat deze aanwijzing van kracht is vanaf 18 maart 2007 10.00 uur tot dezelfde dag 24.00 uur;
3. deze gebiedsaanwijzing bekend te maken door publicatie aan de gevel van het stadhuis, en/of op een andere geschikte wijze

Utrecht, 17 maart 2007 te 17.30 uur,

De burgemeester van Utrecht,

Mr. A.H. Brouwer-Korf

Gemeente Utrecht

Aanwijzing treinstations Lunetten met omgeving en Zuilen met omgeving (in aanbouw) tot veiligheidsrisico-gebieden

(artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet Juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht)

De burgemeester van Utrecht,

Overwegende,

dat zich op 12 en 13 maart 2007 ernstige ongeregelheden in de wijk Ondiep en daarbuiten hebben voorgedaan;

dat gegronde vrees bestaat dat zich opnieuw (ernstige) ongeregelheden in de gemeente Utrecht zullen voordoen;

dat gegronde vrees bestaat dat die ongeregelheden zich op of in de omgeving van de treinstations Lunetten en Zuilen (in aanbouw) kunnen afspelen rondom het reizigersvervoer dat t.b.v. betaald voetbalwedstrijden op zondag 18 maart 2007 de stad Utrecht aandoet;

Overwegende,

dat het met het oog op deze omstandigheden strikt noodzakelijk is de hierna genoemde gebieden tot het elders in dit besluit genoemde tijdstip aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied waardoor de officier van Justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan toepassen;

gelet op het overleg dat op 17 maart 2007 is gevoerd met de officier van Justitie in het kader van het overleg bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993;

gelet op artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet Juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

Besluit:

1. het treinstation Zuilen (in aanbouw), inclusief straat- en spoorniveau, tot en met de uiteinde van de perrons, inclusief bijbehorende tunnel(s) met toegangen, aan te wijzen als risico-veiligheidsgebied;
2. het treinstation Lunetten, inclusief straat- en spoorniveau, tot en met de uiteinde van de perrons, inclusief bijbehorende tunnel(s) met toegangen, aan te wijzen als risico-veiligheidsgebied;
2. te bepalen dat deze aanwijzing van kracht is vanaf nu tot 18 maart 2007 te 24.00 uur
- 3 deze gebiedsaanwijzing bekend te maken door: publicatie aan de gevel van het stadhuis, en/of op een andere geschikte wijze

Utrecht, 18 maart 2007 te 8.40 uur,

De burgemeester van Utrecht,

Mr. A.H. Brouwer-Korf

Gemeente Utrecht

Aanwijzing Stationsgebied en omgeving als veiligheidsrisico-gebied

(artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht)

De burgemeester van Utrecht,

Overwegende,

dat zich op 12 en 13 maart 2007 ernstige ongeregelde heden in de wijk Ondiep en daarbuiten hebben voorgedaan;

dat bij de ongeregelde heden personen waren betrokken die niet in de gemeente Utrecht woonachtig zijn;

dat gegronde vrees bestaat dat zich opnieuw (ernstige) ongeregelde heden in de gemeente Utrecht zullen voordoen;

dat daarbij naar verwachting opnieuw personen betrokken zijn die niet in de gemeente Utrecht woonachtig zijn;

dat dergelijke personen mogelijk per trein naar dan wel door Utrecht reizen in het kader van betaald voetbalwedstrijden;

Overwegende,

dat het met het oog op deze omstandigheden strikt noodzakelijk is het hierna genoemde gebied tot het elders in dit besluit genoemde tijdstip aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied waardoor de officier van justitie de bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 50, derde lid, 51, derde lid, en 52, derde lid, van de Wet wapens en munitie kan toepassen;

gelet op het overleg dat op 17 maart 2007 is gevoerd met de officier van justitie in het kader van het overleg bedoeld in artikel 14 van de Politiewet 1993;

gelet op artikel 151, eerste lid van de Gemeentewet juncto artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht;

Besluit:

1. het gebied, inclusief straat- spoorniveau, tot en met het uiteinde van de perrons, inclusief de Noordertunnel, de Zuidertunnel (met toegangen), de Jaarbeurstraverse (tussen Stationshal en Jaarbeursplein, met toegangen), de traverse tussen Hoog Catharijne en Stationshal, de Stationshal, het Stationsplateau (het 'taxiplatform'), het Stationsplein en begrensd door:

- de volledige bebouwing van het Muziekcentrum Vredenburg en van Hoog Catharijne inclusief de traverses over de Catharijnebaan, inclusief de Stationsdwarsstraat, de Stationsstraat, de Westerstraat en de Spoorstraat
- Moreelsepark
- Stationsplein
- Mineurslaan, inclusief rijweg en voetpaden
- met toevoeging van het Jaarbeursplein voor zover dat gelegen is tussen Beatrixgebouw, Croeselaan (niet inbegrepen) en parkeergarage;
- achterzijde bebouwing Van Sijpesteijnkade
- de Van Sijpesteijntunnel (inclusief de tunnel en de verbindingen naar de Noordertunnel)

aan te wijzen als veiligheidsrisicogebied;

2. te bepalen dat deze aanwijzing van kracht is vanaf nu tot 18 maart 2007 te 24.00 uur
- 3 deze gebiedsaanwijzing bekend te maken door: publicatie aan de gevel van het stadhuis, en/of op een andere geschikte wijze

Utrecht, 18 maart 2007 te 8.40 uur,

De burgemeester van Utrecht,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A.H. Brouwer-Korf'. The signature is stylized with a large, looped initial 'A' and a long, sweeping tail.

Mr. A.H. Brouwer-Korf

Burgemeester van Utrecht

Postadres Postbus 16200, 3500 CE
Telefoon 030 - 286 10 00 Fax 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Ministerie van Binnenlandse Zaken
t.a.v. de Minister van Binnenlandse Zaken
Mw. dr. G. ter Horst
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Behandeld door H.J. van Seventer
Doorkiesnummer 1343
E-mail h.van.seventer@utrecht.nl
Bijlage(n) Geen
Uw kenmerk
Uw brief van 16 maart 2007

Datum 20 maart 2007
Ons kenmerk 07.035966
Onderwerp Ambtsbericht over recente
gebeurtenissen in de wijk Ondiep
Verzonden 20 maart 2007
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte mevrouw Ter Horst,

Op zondagavond 11 maart jongstleden heeft er in de Utrechtse wijk Ondiep een schietincident plaatsgevonden waarbij een inwoner van de wijk dodelijk werd getroffen door een politiekogel. Dit noodlottige voorval heeft ertoe geleid dat er die avond een gespannen sfeer in de wijk ontstond en dat maandagavond, in en rond de wijk Ondiep, ernstige ongeregelheden zijn ontstaan. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft de Utrechtse beleidsdriehoek een groot aantal maatregelen getroffen om de rust en veiligheid van de bewoners van de wijk en de stad te waarborgen en de openbare orde te herstellen.

De aanpak van deze situatie is een lokale verantwoordelijkheid. In dat kader was het mijn 1^e prioriteit om de leden van de Utrechtse gemeenteraad te informeren. Maandagavond 12 maart om 18.00 uur heb ik de fractievoorzitters mondeling op de hoogte gebracht. Dezelfde dag en ook de daarop volgende dagen heb ik de leden van de Raad schriftelijk geïnformeerd. Donderdag 15 maart 2007 heb ik bij de aanvang van de gemeenteraadsvergadering een verklaring afgelegd over de gebeurtenissen in Ondiep.

Vanuit dezelfde lokale verantwoordelijkheid informeer ik u mede namens de andere leden van de Utrechtse beleidsdriehoek over de toedracht en achtergronden van de gebeurtenissen en de door ons getroffen maatregelen.

Dit ambtsbericht geeft u tevens de nodige aanknopingspunten om de vragen van het kamerlid Wilders en eventuele andere kamerleden te kunnen beantwoorden, waarnaar u mij in uw brief van 16 maart 2007 heeft gevraagd.

De opbouw van dit ambtsbericht is als volgt:

- A. een chronologische schets van de gebeurtenissen en de getroffen maatregelen;
- B. de beleidsuitgangspunten volgens welke driehoek en gemeentebestuur te werk zijn gegaan;
- C. een beeld van de wijk Ondiep, de jongerenoverlast in die wijk en de inzet van politie en gemeente om de overlast tegen te gaan;
- D. aanvullende achtergrondinformatie.

A. Chronologische schets van de gebeurtenissen en de getroffen maatregelen

Zondag 11 maart

- Op zondagavond 11 maart 2007 is – na een melding van ongeregelde heden – de politie naar de Boerhaavelaan, hoek Thorbeckelaan in de buurt Ondiep gegaan. Ter plaatse gekomen, werden twee motoragenten geconfronteerd met een man met een mes. De situatie was op dat moment zodanig dat één van de motoragenten zich genoodzaakt voelde zijn dienstvuurwapen te trekken, waarna een schot werd gelost. Hierbij werd de man dodelijk getroffen.
- De vechtpartij, die de aanleiding was voor de politie om ter plaatse te komen, betrof een conflict tussen o.a. dhr. Mulder, het latere slachtoffer van het schietincident, en een groep hangjongeren.
- Later op de zondagavond was er een gespannen sfeer in de wijk, hetgeen echter niet heeft geleid tot verstoringen van de openbare orde. Er waren verwijten en scheldpartijen richting de politie. Om openbare ordeverstoringen dan wel escalatie te voorkomen is extra regulier politiepersoneel in de wijk ingezet. De Utrechtse politie heeft direct een persoon aangewezen om contact te onderhouden met de nabestaanden.
- In opdracht van het OM is door de rijksrecherche direct een onderzoek naar het schietincident opgestart. Onder leiding van het parket Utrecht, is ook de aan het schietincident voorafgaande openlijke geweldpleging in onderzoek genomen.

Maandag 12 maart

- Maandagochtend 12 maart hebben de gemeente en de politie overlegd over het incident. Er werd besloten dat er als eerste prioriteit door politie en gemeente contact zou worden gelegd met bewoners van de wijk en bewonerscomités. Dit om zicht te krijgen op de gevoelens die er leven en ruimte te geven om de ongenoegens te uiten. Tevens is geanticipeerd op mogelijke openbare orde problematiek in de wijk.
- Maandagmiddag om 13.30 uur is de driehoek bijeengekomen. Direct zijn de mogelijke parallellen met de rellen in de Graafsche wijk in Den Bosch onderkend. De driehoek heeft stilgestaan bij de strafrechterlijke onderzoeken, de voorgeschiedenis en achtergronden van de wijk Ondiep, de informatieposities van gemeente en politie (zoals de mogelijke informatie op internet), de benodigde bestuurlijke maatregelen en de mogelijke komst van reischoppers. Tijdens deze driehoek bleek dat politie en gemeente een goede informatiepositie hadden in de wijk en dat hieruit op dat moment geen enkel dreigingsbeeld naar voren kwam. In de driehoek is expliciet afgesproken dat de informatiepositie verbreed zou worden naar eventuele dreiging van buitenaf. Omdat van meet af aan de explosiviteit van de situatie is onderkend heeft de politie Utrecht vanaf maandagochtend gewerkt conform het model van een SGB0-structuur (Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden). Het OM Utrecht heeft vervolgens intern nadere voorbereidingen getroffen zoals het benoemen van officieren van justitie voor de verschillende onderzoeken en de opschaling naar een SGB0.
- Die maandag bleef het verhoudingsgewijs rustig in Ondiep. Politie en gemeente hebben met wijkbewoners contact gelegd om de situatie te bespreken. Alle informatiekanalen stonden open. Er was geen informatie die erop duidde dat er rellen zouden kunnen ontstaan.
- Omstreeks 18.00 uur heb ik de fractievoorzitters van de Raad mondeling geïnformeerd over de gebeurtenissen in Ondiep. Tevens heb ik een brief naar de familie van het slachtoffer verzonden om mijn deelneming te betuigen en via de contactpersoon van de politie heb ik een afspraak gemaakt voor een bezoek de volgende dag.
- Aan het begin van de avond (omstreeks 19.00 – 19.30 uur) verzamelde zich in zeer korte tijd een grote groep mensen midden in de wijk Ondiep. Op dat moment is deze informatie bij politie en OM

Datum 20 maart 2007
Ons kenmerk 07.035966

bekend geworden. Op basis daarvan is de driehoek bijeengekomen en werd een SGBO¹ opgeroepen. Vervolgens werden er in en rondom de wijk vernielingen, brandstichtingen en geweldplegingen gepleegd, met name gericht tegen de politie. Bureau Halt aan de Plantage (een voormalige politiepost) werd in brand gestoken en er werden verschillende ruiten ingegooid. Een politieauto werd met straatstenen bekogeld. Een agent raakte lichtgewond door stenen die door de ruiten van zijn auto gingen. Enkele andere agenten werden ernstig bedreigd. Een onopvallende politieauto en een ondergrondse papiercontainer werden in de brand gestoken. Een brandweervoertuig dat kwam blussen werd eveneens met stenen bekogeld. Er circuleerden in de wijk geruchten over dreigende brandstichting in een moskee en een schoolgebouw.

- Diezelfde avond is er ME in de wijk ingezet. Na middernacht werd het rustiger in Ondiep. Bij de rellen van die avond zijn twee mensen aangehouden wegens openlijke geweldpleging. Een man uit Amsterdam en een man uit Abcoude.
- In de driehoek op maandagavond zijn de beleidsuitgangspunten geformuleerd die nadien tijdens de gehele crisis zijn gehanteerd. Deze uitgangspunten waren:
 1. Het bieden van veiligheid aan bewoners in en om de wijk alsmede in de stad en het herstel van de openbare orde. Beveiliging en bewaking van bedreigde objecten, personen en gebieden.
 2. Het opruimen en herstellen van schade aan de openbare ruimte; het benaderen door de politie van benadeelden voor het doen van aangifte; het opnemen van getuigenverklaringen en het opstarten van strafrechterlijke onderzoeken terzake.
 3. Voorbereiden van maatregelen en preparatie op verschillende scenario's.
 4. Contact leggen / communicatie met bewoners in de wijk.
 5. Communicatie in algemene zin.
- Om 23.00 uur die maandagavond heb ik een persverklaring uitgegeven, waarin ik namens het college van Burgemeester en Wethouders mijn deelneming heb betuigd aan de nabestaanden. Ook heb ik daarin aangegeven dat ik zo snel mogelijk met de inwoners van de buurt in contact wil treden.
- Er werd bewaking ingesteld bij de risico-objecten en een opsporingsonderzoek gestart naar de daders van vernielingen, brandstichtingen, bedreigingen en geweldplegingen.
- In de nacht van maandag op dinsdag is de gemeentelijke dienst Stadswerken direct aan de slag gegaan om de schade in de openbare ruimte te herstellen.

Dinsdag 13 maart

- Dinsdagochtend 13 maart heb ik samen met de korpschef een condoleancebezoek gebracht aan de echtgenote, de dochter en de zoon van het slachtoffer.
- Later die dinsdagochtend is in de driehoek besloten om aan het einde van de dag een bijeenkomst met buurtbewoners te beleggen.
- In de nacht van maandag op dinsdag en in de loop van de dinsdag kwam er echter steeds meer informatie dat grote groepen zich wilden verzamelen om opnieuw rellen te veroorzaken. De informatie wees uit dat een deel van deze groepen een relatie heeft met clubs uit het betaald voetbal en behalve uit Utrecht ook uit andere steden afkomstig zou zijn.
- De driehoek besloot dinsdagmiddag om een aantal zware maatregelen te effectueren die voortvloeiden uit het maandag vastgestelde beleid. Deze maatregelen waren erop gericht om de veiligheid van de bewoners te garanderen en om de rust in de wijk terug te brengen. De stappen

¹ De SGBO is een interregionaal samenwerkingsverband tussen de korpsen van de politieregio's Utrecht, Gooi en Vechtstreek en Flevoland.

Datum 20 maart 2007
Ons kenmerk 07.035966

waren specifiek gericht op het aanpakken van mogelijke relschoppers die richting Utrecht en de wijk Ondiep wilden komen.

- o De wijk wordt van 19.00 uur tot 06.00 uur met hekken afgesloten. De toegang tot het afgesloten gebied is uitsluitend toegestaan aan bewoners en aan personen wier aanwezigheid in dit gebied om dringende redenen noodzakelijk is. Aan de maatregel ligt een noodbevel op grond van artikel 175, 1^e lid Gemeentewet ten grondslag. Mensen die de wijk in of uit willen kunnen dat alleen nog maar via door de politie gecontroleerde posten. Binnen de wijk kunnen de bewoners zich vrij bewegen.
- o Daarnaast heb ik een tweetal andere bijzondere bevoegdheden ingesteld. Op basis van artikel 151b, 1^e lid Gemeentewet, juncto artikel 10B van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht is het afgezette gebied en een zone daaromheen aangewezen als veiligheidsrisicogebied, waarvoor een last is afgegeven door de Officier van Justitie om preventief te fouilleren.
- o Op basis van artikel 172, 3^e lid van de Gemeentewet heb ik op 13 maart in het afgezette gebied en een zone daaromheen een samenscholingsverbod ingesteld dat geldt voor samenscholingen van meer dan vier personen.

Ik realiseer me dat het forse maatregelen zijn, maar de praktijk wijst uit dat ze terecht zijn toegepast.

- Daarnaast was al eerder die dag besloten tot opschaling van de politie en er was daartoe bij andere korpsen bijstand aangevraagd.
 - Omdat er informatie was over concreet gevaar voor deelnemers aan de wijkbijeenkomst is besloten deze niet door te laten gaan. In de loop van de middag ben ik samen met de wijkwethouder mevrouw Den Besten in de wijk geweest om met enkele bewoners te spreken. Aansluitend heb ik met de wijkwethouder en de leden van driehoek een persconferentie gegeven.
- Dinsdagavond en nacht waren er opnieuw veel bewoners op de been, binnen het afgezette gebied. Buiten het gebied waren enkele honderden personen gekomen om problemen te maken, door ons aangeduid als "reltoeristen". Zij waren deels afkomstig van buiten de stad. Opnieuw zijn er ongeregelheden geweest en vernielingen aangericht, maar minder, en minder ernstig dan maandag.
- Tegen de relschoppers is flink opgetreden. Er zijn 135 aanhoudingen verricht: 24 mensen kwamen uit Ondiep of uit de omgeving, 97 uit andere wijken en 14 personen kwamen van buiten de stad. Drieëntwintig aangehouden waren minderjarigen, 112 meerderjarigen. Twaalf van de aangehouden personen hadden een link naar ons bekende supportersgroepen uit verschillende steden. Groepen potentiële relschoppers die in stad zijn gesignaleerd, zijn onverrichter zake weer weggegaan, toen men merkte dat de politiemacht te sterk voor hen was. Dit verklaart het relatief lage aantal aanhoudingen van personen van buiten de stad.
- De veiligheidsmaatregelen voor de wijk, waaronder de afzetting, hebben goed gewerkt.

Woensdag 14 maart

- Omdat de dreiging van ongeregelheden nog steeds reëel aanwezig was, is in de driehoek van woensdagmiddag 14 maart besloten de veiligheidsmaatregelen woensdagavond en nacht te handhaven. De bijzondere bevoegdheden bleven van kracht. Voor de afsluiting van het gebied is een nieuw noodbevel gegeven. Bovendien is het Stationsgebied als veiligheidsrisicogebied aangewezen, waar op last van de officier van justitie preventief gefouilleerd kan worden. Dit in verband met de waarneming op dinsdagavond van kennelijke reltoeristen, die met de trein naar Utrecht kwamen en vandaar door het centrum van Utrecht naar de wijk Ondiep gingen.
- Bij de bewoners van Ondiep is een brief bezorgd met een toelichting op de situatie en de genomen maatregelen.

Datum 20 maart 2007
Ons kenmerk 07.035966

- Woensdagmiddag heb ik met de districtschef van het politiedistrict Utrecht-Noord en de Officier van Justitie een bijeenkomst gehad met ca. 75 bewoners van het gedeelte van Ondiep waar het incident heeft plaatsgevonden. Veel inwoners van Ondiep hebben me verteld de veiligheidsmaatregelen zeer te waarderen. De bijeenkomst is rustig verlopen.
- Aansluitend op de bijeenkomst met bewoners heeft de driehoek een persconferentie gegeven. In de conferentie is de ontwikkeling van de situatie toegelicht. Aangegeven is dat met de genomen maatregelen de beoogde effecten, namelijk herstel van veiligheid en rust in de wijk en de handhaving van de openbare orde in de stad, zijn bereikt. Bekend werd gemaakt dat de maatregelen ook komende avond en nacht zouden worden voortgezet.
De hoofdofficier van Justitie maakte de cijfers over het aantal aanhoudingen bekend. Het OM volgde hierbij een "lik-op-stukbeleid". Op dinsdag zijn in totaal 135 personen aangehouden, waarvan 6 verdachten zullen worden voorgeleid voor de rechter commissaris. De overige verdachten zijn heengezonden met een bekeuring / dagvaarding, voornamelijk voor overtreding van de APV.
- De hoofdofficier kondigde tevens aan dat ook de komende dagen een zero tolerance beleid zal worden gevoerd. De boetes voor overtreding van de APV (samenscholing en openbare orde verstoring) zijn op dinsdag al verhoogd van 130 naar 200 euro. Vervolgens wordt deze boete elke volgende dag van ongeregelheden nog met 100 euro verhoogd.
- Bij het parket Utrecht lopen inmiddels de volgende onderzoeken:
 - o de openlijke geweldpleging, voorafgaand aan het schietincident op 11 maart;
 - o een rijksrecherche-onderzoek naar het schietincident op 11 maart;
 - o diverse strafrechtelijke onderzoeken i.v.m. de rellen en onlusten na 11 maart jl.
- Woensdagavond en de aansluitende nacht werd de situatie aanzienlijk rustiger. Er werden nog 19 aanhoudingen verricht.

Donderdag 15 maart

- De dag stond in het teken van de voorbereiding op de stille tocht, die 's avonds om 19.00 uur zou worden gehouden. De tocht werd georganiseerd door nabestaanden en vrienden, ter nagedachtenis aan de heer Mulder. Zij deden een oproep aan de deelnemers om zich rustig te gedragen, met respect voor het slachtoffer, zodat de tocht waardig zou verlopen.
- Ik heb besloten, na overleg met de andere leden van de driehoek, toestemming te verlenen voor het houden van de stille tocht. De voorbereidingen werden intensief begeleid vanuit gemeente en politie. De orde werd primair bewaakt door de organisatoren zelf, herkenbaar aan speciale hesjes. De politie was op de achtergrond aanwezig en was voorbereid op het ergste.
- De veiligheidsmaatregelen in het gebied werden voortgezet. Het samenscholingsverbod werd tijdelijk, tijdens de tocht, niet gehandhaafd ten aanzien van personen die in georganiseerd verband aan de stille tocht zouden deelnemen. Het veiligheidsrisicogebied werd in verband met de stille tocht uitgebreid tot de gehele wijk Noord-west.
- Ook tijdens de stille tocht was de wijk afgesloten en werd de toegang gereguleerd. Omdat de tocht gedeeltelijk door het afgesloten gebied ging werden de hekken gedurende korte tijd verplaatst.
- Om 17.30 uur gaf de driehoek een persconferentie. Ik deed daarin een oproep tot een waardig en respectvol verloop van de stille tocht. Korpschef Heijmans en hoofdofficier Van Nimwegen gaven een toelichting op de stand van zaken in het gebied, de genomen maatregelen en de lopende onderzoeken en afwikkeling van aanhoudingen. De hoofdofficier weersprak dat details die in de media zijn vermeld over het schietincident door politie of het OM zijn bevestigd. Het schietincident is in onderzoek bij de Rijksrecherche en in het belang van het onderzoek (waarheidsvinding)

worden noch door de politie, noch door het OM mededelingen over de betrokken politieagent of over de toedracht gedaan.

- Vóór de aanvang van de stille tocht heb ik de organisatoren bezocht. Zelf heb ik niet aan de tocht deelgenomen omdat een ordelijk verloop en de handhaving van de openbare orde prevaleerden. Vanuit het gemeentebestuur hebben loco-burgemeester Janssen en de wijkwethouder mevrouw Den Besten in de tocht meegelopen.
- De stille tocht is die donderdagavond waardig en rustig verlopen. Er hebben ca. 1500 tot 2000 personen meegelopen. Twee personen zijn aangehouden, één terzake van verstoring van de openbare orde (artikel 10 APV), de ander voor bedreiging.
- De organisator van de stille tocht, de heer Kwartan was later die avond aanwezig in het tv-programma Pauw en Witteman. Hij kondigde aan 'vreedzame' ordeteams te willen gaan opzetten, die zélf de ordehandhaving in de buurt zullen gaan uitvoeren.
- Aansluitend op de stille tocht is het in de avond en nacht zeer rustig geweest in de wijk en in de stad.

Vrijdag 16 maart

- De driehoek constateerde dat de situatie rustig is. De verwachte dreiging voor vrijdag en zaterdagavond en -nacht was laag. Besloten werd dat de hekken rond Ondiep tot maandagochtend 19 maart 07.00 uur zouden blijven staan. De hekken zouden open blijven, zonder toegangscontrole. De politie trok zich visueel verder terug, echter de slagkracht bleef behouden.
- Vanwege de eerdere constatering dat voetbalsupporters hadden deelgenomen aan de rellen in en rond Ondiep, besloot de driehoek dat de SGBO gehandhaafd zou blijven tot na de voetbalwedstrijd FC Utrecht - Vitesse van zondag 18 maart.
- De organisatie was voorbereid op eventuele, aan het schietincident in Ondiep gerelateerde, incidenten rond deze wedstrijd. De match werd daartoe, voor wat betreft de maatregelen buiten het stadion, geclassificeerd als een C-wedstrijd. Een extra overweging betrof het feit dat op die zondag de wedstrijd PSV - Ajax werd gespeeld, waarbij de supporters van Ajax met de trein op de heen- en terugreis door Utrecht zouden rijden. Het werd niet ondenkbaar geacht dat de supporters in Utrecht terecht zouden komen met de bedoeling om daar te gaan rellen. Bij een rustig verloop zou de SGBO, na de voetbalwedstrijd, worden ontbonden.
- De hoofdofficier deelde mee dat, vanwege de samenhang en benodigde afstemming tussen de twee onderzoeken, de rijksrecherche zal worden gevraagd om, naast het onderzoek naar het schietincident, ook de coördinatie van het strafrechtelijk onderzoek naar de daaraan voorafgaande openlijke geweldpleging op 11 maart op zich te nemen.
- Er ging een brief namens burgemeester en wijkwethouder naar de bewoners van Ondiep. De brief bevat een toelichting op de gang van zaken in de voorbije dagen. Er worden telefoonnummers en instanties in genoemd, waar bewoners met individuele hulpvragen terecht kunnen. Tevens bevat de brief een uitnodiging aan bewoners om het contact met gemeente en politie te herstellen en samen te werken aan een mooier en veiliger Ondiep.

Zaterdag 17 maart

- Om 13.30 uur vond de crematie van de heer Mulder plaats in crematorium Daelwijck in Utrecht. Er deden zich geen incidenten voor. De politie is op de achtergrond aanwezig geweest.
- Vanuit Ondiep waren geen bijzonderheden te melden.
- Door de driehoek werd besloten, op basis van beschikbare aan het voetbal gerelateerde dreigingsinformatie, om naast de reeds bestaande veiligheidsrisicogebieden nog drie gebieden aan

te wijzen; stadion Galgenwaard-e.o., Station Lunetten e.o. en treinstation Zuilen e.o. Deze besluiten waren alleen geldig op zondag 18 maart 2007.

- Gelet op het rustige verloop van de vrijdag en zaterdag zou voor de zondag – de dag van de voetbalwedstrijd – een boetetarief voor overtredingen van €500,- gelden.

Zondag 18 maart

- Ondiep was rustig. De voetbalwedstrijd FC Utrecht – Vitesse verliep zonder incidenten. Het passeren van de trein met Ajax supporters heeft evenmin tot incidenten geleid. De SGBO werd om 19.00 uur ontbonden.

Maandag 19 maart

- De hekken rondom de wijk Ondiep werden omstreeks 07.00 uur weggehaald.

B. De beleidsuitgangspunten volgens welke driehoek en gemeentebestuur te werk zijn gegaan.

- In de dagelijkse bijeenkomsten van de driehoek (maandag 11 maart 2007 tot en met zaterdag 17 maart 2007) werden de onderstaande beleidsuitgangspunten gehanteerd.
- De hoofdlijnen van beleid waren de volgende:
 1. Het bieden van veiligheid aan bewoners in en om de wijk alsmede in de stad en het herstel van de openbare orde. Beveiliging en bewaking van gevoelige objecten, personen en gebieden.
 2. Het opruimen en herstellen van schade aan de openbare ruimte / het benaderen door de politie van benadeelden voor het doen van aangifte / het opnemen van getuigenverklaringen en het opstarten van strafrechtelijke onderzoeken terzake.
 3. Voorbereiden van maatregelen en preparatie op verschillende scenario's.
 4. Contact leggen / communicatie met bewoners in de wijk.
 5. Communicatie in algemene zin.
- Verder werd langs de volgende lijnen gehandeld:
 - Relschoppers worden hard aangepakt, strafbare feiten worden niet getolereerd, bij verstoring van de openbare orde verricht de politie direct aanhoudingen.
 - Het openbaar ministerie past "Ik-op-stukbeleid" toe, overtreders van de openbare orde wacht een zware boete, deze boetes worden per dag van ongeregelde heden met 100 euro verhoogd.
 - Het onderzoek naar het schietincident wordt in handen gelegd van de rijksrecherche. In het belang van het onderzoek onthouden de leden van de driehoek zich van elk commentaar.
 - Er wordt direct contact gezocht met de nabestaanden van het slachtoffer. Aan familie en nabestaanden wordt de gelegenheid geboden om hun rouw te beleven en respect te betuigen aan de overledene.
 - Gemeente en politie zetten zich langs allerlei wegen in om het contact met de wijkbewoners te continueren dan wel zo snel mogelijk te herstellen en het regulier toezicht te hervatten.
 - Gemeente en politie besteden aandacht aan een nazorgtraject voor de bewoners van de wijk (met aandacht voor korte en lange termijn). Hierin krijgt ook het geopperde idee van het instellen van een burgerwacht in de wijk aandacht.

C. Een beeld van de wijk Ondiep, de jongerenoverlast in die wijk en de inzet van politie en gemeente om de overlast tegen te gaan.

Ondiep is een traditionele volksbuurt met veel geboren en getogen Utrechters. De woningvoorraad bestaat voor meer dan de helft uit oudere sociale huurwoningen. De buurt is een herstructureringswijk; tot 2015 wordt een groot deel van de woningen gesloopt / herbouwd, gerenoveerd of verkocht.

Ervaren jongerenoverlast

Jongerenoverlast is al langere tijd een probleem in Ondiep. Uit de wijkenmonitor 2005 blijkt dat 18% van de bewoners van Ondiep (incl. de 2e Daalsebuurt) jongerenoverlast ervaren. Dat ligt iets boven het stedelijke gemiddelde van 16%.

Nog te publiceren onderzoeken wijzen uit dat de ervaren overlast in 2006 is toegenomen. Het wijkbureau constateert dat er met name rond de Plantage en het Boerhaaveplein overlast is geweest.

Inzet politie en gemeente

De overlast in het gebied krijgt veel aandacht van gemeente en politie. Uit politiecijfers blijkt dat in de periode 1 oktober 2005 tot en met 12 maart 2007 door de politie op praktisch alle overlastmeldingen is gereageerd. Slechts in twee gevallen vond, door omstandigheden, geen opvolging van de melding plaats. In totaal heeft de politie 557 keer de aanwezige jeugd gecontroleerd (iets meer dan één keer per dag). Van alle controles op overlast was in 51 procent sprake van een melding vooraf. In 49 procent van de gevallen handelde de politie op eigen initiatief.

Ondanks deze inzet bleef het overlastniveau hoog. Daarom werden de maatregelen om jongerenoverlast tegen te gaan in 2006 verder aangescherpt. Na de zomervakantie 2006 heeft de politie extra mensen van verschillende afdelingen ingezet in het gebied en op de plekken waar veel overlast was. Van politiezijde betekende dit dat toezicht op de bekende overlastplaatsen in de wijk werd geïntensiveerd. In een aantal gevallen werden hierbij aanhoudingen verricht en bekeuringen uitgeschreven. Desondanks bleef de overlast aanhouden.

Voorts werden door de politie enkele gerichte acties in de wijk uitgevoerd in het kader van overlastsituaties en vernielingen. Hierbij werden jongeren aangehouden en werden bromfietsen / scooters in beslag genomen.

De jongeren (en hun ouders/verzorgers) die tijdens deze acties niet werden aangehouden, maar die wel regelmatig werden gesignaleerd op en rond het Boerhaaveplein, hebben van de gemeente een brief gekregen waarin wordt aangegeven dat consequent wordt opgetreden tegen overlast. Bij de ouders werd erop aangedrongen dat zij hun verantwoordelijkheid als opvoeder zouden nemen.

Sinds oktober 2006 is het aantal meldingen van overlast in Ondiep teruggelopen, tot slechts enkele in februari dit jaar. Tot en met januari 2007 heeft de politie dagelijks gecontroleerd en daarna vonden deze controles in een lagere frequentie plaats.

De gemeentelijke subwijk Ondiep maakt deel uit van de gemeentelijke wijk Noordwest. Onder deze wijk vallen nog drie andere subwijken (Zuilen- West, Zuilen-Noord/Oost, en Pijlsweerd). In de subwijken Ondiep en Pijlsweerd heeft de politie vijf plaatsen voor wijkagenten. Gedurende de periode 1 januari 2006 tot 1 oktober 2006 zijn er permanent 3 wijkagenten werkzaam geweest. Er waren dus twee vacatures. Deze zijn op respectievelijk 1 oktober 2006 en 1 november 2006

Datum 20 maart 2007

Ons kenmerk 07.035966

- opgevuld. Vanaf 1 november 2006 is de bezetting compleet en zijn er 5 wijkagenten werkzaam in het gebied.

Mede door initiatieven van politie en gemeente is onlangs een buurtnetwerk opgestart. In totaal zijn 28 bewoners bij het project betrokken. Doel van dit project is het verminderen van de overlast in samenwerking met burgers en de gemeente en het vergroten van het veiligheidsgevoel. Het initiatief biedt buurtbewoners de mogelijkheid om via een speciaal telefoonnummer de politie snel te informeren over overlast in de buurt. Zo kan de politie nog sneller reageren op overlast.

Naast bovenstaande acties en activiteiten is er bovendien geïnvesteerd in het leggen van contacten en onderhouden van structureel contact met diverse buurtcommissies en comités in Ondiep door de wijkchef en de wijkagenten. De politie is vertegenwoordigd in buurtbijeenkomsten en deelt hierin informatie met ketenpartners en bewoners, maakt afspraken over activiteiten en ontwikkelingen en draagt actief uit wat de politie in de wijk doet.

Inzet gemeente/jongerenwerk

Ook vanuit het (ambulant) jongerenwerk is het afgelopen jaar extra inzet geweest.

- De Bus, een mobiele voorziening voor jongeren, is in 2006 ingezet op twee locaties in de wijk Ondiep: de Plantage en de Kloosterlaan. De bus is een ontmoetingsplek in de eigen omgeving waar de jongeren in contact kunnen komen met jongerenwerkers. De Bus op deze locaties 3x per week aanwezig van 19.30 tot 22.00 uur. 1x per week staat de Bus in het Noordse Park (van 16.30 tot 18.30 uur), dat grenst aan Ondiep.
- Er zijn diverse activiteiten in buurthuis Ons Ondiep zoals een tienerinloop, meidenclub, tienersaam, computerclub en disco.
- In 2006 zijn op twee locaties in Ondiep extra laagdrempelige sport- en spelactiviteiten van start gegaan voor kinderen en tieners (Meedoen op Straat).

Vanuit de Jongeren op Straat-aanpak legt het ambulant jongerenwerk contacten met de jeugd in Ondiep. De jongerenwerkers lopen structureel vier keer per week zowel 's middags als 's avonds door de wijk. Door het jongerenwerk wordt met name aandacht besteed aan de overlast op en rond de Plantage. Voor 2007 zijn afspraken gemaakt om de aanpak Plantage te intensiveren vanwege het hardnekkige karakter van de overlast. De intensivering houdt in dat er meer activiteiten voor jongeren komen en dat meer individuele jongeren met problemen en vragen zullen worden geleid naar individuele hulptrajecten.

Een nieuwe, geïntensiverde aanpak van overlastgevende en criminele jeugdgroepen.

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de bestaande aanpak ontoereikend is om de overlast en criminaliteit van bepaalde groepen jongeren terug te dringen. Verschillende Utrechtse wijken, waaronder ook Ondiep, hebben te maken met groepen jongeren die op straat onacceptabel - aanmatigend, intimiderend en bedreigend - gedrag vertonen. Daarom is begin 2006 besloten dat het tijd is voor een intensievere aanpak van deze zwaar overlastgevende en criminele jeugdgroepen.

In de afgelopen periode is geïnventariseerd om welke jongeren het nu eigenlijk gaat. In het veiligheidshuis² Utrecht hebben gemeente, politie, het openbaar ministerie, de raad voor de

² Het veiligheidshuis Utrecht is een stedelijke voorziening waarin justitiepartners, zorgpartners en de gemeente gezamenlijk op operationeel niveau gebiedsgebonden en persoonsgebonden veiligheidsproblemen aanpakken. Onderdeel van het veiligheidshuis is de persoonsgebonden aanpak van jeugd, die vorm krijgt binnen het justitieel casusoverleg jeugd (JCJ).

kinderbescherming en bureau jeugdzorg de jongeren in kaart gebracht en gescreend. Hierbij is onder andere in beeld gebracht welke strafbare feiten door de betreffende jongeren zijn gepleegd. Per jongere is uitgezocht welk zorg- en welzijnsaanbod is gedaan en welke straffen en maatregelen zijn opgelegd. In totaal zijn er op 1 december 2006 31 zwaar overlastgevende of criminele jongerengroepen in de stad, met in totaal ca 600 jongeren.

Voor de aanpak van de totale groep zwaar overlastgevende of criminele jongeren is een sluitende stedelijke aanpak ontwikkeld. Het veiligheidshuis Utrecht speelt daarin een belangrijke rol.

Momenteel ligt een voorstel ter besluitvorming bij het College. In totaal is voor de aanpak 3,5 miljoen euro nodig. Vooralsnog wordt gevraagd om 1 miljoen euro te reserveren in de begroting 2008 voor een start met de aanpak en dekking te zoeken voor uitbreiding van de aanpak bij de begrotingsbehandeling 2009.

D. Aanvullende achtergrondinformatie.

Zijn de arrestanten bekenden van de politie?

Uit het HKS (Herkenningssysteem van de politie) blijkt dat 91 personen (58%) bekend zijn bij de politie. Het betreft met name plegers van geweldsdelicten (ongeveer 31%), vermogensdelicten (ongeveer 26%) en vernieling (ongeveer 8%). Deze percentages zijn op basis van de aanhoudingen van 11 t/m 15 maart (158 verdachten). Na 15 maart zijn nog slechts 2 verdachten aangehouden.

In hoeverre is er sprake van een relatie met het dossier hooligans / voetbalvandalisme?

Van de aangehouden verdachten t/m 15 maart blijken er 14 (9%) bekend te zijn bij het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV). De helft hiervan heeft een stadionverbod en slechts enkelen hiervan staan bekend als hooligan.

Onder de aangehouden verdachten bevinden zich ongeveer 10 FC Utrecht supporters en enkele supporters van buiten de stad, zoals van Ajax, NAC en Feyenoord.

Voor alle zorgvuldigheid wordt vermeld dat dit uitsluitend aangehouden verdachten betreft en dat dit geen representatief beeld geeft van het aandeel supporters (en eventueel hooligans) dat gedurende de rellen naar Utrecht/Ondiep is gekomen.

Heeft de politie geleerd van de ongeregelde heden in Den Bosch enige jaren terug?

Het schietincident met dodelijke afloop, op zondagavond 11 maart 2007, vond plaats in de Utrechtse wijk Ondiep. Als gevolg van dit incident ontstond er een gespannen sfeer in de wijk, hetgeen overigens op dat moment niet heeft geleid tot verstoring van de openbare orde. Door de districtsleiding van Utrecht-Noord werd ingeschat dat dit incident de komende dagen tot mogelijke verstoring van de openbare orde zou kunnen gaan leiden. In overleg met de korpsleiding is besloten dat het district vanaf maandagochtend 12 maart 2007 zou gaan werken in een SGBO-structuur. Dit om alert en adequaat te kunnen reageren op de eventuele ontwikkelingen. Op maandag 12 maart 2007 is in de ochtenduren overleg geweest met de toenmalige SGBO Graafsewijk uit Den Bosch en is door hen het draaiboek, de evaluatie en de COT-evaluatie ter beschikking gesteld. De aanbevelingen uit de documenten zijn, daar waar mogelijk, door de politie Utrecht overgenomen.

De ervaringen van Den Bosch zijn op de agenda geplaatst van zowel de driehoek van maandagmiddag als maandagavond.

Datum 20 maart 2007

Ons kenmerk 07.035966

In de avonduren van 12 maart 2007 werd het SGBO opgeroepen en ingezet. De eerder genoemde documenten van het SGBO Graafsewijk hebben mede als input gediend voor het plan van aanpak van de wijk Ondiep.

Op verzoek van de politie Utrecht hebben de Algemeen Commandant van het SGBO Graafsewijk (de heer P. Verschuur) en een collega op dinsdag 13 maart 2007 een bezoek gebracht aan de politie Utrecht. Door het Interregionale SGBO is informatie uitgewisseld met dhr. Verschuur, werden ervaringen gedeeld en werden zijn adviezen ter harte genomen ten behoeve van het plan van aanpak.

Is het afschermen van een wijk volgens de politie een goed middel gebleken in Ondiep?

Ja, door het afschermen van een deel van de wijk Ondiep werd rust gecreëerd voor de bewoners en zijn de ongeregelde heden rondom de wijk zeer snel in de kiem gesmoord. De bewoners die de wijk in of uit wilden konden dit doen via de door de politie gecontroleerde posten. Ook de overige maatregelen die politie, gemeente en OM hebben getroffen, zoals het samenscholingsverbod en de mogelijkheid tot preventief fouilleren, zijn zeer effectief gebleken.

Het beschermen van de wijk door afsluiting is echter een zwaar middel, dat alleen in uitzonderlijke situaties dient te worden toegepast. Het is gebleken dat het van groot belang is om zo helder mogelijk met de bewoners van het gebied te communiceren dat de maatregel bedoeld is om hen te beschermen en niet om hen af te sluiten van de buitenwereld. Dit om te voorkomen dat de maatregelen niet begrepen worden en de wijkbewoners zich tegen politie en gemeente keren.

Houdt de politie het internet in de gaten om plannen van reltoeristen zo vroeg mogelijk te traceren?

Alle bekende en relevante internetsites worden dagelijks door de politie gescand op opvallende zaken, zoals reltoeristen die naar Utrecht willen komen.

Wie waren er precies bij de ongeregelde heden betrokken?

Wie er precies bij de ongeregelde heden betrokken waren is niet te zeggen omdat niet iedereen door de politie is aangehouden en hun identiteit derhalve niet is vastgesteld. Kijkend naar de door de politie verrichte arrestaties (maandag 12 maart 2007 t/m 18 maart 2007), komt het volgende beeld naar voren:

Aanhoudingen:

• Zondag 11 maart	0
• Maandag 12 maart	2
• Dinsdag 13 maart	135
• Woensdag 14 maart	19
• Donderdag 15 maart	2
• Vrijdag 16 maart	0
• Zaterdag 17 maart	2
Totaal	160

Woonplaats verdachten

- 135 verdachten uit de woonplaats Utrecht.
- 25 verdachten van buiten Utrecht (gemeenten Hilversum, Amsterdam, Abcoude, Breda, Nieuwegein, De Bilt).

Burgemeester van Utrecht

Gemeente Utrecht

Datum 20 maart 2007
Ons kenmerk 07.035966

Ik verwacht dat deze informatie u inzicht geeft over de toedracht en achtergronden van de gebeurtenissen in Ondiep en de door ons getroffen maatregelen en dat deze brief u tevens de nodige aanknopingspunten biedt om de vragen van kamerleden te beantwoorden.

Hoggachtend,

Burgemeester van Utrecht.

Burgemeester van Utrecht

Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 10 00 Fax 030 - 286 12 24
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

de raadscommissie
voor Bestuur en Veiligheid

Behandeld door [redacted]
Doorkiesnummer [redacted]
E-mail [redacted]
Bijlage(n) Eén
Uw kenmerk
Uw brief van

Datum 17 januari 2008
Ons kenmerk 08.020090
Onderwerp Evaluatie preventief fouilleren
Verzonden 18 JAN. 2008
Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte dames en heren,

Met deze brief en de bijlage informeer ik u over de Evaluatie van het Preventief Fouilleren over de periode 1 februari 2006 tot 1 september 2006. Dat is de periode waarin mijn ambtsvoorganger voor het laatst *gepland* een 'risicogebied' als bedoeld in artikel 10b van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht (APV) heeft aangewezen. Dat gebied omvatte een deel van de Binnenstad (het uitgaansgebied), het stationsgebied en een deel van Lombok. In deze periode hebben er in het gebied tien preventieve fouilleeracties plaatsgevonden. Tijdens deze acties zijn in totaal twaalf wapens aangetroffen.

Sinds 2003 wordt er in de gemeente Utrecht gebruik gemaakt van de mogelijkheid om preventief te fouilleren. In totaal zijn er zes controleperiodes geweest waarin de politie preventief heeft gefouilleerd in een of meerdere door de burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebieden. De terugblik over de aanwijzing in 2006 is afgezet tegen voorgaande aanwijzingen en acties; voorts is een summiere vergelijking gemaakt met andere grote steden.

Na de geëvalueerde periode in 2006 heeft nog één specifieke toepassing plaatsgevonden, die geen onderdeel uitmaakt van de rapportage, maar die ik voor de volledigheid toch even memoreer. In verband met de onrust in Ondiep zijn van 13 tot en met 18 maart 2007 in en rond de wijk Ondiep, het stationsgebied, de stations Lunetten en Zuilen en het stadion Galgenwaard (en omgeving) gebieden aangewezen geweest. Deze bijzondere aanwijzingen hebben in combinatie met de vele andere maatregelen goed gewerkt. De aanwijzing in 2006 en de bijbehorende fouilleeracties konden tevoren worden gepland, die in Ondiep uiteraard niet.

Op basis van de evaluatie is door de districtschefs in de stad Utrecht geconstateerd dat er tijdens de laatste controleperiode in 2006 veel minder wapens zijn aangetroffen dan in eerdere jaren waarin preventief gefouilleerd werd. De districtschefs zien op dit moment geen noodzaak om opnieuw een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen.

6

Datum 17 januari 2008
Ons kenmerk

Gemeente Utrecht

Mijn ambtsvoorganger heeft daarom, na overleg met het driehoeksoverleg, besloten niet opnieuw een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, al betekent dit niet dat het middel niet meer zal worden toegepast. Indien zich in de toekomst een situatie voordoet, waarin het nuttig en nodig is preventief te fouilleren, kan en zal ik na overleg in het driehoeksoverleg, alsnog besluiten om op basis van de APV een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. Omdat het uitvoeren van de acties vrij veel menskracht en tijd vergt, zal ik daarbij afwegen of de benodigde politiecapaciteit in verhouding staat tot de te verwachten effecten en opbrengsten van de acties.

Hoogachtend,
de burgemeester van Utrecht,

mr. A. Wolfsen

Evaluatie Preventief Fouilleren

Periode 1 februari 2006 – 1 september 2006

1. Achtergrond preventief fouilleren

In September 2002 is een wettelijke regeling van kracht geworden die het mogelijk maakt dat in de gemeentelijke verordening aan de Burgemeester de bevoegdheid wordt toegekend om bij verstoring van de openbare orde door aanwezigheid van wapens, dan wel bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, een gebied, een zogenaamd veiligheidsrisicogebied, aan te wijzen waarin ruimere bevoegdheden gelden.

Het gaat dan om bevoegdheden om binnen het aangewezen gebied personen aan de kleding te onderzoeken, vervoermiddelen te onderzoeken en te vorderen dat verpakkingen die men bij zich draagt te openen. De bevoegdheid strekt zich uit tot de openbare weg en 'voor publiek toegankelijke gebouwen en daarbij behorende erven, zoals bijvoorbeeld horecagelegenheden.

Een veiligheidsrisicogebied wordt gekenmerkt door:

1. Een hoog risico op geweldsincidenten en dreigingen met (vuur)wapens. In het bijzonder kan hierbij gedacht worden aan concentraties van uitgaansgelegenheden die in avond en nacht uit een oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarstelling met zich meebrengen.
2. Ook kan gedacht worden aan grote (sport)manifestaties met een verhoogd risico op verstoring van de openbare orde en veiligheid en gebieden met voortdurende drugsoverlast (MvT Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1999-2000, 26 865 nr. 3, p.5).
3. Een in de openlucht gelegen gebied dat naar bestemming of vast gebruikt voor iedereen toegankelijk is. De publieke gedeelten van stations behoren daar ook toe (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2000-2001, 26 865, nr. 7, p. 13).

De bevoegdheid om werkelijk over te gaan tot een algemeen onderzoek op wapens binnen een veiligheidsrisicogebied is voorbehouden aan de Officier van Justitie. Pas nadat de last is afgegeven kan door de politie worden overgegaan tot de operationele uitvoering.

2. Doelstelling van de controles

Primaire doelstelling van het preventief fouilleren in een veiligheidsrisicogebied is dat er een afname gerealiseerd wordt van het aantal (vuur)wapen gerelateerde incidenten in dat gebied.

Tevens gelden de volgende secundaire doelstellingen:

- Het in positieve zin beïnvloeden van onveiligheidsgevoelens van bewoners en gebruikers van het gebied.
- Het door preventie tegengaan van illegaal (vuur)wapenbezit.
- Het opsporen van (vuur)wapens.
- Het opsporen van vuurwapencriminaliteit en ander wapengeweld.
- Het voorkomen van verstoring van de openbare orde.

3. Preventief fouilleren in de gemeente Utrecht

In Utrecht heeft de gemeenteraad op 6 februari 2003 de 3^e partiële wijziging van de APV vastgesteld, waarbij de Burgemeester de beschreven bevoegdheid heeft gekregen. Deze aanwijzing is op 19 februari 2003 gepubliceerd en op 28 februari 2003 in werking getreden.

In de gemeente Utrecht is in 2003 voor het eerst gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot preventief fouilleren. Het gebied dat door de burgemeester aangewezen werd als veiligheidsrisicogebied, waar de politie – onder bepaalde voorwaarden – de bevoegdheid had tot preventief fouilleren, betrof de Amsterdamsestraatweg en omgeving.

Omdat de resultaten positief waren, volgde er daarna nog een aantal aanwijzingen. In totaal zijn er 5 controleperiodes geweest waarin gefouilleerd is in een of meerdere door de burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebieden.

Van 2003 tot 2005 zijn door de stedelijke Driehoek – op basis van informatie van de politie – drie veiligheidsrisicogebieden aangewezen: de Amsterdamsestraatweg en omgeving, Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied en de Kop van Lombok.

Hieronder staan de controleperiodes met daarbij vermeld welke veiligheidsrisicogebieden het betrof.

1. **Periode 15 mei 2003 – 15 augustus 2003**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
2. **Periode 1 november 2003 – 1 februari 2004**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
 - Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied
3. **Periode 1 april – 1 juli 2004**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
 - Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied
 - Kop van Lombok
4. **Periode 1 februari 2005 – 1 augustus 2005**
 - Amsterdamsestraatweg en omgeving
 - Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied
 - Kop van Lombok

Tijdens de laatste periode is nagenoeg nauwelijks preventief gefouilleerd. De reden hiervan was dat er tegen de aanwijzing van de Amsterdamsestraatweg en omgeving door een bewoner in het gebied een bezwaarschrift was ingediend. De juridische implicaties leidden tot het besluit van de driehoek op 22 juni 2005 om tijdelijk te stoppen met preventief fouilleren in Utrecht.

Uitspraak Raad van State

Op 9 november 2005 deed de Raad van State in bovengenoemde zaak de volgende uitspraak:

a. De vraag van de ontvankelijkheid.

De gemeente Utrecht had de lijn ingezet, dat je tegen dergelijke besluiten geen bezwaar/beroep kunt indienen, omdat niemand door zo'n aanwijzing rechtstreeks in zijn belang is getroffen. De redenering was dat niet door de aanwijzing van een gebied iemand in zijn belang wordt getroffen, maar door het afgeven van een last door de Officier van Justitie.

De Raad van State is hierin niet meegegaan, mede door verwijzing naar de parlementaire behandeling en de bedoeling van de initiatiefnemer tot deze wetgeving (kamerlid Van Camp). Dit betekent, dat personen die een rechtstreeks belang hebben bij het aanwijzen door de burgemeester van een gebied voor preventief fouilleren, daartegen in bezwaar en beroep kunnen gaan.

b. De vraag of de burgemeester in redelijkheid het gebied kon aanwijzen.

De bezwaarmaker heeft het volgende aangevoerd:

- Preventief fouilleren is in dit concrete geval een disproportioneel middel.
- Het gebied is groter dan strikt noodzakelijk.
- De aanwijzing voor 6 maanden is langer dan strikt noodzakelijk.

De Raad van State heeft hierin geoordeeld dat het besluit van de burgemeester van Utrecht voldoende gemotiveerd was. Kort gezegd: het aanwijzen van het gebied was terecht, het gebied was niet te groot en de duur van 6 maanden was redelijk.

Vervolg

Door de driehoek is vervolgens besloten om opnieuw een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. De driehoek was van mening dat de Amsterdamsestraatweg e.o. niet opnieuw aangewezen hoefde te worden. Omdat uit de politiecijfers bleek dat het aantal incidenten met (vuur)wapens zeer gering (geworden) was. Bovendien werd er al op andere manieren gewerkt aan het verbeteren van de veiligheid in het gebied.

Door de politie is een overzicht gemaakt met het aantal incidenten met (vuur)wapens en van overige relevante geweldsincidenten in de stad Utrecht. Op basis daarvan is besloten om één veiligheidsrisicogebied aan te wijzen. Het gebied bestond uit een gedeelte van de binnenstad (uitgaansgebied), het stationsgebied en een gedeelte van Lombok.

Het gebied is aangewezen voor de periode van: **1 februari 2006 tot 1 september 2006.**

De evaluatie richt zich op bovengenoemde periode.

4. Uitvoering: ervaringen met preventief fouilleren

Algemeen

Het veiligheidsrisicogebied waar de afgelopen periode gefouilleerd is wordt begrensd door:

Vleutenseweg, Wolf en Dekenplein, Daalsetunnel tot de spoorbaan, de spoorbaan tot Leidseveer, Leidseveer, Catharijnekade, Paardenveld, Nieuwekade, Van Asch van Wijckskade, Plompstorengracht, Drift, Keistraat, Achter Sint Pieter, Voetiusstraat, Domplein, Servetstraat, Lijnmarkt, Haverstraat, Springweg, Walsteeg, Catharijnesingel, Moreelsepark, Stationsplein, Stationshal, Van Sijpestijntunnel, Van Sijpestijnkade, Westplein, Damstraat, Kanaalstraat en de Billitonkade (de genoemde straten inclusief de gehele Van Sijpestijntunnel maken deel uit van het gebied).

Het veiligheidsrisicogebied bestaat uit de Binnenstad, Hoog Catharijne en een gedeelte van de Kop van Lombok en omvat de volgende gemeentelijke subbuurten:

- Lange Elisabethstraat, Mariaplaats, e.o.,
- Neude, Janskerkhof, Domplein e.o,
- Hoog Catharijne, CS,
- Leidseveer,
- Wijk C west,
- Wijk C oost,
- Breedstraat, Plompstorengracht, e.o.,
- Lombok-oost,
- JP Coenstraat-oost,
- JP Coenstraat-west,

De Binnenstad omvat het uitgaansgebied en kenmerkt zich derhalve door concentraties van uitgaansgelegenheden die in de avond en de nacht vanuit het oogpunt van openbare orde en veiligheid een bijzondere gevaarzetting met zich mee kunnen brengen. Geweldsincidenten vinden voornamelijk plaats in het weekend en in de nachtelijke uren.

Het gebied Kop van Lombok kenmerkt zich door problemen als straatroof, uitgaansgeweld en drugsoverlast –criminaliteit.

In de periode 1 februari 2006 tot 1 september 2006 hebben er in het gebied tien preventief fouilleeracties plaatsgevonden.

4.1 Voorbereiding

De acties preventief fouilleren zijn voorafgaand aan de controleperiode ingepland. Omdat dergelijke acties vrij veel capaciteit kosten, is het bijna niet mogelijk om ze tijdens de controleperiode in te plannen. Een aantal keer is de acties ingepland tijdens een 'blauwe avond', dus in combinatie met andersoortige politiecontroles (alcoholcontroles, lichtcontrole fietsen, snelheidscontrole, etc.). Dit om enerzijds effectiever gebruik te maken van de ingeplande capaciteit, anderzijds omdat acties preventief fouilleren goed gecombineerd kunnen worden met andere controles.

Voordat een actie preventief fouilleren plaats kan vinden, dient er een last te worden afgegeven door de Officier van Justitie. Voorheen werd de last door de wijkchef aangevraagd bij de Officier. Deze periode is er voor gekozen om het proces van het afgeven van de last neer te leggen bij twee vaste contactpersonen bij respectievelijk de politie en het Openbaar Ministerie. Dit werkte heel goed.

Voorafgaand aan een actie preventief fouilleren vond altijd een briefing plaats. Tijdens deze briefings werd een korte toelichting gegeven op de achtergrond (wettelijke basis) van het preventief fouilleren. Verder werd benadrukt dat de te controleren burgers geen verdachten zijn en dus niet op die manier mogen worden benaderd. Daarnaast werd de locatie getoond en de strategie die tijdens de actie gehanteerd zou gaan worden.

4.2 Toegepaste methodiek

In vergelijking met de eerste controleperiode, zijn de acties preventief fouilleren kleinschaliger en frequenter geworden. Op basis van ervaring is geconstateerd dat korter en vaker controleren

effectiever is. Omdat de acties door de politie geüniformeerd (en dus zichtbaar) worden uitgevoerd, gaat de actie snel stuk.

Binnen het veiligheidsrisicogebied vallen twee politiedistricten en drie wijken. De wijkchefs hebben in het kader van het preventief fouilleren veel samen gewerkt. Een aantal keer is er gecombineerde acties georganiseerd: binnen het veiligheidsrisicogebied vonden op verschillende plaatsen acties plaats die vanuit de verschillende districten / wijkteams georganiseerd. Tijdens dergelijke gecombineerde acties werd er in alle werkgebieden van de teams gefouilleerd.

Tijdens de laatste aanwijzingsperiode hebben er geen horecacontroles plaatsgevonden. In overleg met de districtsleiding is besloten dit niet te doen omdat een horecacontrole een grote inbreuk op de privacy van mensen betekent. Tijdens eerdere controleperiodes werden er wel horecagelegenheden gecontroleerd.

Om dezelfde reden is besloten om op Hoog Catharijne tijdens koopavonden *niet vóór* en rond sluitingstijd te fouilleren.

Uit ervaring is gebleken dat taxichauffeurs doorgaans vaker wapens in de auto hebben liggen dan de gemiddelde automobilist. Overwogen is om daarom acties preventief fouilleren op het Neude te organiseren. In overleg met de districtsleiding is ook hier vanaf gezien omdat het uitgangspunt van a-selectiviteit hiermee in het gedrang komt.

Binnen het veiligheidsrisicogebied is gebruik gemaakt van de volgende methoden: gebiedsafsluiting (mini-insluiting), statische voertuigcontrole, dynamische voertuigcontrole en passantencontrole. Deze methoden worden hieronder kort toegelicht:

Gebiedsafsluiting:

De politie sluit een gebied af (een stuk van een straat of meerdere straten) en controleert alle personen die zich op dat moment in dat gebied bevinden.

Statische voertuigcontrole:

Bij deze methode laat de politie automobilisten in een fuik rijden en controleert zo veel mogelijk auto's. Het controleren van voertuigen en bestuurders (en mogelijk inzittenden) kan worden gecombineerd met een alcoholcontrole.

Passantencontrole

Een groep politiemensen vat post op een of enkele locaties en controleert passanten.

Frequentie

Afgelopen controleperiode hebben er in totaal tien acties preventief fouilleren plaatsgevonden.

Zichtbaarheid

De acties worden door de politie geüniformeerd uitgevoerd.

Samenstelling teams

Bij de samenstelling van de koppels die de fouilleringen uitvoeren wordt rekening gehouden met de benaderingswijze van het publiek. Het team bestaat doorgaans uit drie personen waarbij de voorkeur in samenstelling uitgaat naar, in ieder geval, een vrouw, een ervaren collega en een relatief minder ervaren collega.

Communicatie

Door de politie wordt tijdens de actie duidelijk aan het publiek uitgelegd wat het doel van de actie is. Nadat de fouillering heeft plaatsgevonden, wordt een folder uitgereikt met meer tekst en uitleg en een verwijzing naar een website en telefoonnummer voor meer informatie.

Opvallend is dat de meeste mensen bekend zijn met het fenomeen preventief fouilleren.

Inname wapens

Bij het aantreffen van een wapen wordt doorgaans een medewerker van Bijzondere Wetten van de politie ingeschakeld. De medewerker Bijzondere Wetten bepaalt welke categorie wapen het betreft en of het wapen onder de Wet Wapens en Munitie valt.

Gebleken is dat niet altijd duidelijk is welke voorwerpen beschouwd moeten worden als categorie IV onder 7 wapens (voorwerpen die door hun aard of omstandigheden worden aangemerkt om

letsel aan personen toe te brengen of om te dreigen). Door de afdeling Bijzondere Wetten is daarom een instructie op papier gezet die bij de acties gehanteerd is. Uitgangspunt was om niet ieder zakmesje dat tijdens de acties preventief fouilleren werd aangetroffen in beslag te nemen.

A-selectiviteit

Het uitgangspunt is dat de acties preventief fouilleren a-selectief dienen plaats te vinden. Dat betekent dat – in principe – iedereen gefouilleerd wordt en er geen personen worden 'overgeslagen'. In de praktijk wordt er wel eens een uitzondering gemaakt als het gaat om oude mensen of jonge kinderen. Dit vanuit het oogpunt dat fouilleren een aantasting van de privacy is en de kans erg klein is dat deze categorieën een wapen bij zich dragen.

5. Resultaten en effecten

Met betrekking tot de resultaten en effecten van de acties preventief fouilleren, is naar de volgende drie zaken gekeken:

1. de concrete opbrengsten van de acties
2. het incidentenpatroon
3. reacties van burgers

5.1 Opbrengst van de acties

In onderstaande tabel staat voor de verschillende acties weergegeven wat de personele inzet was, hoeveel controles zijn uitgevoerd, wat de tijdsduur van de acties was en wat de resultaten van de acties waren.

Tabel 1

	1 april	13 april	20 april	26 mei	27 mei	1 juni	22 juni	13 juli	8 aug	25 aug	Totaal
Aantal personen	91	75	310	150	150	275	100	31	120	250	1.552
Aantal auto's	13	-	15	30	30	-	10	30	-	50	178
Personeels-inzet	23	6	20	10	20	10	12	11	8	20	140
Duur (minuten)	75	90	60	120	105	150	210	180	150	180	1.320
Aanhoudingen	1	-	1	1	1	-	1	1	-	5	11
Opbrengst:											
vuurwapen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
steekwapen	2	2	4	-	-	1	-	-	-	-	9
slagwapen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Traangas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1

3 2 4 0 0 1 0 0 0 1

Aanhoudingen

In totaal zijn er door de politie tijdens de acties preventief fouilleren 11 aanhoudingen verricht:

- Hinderlijk gedrag: 2
- Wet Wapens & Munitie: 3
- Niet voldoen aan bevel of vordering: 2
- Dronken achter het stuur (art 8 wwv): 1
- Gestolen fiets: 2
- Poging diefstal af/uit auto: 1

Samenvattend:

In 2006 hebben er tien preventief fouilleeracties plaatsgevonden.

In totaal zijn er tijdens de acties in de periode 1 februari 2006 tot 1 september 2006 op basis van de Wet Wapens en Munitie in beslag genomen:

- 1 slagwapen
- 2 vlindermessen
- 1 bugknife
- 2 x pepperspray
- 6 messen

Opvallend is dat er – in vergelijking met eerdere periodes waarin er preventief gefouilleerd werd – er veel minder wapens zijn aangetroffen, dan wel in beslag zijn genomen.

In bijlage 1 van deze evaluatie treft u een uitgebreider overzicht aan van de opbrengsten van voorgaande periodes.

Aantreffen wapen op x- gefouilleerde personen

Periode 1

Gefouilleerde personen: 2.074

Aantal aangetroffen wapens: 19

Op 109 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

Periode 2

Gefouilleerde personen: 4.036

Aantal aangetroffen wapens: 70

Op 58 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

Periode 3

Gefouilleerde personen: 1.637

Aantal aangetroffen wapens: 119

Op 14 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

Periode 4

Gefouilleerde personen: -

Aantal aangetroffen wapens: -

Periode 5

Gefouilleerde personen: 1.552

Aantal aangetroffen wapens: 12

Op 129 gefouilleerde personen is 1 wapen aangetroffen.

5.2 Het incidentenpatroon

In onderstaande tabel (tabel 2) is ten aanzien van het huidige veiligheidsrisicogebied de ontwikkeling van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten inzichtelijk gemaakt vanaf 2002. Om inzicht te krijgen in waar een daling of toename in zit, is per incident de ontwikkeling weergegeven.

In de tabel (tabel 3) eronder is hetzelfde gedaan maar dan voor de stad Utrecht als geheel.

Tabel 2
Incidenten met (vuur)wapens in het Veiligheidsrisicogebied

Incident	2002	2003	2004	2005	2006	2002 / 2006 Toe- /afname
(gewapende) overval	17	11	13	5	7	- 10
Geweld z.l. met wapen	29	22	22	20	20	- 9
Geweld m.l. met wapen	81	67	50	50	42	- 39
Geweld z.l. met vuurwapen	1	5	3	1	2	+ 1
Geweld m.l. met vuurwapen	2	2	1	-	-	- 2
Geweld dodelijk met wapen	-	-	-	-	-	-
Geweld dodelijk met vuurwapen	-	-	-	-	1	+ 1
Explosief/munitie	3	6	8	3	3	-
Wapen zonder geweld	44	51	57	39	44	-
Wapenhandel	-	1	-	-	-	
Totaal	177	165	154	118	119	- 58

287 220

Incidenten met (vuur)wapens in de gehele stad Utrecht

Incident	2002	2003	2004	2005	2006	2002 / 2006 Toe- /afname
(gewapende) overval	58	93	77	43	41	- 17
Geweld z.l. met wapen	107	99	86	84	98	- 9
Geweld m.l. met wapen	216	188	157	155	201	- 15
Geweld z.l. met vuurwapen	19	11	9	15	9	- 10
Geweld m.l. met vuurwapen	10	4	8	4	-	- 10
Geweld dodelijk met wapen	-	1	3	2	1	+ 1
Geweld dodelijk met vuurwapen	3	-	-	-	1	- 2
Explosief/munitie	25	27	39	24	20	- 5
Wapen zonder geweld	138	172	241	154	175	+ 37
Wapenhandel	-	1	2	1	5	+ 5
Totaal	576	596	622	482	551	- 25

663

5.3 Reacties van het publiek

De reacties van het publiek dat geconfronteerd wordt met acties preventief fouilleren, kan ook gezien worden als indicator of de acties als succesvol kunnen worden beschouwd.

De ervaring tijdens preventief fouilleeracties in het veiligheidsrisicogebied, is dat het publiek goed meewerkt. Opvallend is dat door de politie weinig uitleg gegeven hoeft te worden. Het blijkt dat burgers goed op de hoogte zijn van wat dergelijke acties inhouden.

Meerdere malen is aangegeven dat de aanwezigheid van de politie in het gebied, burgers een veiliger gevoel gaf. Met name publiek dat tijdens de late avond en nacht met de acties geconfronteerd werd, gaf aan de aanwezigheid van de politie als prettig te ervaren.

Over het algemeen werkte het publiek goed mee, in twee gevallen werd er geweigerd aan de actie mee te werken. Deze personen zijn door de politie aangehouden in verband met het niet voldoen aan bevel of vordering.

5.4 Conclusies met betrekking tot resultaten en effecten

Het doel van preventief fouilleren is preventief. Hiermee wordt bedoeld dat acties preventief fouilleren er niet op gericht zijn om zoveel mogelijk wapens in beslag te nemen maar het doel is burgers ertoe bewegen om hun wapens thuis te laten.

Hiermee wordt beoogd dat er een afname gerealiseerd zal worden van het aantal (vuur)wapen gerelateerde incidenten in het veiligheidsrisicogebied, dat hierdoor verstoring van de openbare orde (gelinkt aan wapengeweld) wordt voorkomen en dat burgers zich veiliger zullen voelen in het gebied.

Als er gekeken wordt naar het aantal wapens dat tijdens de acties in de periode 1 februari 2006 tot 1 september 2006 in beslag is genomen, valt op dat dit veel minder is dan tijdens de voorgaande periodes. Gesteld zou kunnen worden dat acties preventief fouilleren kennelijk effect gehad hebben en dat minder burgers met een wapen de straat op gaan. Deze conclusie lijkt voorbarig te zijn vanwege het feit dat een één-op-één relatie moeilijk is te maken.

Bij een eerdere evaluatie is in dit kader een vergelijking gemaakt met alcoholcontroles. Als door de politie een alcoholcontrole wordt uitgevoerd en er worden geen automobilisten aangetroffen met een te hoog alcoholpercentage, betekent dit dan dat alcoholcontroles voor niets uitgevoerd worden of dat het feit dat dergelijke acties door de politie worden uitgevoerd voor mensen een reden is om niet met alcohol achter het stuur te gaan zitten?

Eén van de verklaringen voor de minder grote opbrengst is dat de politie zich iets terughoudender heeft opgesteld bij het in beslag nemen van aangetroffen voorwerpen/wapens. Met name ten aanzien van voorwerpen die niet onder de Wet Wapens en Munitie vallen, de zogenaamde categorie 4 onder 7 wapens (door aard en omstandigheid te gebruiken als wapen). Voorheen werd van vrijwel ieder zakmesje dat aangetroffen werd, gevraagd vrijwillig afstand te doen. Gedurende de afgelopen periode werd bij het aantreffen van een dergelijk voorwerp gevraagd naar de reden waarom de persoon dit bij zich droeg en gekeken onder welke omstandigheden het voorwerp aangetroffen werd. Er werd door de politie gevraagd afstand te doen van het zakmes als de persoon, bijvoorbeeld, verklaarde het zakmes bij zich te dragen om zich veiliger te voelen. Als de persoon verklaarde het voorwerp te gebruiken om tijdens de lunch een appel te schillen, gebeurde dat niet.

Ook de omstandigheden waarbij een voorwerp wordt aangetroffen, spelen een rol. Of een honkbalknuppel in een auto naast de passagiersstoel rond mindernacht aangetroffen wordt of overdag in het weekend naast een sporttas, zijn twee verschillende situaties.

Voorts kan ook nog opgemerkt worden dat het niet alleen gaat om het aantal wapens maar ook om het soort wapens (de kwalitatieve kenmerken ervan). Kijkend naar de totale opbrengst van het preventief fouilleren tot nu toe, zijn er, bijvoorbeeld, geen vuurwapens in beslag genomen. Dit is anders voor steden als Amsterdam en Rotterdam (zie 6. Vergelijking met andere steden). Daar zijn respectievelijk 30 en 84 vuurwapens in beslag genomen tijdens acties preventief fouilleren.

Als er gekeken wordt naar de incidenten met (vuur)wapens in het veiligheidsrisicogebied, kan geconcludeerd worden dat het aantal incidenten – in vergelijking met 2002 – is afgenomen. Met name geweld dat met een wapen is gepleegd en dat heeft geleid tot letsel, is fors afgenomen.

In de stad Utrecht als geheel is van dit incident ook een afname te zien, alleen is die afname minder sterk dan in het veiligheidsrisicogebied. In de stad als geheel is wel een toename te zien van het aantreffen van een wapen (wapen zonder geweld).

Het is heel moeilijk om iets te zeggen over het effect dat preventief fouilleren heeft gehad op het incidentenpatroon. Preventief fouilleren is daarbij ook niet het enige instrument dat wordt ingezet om (wapen)geweld te voorkomen / bestrijden. Er is dan ook geen causaal verband aan te geven tussen de inzet van het instrument preventief fouilleren en het incidentenpatroon.

Voor de toekomst zal wel gekeken moeten worden of de benodigde politiecapaciteit wel in verhouding staat met de effecten c.q. opbrengsten van de acties preventief fouilleren.

6. Vergelijking met andere steden

6.1 Amsterdam

In Amsterdam wordt sinds november 2002 preventief gefouilleerd in twee veiligheidsrisicogebieden, te weten Binnenstad en Zuidoost.

Gedurende de periode november 2002 tot en met maart 2006 hebben er:

- 119 controleacties plaatsgevonden,
- Zijn er 57.237 personen gecontroleerd,
- 6.661 voertuigen doorzocht,
- 1.203 wapens aangetroffen.

Kijkend naar het type wapen:

- 30 vuurwapens (waarvan 13 nep),
- 93 slagwapens,
- 951 steekwapens,
- 129 overige wapens

6.2 Rotterdam

Sinds 20 september 2002 voert de politie in Rotterdam preventief fouilleeracties uit.

Vanaf 20 september 2002 tot en met september 2007 zijn 2.539 wapens in beslag genomen.

Kijkend naar het type wapen:

- 84 vuurwapens
- 462 slagwapens
- 1.745 steekwapens
- 248 overige wapens

BIJLAGE 1

Opbrengst preventief fouilleren stad Utrecht

Periodes:

Periode 1:

Voor de periode 15 mei 2003 – 15 augustus 2003 is de Amsterdamsestraatweg en omgeving door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebied.

In periode 1 hebben **4** acties plaatsgevonden.

Periode 2:

Voor de periode 1 november 2003 – 1 februari 2004 zijn de Amsterdamsestraatweg en omgeving en het gebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied door burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebieden.

In periode 2 hebben **14** acties plaatsgevonden.

Periode 3:

Voor de periode 1 april 2004 – 1 juli 2004 zijn de Amsterdamsestraatweg en omgeving en het gebied Binnenstad / Hoog Catharijne / Stationsgebied en de Kop van Lombok door de burgemeester aangewezen als veiligheidsrisicogebieden.

In periode 3 hebben **15** acties plaatsgevonden.

Periode 4:

In deze periode hebben nagenoeg geen acties plaatsgevonden omdat de driehoek besloten had om – in afwachting van de uitspraak van de Raad van State in het kader van het gemaakte bezwaar van een bewoner van de Amsterdamsestraatweg – geen acties preventief fouilleren te laten plaatsvinden.

Periode 5:

Voor de periode 1 februari 2006 – 1 september 2006 zijn in het door de burgemeester aangewezen veiligheidsrisicogebied **10** acties plaatsgevonden.

Opbrengsten:

Periode 1:

- 2 steekwapens
- 2 traangas
- 3 x Wet Wapens Munitie divers: 2 zwaarden + categorie 4 onder 7 wapen (voorwerp door aard en omstandigheid te gebruiken als wapen).
- 12 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens (niet te verbaliseren, zoals bepaalde messen): 10 messen, 1 stang en 1 houten knuppel / stok.

Periode 2:

- 8 steekwapens
- 6 slagwapens
- 2 traangas
- 3 x Wet Wapens Munitie divers
- 51 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens. Ingenomen zijn: 33 messen, 11 knuppels / houten stokken, 2 bijltjes, 1 schroevendraaier, 1 moersleutel, 1 peperspray, 1 flesopener, 1 dartpijlje.

Periode 3:

- 2 steekwapen
- 12 slagwapens
- 3 traangas
- 7 x Wet Wapens Munitie divers (1 hakbijl, 2 hakmes, 1 geprepareerde fietsketting, 1 peperspray, 2 patronen 9 mm en 1 x onbekend).
- 95 x vrijwillige afstand (potentiële) wapens. Ingenomen zijn: 75 messen, 5 (houten) knuppels, 1 slagmes, 4 schroevendraaiers, 4 slagwapens, 3 steekvoorwerp, 1 traangas, 1 stofzuigerslang met electriciteitskabel, 1 aansteker in de vorm van een pistooltje.

Periode 4:

Geen opbrengsten.

Periode 5:

- 1 slagwapen
- 2 vlindermessen
- 1 bugknife
- 2 x pepperspray
- 6 messen

Totaal opbrengst preventief fouilleren (15 mei 2003 tot en met 1 september 2006):
43 acties preventief fouilleren hebben opgeleverd:

Steekwapens: 12

Slagwapens: 19

Traangas: 7

Wet Wapens Munitie divers: 16

Vrijwillige afstand (potentiële) wapens: 166

Waarvan:

- 124 messen
- 17 knuppels / houten stokken
- 1 stang
- 2 bijltjes
- 5 schroevendraaier
- 4 slagwapens
- 3 steekvoorwerp
- 1 moersleutel
- 3 peperspray
- 1 traangas
- 1 flesopener
- 1 dartpijl
- 1 slagersmes
- 1 aansteker in de vorm van een pistooltje
- 1 stofzuigerslang met electriciteitskabel

AGENDA
COMMISSIE BESTUUR EN VEILIGHEID
11 maart 2008

Aan: de (plv.) leden van de commissie Bestuur en Veiligheid

Uitnodiging

voor de openbare vergadering van de commissie Bestuur en Veiligheid die wordt gehouden op **dinsdag 11 maart 2008**.

Deze vergadering begint om **14:00 uur in de raadzaal**.

1. **Opening en mededelingen**
2. **Werkafspraken tussen commissie en griffie**
3. **Vaststellen agenda**
4. **Inventarisatie te bespreken agendapunten**
5. **Inventarisatie rondvraagpunten**
6. a. **Verslag van de openbare vergadering van de commissie Bestuur en Veiligheid d.d. 12 februari 2008**
Conform afspraak in het kader van de nieuwe werkwijze raad, verzoek ik u om tekstuele opmerkingen n.a.v. deze verslagen uiterlijk vrijdag 7 maart 2008 aan het commissiesecretariaat te melden. De ontvangen tekstuele wijzigingen zullen de dag voorafgaand aan de commissievergadering per e-mail aan de leden worden toegezonden.
Voor de goede orde wijs ik u er nog op dat de verdere werkwijze gelijk blijft. De inhoudelijke en ingekomen tekstuele opmerkingen over het betreffende verslag komen aan de orde in de vergadering van de commissie en worden in het verslag van de volgende vergadering opgenomen bij het agendapunt 'verslag openbare vergadering'.
7. **Toezeggingenlijst**
8. **Ingekomen stukken**
Geen
9. **Terugkoppeling uit de gemeenschappelijke regelingen/verbonden partijen**
College en commissieleden wordt de mogelijkheid geboden om actuele zaken uit de regelingen kort terug te koppelen respectievelijk er vragen over te stellen. Voor de commissie B&V betreft dit onder andere het BRU, het HUA, de VRU, Samenwerkingsverband Randstad, de BNG, NV Vitens, NV REMU-houdster en de VNG.
10. **Terugkoppeling uit de subcommissie Controle en Financiën**

Presidium

- 11. Initiatiefvoorstel PvdA: Bewonersparticipatie buurtveiligheid (cfm. art. 41 RvO)**
De PvdA heeft, ondersteund door D66 en het CDA, een initiatiefvoorstel ingediend om bewoners actiever te betrekken bij het realiseren van meer veiligheid in de eigen buurt en ter vergroting van bewonersparticipatie.

BELEIDSVELD FINANCIËN
Portefeuille wethouder Janssen

Hoorpunten
Geen

Bespreekpunten
Geen

- 12. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder Janssen**

**BELEIDSVELDEN OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID, POLITIE, BRANDWEER, WETTELIJKE
TAKEN VAN BURGERZAKEN, OMBUDSZAKEN, BESTUURSINFORMATIE, REFERENDUM EN
JURIDISCHE ZAKEN**
Portefeuille Burgemeester

Hoorpunten
Geen

Bespreekpunten

- 13. Commissiebrief Rapportage tweemeting hostel Wittevrouwen en aanvullende brief Burgemeester**
Ter bespreking opgevoerd door de heer E. Smit (CDA)

Toelichting griffie: Deze commissiebrief was voor agendering aangedragen voor de commissie Maatschappelijke Ontwikkeling. De vragen gaan feitelijk over de leefbaarheid en veiligheid in de omgeving van het Hostel. In overleg met de heer van Ditmarsch, die de brief ter bespreking heeft opgevoerd, is besloten de agendering over te hevelen naar de commissie Bestuur & Veiligheid. Voor de vergadering van de commissie Bestuur en Veiligheid van 15 januari stond de 'rapportage tweemeting hostel Wittevrouwen' geagendeerd. De burgemeester heeft in die vergadering een aanvullende brief toegezegd en voorgesteld de voornoemde rapportage en aanvullende brief gezamenlijk te behandelen. De betreffende brief en de rapportage treft u bijgaand aan. Voorgesteld wordt beide stukken gecombineerd te behandelen.

Motivering CDA: De CDA-fractie wil discussie met het college en de commissieleden of de merendeels positieve conclusies in de rapportage van de tweemeting naar leefbaarheid en veiligheid in de omgeving van hostel Wittevrouwen wel kloppen als de sterk gestegen cijfers over het aantal aangiften over diefstal uit woningen, auto's, etcetera in de buurt van de laatste 3 jaar in aanmerking genomen worden. Naast het hostel zijn in de buurt eveneens een aantal andere voorzieningen die mensen trekken die mogelijk overlast geven. Bestaat hier verband mee?

- 14. Commissiebrief Preventief fouilleren**
Ter bespreking opgevoerd door de heer K. Geldhof (VVD)
Motivering VVD: De evaluatie laat zien dat in de periode 2002-2006 een aanmerkelijke afname van incidenten met (vuur)wapens heeft plaatsgevonden in het Veiligheidsrisicogebied (een derde minder). In de rest van de stad is er geen afname in die periode, maar een kleine toename. De daling in het veiligheidsrisicogebied is immers groter dan de daling die in de gehele stad heeft plaatsgevonden (tabel 2).
Het instrument preventief fouilleren heeft als doel een afname te realiseren van het aantal (vuur)wapengerelateerde incidenten. Een secundair doel is het tegengaan van illegaal (vuur)wapenbezit. De getallen lijken uit te wijzen dat het instrument werkt en daar is de VVD verheugd over.

De burgemeester meldt dat is besloten om niet opnieuw een veiligheidsrisicogebied aan te wijzen, maar dat hij dat wel zal doen als zich in de toekomst een situatie voordoet waarin het nuttig en nodig is om preventief te fouilleren.

Tegen de achtergrond van de preventiedoelstelling van het instrument, bespreekt de VVD graag met de burgemeester en de overige fracties in welke gevallen toepassing van het instrument nuttig en nodig is. Wordt de incidentenregistratie bijgehouden en wordt bij een toename het preventief fouilleren wederom toegepast? Welke andere aanleidingen zal de burgemeester hanteren bij beslissingen om het instrument in te zetten?

15. Commissiebrief Alcoholverbod Bemurde Weerd O.Z. en deel van nieuw Engeland

Ter bespreking opgevoerd door de heer K. Geldhof (VVD)

Motivering VVD: zie motivatie agendapunt 16.

16. Commissiebrief Voortgang aanpak jongerenoverlast Verdomhoekje

Ter bespreking opgevoerd door de heer K. Geldhof (VVD)

Motivering VVD: In de commissiebrief inzake het alcoholverbod meldt het college dat op de Bemurde Weerd O.Z. en in de omgeving, overlastgevende en alcoholverslaafde personen worden aangetroffen die deels niet in Utrecht woonachtig zijn en dat zij worden verwezen naar hun eigen woonplaats. De groep bestaat voor een deel uit Oost-Europeanen die niet in Utrecht woonachtig zijn.

Wat zijn de mogelijkheden ten aanzien van deze groep en welk instrumentarium zet de politie in? In dezelfde brief wordt over het Verdomhoekje gemeld dat de overlast onder meer bestaat uit onderling vechten door overlastgevers en het rondlopen met 'vechthonden'.

Betreft het hier dieren die vallen onder de Regeling agressieve dieren en welke maatregelen onderneemt het college tegen deze vechthonden aldaar of zal het college nemen?

De informatiebrief over de voortgang van de aanpak jongerenoverlast Verdomhoekje beschrijft de situatie medio februari. De VVD is verheugd dat er stevig wordt doorgepakt. Hebben de maatregelen inmiddels effect? Overweegt het college nog verdere maatregelen om de overlast de kop in te drukken?

De VVD bespreekt het voorgaande graag met het college en met de overige fracties.

17. Commissiebrief Veiligheidsdoelen 2008 en cijfers 2007

Ter bespreking opgevoerd door de heer K. Geldhof (VVD)

Motivering VVD: In de notitie 'Veiligheid in Utrecht in 2007' staat in tabel 1 het percentage aanhoudingen ten opzichte van het aantal aangiften. Van 2001-2005 loopt dit percentage op van 20,3 naar 43 procent. Daarna daalt dit percentage weer tot 35,4 procent in 2007. In 2005 zijn er ruim 15.000 aanhoudingen en in 2007 zijn er ongeveer 12.000 aanhoudingen. I.c.: op basis van de cijfers neemt het aantal aanhoudingen af terwijl het aantal aangiften toeneemt. Wat is de verklaring hiervoor, is de pakkans kleiner geworden, legt de politie andere prioriteiten? Hoe zit het met het oplossingspercentage van misdrijven?

De toename van het aantal gewelddelicten in 2007 baart de VVD grote zorgen. In 2007 hebben meer overvallen plaatsgevonden. Het is een categorie misdrijven die over de jaren hardnekkig op niveau blijft. Welke maatregelen worden genomen om gewelddelicten terug te dringen? Hoe zit het met de pakkans? De VVD bespreekt het voorgaande graag met het college en de overige fracties.

18. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden burgemeester

BELEIDSVELDEN GROTESTEDENBELEID, AUTOMATISERING / ICT (EXTERN) Portefeuille wethouder Spit

Hoorpunten

Geen

Bespreekpunten

Geen

19. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden door wethouder Spit

BELEIDSVELDEN REGIOZAKEN
Portefeuille wethouder Bosch

Hoorpunten
Geen

Bespreekpunten
Geen

20. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder Bosch

**BELEIDSVELDEN PERSONEEL / GEMEENTELIJKE ORGANISATIE, INTERNATIONALE ZAKEN
(INCLUSIEF EUROPA), WIJKGERICHT WERKEN, BESTUURLIJKE VERNIEUWING**
Portefeuille wethouder Giesberts

Hoorpunten
Geen

Bespreekpunten

21. Commissiebrief Toelichting preferred suppliers

Ter bespreking opgevoerd door mevrouw K. Boudewijns (PvdA).

Motivering PvdA: De PvdA is voor het opstellen van een lijst van preferred suppliers, het samenstellen van een lijst van bedrijven die aan een aantal eisen voldoen en waarmee de gemeente Utrecht zaken doet. Ook is het goed dat er geschiktheidseisen worden gesteld op het gebied van kwaliteit en milieu, etc.. De PvdA-fractie vraagt zich af of de eisen die het college hanteert werkbaar zijn en niet tot bureaucratie leiden. Hoe controleert de gemeente dat bedrijven aan deze eisen voldoen voordat zij op de lijst terecht komen. Wordt er voordat de opdracht daadwerkelijk wordt gegund gecontroleerd of het bedrijf nog steeds goed scoort op deze punten? Hoe voorkom je als gemeente dat je veel tijd kwijt bent aan controles bij het samenstellen van de lijst?

22. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder Giesberts

BELEIDSVELD PUBLIEKSDIENSTVERLENING
Portefeuille wethouder De Weger

Hoorpunten
Geen

Bespreekpunten

23. Commissiebrief Bezorgklachten Ons Utrecht

Ter bespreking opgevoerd door mevrouw K. Boudewijns (PvdA).

Motivering PvdA: De PvdA is ontevreden met de beantwoording van de vragen zoals gesteld in de commissievergadering van 16 januari jongstleden, mede gezien in het licht van de door de PvdA al in juli 2007 gestelde vragen (SV 2007 nr. 092). De fractie gaat graag met het college in gesprek over de maatregelen die zij op zeer korte termijn neemt om ervoor te zorgen dat de gemeente zo optimaal mogelijk aan haar wettelijke informatieplicht voldoet. Daar komt bij dat in april 2008 het besluit moet worden genomen om de verspreiding van gemeentebereichten opnieuw aan te besteden, dan wel voor een nieuw jaar aan dezelfde verspreider te gunnen.

24. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden door wethouder de Weger

Utrecht, 28 februari 2008

Hoogachtend,
De voorzitter van de commissie Bestuur en Veiligheid,

N.J.H. Gravesteijn

Verslag van de openbare vergadering van de raadscommissie voor Bestuur en Veiligheid, gehouden op 11 maart 2008 in de raadzaal te Utrecht.

- Aanwezig:** de voorzitter de heer N.J.H. Gravesteijn, de burgemeester de heer A. Wolfsen, de wethouder voor Publieksdienstverlening de heer T.H.D. de Weger, de wethouder voor Personeel, gemeentelijke organisatie, internationale zaken, wijkgericht werken en bestuurlijke vernieuwing de heer R.J.F. Giesberts, de wethouder voor Grotestedenbeleid, automatisering/ICT (extern) mevrouw M.K.M. Spit, de leden mevrouw C.H.M. Boudewijns (PvdA), A. Essousi (PvdA), Y. Aydemir (PvdA), mevrouw S.M.L. Bottse (GroenLinks), M. Çavuşoğlu (GroenLinks), J.L. Ravesteijn (GroenLinks), C.A. Geldof (VVD), M.E.J. Eggermont (SP), mevrouw A. Koenders (SP), E. Smid (CDA), mevrouw A. van Rooij (D66), N.J. Verschuure (D66), mevrouw M.H. Bikker (ChristenUnie), B. Hendriksen (Leefbaar Utrecht), C.J. Verhoef (Burger & Gemeenschap), de heer M. Kiewik (commissiegriffier), de heer H. Peters (commissiesecretaris), mevrouw P. Bosch (commissiesecretaris).
Voorts aanwezig diverse medewerkers.
- Afwezig:** wethouder H.H. Janssen, wethouder H. Bosch, mevrouw F.I. van Iperen (PvdA), mevrouw E.M.J. Schell (VVD), T.W. Schipper (SP), mevrouw C.P. Sarolea (groep Mossel), mevrouw M.M.L.H. Mossel (groep Mossel), mevrouw G.A. Oskam (D66), V. Oldenburg (Leefbaar Utrecht).
- Verslag:** E. van Kesteren (Het Notuleercentrum)

INHOUD VAN DIT VERSLAG	pagina
1. Opening en mededelingen	1
2. Werkafspraken tussen commissie en Griffie	2
3. Vaststelling agenda	2
4. Inventarisatie te bespreken agendapunten	2
5. Inventarisatie rondvraagpunten	2
6. Verslag van de openbare vergadering van de commissie Bestuur en Veiligheid d.d. 12 februari 2008	2
7. Toezeggingenlijst	2
8. Ingekomen stukken	3
9. Terugkoppeling uit de gemeenschappelijke regelingen / verbonden partijen	3
10. Terugkoppeling uit de subcommissie Controle en Financiën	3
11. Initiatiefvoorstel PvdA: Bewonersparticipatie buurtveiligheid <i>(is doorgeschoven)</i>	3
12. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder Janssen	3
13. Commissiebrief Rapportage tweemeting hostel Wittevrouwen en aanvullende brief burgemeester	3
14. Commissiebrief Preventief fouilleren.....	4
15. Commissiebrief Alcoholverbod Bemuurde Weerd O.Z. en een deel van nieuw Engeland	5
16. Commissiebrief Voortgang aanpak jongerenoverlast Verdomhoekje.....	5
17. Commissiebrief Veiligheidsdoelen 2008 en cijfers 2007.....	6
18. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden burgemeester	9
19. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden door wethouder Spit	10
20. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder Bosch	10
21. Commissiebrief Toelichting preferred suppliers	10
22. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder Giesberts	10
23. Commissiebrief Bezorgklachten Ons Utrecht	10
24. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder De Weger	12
Sluiting	12

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 14.00 uur. Er is bericht van verhindering van mevrouw Van Iperen, de heer Oldenburg en mevrouw Sarolea. De wethouders Bosch en Janssen zijn vanwege een bezoek aan een beurs in Cannes afwezig.

Burgemeester Wolfsen geeft aan dat in de vervolgbrief ook zal worden aangegeven wanneer wat kan worden gebruikt.

8. Ingekomen stukken

5 Er zijn geen opmerkingen.

9. Terugkoppeling uit de gemeenschappelijke regelingen / verbonden partijen

Er zijn geen opmerkingen.

10 **10. Terugkoppeling uit de subcommissie Controle en Financiën**

Er zijn geen opmerkingen.

11. Initiatiefvoorstel PvdA: Bewonersparticipatie buurtveiligheid

Dit agendapunt wordt naar de vergadering van 8 april a.s. doorgeschoven

15

12. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden wethouder Janssen

Voor deze portefeuille zijn geen rondvraagpunten naar voren gekomen.

20 **13. Commissiebrief Rapportage tweemeting hostel Wittevrouwen en aanvullende brief**

De voorzitter licht toe dat deze brief oorspronkelijk in de commissie Maatschappelijke Ontwikkeling was geagendeerd. Aangezien het over leefbaarheid en veiligheid in de omgeving van het hostel gaat, is besloten de brief in de commissie Bestuur en Veiligheid te agenderen.

25 **De heer Smid (CDA-fractie)** vraagt waarop de stelligheid is gebaseerd dat er geen oorzakelijk verband is tussen criminaliteitscijfers en het hostel Wittevrouwen.

De geplande tien hostels zijn volgend jaar gereed. Hij stelt voor dan een evaluatie uit te voeren naar wat de hostels qua veiligheid en de andere gestelde doelen hebben opgeleverd. Het verminderen van overlast is het doel en het hostel is daartoe een middel.

30 Het doel om bepaalde overlast gevende groepen van de straat te krijgen en op te vangen, lijkt te zijn bereikt. Nu blijkt zich een nieuwe groep (buitenlandse) zwervers op straat op te houden. Het CDA zou in de evaluatie de duurzaamheid van deze oplossing en de eventuele noodzaak van nieuwe instrumenten willen meenemen?

35 De voorliggende cijfers zijn duidelijk maar wat summier. Gevraagd was om een totale evaluatie van alle hostels. Hij gaat er vanuit dat er een totaaloverzicht komt. Het verzoek is om daarin de feitelijke cijfers van het aantal aangiften en de belevingscijfers mee te nemen.

Mevrouw Van Rooij (D66-fractie) vindt dat Utrecht het met de hostels goed heeft gedaan. Met name doordat vooraf veel aandacht is besteed aan de bewoners.

40 Het gebied bleek groter dan men aanvankelijk dacht. Is bekend welke groepen verder van het hostel verwijderd overlast veroorzaken?

De heer Aydemir (PvdA-fractie) merkt op dat het ontbreken van een verband met overlast waarschijnlijk te maken heeft met de goede afspraken tussen bewoners, hostel en wijkagent. Dat moet in stand worden gehouden.

45 Het is goed dat het is geëvalueerd. Elk nieuw project zou geëvalueerd moeten worden. Dit wordt ook ondersteund inzake het nieuwe hostel in Leidsche Rijn.

Burgemeester Wolfsen geeft aan dat uit de gecorrigeerde cijfers geen andere conclusie naar voren komt dan uit de vorige cijfers. Rond de hostels is sprake van minder overlast.

50 Het is niet goed aan te geven welke groepen verder van het hostel verwijderd overlast veroorzaken. Het gaat in ieder geval niet om de mensen uit het hostel.

55 De bewering dat er geen oorzakelijk verband is, is mede gebaseerd op een vergelijking met cijfers uit het verleden. Daarnaast geven betrokken commissies aan dat de komst van het hostel geen verandering in criminaliteit en overlast heeft veroorzaakt. De buurtbewoners hebben de vergaderfrequentie naar beneden gebracht omdat het onder controle is. De contacten met de politie zijn goed, het loopt allemaal goed.

Hostels zijn geen doel op zichzelf. Uit een bezoek aan het hostel in Ondiep blijkt dat de bewoners tot rust komen en meer regulier gaan leven. De hoop is dat de bewoners daarna weer extern kunnen gaan wonen.

deze maatregel omdat daarmee te veel gewone burgers worden getroffen. Bij signalen zouden wel gerichte, kleine acties in een bepaald gebied gehouden kunnen worden. Hij is het eens met de conclusie om geen acties van een paar uur meer te houden.

De heer Geldof (VVD-fractie) merkt op dat bewoners aangeven een veiliger gevoel te hebben. Het fouilleren van gewone burgers heeft geen irritaties gewekt.

De heer Verhoef (Burger en Gemeenschap) begrijpt dat fouilleren moet worden gebruikt om de burgers een veilig gevoel te geven.

De heer Geldof (VVD-fractie) geeft aan dat hij in de evaluatie niet leest dat gewone burgers worden gepakt.

De heer Verhoef (Burger en Gemeenschap) vindt dat niet ontkend kan worden dat mensen staande worden gehouden en worden gefouilleerd, dat is niet prettig.

Is er een relatie tussen vuurwapens die in beslag zijn genomen en criminelen?

Mevrouw Van Rooij (D66-fractie) sluit zich aan bij de opmerkingen van GroenLinks en de ChristenUnie. D66 is nooit een voorstander van preventief fouilleren geweest. Het is goed dat andere middelen gebruikt gaan worden. Preventief fouilleren moet achter de hand worden gehouden.

De heer Aydemir (PvdA-fractie) stelt dat het een middel is en dat wat betreft de PvdA geen continu beleid moet worden. Geweld met wapens is sterk afgenomen. Waar ligt dat aan? Heeft dat te maken met preventief fouilleren of met het veiligheidsbeleid van de politie? Het is een nuttig instrument dat indien nodig ingezet mag worden maar het moet een instrument blijven.

Burgemeester Wolfsen merkt op dat een goede evaluatie bij een dergelijk ingrijpend middel terecht is. Fouilleren kost voor de politie veel tijd en moet dus renderen.

Er zijn mensen die fouilleren niet prettig vinden maar er zijn ook mensen die zich daardoor veiliger voelen. Het is maatwerk naar straat en wijk. Het wordt na een zorgvuldige afweging ingezet en dat moet zo blijven. Indien nodig wordt het ingezet maar moet dan wel meerwaarde hebben.

Het incidentenregister wordt bijgehouden. Daarbij gaat het om hoeveel wapengerelateerde incidenten zich hebben voorgedaan en tips die zijn binnengekomen. Op basis van middels het incidentenregister geobjectiveerde criteria wordt het instrument terughoudend ingezet. Daarbij wordt de capaciteit van de politie die wordt ingezet en de opbrengst afgewogen. Preventieve inzet moet onderhouden worden maar dan moet daarvoor wel aanleiding zijn. Het instrument moet op basis van de criteria worden ingezet.

Het juridische instrumentarium blijft in tact zodat preventief fouilleren indien nodig snel kan worden ingezet. Als het wordt ingezet zal dat in de commissie worden aangekondigd zodat zij kan beoordelen of het terecht wordt ingezet.

Er kan geen verband worden aangetoond tussen de fouilleringsacties en het teruglopen van wapenbezit. Niet bekend is of er een relatie is tussen het aantreffen van wapens en criminelen. Er kan ook geen verband worden aangetoond tussen preventief fouilleren en het veiligheidsbeleid en de afname van het aantal vuurwapengerelateerde incidenten. De indruk is dat er geen verband is en het meer te maken heeft met adequaat optreden van de politie in het algemeen.

15. Commissiebrief Alcoholverbod Bemuurde Weerd O.Z. en deel van nieuw Engeland

16. Commissiebrief Voortgang aanpak jongerenoverlast Verdomhoekje

De heer Geldof (VVD-fractie) merkt op dat in de brief over het alcoholverbod wordt aangegeven dat een groep overlastgevende Oost-Europeanen naar hun eigen woonplaats wordt verwezen. Wat houdt verwijzen naar de eigen woonplaats in? Zijn er meer instrumenten in te zetten dan alleen naar de eigen woonplaats verwijzen?

Wat betreft het Verdomhoekje wordt gesproken over vechtpartijen en mensen met vechthonden. In de APV zijn regels opgenomen aangaande agressieve honden. Wordt deze ingezet bij meldingen over vechthonden? Juist in Verdomhoekje zou stevig moeten worden doorgepakt.

Kan verder de stand van zaken worden gegeven?

De heer Smid (CDA-fractie) stelt dat, in het kader van voorbeeldwerking voor de rest van de stad, het goed is dat het een en ander stevig wordt aangepakt.

Er blijken problemen te zijn met ouders die, terwijl hun kinderen de daders zijn, het huis uit moeten. Hij is van mening dat ouders verantwoordelijk moeten worden gesteld voor het gedrag

neemt het aantal aangiften af en het aantal aanhoudingen gaat terug naar 12.000. Je zou verwachten dat wanneer de politie minder aangiften krijgt en minder workload heeft, er meer aanhoudingen gedaan kunnen worden. Kan dat worden toegelicht? Heeft het met prioriteitstelling te maken, met afname van pakkans?

- 5 Er is een toename van het aantal gewelddelicten; het aantal roofovervallen neemt toe. Wat gaat het college en de politie doen om dat terug te dringen? In Rotterdam gaat men in het kader van opsporing beelden van geweldsmisdrijven, die beschikbaar zijn van cameratoezicht, op internet zetten. Kan dat ook in Utrecht worden ingezet? In Amersfoort wordt een weekendarrangement toegepast. Iemand die in het weekend wordt opgepakt voor geweld wordt niet voor maandag
10 12 uur vrijgelaten. Kan dit ook in Utrecht worden toegepast?

Mevrouw Van Rooij (D66-fractie) vraagt zich af of beelden in het kader van de wet op de privacy op internet gezet mogen worden.

- 15 **De heer Geldof** (VVD-fractie) stelt dat de politie dat in het kader van opsporing beelden op internet kan zetten of op televisie kan brengen, zoals in Rotterdam zal worden ingevoerd.

Mevrouw Bottse (GroenLinks-fractie) vindt het onwenselijk als de politie ten behoeve van opsporing foto's kan publiceren, dat is een zaak van de officier van justitie.

- 20 **De heer Smid** (CDA-fractie) vindt het positief dat de trend verder in de goede richting afneemt. Toch blijken circa zeven geweldsdelicten per dag plaats te vinden.

Tijdens de vorige vergadering is inzake de veiligheidsdoelstellingen 2008 gevraagd of een doelstelling over economische delicten, zoals winkeldiefstallen, kan worden toegevoegd. In de uiteindelijke tekst 'Utrecht veilig dat doen we samen' is dat niet terug te vinden. Wat wordt aan deze delicten gedaan?

- 25 **Mevrouw Bikker** (ChristenUnie) is verheugd met de daling in de urgentiegebieden. Het aantal gewelddelicten stijgt echter. Naar haar idee zijn dat juist de delicten die veel impact hebben en het veiligheidsgevoel beïnvloeden. In de doelstellingen van 2008 wordt als prioriteit gesteld om dit niet verder te laten groeien. De fractie pleit ervoor om een daling na te streven.

- 30 Voor 2008 worden goede veiligheidsdoelstellingen gesteld. Daarbij moet wel in de gaten worden gehouden dat wanneer het aantal aangiften daalt de aangiftebereidheid minimaal even hoog blijft. Van de andere kant is het gevaar van het weergeven van doelstellingen in cijfers dat de politie kiest voor kruimeldieven die makkelijk op te pakken zijn. De politie moet zich daardoor niet alleen met kleine zaken bezig gaan houden.

- 35 De vorige vergadering is toegezegd om, wat betreft de veiligheidsdoelstellingen in de regio, ondermijning en gelijkwaardigheid (mensenhandel, afpersing) voor Utrecht toe te voegen. In de doelstellingen van 2008 is het niet opgenomen. Zou dit toegevoegd kunnen worden, in ieder geval voor 2009?

- 40 **De heer Aydemir** (PvdA-fractie) merkt op dat de toename van het aantal geweldsdelicten in 2007 vooral komt door de groei van het aantal bedreigingen en mishandelingen. Wordt beleid voorbereid om dit aan te pakken?

- De PvdA is voor preventief fouilleren en meer toezicht op straat. Er wordt nog weinig aandacht besteed aan wat omstanders kunnen doen en waar zij naar toe kunnen. Er moet voor worden
45 gezorgd dat mensen de politie kunnen helpen bij de opsporing, zoals via sms-alert, overlasttelefoon, bewonersparticipatie buurtveiligheid en oké-punten. Geef de mensen een goede regie.

- 50 **De heer Geldof** (VVD-fractie) stelt dat de PvdA in Rotterdam het gebruik van beelden op internet steunt. Steunt de PvdA van Utrecht dit idee ook?

De heer Aydemir (PvdA-fractie) is daar niet zo voor. Er zijn andere middelen die kunnen worden ingezet.

- 55 **Mevrouw Bottse** (GroenLinks-fractie) gaat in op de door de heer Aydemir genoemde oké-punten. Zij had de indruk dat dit idee door het college niet wordt ondersteund.

De heer Aydemir (PvdA-fractie) vindt dat dit niet wegneemt dat hij het nog een keer kan aankaarten. Het is een goed middel waar de PvdA vertrouwen in heeft.

- 60 **De heer Verhoef** (Burger en Gemeenschap) complimenteert met het feit dat een deel van de criminaliteit is afgenomen. De toename van geweldsdelicten baart wel zorgen.

de lokale prioriteiten genoemd. De prioriteiten in de stad zijn een aanvulling op de regionale prioriteiten. Spreker is gevraagd om samen met onder meer de rapporteur mensenhandel en prostitutie deel te nemen aan een landelijke task force. Hij heeft dat toegezegd.

- 5 **In het komende overleg van het Regionaal College zal over agressie tegen hulpverleners worden gesproken.** Met de burgemeester van Leusden en het openbaar ministerie wordt overleg gevoerd om in Utrecht een project te starten. Met de minister van Binnenlandse Zaken wordt overlegd op welke wijze de oorzaken kunnen worden nagegaan, hoe de reactie op het geweld kan worden verbeterd en hoe de schade aan bijvoorbeeld politieauto's kan worden afgehandeld. Geprobeerd wordt in april terug te rapporteren.
- 10 Wat betreft de aanpak van de jeugd is al eerder besproken dat de samenwerking in de keten op veel vlakken beter kan. De hoop is dat de aangiftebereidheid niet alleen stabiel blijft maar ook toeneemt. Dit punt wordt elk jaar in de monitor uitgezet. Onderzoek naar de veiligheidsgevoelens wordt meegenomen in de landelijke en lokale monitor.
- 15 Onderzoeken naar de variabelen die van invloed zijn op veiligheidsgevoelens geven aan dat niet alleen de delicten van invloed zijn maar ook of men actief of inactief bij een delict betrokken was, ook media-aandacht heeft effecten. **Beschikbare onderzoeken over veiligheidsgevoelens en de factoren die daarin een rol spelen zullen aan de raad beschikbaar worden gesteld.** Aan de hand daarvan kan worden gekeken of nog behoefte is aan variatie en kan dan in de
- 20 nieuwe monitor worden meegenomen. De toegevoegde waarde van de oké-punten lijkt niet groot. Slachtofferhulp functioneert hetzelfde en iedereen die te maken krijgt met geweldsdelicten kan daar terecht. Er is altijd te weinig politiecapaciteit. Er zijn landelijke criteria, onder meer het aantal misdrijven. Als de korpsen wat betreft de criteria worden vergeleken dan heeft Utrecht te weinig politie.
- 25 Daarnaast is Utrecht een groeiregio. Via druk op het ministerie van BZK wordt getracht tot een betere verdeling om te komen.

Mevrouw Van Rooij (D66-fractie) vraagt of de raad behulpzaam kan zijn door de eigen Tweede-Kamerfracties te beïnvloeden.

- 30 **Burgemeester Wolfsen zou het op prijs stellen als de raad in de eigen contacten met partijgenoten in de Tweede Kamer dit punt onder de aandacht zou willen brengen.**

18. Beantwoording rondvraagpunten beleidsvelden burgemeester

- 35 **Burgemeester Wolfsen** geeft aan dat zich eind vorig jaar een aantal incidenten in Hoograven heeft voorgedaan, de politie is zeer onheus bejegend en er zijn auto's in brand gestoken. Naar aanleiding daarvan heeft direct extra driehoekoverleg plaatsgevonden en is een aantal maatregelen getroffen: de politie is extra waakzaam en aanwezig in het gebied, er is extra inzet van ambulant jongerenwerk, er zijn fysieke maatregelen getroffen, er wordt bekeken of cameratoezicht kan worden ingezet en de woningbouwcorporatie werkt mee. De jongeren die het
- 40 betreft zijn individueel via het Veiligheidshuis aangepakt. Het gaat om circa 25 jongeren, waarvan de helft meerderjarig is en de helft minderjarig. Het OM is nagegaan of er ook jongeren in proeftijd bij zitten, zij kunnen versneld worden aangepakt. De ouders zullen persoonlijk worden aangesproken. Deze week vindt een bijeenkomst met de bewoners plaats. Afgelopen weekend was het rustig maar het wordt in de gaten gehouden.
- 45 Er is voor gekozen om de raad niet direct te informeren. Het is nog zoeken welke lijn hierin wordt gevolgd. Indien de raad geïnformeerd wenst te worden over situaties die ook in het nieuws aandacht krijgen, zal dat in het vervolg per brief gebeuren. De raad wordt verzocht aan te geven wanneer zij over welke onderwerpen geïnformeerd wil worden.
- 50 Vorig jaar is door de burgemeester in de raad aangegeven dat extra salaris voor wijkagenten niet mogelijk was. Op dit moment zijn er echter tien vacatures voor wijkagenten. De werving is een probleem. De hoogte van het salaris zou daarbij een rol kunnen spelen. Binnen de politie wordt bekeken of aanpassing van het salaris zou kunnen helpen om de vacatures te vervullen. Het moet onder meer nog in de OR worden besproken. Spreker heeft geen bezwaar dat over deze mogelijkheid wordt gesproken.
- 55 De Raad van Staten heeft uitspraken gedaan over BIBOB zaken in Groningen en Dordrecht. Bij de start van een BIBOB onderzoek wordt door een landelijk bureau onderzoek gedaan. Daarnaast doet de gemeente aanvullend onderzoek. De besturen in Groningen en Dordrecht blijken tekort te zijn geschoten in het aanvullende onderzoek. De uitspraak lijkt geen effect te hebben voor de werkwijze in Utrecht.

- Mevrouw Boudewijns** (PvdA-fractie) merkt op dat de beantwoording van de commissiebrief teleur stelt. De verspreiding van berichten van de gemeente is niet verbeterd. De inwoners van Utrecht op de hoogte brengen van plannen in hun leefomgeving is een belangrijke wettelijke verplichting.
- 5 Uit de beantwoording blijkt dat andere media een beter bereik hebben maar dat dit geen aanleiding is om de aanbesteding te heroverwegen. In april moet worden besloten of het contract met deze verspreider wordt verlengd of dat opnieuw wordt aanbesteed. De PvdA zou meer urgentie willen zien en vraagt of een nieuwe aanbesteding niet op zijn plaats is.
- 10 **De heer Verhoef** (Burger en Gemeenschap) vindt de bezorging van het gemeentelijk deel van de mededelingen heel belangrijk. Misschien zou niet alles aan één krant moeten worden uitbesteed. Bekeken kan worden bij welke krant binnen een bepaald gebied de bezorging goed functioneert. Als dat geen mogelijkheid is, zou de gemeente zelf een blad kunnen drukken en per post versturen. Dat neemt extra kosten met zich mee maar het is heel belangrijk dat de burgers
- 15 van Utrecht goed worden geïnformeerd.
- Mevrouw Van Rooij** (D66-fractie) sluit aan bij de vragen van de PvdA. Het speelt al jaren. Er moet heel kritisch naar worden keken.
- 20 **Wethouder De Weger** geeft aan dat het om twee zaken gaat. Aan de ene kant om hoe de gemeentelijke informatie zo goed mogelijk bij de burgers kan worden gebracht. Dat kan via de wekelijkse advertentie maar er zijn meer kanalen, zoals wijkberichten en internet. Aan de andere kant de wettelijke verplichting om burgers te informeren, dan gaat het met name om zaken van meer juridische aard. De gemeente hoeft er echter niet voor te zorgen dat deze informatie elke
- 25 week op elk adres wordt afgeleverd. De gemeente kan er niet op worden aangesproken als het blad niet is bezorgd. Er is ook een soort zoekplicht bij de burger om te zorgen dat hij de nodige informatie krijgt.
- Mevrouw Van Rooij** (D66-fractie) vindt het een heel formeel antwoord dat wordt gezegd dat de gemeente daar wettelijk niet voor hoeft te zorgen. Het zou jammer zijn als het niet lukt. Wethouder Bosch heeft toegezegd dat de burgers in Lombok eerder zullen worden geïnformeerd over bouwplannen. Kan worden nagedacht hoe het college deze toezegging van wethouder Bosch ook echt handen en voeten kan geven?
- 30 **Mevrouw Boudewijns** (PvdA-fractie) is van mening dat wanneer aan een bepaald bedrijf de opdracht wordt verstrekt, geprobeerd moet worden de opdracht zo goed mogelijk te verrichten. Hoewel de gemeente niet aansprakelijk is heeft zij wel de inspanningsverplichting dat het werk dat wordt uitbesteed goed wordt uitgevoerd.
- 35 **De heer Geldof** (VVD-fractie) stelt vast dat de raad heeft besloten dat het krantje elke week bij iedereen wordt bezorgd. Dan kan niet worden gezegd dat het wel eens mis kan gaan. De raad heeft vastgesteld dat zij het zo wil.
- 40 **Wethouder De Weger** geeft aan dat er een wettelijke verplichting is om besluiten zodanig bekend te maken dat men deze kan vinden. De gemeente heeft meerdere kanalen om informatie te verspreiden. De vraag is of een advertentie het beste middel is om dat te doen. Zelf een blad maken en verspreiden, is mogelijk maar heeft financiële consequenties. Het verspreiden via een advertentie in het huis-aan-huis blad is de meest kosteneffectieve manier om informatie bij zo
- 45 veel mogelijk adressen te krijgen. Gebleken is echter dat heel weinig mensen die pagina's bekijken. Er wordt nagedacht over mogelijke andere kanalen. De wettelijke informatie zou via internet aangeboden kunnen worden. Dat kan vrijwel gratis en er kan veel informatie worden gegeven. De aankondiging in het huis-aan-huis blad kan simpeler worden gemaakt. Wellicht kan de vorm wat worden veranderd zodat de gemeente het ook voor andere informatie kan
- 50 gebruiken. Soms worden berichten die de gemeente belangrijk vindt via persberichten bekend gemaakt. Deze worden niet altijd geplaatst.
- 55 **Mevrouw Van Rooij** (D66-fractie) vindt het een vicieuze cirkel als in het huis-aan-huis blad wordt gezegd dat men op internet moet kijken. Is het een idee dat de gemeente advertentietijd bij RTV Utrecht koopt en via teletekstpagina's informatie geeft?
- 60

	• Op verzoek van de commissie zijn economische delicten en mensenhandel in de brief aan het Regionaal College meegenomen. De vergadering van het college heeft nog niet plaatsgevonden. Zodra meer bekend is, zal de commissie worden geïnformeerd. • In het komende overleg van het Regionaal College zal over agressie tegen hulpverleners worden gesproken. • Beschikbaar onderzoek over veiligheidsgevoelens en de factoren die daarin een rol spelen zal aan de commissie beschikbaar worden gesteld.
Wethouder Giesberts	<i>Preferred suppliers</i> Met bureau aanbestedingen wordt nog een keer gekeken naar de criteria t.a.v. de preferred suppliers in het kader van het aanbestedingenbeleid. In september a.s. zal hierop worden teruggekomen.